

Jaarrekening 2017

Gemeente Zeist

LEESWIJZER

De jaarrekening is het verantwoordingsdocument binnen de gemeentelijke planning- en controlcyclus. Waar de raad via de begroting de kaders vaststelt, stelt de raad via de jaarrekening en het daarin opgenomen jaarverslag de verantwoording vast. Dit op basis van de uitvoering van de geplande activiteiten door het college in 2017. Daarmee is het jaarverslag niet alleen een financieel document, het bevat ook de verantwoording over het uitgevoerde beleid. Nu kent een gemeente heel veel verschillende taken. In de begroting en de jaarrekening kan nooit op alle details worden ingegaan. De toelichting spitst zich dan ook toe op de belangrijkste prestaties en de belangrijkste (financiële) afwijkingen.

Na de inleiding begint de jaarrekening van de gemeente Zeist met een samenvatting van het financieel resultaat. Is het gelukt om de taken (als totaal) binnen de beschikbare en begrote middelen uit te voeren? En wat zijn de belangrijkste afwijkingen (voor- en nadelig) ten opzichte van de begroting?

Daarna wordt ingegaan op de thema's uit het coalitieakkoord. Het coalitieakkoord bevat immers de punten waar we gedurende de raadsperiode gerichte aandacht aan willen geven en voortgang willen bereiken. In hoofdstuk 2 wordt hier verslag van gedaan, en dat verslag is inhoudelijk gericht: wat is er behaald in 2017?

In het derde hoofdstuk worden alle gemeentelijke taken besproken en verantwoord. Dit gebeurt conform de indeling in programma's. Per programma wordt toegelicht wat er is bereikt en wat daarvoor is gedaan. Zoals aangegeven: deze beschrijving kan nooit uitputtend zijn. Door een goede mix te maken tussen een toelichting op hoofdlijnen en specifieke bijzonderheden uit 2017 wordt toch een breed en volledig beeld gegeven.

Ieder programma sluit af met een financiële tabel, waarin zowel de baten (opbrengsten) als lasten (kosten) zijn opgenomen. Conform het BBV (besluit begroting en verantwoording) worden de cijfers van 2016 (als vergelijking), de primitieve begroting 2017 (de cijfers uit de vastgestelde begroting), de begroting na wijziging, de realisatie en het verschil weergegeven. De raad heeft de mogelijkheid gedurende het jaar begrotingswijzigingen vast te stellen, om de begroting aan te passen aan actualiteiten. Daarmee is de begroting na wijziging het officiële door de raad vastgestelde kader, waarop wordt gerapporteerd. Onder iedere tabel staat het verschil tussen de begroting (na wijziging) en de realisatie toegelicht. Soms wordt een afwijking verrekend met een reserve, ook dit wordt benoemd onder het programma. Zo komt ieder programma tot een "netto" resultaat.

In het tweede boek van de jaarrekening worden de financiële afwijkingen verder in detail toegelicht. Hierbij worden de cijfers uitgesplitst naar collegeproducten. Gezien de omvang van de gemeentelijke begroting en jaarrekening (circa € 150 mln.) worden kleine verschillen niet allemaal toegelicht. Deze diverse kleine verschillen samen zullen per collegeproduct niet meer bedragen dan € 100.000.

Na de toelichting op de programma's komen in hoofdstuk 4 de verplichte paragrafen conform het BBV. Deze zijn bedoeld om inzicht te geven in zaken die in alle programma's (een beetje) spelen, zoals bedrijfsvoering en verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen). Deze paragrafen zijn (vak)technischer van aard, en daarmee soms moeilijker te lezen. Het BBV schrijft de paragrafen voor en voor een belangrijk deel ook hun inhoud. Juist deze vaktechnische onderdelen moeten hun eigen podium krijgen, zodat ze gevolgd kunnen worden. Wij proberen ze zo helder mogelijk te verwoorden.

In hoofdstuk 5 wordt de financiële uitkomst van de gemeentelijke jaarrekening samengevat. De cijfers uit het derde hoofdstuk worden gebundeld en gemeentebreed gepresenteerd. Dit hoofdstuk is een echt financieel hoofdstuk: veel tabellen waarin de baten en lasten, de verschillen met de begroting en de verrekening met de reserves langs komen. Ook is de tabel opgenomen met de belangrijkste oorzaken van het jaarrekeningresultaat. In dit hoofdstuk staat weinig inhoudelijke toelichting: die worden in hoofdstuk 3 en verder in boek 2 verder in detail behandeld. Ook in dit hoofdstuk staan verplichte onderdelen conform het BBV, zoals de incidentele baten en lasten en de structurele onttrekkingen uit de reserves. Deze onderdelen zijn bedoeld om het inzicht in de financiële huishouding van gemeente te verdiepen.

De balanspositie van de gemeente wordt toegelicht in hoofdstuk 6. De balans bestaat uit de activa (bezittingen) en passiva (schulden en eigen vermogen). Daarbij wordt de balanspositie van 31 december 2017 vergeleken met die van 31 december 2016. Bij de activa wordt toegelicht op welke onderdelen onze bezittingen groeien (door nieuwe investeringen) of dalen (door afschrijvingen of verkoop). Een bijzonder actief is de portefeuille van personeelshypotheek. Deze groeit niet meer omdat we wettelijk geen nieuwe personeelshypotheek mogen verstrekken, en daalt wel fors omdat het relatief voordelig is om over te stappen naar de commerciële hypotheekmarkt, waar de rente momenteel laag is. Aan de passivakant blijkt dat de gemeente weinig schulden (opgenomen leningen) heeft en een groot eigen vermogen (reserves). Ook hier worden de belangrijkste mutaties uit 2017 toegelicht.

In het korte hoofdstuk 7, onderhanden werk, wordt aangegeven in hoeverre werkzaamheden nog niet zijn afgerond en doorschuiven naar 2018. Voor een deel zijn dit openstaande investeringen. Voor een deel zijn dit activiteiten uit de programma's, waar het bijbehorende geld via de reserve egalisatiesystematiek wordt meegenomen naar het volgende jaar.

In hoofdstuk 8 worden de investeringen benoemd, die in 2017 hebben gelopen. Een investering leidt tot een nieuw bezit (bijvoorbeeld een schoolgebouw) en daarmee tot een toename van de activa. De kosten en opbrengsten binnen de lopende investeringen zijn daarmee niet direct zichtbaar op de programma's en verdienen daarom een eigen plek in de jaarrekening. De investeringen worden verdeeld in 2 groepen: degenen die eind 2017 gereed zijn en degenen die nog niet klaar zijn en doorlopen naar 2018. De investeringen die een afwijking laten zien ten opzichte van de begroting worden kort nader toegelicht.

Na deze hoofdstukken is het vaststellingsbesluit opgenomen. Een formele pagina in de jaarrekening waarmee de jaarrekening zijn status krijgt na goedkeuring door de raad.

We sluiten af met enkele bijlagen die een ondersteuning vormen bij het lezen en interpreteren van de jaarrekening. Het gaat dan om kengetallen over de gemeente Zeist, een begrippenlijst en de wettelijk verplichte SISA bijlage. Via deze laatste bijlage wordt (wettelijk verplichte) verantwoording afgelegd over bepaalde subsidies die wij van het rijk en soms de provincie ontvangen.

INHOUDSOPGAVE

LEESWIJZER	2	4 PARAGRAFEN	67
INLEIDING	5	4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	67
1 RESULTAAT JAARREKENING 2016	7	4.2 Onderhoud kapitaalgoederen	74
2 PARAGRAFEN COALITIEAKKOORD	10	4.3 Financiering	77
1 Veilig zijn en veilig voelen	10	4.4 Bedrijfsvoering	83
2 De Nieuwe Zorg	12	4.5 Verbonden partijen	86
3 Burgerkracht in Zeist	16	4.6 Grondbeleid	101
4 Duurzaamheid	18	4.7 Lokale heffingen	103
5 De Financiële Positie	21	5 OVERZICHT BATEN EN LASTEN	109
3 PROGRAMMA'S	23	6 BALANS	118
1 Openbare orde en veiligheid	23	7 ONDERHANDEN WERK	142
2 Verkeer en vervoer	28	8 INVESTERINGEN	143
3 Economie	32	9 VASTSTELLINGSBESLUIT	151
4 Onderwijs	36	BIJLAGEN	152
5 Sport, cultuur en recreatie	40	1 Kerngegevens	152
6 Sociaal domein	44	2 Begrippenlijst	153
7 Volksgezondheid en milieu	49	3 Beleidsindicatoren	161
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	55	4 SiSa	163
9 Bestuur	59		
10 Bedrijfsvoering	63		
11 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	65		

■ INLEIDING

2017: BIJZONDERE JAARREKENING

In deze jaarrekening kijken we niet alleen terug op het jaar 2017 maar ook op de afgelopen raadsperiode.

In het coalitieakkoord "Samen kansen pakken" is in 2014 een groot aantal concrete voornemens vastgelegd. Met voldoening stellen we vast dat deze voornemens in maatregelen zijn omgezet. Vooral is aandacht gegeven aan concrete acties, bijvoorbeeld de aanpak van het centrum van Zeist, lastenverlichting en verbetering van wegen. Beleidsmatig moest veel geregeld worden om de nieuwe zorgtaken van de gemeente goed te regelen, en zijn beleidsvisies voor cultuur en buitensportaccomodaties tot stand gekomen. Bij het maken van beleid hebben we ons laten leiden door het uitgangspunt, dat het maatschappelijk effect van reguleringen helder moet zijn.

Sinds 2014 is de inbreng van inwoners en organisaties sterk toegenomen. Voorbeelden te over: Bomenbeheerplan, Brede MilieuVisie, Cultuurvisie, gebiedsvisies Utrechtseweg-Noord en WA-Hoeve zijn slechts een greep uit de vele trajecten. Soms is het zoeken naar de beste manier om inbreng van inwoners en organisaties tot zijn recht te laten komen, buiten kijf staat dat de inbreng er moet zijn. Dat geldt ook voor ruimtelijke plannen van grondeigenaren, waar de GONS methodiek zijn waarde heeft.

De samenleving is gestimuleerd inbreng te leveren door de vele initiatieven om de lokale democratie te versterken. De 24 uur van Zeist, de Z-Battle en de recente acties om inwoners naar de stembus te laten gaan zijn daar voorbeelden van. Centraal staan het luisteren naar wat er leeft, open staan voor initiatieven en het prikkelen tot aanwenden van de eigen (burger)kracht.

En dan 2017.

We hebben de kracht van de samenleving ervaren bij de mooie initiatieven die zijn ingebracht bij de challenge dagbesteding, wat heeft geleid tot de Bijzondere Taartenfabriek en de Versmarkt in Vollenhove. Daarnaast is de speeltuin met horecagelegenheid Blik&Burgers gerealiseerd, als resultaat van de Z-battle in 2016.

Op het thema verkeer en vervoer is heel veel werk verzet. Zo is de verkeersveiligheid in de Lindenlaan en de Weteringlaan verbeterd dankzij een nieuwe inrichting en zijn veel wegen voorzien van nieuw asfalt. De vele werkzaamheden hebben tijdelijk overlast veroorzaakt, maar het resultaat mag er zijn.

Zichtbaar is de vernieuwing van het centrum vol in gang. Dit leidt tot het versterken van ons centrum als lokale en regionale winkelfunctie. Daarbij is ook aandacht voor nieuwe activiteiten, verplaatsing van winkels naar het kernwinkelgebied en de locatie van de markt, die terug is op het vernieuwde marktplein. In 2018 worden de grote werkzaamheden afgerond.

Het najaar van 2017 stond in het teken van de vermissing en de dood van Anne Faber. Wij hebben ons ingespannen om er voor onze inwoners te zijn, te luisteren en ruimte te geven voor de zorgen en emoties. We hebben diverse maatregelen genomen om de leefbaarheid en veiligheid in Den Dolder en omgeving te optimaliseren.

Het reguliere werk is natuurlijk gewoon doorgedaan. Zo zijn wegen onderhouden, uitkeringen verstrekt, paspoorten afgegeven en zijn ruimtelijke projecten uitgevoerd, zoals Kerckebosch, Beukbergen en Sterrenberg. In de honderden nieuwe woningen die op diverse locaties aan onze gemeente zijn toegevoegd hebben we ook vele nieuwe inwoners mogen verwelkomen.

Jaarrekening 2017

Gemeente **Zeist**

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

RESULTAAT

PARAGRAFEN
COALITIEAKKOORD

PROGRAMMA'S

PARAGRAFEN

OVERZICHT
BATEN & LASTEN

BALANS

ONDERHANDEN
WERK

INVESTERINGEN

FASTSTELLINGS-
BESLUIT

De financiële situatie van de gemeente Zeist is en blijft goed. Degelijk financieel beleid betekent dat we met oog voor de financiële situatie geld inzetten waar dat gewenst is, want geld is een middel. Het werk wat we doen is en moet maatschappelijk van betekenis zijn, we moeten knelpunten aanpakken en kansen benutten. Dat hebben we de afgelopen jaren gedaan, inwoners, bedrijven, ambtelijke organisatie, Raad en college samen.

■ RESULTAAT JAARREKENING 2017

In de inleiding is een samenvatting op hoofdlijnen gegeven over het jaar 2017. Dit hoofdstuk bevat een samenvatting van het financiële resultaat over het jaar 2017.

■ SALDO JAARREKENING 2017

Het jaar 2017 is afgesloten met een positief jaarrekeningresultaat van € 2,1 miljoen. Het tussentijds verwachte positieve saldo over 2017 bedroeg € 2,6 mln. Ten opzichte van de bijgestelde begroting is er dus een nadelig verschil van afgerond € 0,5 mln.

Het begrotingssaldo was nagenoeg nihil na vaststelling van de begroting 2018 (16RV058 en 17RV020). Dat er gedurende 2017 een begrotingssaldo is ontstaan van uiteindelijk 2,6 mln, komt met name door de gemeentefonds circulaires van het rijk. Vervolgens zijn er meerdere oorzaken dat het saldo in de jaarrekening uiteindelijk 0,5 mln lager is uitgekomen op 2,1 mln. In hoofdstuk 5 staan de belangrijkste grote afwijkingen opgesomd.

In de presentatie van de jaarrekening wordt steeds toegelicht vanuit de door de raad vastgestelde begroting inclusief begrotingswijzigingen, conform de wettelijke voorschriften. Eventuele onder- of overschrijdingen die met een reserve worden verrekend, dragen niet bij aan het saldo van de jaarrekening. Zij zijn dan ook niet zichtbaar in de overzichten waarmee de (belangrijkste) verklaringen van het rekeningsaldo worden gegeven. Dit geldt ook voor gesloten systemen, zoals het sociaal domein. Bij de individuele programma's worden deze afwijkingen wel zichtbaar als onder- of overschrijding. Ook de bijbehorende mutaties met de reserves zijn bij het inhoudelijke programma toegelicht.

■ SAMENVATTING FINANCIËLE UITKOMSTEN

In de volgende tabel staan de saldi van de baten en lasten per programma. Ook de stortingen en onttrekkingen aan reserves die samenhangen met dat programma, zijn vermeld. Deze tabel vormt hiermee de uitkomst van de jaarrekening, het gerealiseerd resultaat, in de meest compacte vorm.

Deze tabel is in dezelfde vorm opgenomen in [hoofdstuk 5 Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening](#). Hij wordt daar herhaald als startpunt van de verdere toelichting op de gerealiseerde baten en lasten. In hoofdstuk 5 wordt de analyse gemaakt tussen de begrote baten en lasten en de gerealiseerde. Hier worden ook de belangrijkste oorzaken van het jaarrekening resultaat van € 2,1 mln. (ten opzichte van de begroting) benoemd.

De afwijkingen tussen de begroting en realisatie worden daarnaast toegelicht bij de programma's in [hoofdstuk 3 Programma's](#); daar gebeurt dit op hoofdlijnen. Meer in detail worden de afwijkingen toegelicht in boek 2 van de jaarstukken; daar staan de baten, lasten en afwijkingen toegelicht per collegeproduct.

Jaarrekening 2017

Gemeente Zeist

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

RESULTAAT

PARAGRAFEN
COALITIEAKKOORD

PROGRAMMA'S

PARAGRAFEN

OVERZICHT
BATEN & LASTEN

BALANS

ONDERHANDEN
WERK

INVESTERINGEN

VASTSTELLINGS-
BESLUIT

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

(BEDRAGEN X € 1.000)

1.	2. Programma	3. Begroting incl begr.wijz. (saldo baten en lasten)	4. Realisatie per 31-12-2017	5. Verschil begroting – realisatie (kolom 3–4)	6. Storting (–) en onttrekking (+) aan reserves obv realisatie	7. Resultaat na mutaties reserves (kolom 5–6)		
1	Openbare orde en veiligheid	-6.324	-6.285	39	V	79	118	V
2	Verkeer en vervoer	-4.404	-3.352	1.052	V	-1.456	-404	N
3	Economie	-263	-255	8	V	0	8	V
4	Onderwijs	-6.104	-6.859	-755	N	770	15	V
5	Sport, cultuur en recreatie	-12.305	-12.078	227	V	-927	-700	N
6	Sociaal domein	-54.766	-52.640	2.126	V	-2.891	-765	V
7	Volksgesondheid en milieu	-2.743	-1.381	1.362	V	-1.001	361	V
8	Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting	-2.039	1.971	4.010	V	-3.439	571	V
9	Bestuur	-5.860	-4.826	1.034	V	-104	930	V
10	Bedrijfsvoering	-14.096	-13.907	189	V	-599	-410	N
11	Financiële uitgaven en inkomsten	-718	203	921	V	-1.029	-108	N
Totalen programma's		-109.622	-99.409	10.213	V	-10.597	-384	V
	Algemene dekkingsmiddelen	102.852	102.739	-113	N	0	-113	N
	Vennootschapsbelasting	0	-16	-16	N	0	-16	N
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten		-6.770	3.314	10.084	V			
Storting (–) en onttrekking (+) aan reserves								
	Mutaties conform begroting	9.400	9.400					
	Aanvullende mutaties obv realisatie		-10.597					
Gerealiseerd resultaat		2.630	2.117				-513	N

Jaarrekening 2017

Gemeente **Zeist**

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

RESULTAAT

PARAGRAFEN
COALITIEAKKOORD

PROGRAMMA'S

PARAGRAFEN

OVERZICHT
BATEN & LASTEN

BALANS

ONDERHANDEN
WERK

INVESTERINGEN

FASTSTELLINGS-
BESLUIT

Toelichting tabel:

- Kolom 3 bevat de saldi op begrotingsbasis (na begrotingswijzigingen).
- Kolom 4 bevat de werkelijk gerealiseerde saldi.
- Kolom 5 geeft dan het voor- of nadelig verschil van de realisatie volgens de jaarrekening met de begroting aan (Kolom 3 -/- 4). Dit is het Gerealiseerde saldo van baten en lasten per programma, berekend conform het BBV. De totaalregels laten zien dat er op de programma's inclusief de dekkingsmiddelen een voordelig resultaat is van € 10 mln.
- In kolom 6 zijn alle stortingen en onttrekkingen aan reserves die op basis van de realisatie zijn gedaan, aan de programma's gekoppeld. Dit laat zien dat € 10,6 mln. op basis van de realisatie aan de reserves is toegevoegd. Dit zijn vooral overschotten op de exploitatie waarvan de raad heeft vastgesteld (via de Nota reserves en voorzieningen) dat deze gereserveerd worden.
- In kolom 7 (=kolom 5 -/-6) wordt het gerealiseerd resultaat (= resultaat na mutaties reserves) *per programma* gepresenteerd.
- In de onderste regel staat het gerealiseerde resultaat *voor de gehele gemeente*. Dit is € 2,1 mln. en daarmee € 0,5 mln. lager dan begroot.

PARAGRAAF 1 VEILIG ZIJN EN VEILIG VOELEN

Op 12 oktober 2017 werd in een natuurgebied in Zeewolde het lichaam van Anne Faber gevonden. Anne werd sinds 29 september vermist. Voor de inwoners van Huis ter Heide, Bosch en Duin en Den Dolder kwamen de gebeurtenissen dichtbij toen de zoektocht naar Anne zich vooral hier concentreerde en toen duidelijk werd dat de verdachte uit een instelling in Den Dolder afkomstig was.

Onze inzet is geweest om er voor de inwoners te zijn, te luisteren en ruimte te geven voor de zorgen en emoties. Hiervoor zijn diverse bewonersbijeenkomsten georganiseerd. Belangrijk platform was het zogenaamde huiskamergesprek, waarin gemeente, politie, Aventurijn en Altrecht de situatie in Den Dolder met inwoners bespraken. Het was goed om van gedachten te wisselen, positieve ervaringen en zorgen te delen en vooruit te kijken. Onze wijkmanager was elke dag met de buurtmobiel aanwezig in het winkelcentrum. Ook hier werd het gesprek gevoerd en konden inwoners hun zorgen en aandachtspunten meegeven.

In het verlengde van de gesprekken hebben we een groot aantal maatregelen getroffen om de leefbaarheid en veiligheid te vergroten: het inzetten van extra beveiliging, verhoogde aanwezigheid van politie, BOA's en buurtcoaches, het verbeteren van de verlichting langs wegen en fietspaden, het verbeteren van de sociale veiligheid op het station. Daarnaast zijn er tal van initiatieven uit de samenleving. Zo hebben inwoners samen met Altrecht, Aventurijn en gemeente de Stichting Waardevol opgericht, met als doel de leefbaarheid op het WA terrein een positieve impuls te geven en verbinding met de omgeving te realiseren. Mooie initiatieven van de stichting zijn het filmhuis en het bezinningshuis.

Ondertussen loopt het strafrechtelijk onderzoek tegen de verdachte en doen de Inspectie Justitie en Veiligheid en de Inspectie voor de Gezondheidszorg onderzoek naar de instelling. De Onderzoeksraad voor Veiligheid gaat in breder verband onderzoek doen naar de wijze waarop tijdens de reïntegratie van gedetineerden en tbs-gestelden rekening wordt gehouden met de veiligheid van de samenleving.

Terugkijkend op de afgelopen vier jaar is onze inzet geweest om veiligheid in de meest brede zin te vergroten, om te verbinden en zo veel mogelijk mensen op een positieve manier bij de samenleving te betrekken.

De focus ligt op de wijk. De strategie is het zo vroeg mogelijk signaleren van persoonlijk ontsporen of het ontstaan van onveiligheid. Het middel daartoe is het contact, het gesprek. We bieden steun zodat mensen hun leven weer op de rit kunnen krijgen. Er zijn sancties als grenzen zijn overschreden of een zachte hand niet werkt.

We hebben in de afgelopen vier jaar een aantal resultaten behaald:

- In de jaren 2014 – 2017 is het aantal geregistreerde misdrijven gedaald met respectievelijk 2, 4, 7 en 7%. Vooral woninginbraken springen in het oog. Waren er in 2010 nog 600 woninginbraken per jaar, in 2017 waren het er 257.
- Burgerkracht is sterk toegenomen; het aantal Waaks deelnemers is gestegen naar ongeveer 325 en er zijn bij de gemeente nu 54 Whatsappgroepen veiligheid bekend.
- Het nalevingspercentage 'niet schenken aan 18-minners' is gestegen van 15 naar 57%.
- De BOA's worden breder en vaker ingezet en zijn een effectieve speler bij veiligheid en leefbaarheid.
- In het centrum is mede door de inzet van Buurtpreventie en MeanderOmnium minder overlast.
- De jaarwisseling is in toenemende mate beheersbaar en er is minder schade.

Jaarrekening 2017

Gemeente **Zeist**

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

RESULTAAT

PARAGRAFEN
COALITIEAKKOORD

PROGRAMMA'S

PARAGRAFEN

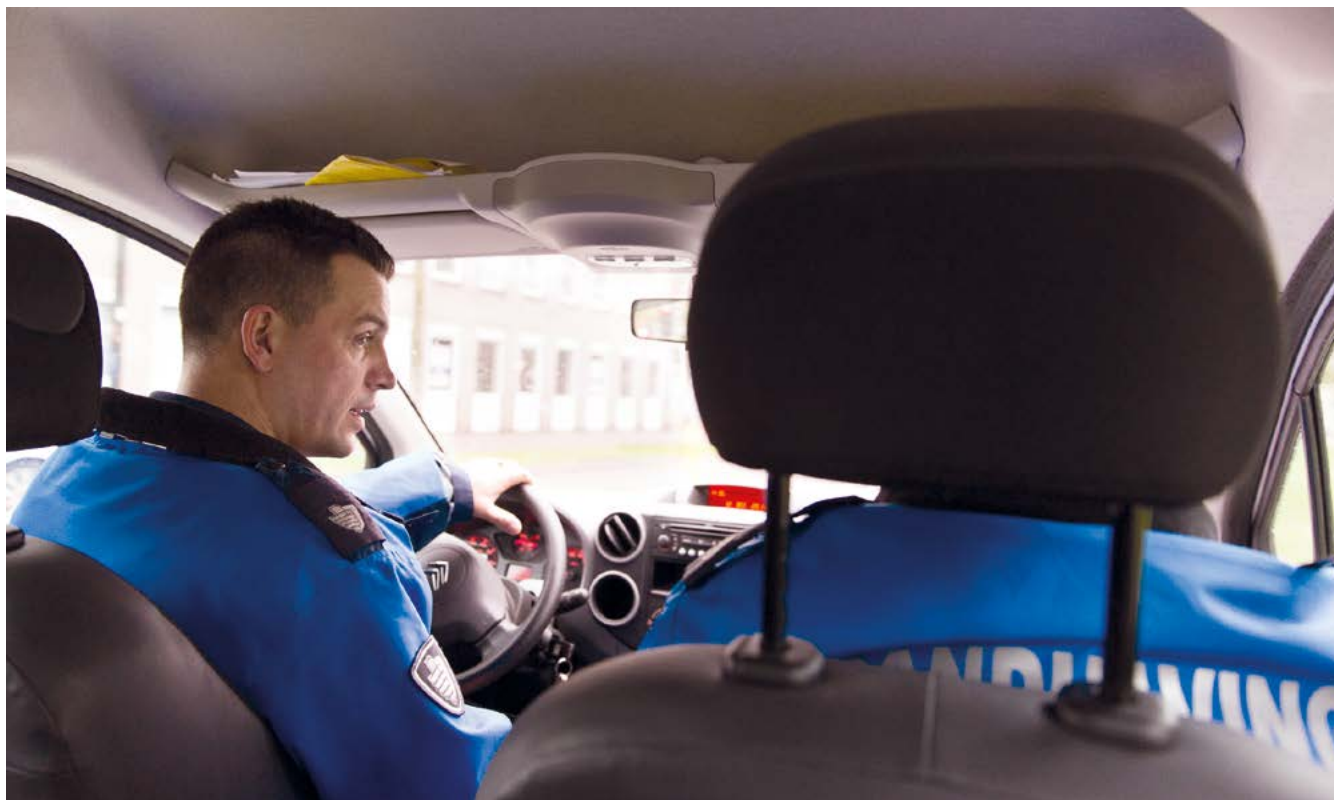
OVERZICHT
BATEN & LASTEN

BALANS

ONDERHANDEN
WERK

INVESTERINGEN

VASTSTELLINGS-
BESLUIT

In 2017 waren er meer BOA's op straat te zien

Veiligheid is een domein waarop vele partners actief zijn: wijkmanager, wijkagent, Meander Omnium, Woningbouwcorporaties, Openbaar Ministerie, sociaal team, school, CJG, kerk, moskee, brandweer, talloze inwoners in allerlei verbanden en nog vele anderen. Wij hebben grote waardering voor de inzet, betrokkenheid en deskundigheid die al deze partijen ook in 2017 hebben ingebracht.

PARAGRAAF 2 DE NIEUWE ZORG

In deze paragraaf blikken we terug op zorg de afgelopen 4 jaar. Een collegeperiode waarin we voor een enorme uitdaging stonden voor het oppakken van nieuwe taken op het gebied van (jeugd) zorg, Wmo/Awbz en participatie en passend onderwijs.

Wat heeft iemand nodig om zijn leven te leiden, gezond en veilig op te groeien, zich te ontwikkelen, financieel zelfstandig te zijn en/of een actieve bijdrage te kunnen leveren aan de maatschappij?

Een complexe opgave, niet alleen voor ons als gemeente maar ook voor onze partners in het veld: het onderwijs, jeugdhulporganisaties, GGZ-organisaties, woningcorporaties, sociale dienst, welzijn, huisartsen, ziekenhuis, zorgverzekeraars, informele zorgnetwerk (zoals maatjes, vrijwilligers, mantelzorgers). Het bracht onzekerheden met zich mee. Hebben we iedereen in beeld? Zijn er geen mensen die zorg mijden, bijvoorbeeld omdat zij een eigen bijdrage moeten betalen? Hoe kunnen we mensen tijdig helpen en voorkomen dat ze in de schuldsanering komen en hun huis behouden? Hoe kunnen we drempels en onnodige bureaucratie glad strijken? Daar hebben we samen met onze partners in het veld hard aan gewerkt.

Mantelzorgers zijn onmisbaar in onze samenleving

En nu we terugblikken op de afgelopen 4 jaar, kunnen we zeggen dat de basis op orde is, zorg is gecontinueerd en we leren met onze partners in het veld steeds beter maatwerk toe te passen. Midden in dit complexe veranderingsproces is het fundament voor samenwerking gelegd en van daaruit werken we samen aan een verdere verbetering van de zorg voor onze inwoners.

Voorbeeldcasus uit de praktijk:

Een man van eind twintig woont bij zijn opa in huis. De opa sterft onverwacht waardoor de man volgens de regels het huis uit zou moeten, want het huurhuis staat op naam van opa. Door de stress van deze moeilijke situatie en een aantal problemen van eerder verliest hij de grip op leven. Hij ontwikkelt schulden en doet een aantal dingen die niet zo netjes zijn, waardoor een neerwaartse spiraal dreigt te ontstaan...

Het bovenstaande verhaal is er één uit vele en illustreert de complexiteit waar we met elkaar mee te maken hebben gehad en nog steeds hebben. In dit voorbeeld komen wonen, schulden, psychische hulp bij elkaar. We willen maatwerk en menselijke oplossingen bieden. Tegelijkertijd speelt er het gevoel van gelijkheid voor iedereen (vele wachtenden voor een woning, schulden waar we tijdelijk een oplossing voor bieden) en de vraag hoe we er met elkaar van leren. Hoe zorgen we met alle partners in het veld rondom een casus dat er een doorbraak komt? Daarom hebben we samen met deze partners de doorbraakleeromgeving "Samen leren transformeren in Zeist" opgezet. Hiermee zetten we niet alleen in op een oplossing voor de specifieke situatie van een inwoner, maar ook hoe we er met elkaar van kunnen leren.

■ PREVENTIE

Een ander speerpunt in deze raadsperiode was het investeren in preventie en laagdrempelige, vrij toegankelijke diensten en activiteiten voor mensen met een hulpvraag ('voorliggende voorzieningen'). De maatjesprojecten zijn verdubbeld, we bieden ondersteuning en waardering (het mantelzorgcompliment) voor mantelzorgers, we investeren in een breed vrijwilligersnetwerk. We vinden het belangrijk te investeren in goede ideeën uit de samenleving die bijdragen aan onze maatschappelijke opgave (bijvoorbeeld de challenge dagbesteding en call for action mentale

weerbaarheid, u leest daarover meer in [programma 6 Sociaal domein](#)).

En er is ook fors ingezet op sociale netwerkversterking. Kunnen inwoners nog meer ondersteund worden vanuit het eigen netwerk? De eerste resultaten zijn positief. Door het netwerk te betrekken bij het maken van een zorgplan, ontstaat er een mooie wisselwerking tussen inwoner en zijn eigen netwerk. Hier ontstaat er nog meer ruimte in het oplossen van de problemen van de inwoner.

■ MONITORING EN ADMINISTRatieve LASTEN VERLAGEN

Met de komst van nieuwe wetgeving was er onvoldoende inzicht in het aantal inwoners en kinderen in zorg. Cijfers over deze vragen waren de eerste jaren ook niet betrouwbaar. Inmiddels hebben we steeds meer grip op deze cijfers en kunnen we naar aanleiding van deze cijfers voorzichtige conclusies trekken over de ontwikkelingen en het perspectief. Actuele cijfers kunt u terugvinden in www.waarstaatjegemeente.nl.

Ook hebben we geïnvesteerd in het verlagen van de bureaucratie en administratieve verantwoording daar waar dit kan. Hulpverleners hebben tijd nodig om aandacht te kunnen geven aan de mensen die dat nodig hebben. Om dit mogelijk te maken hebben we de afgelopen jaren zo veel mogelijk ingekocht volgens landelijke standaarden

en wordt in complexe situaties ondersteuning gegeven aan zorgaanbieders. Hierdoor hebben zorgaanbieders minder administratieve lasten. Dit heeft erin geresulteerd dat wij behoren tot de 12 best functionerende jeugdregio's van Nederland (van de in totaal 42 jeugdregio's).

■ HET GESLOTEN SYSTEEM SOCIAAL DOMEIN

De Wmo, de jeugdhulp en participatie vormen samen een financieel gesloten systeem. In het kort gezegd betekent dat dat financiële overschotten en tekorten onderling met elkaar worden verrekend en vervolgens wordt het totale resultaat verrekend met de bestemmingsreserve. Aanvankelijk zou 2017 het laatste jaar zijn van het gesloten systeem, maar 4 juli 2017 heeft de gemeenteraad van Zeist besloten het gesloten systeem met twee jaar te verlengen; 2018 en 2019.

Onderstaand een overzicht van begroting en realisaties die deel uitmaken van het gesloten systeem. Onderliggende budgetten maken deel uit van programma 6, sociaal domein, en zijn daar verdeeld over de diverse collegeproducten. In boek 2 vind u de toelichting op het resultaat per collegeproduct.

FINANCIËEL OVERZICHT GESLOTEN SYSTEEM SOCIAAL DOMEIN			
	Begroot	Realisatie	Resultaat
Jeugdhulp			
Regionale samenwerking / solidariteit	69	574	-505
Wijkteams (CJG) en overhead	2.726	2.934	-208
Onvoorzien en innovatie	1.424	270	1.154
Zorgbudgetten	16.176	13.828	2.348
Subtotaal	20.395	17.605	2.789
Wmo			
Begeleiding	4.017	4.775	-758
Huishoudelijke hulp	1.813	1.836	-23
Vervoer, woningaanpassing en middelen	991	1.149	-158
Mantelzorg en vrijwilligers	873	832	41
Onvoorzien en innovatie	743	417	326
Wijkteams, overhead etc.	3.543	3.740	-198
CAZ t.b.v. chronisch zieken	424	424	-
Subtotaal	12.403	13.174	-771
Participatie			
Wsw	5.134	5.206	-72
Re-integratie	2.365	2.504	-138
Subtotaal	7.500	7.710	-210
Totaal	40.298	38.489	1.808

In deze tabel zien we twee belangrijke ontwikkelingen die hieronder worden toegelicht;

1. Overschot op de jeugdhulp
2. Tekort op Wmo begeleiding

Bij het vaststellen van de begroting 2017 heeft de raad besloten om € 1 mln. van de middelen voor Wmo begeleiding in te zetten voor jeugdhulp. Op dat moment dreigde er een tekort op de jeugdhulp en was het onzeker of de gemeente Zeist voldoende gecompenseerd zou worden door het rijk. Achteraf blijkt de overheveling niet nodig en is er een onverwacht tekort ontstaan op de Wmo begeleiding. Binnen het gesloten systeem wordt het resultaat onderling verevend.

■ Ad 1. Overschot op de jeugdhulp

Het positieve resultaat, na aftrek van de € 1 mln. (zie hierboven), wordt verklaard door daling van de jeugdhulp met verblijf met behandeling. Dit houdt onder meer verband met een verlaging van instroom van jeugdigen met een voogdijmaatregel. Daarnaast is het een gevolg van de gewenste transformatie van de jeugdzorg. De gemeenten in de regio Utrecht werken samen om kinderen die intensieve hulp nodig hebben zoveel als mogelijk 'gewoon' op te laten groeien; door bij voorkeur de hulp en ondersteuning in te zetten binnen het eigen gezin of binnen een kleinschalige gezinsgerichte setting in wijk of buurt.

Dat betekent om- en afbouw van residentiële voorzieningen naar lokale nabije zorg met inzet van eigen netwerk. In dit kader is in 2017 bijvoorbeeld gestart met de ombouw van een voorziening met verblijf in Zeist, voor kinderen onder de 13 jaar, tot passende inzet van lokale, gezinsgerichte zorg.

■ Ad 2. Tekort op Wmo begeleiding

We zien de kosten flink stijgen binnen de Wmo-begeleiding. Zo waren er, ten opzichte van 2016, meer inwoners die een vorm van Wmo-begeleiding ontvingen. Ook kregen zij meer ondersteuning. Daarnaast hebben meer cliënten specialistische begeleiding gekregen.

Als gevolg van de opkomende vergrijzing zien we cliënten langer thuiswonen met hulp.

Met de sociale teams worden er meer inwoners bereikt en neemt het aantal cliënten toe. Denk aan ouderen en GGZ-doelgroep (personen met verward gedrag). Hierdoor zijn er meer complexe casussen en zijn de zorgvragen ook zwaarder geworden. De teams krijgen steeds meer te maken met inwoners met probleem- en verward gedrag.

Daarnaast zien we een gevolg van de transformatie binnen de Wmo. We zien een verschuiving naar lichtere vormen van verblijf en/of scheiden van wonen en zorg. Daarmee treedt er ook een kosten-verschuiving op richting de gemeente. Dit betekent dat meer inwoners binnen Zeist kunnen blijven en niet terecht komen in opvang van Utrecht. Het aanbod wonen met verblijf is uitgebreid binnen de gemeente Zeist.

Ook wordt er meer gewerkt met 3 partijencontracten (omklapwoningen).

■ Gezamenlijk optrekken in een oplossing

Het is een opgave die het lokale niveau overstijgt. Binnen de hele regio ZOU zien we de kosten stijgen binnen de Wmo-begeleiding. Daarom gaan we gezamenlijk een onderzoek naar de achterliggende redenen en oplossingsrichtingen, zodat we hier actief op kunnen gaan sturen. We werken aan meer zicht op het huidig en gewenst zorglandschap. Onderzoeksvraag daarbij is: Wat zijn de ontwikkelingen / problemen waar we nu al op moeten anticiperen om ook in de nabije toekomst iedereen goede hulp en ondersteuning te kunnen bieden binnen de beschikbare middelen?

PARAGRAAF 3 BURGERKRACHT IN ZEIST

In het coalitieakkoord hebben we in 2014 afgesproken om nog meer gebruik te maken van de kwaliteiten, kennis en kracht van de samenleving. Dat is de afgelopen jaren op vele manieren gebeurd. We hebben ons voornemen uitgevoerd om ruimte te geven aan maatschappelijke initiatieven en om inwoners eerder in het besluitvormingsproces te betrekken. Ook op andere momenten bleek de Zeister samenleving samen met de overheid de schouders te kunnen zetten onder moeilijke en kwetsbare vraagstukken.

RUIMTE VOOR MAATSCHAPPELIJKE INITIATIEVEN

Innovatieve initiatieven

We ondersteunden mooie en innovatieve initiatieven vanuit de samenleving en initieerden zelf ook experimenten en proeftuinen. Zo organiseerden we dit jaar de Challenge Ondernemende Dagbesteding en werd de Bijzondere Taartenfabriek een feit. We zetten een prijsvraag 'versterken mentale weerbaarheid' uit en we wonnen als gemeente in 2017 de Winnet Water Innovatieprijs.

De Z-battle is een bijzonder experiment geweest om inwoners te stimuleren het beste idee voor de gemeente Zeist te bedenken. In 2016 werden 3 winnende ideeën

gekozen door een jury, bestaande uit 5 inwoners. In 2017 is een van de drie winnende ideeën uitgevoerd: 'Blik en Burgers', een speeltuin met eetgelegenheid bij Blikkenburg. De uitvoering van de 2 andere ideeën is nog in voorbereiding: het ene is een klimpark en het andere een chillplek voor jongeren in Den Dolder. Naar verwachting worden

ze uitgevoerd in 2018. De Z-battle heeft veel kracht in de samenleving gegeneerd, ook bij inwoners die nog niet eerder met de overheid hadden meegedacht of samengewerkt. De gemeente, inwoners, organisaties en bedrijven zijn hierdoor met elkaar in verbinding gebracht, ook om niet-winnende ideeën verder te helpen.

Mensen helpen die een plek verdienen op de arbeidsmarkt, dat is de missie van de Bijzondere Taartenfabriek

De praktijk blijkt soms wel weerbarstig; we blijven te maken hebben met verschillende belangen. Het kost tijd en aandacht om aan de afweging van die belangen recht te doen.

■ **Buurtbegroting**

Binnen en buiten Nederland zijn diverse initiatieven gaande waarbij men aan wijk- of buurtbewoners ruimte overlaat om hun eigen prioriteiten te stellen en in aansluiting hierop hun eigen wijk- of buurtbegroting in te richten. Een buurtbegroting kan op verschillende manieren vormgegeven worden.

Het college heeft de raad een concreet voorstel gedaan om een proef te doen waarbij bewoners van een buurt zelf kunnen schuiven met budgetten en prioriteiten binnen de bestaande gemeentebegroting. Daarbij is gekeken naar ervaringen in binnen- en buitenland. In het gesprek hierover met de gemeenteraad bleek dat er een grondige voorbereiding wenselijk is waarbij diverse aspecten, zoals de verhouding tussen de rol van de raad en de buurtbewoners (wie beslist waarover) en hoe de inwoners zich organiseren om tot een representatief beeld te komen, duidelijk worden.

■ **Positie gemeenteraad**

Zie [programma 9 Bestuur](#). In participatieprocessen hadden we nadrukkelijk aandacht voor de positie van de raad. We zochten in continue dialoog met de raad naar experimenteeruimte en naar balans in de rollen en taken van de raad en de mogelijkheden van burgerkracht.

■ **INWONERS EERDER BETREKKEN IN HET BESLUITVORMINGSPROCES**

In allerlei beleidstrajecten hebben we inwoners in een vroegtijdig stadium betrokken. Soms via GONS trajecten [Programma 8 Ruimtelijke Ontwikkelingen](#), zoals met de gebiedsvisie Utrechtseweg Noord. Soms door middel van maatwerk, zoals bij de gebiedsvisie WA-hoeve. Bij de Cultuurvisie hebben inwoners en betrokken organisaties een heel actieve rol gespeeld; het democratisch samenspel met de raad was hierbij wel een zoektocht. Ook bij de Brede Milieuvisie is intensief interactief gewerkt, en vooral ook anders. [Inwoners hebben zelf oplossingen bedacht, ondersteund door de gemeente](#). Zij zijn nu ook actief betrokken bij de uitvoering.

■ **SAMEN DE SCHOUDERS ERONDER**

Tijdens de vluchtelingencrisis in 2015, werd de burgerkracht in Zeist goed zichtbaar. Vele vrijwilligers en organisaties sloegen de handen ineen om een grote groep vluchtelingen een warm welkom te geven in Zeist. Eerst in een sporthal, later in de noodopvang op Kamp van Zeist. Naar aanleiding van hun komst heeft de gemeenteraad het college van burgemeester en wethouders opgeroepen een dialoog op gang te brengen en te houden rondom de opvang van vluchtelingen in onze gemeente. We hebben een groot aantal bijeenkomsten georganiseerd. Met als resultaat een door vele partijen ondertekend manifest.

Hierin is beschreven hoe wij als samenleving in Zeist omgaan met vluchtelingen en hoe we met elkaar willen samenleven.

We hebben die verbondenheid en inzet ook ervaren bij diverse andere projecten en activiteiten. Voorbeelden zijn de enthousiaste inzet van vrijwilligers bij Asthonia en de activiteiten in het centrum. Als ook de inzet in buurten en wijken om het prettig wonen met elkaar te stimuleren, bijvoorbeeld bij de moestuinprojecten in de Verzetswijk en Huis ter Heide, het kinderkookproject in Vollenhove en alle activiteiten rondom de jaarlijkse burendag, NL doet en de vele buurtbarbecues.

PARAGRAAF 4 DUURZAAMHEID

Duurzaamheid gaat voorbij de gemeentegrenzen. Ook in Zeist willen we lokaal bijdragen aan een wereldwijde duurzame samenleving. Met duurzame ontwikkelingen voorzien we in de behoefte van de huidige generatie zonder voor toekomstige generaties de mogelijkheden te beperken om ook in hun behoeften te voorzien. We bezien uiteenlopende thema's zoals wonen, mobiliteit, zorg en economische bedrijvigheid integraal. Het gebruik aan hulpbronnen beperken we en we verminderen de CO₂-uitstoot. Dit sluit aan bij de landelijke opgave om energie te besparen en benodigde energie duurzaam op te wekken.

In de afgelopen raadsperiode hebben we veel stappen gezet op het gebied van duurzaamheid. Dit hebben we gedaan door projecten te realiseren, maar ook door mét de samenleving een brede milieuvisie op te stellen waarbij we de Zeister ambitie hebben vastgelegd om in 2030 klimaatneutraal te zijn.

De inzet op duurzaamheid in onze gemeente verloopt via meerdere sporen en partijen. We werken met hen samen, regisseren waar nodig en laten los waar mogelijk. Terugkijkend op de afgelopen vier jaar is er veel tot stand gekomen waar we trots op mogen zijn:

- Stichting Energie Zeist is opgericht en zet zich in voor een duurzaam, klimaatneutraal Zeist specifiek richting huiseigenaren. De eerste campagnes zijn afgerond en twee nieuwe zijn gestart. In 2017 zijn ruim 250 maatregelen gerealiseerd via Mijn Groene Huis. We merken dat de inzet leidt tot bewustwording bij inwoners en dat zij elkaar inspireren tot het verduurzamen van de eigen woning.
- Voor bedrijven is samen met de omgevingsdienst (ODRU) een plan van aanpak opgesteld. Ook hebben we in 2016 de Greendeal Zorginstellingen getekend, om met zorginstellingen verder te werken aan verduurzaming. Zo is begin 2018 een overeenkomst met Altrecht gesloten om het vastgoed van Altrecht in stapjes verder te verduurzamen.
- Er zijn e-laadpalen op diverse locaties neergezet en een punt om de bandenspanning te controleren. Zie [programma 2 Verkeer en Vervoer](#).
- We hebben groene leges ingevoerd, waarbij duurzame bouwinitiatieven een korting op de leges ontvangen. Mooi effect is bijvoorbeeld dat de ontwikkelaar van het nieuwbouwproject in Austerlitz Noord extra duurzaamheidsmaatregelen uitvoert in de woningen.
- Via de regionale samenwerking U-thuis zijn 20 energie-ambassadeurs opgeleid, is er een training geweest voor besturen van VvE's en een regionaal energieloket voor inwoners in de regio opgericht.

Ook de kinderboerderij heeft nu een A-label

- Met de lokale woningcorporaties hebben we onze duurzaamheidsambities aangescherpt en wordt bij renovatie van alle woningen ingezet op label A.

COALITIEAKKOORD

De uitvoering van het coalitieakkoord is tot stand gekomen in de volgende projecten:

- Het eigen vastgoed is verduurzaamd, ook als voorbeeldrol binnen Zeist. Zo zijn er ruim 1500 zonnepanelen geplaatst op diverse eigen gebouwen. De kinderboerderij is verduurzaamd naar naar label A.
- Er zijn 3.450 woningen verduurzaamd, ruimschoots boven onze ambitie om 3000 woningen te verduurzamen.
- In 2017 hebben we besloten dat bij alle nieuwbouwprojecten de duurzaamheidsambitie hoger moet zijn

dan het bouwbesluit en Nul-op-de-meter de 'Zeister richtlijn' is voor nieuwbouw.

- We hebben de mogelijkheden onderzocht voor een Hout Energie Station in Dijnselburg om het zwembad, sporthal en de L-flat hierop aan te sluiten. De raad heeft besloten om dit besluit aan te houden en dit onderdeel te laten zijn van een nog op te stellen energieplan.

■ BREDE MILIEUVISIE – SAMEN DUURZAAM ZEIST

Het uitvoeringsplan Brede Milieuvisie is in maart 2017 door de gemeenteraad vastgesteld. Samen met inwoners en lokale bedrijven zetten we ons om de doelstelling klimaatneutraal in 2030 te behalen. We werken hierbij in 5 pijlers:

- Klimaat en energie
- Circulaire energie
- Levend netwerk van natuur, landschap en cultuurhistorie
- Gezonde leefomgeving en kwaliteit van leven.
- Communicatie

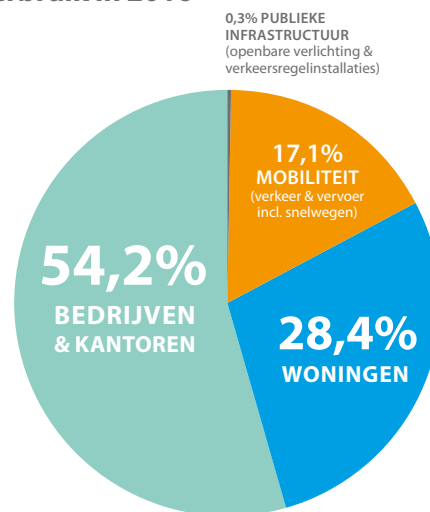
De keuze voor de pijlers laat zien dat we duurzaamheid in de volledige breedte oppakken en verder kijken dan vastgoed-verduurzaming en energiebesparing. Daarbij hebben we met bewoners en andere partijen gekozen voor de uitvoering onder de naam 'Samen Duurzaam Zeist'. We zijn inmiddels gestart met de eerste projecten (zie programma 7). Ook worden door Samen Duurzaam Zeist bijeenkomsten georganiseerd om partijen bij elkaar te brengen. Al 500 inwoners hebben aangegeven betrokken te willen worden.

Zeist klimaatneutraal in 2030

Gemeente Zeist

Verbruik in 2016

grootste verbruikers >

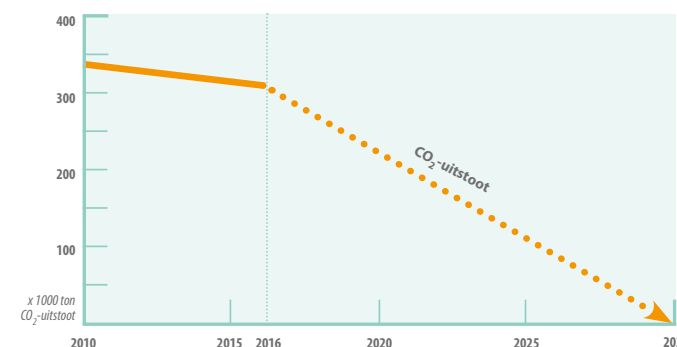
Bedrijven & kantoren

Financiële instelling	15,0%
Advisering	14,3%
Gezondheidszorg	10,5%
Industrie	8,5%
Overige dienstverlening	6,3%
Overig	45,5%

Woningen

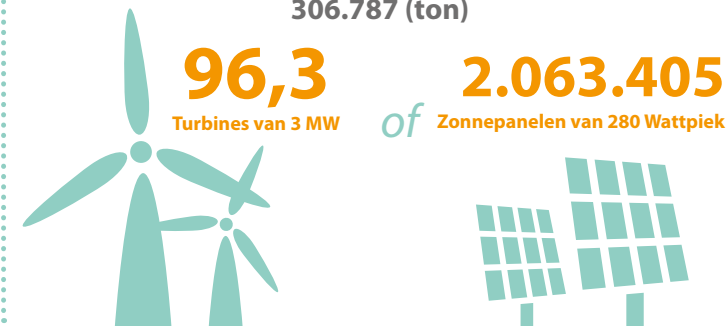
52% koopwoningen
48% huurwoningen
(35% woningcorporatie en 13% overig)

Doel 2010-2030

Duurzaam opwekken bij CO₂-uitstoot in 2016

306.787 (ton)

ZEIST KI KLIMATNEUTRALI IN 2030

Deze afbeelding geeft een beeld van het huidige energie-
verbruik én wat de opgave is naar een klimaatneutraal Zeist
in 2030. Ruim de helft van het energieverbruik in Zeist komt
voor rekening van bedrijven en kantoren, ruim een kwart van
de energie wordt door woningen gebruikt. Het gebruik van
fossiele energie (aardgas, aardolie, kolen) moet drastisch
omlaag om de doelstelling van klimaatneutraal Zeist in 2030
te halen. In de periode 2010-2016 is sprake van een niveau van
306.787 ton in 2016. Deze uitstoot kan vermeden worden door
inzetten van ruim 96 windturbines van 3 MegaWatt of ruim
2 miljoen zonnepanelen. Uit de grafiek valt af te lezen dat het
huidige tempo van deze afname onvoldoende is om de
uitstoot aan CO₂ tot nul te reduceren. Daarvoor is een trend-
breuk met de voorbije jaren noodzakelijk. Om te bepalen hoe
de vermindering van uitstoot zich ontwikkelt, is monitoring
van belang.

■ MONITORING

Veel duurzaamheidsprojecten die worden uitgevoerd hebben
effect op de doelstelling om in 2030 klimaatneutraal te zijn.
Bij de uitvoering en verantwoording van deze projecten zullen
we dit dan ook nauwlettend toetsen. Wij zorgen voor een
jaarlijkse actualisatie van de afgebeelde infographic.

■ PARAGRAAF 5 DE FINANCIËLE POSITIE

In deze paragraaf blikken we terug op de ambities die op het vlak van Financiën zijn gedaan in het coalitieakkoord.

■ FINANCIËEL GEZOND

Met weinig aangetrokken leningen, veel eigen geld, stevige reserves en een positieve meerjarenbegroting, kun je met recht zeggen dat Zeist een financieel gezonde gemeente is. Ook het actieve risicomanagement heeft bijgedragen aan de goede financiële positie omdat door het goed bewust te zijn van de risico's en vooraf na te denken over de te nemen maatregelen, de negatieve financiële effecten verminderd zijn. Een concreet voorbeeld zijn de overgedragen zorgtaken in 2015. Hierbij moet de zorg voorop staan, de financiën zijn niet leidend. Om de eventuele financiële tekorten op te vangen is een reserve in het leven geroepen waarin tegenvallers opgevangen worden en geldt een gesloten systeem, zodat ontvangen gelden voor de zorgtaken beschikbaar blijven

Aanvankelijk liep het gesloten systeem voor de decentralisaties, met de bijbehorende bestemmingsreserve, tot en met 2017. Dit systeem is twee jaar verlengd. Reden daarvoor is dat er nog geen sprake is van een stabiele financiële situatie; er zijn nog teveel ontwikkelingen en het

risicoprofiel van het sociaal domein is nog steeds hoog. In het gesloten systeem zijn gelden opgenomen voor inkomensuitkeringen en bestaanszekerheid en de budgetten Wmo en jeugd. Over het boekjaar 2017 vindt er een toevoeging aan de reserve plaats. We zien wel een toename in het zorggebruik, maar het past nog steeds binnen het budget. Bij de jeugdhulp is dit mogelijk door de compensatie die wij van het rijk ontvangen vanwege de omvang van de zware jeugdzorg. De compensatie is toegezegd totdat de Jeugdwet is aangepast.

Voor de regionale risicodeling jeugdzorg zijn nieuwe afspraken gemaakt voor de jaren 2017 tot en met 2019. Daarnaast zijn aanvullende afspraken gemaakt voor de reeds eerder gemaakte afspraken 2015 en 2016.

De komende jaren vinden er nog substantiële aanpassingen plaats in de Jeugdwet (woonplaatsbeginsel) en de WMO (beschermd wonen) die financiële gevolgen met zich meebrengen.

Vanuit het risicomanagement is door ons meegedacht in de aanpassing van de Jeugdwet voor wat betreft het woonplaatsbeginsel. Deze aanpassing staat gepland in 2019. Door middel van risicosessies zijn mogelijke risico's in beeld gebracht en zijn beheersmaatregelen benoemd om het effect van de risico's te verminderen.

Hoewel de financiële toekomst van het sociaal domein onzekerheden kent, is de financiële positie zodanig goed, dat we de zorg voorop kunnen blijven stellen en kunnen investeren in transformatie van het zorglandschap.

De transformatie zal wel verschuivingen in de budgetten betekenen en naar verwachting op termijn lagere uitgaven.

■ OPENBARE RUIMTE

Afgelopen raadsperiode is een nieuwe systematiek voor vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte opgezet. Aanleiding voor de nieuwe systematiek was gewijzigde financiële regelgeving per 1-1-2017, waardoor gemeenten investeringen in de openbare ruimte (maatschappelijk nut) verplicht moeten activeren en afschrijven over de levensduur. Deze systematiek geeft samen met het meerjarenprogramma een langjarige financiële zekerheid (en inzicht) voor het onderhoud van investeringen in de openbare ruimte.

In het coalitieakkoord is de ambitie uitgesproken dat de exploitatie van de begraafplaats efficiënt en kostendekkend zou zijn. Samen met Raad en samenleving is een toekomstvisie opgesteld voor de begraafplaats. Er is een kosten-dekkende exploitatie bereikt en door de voorgenomen realisatie van een kleinschalig crematorium zal deze kosten-dekkende situatie ook in stand zal blijven. Door het realiseren van deze nieuwe dienst zal de Zeister bevolking beter worden bediend en de bestaande accommodatie beter worden benut, zonder het karakter van de begraafplaats geweld aan te doen.

■ RISICOMANAGEMENT

Het college heeft zich deze raadsperiode tot doel gesteld om aan het eind van deze periode op een weerstandsratio van 1,2 uit te komen. De ratio is bij de actualisatie van de jaarrekening uitgekomen op 1,62. Hiermee voldoet het ruim aan de ambitie van de Raad. Doordat de ratio hoger is dan de kaders die de gemeenteraad zijn vastgesteld (de ratio mag fluctueren tussen de 1 en de 1,5) doen we een voorstel voor een bestemming van het bedrag waarmee de bovengrens wordt overschreden

In 2017 zijn de eerste stappen gezet in het beter auditten van de IT controls in processen en is gestart met fraude analyses en kwetsbare functies.

■ MINDER LASTEN

Eén van de ambities de afgelopen vier jaar was om de Onroerend Zaak Belasting (OZB) met 10% te verlagen. Deze ambitie is stapsgewijs behaald waarbij de OZB in 2018 10% lager is ten opzichte van 2014.

Ook andere belastingen zijn kritisch tegen het licht gehouden:

- De precariobelasting is per 2018 versimpeld om geen onnodige belemmeringen op te werpen naar ondernemers voor bijvoorbeeld braderieën en om geen precario meer te heffen op gewenste activiteiten zoals buurt- en kinderfeesten. De gedeeltelijke afschaffing past

ook in de ambitie van het coalitieakkoord om ruimte te geven aan maatschappelijke initiatieven en om ondernemers te stimuleren om meer culturele activiteiten te organiseren en de aantrekkelijkheid van Zeist te bevorderen. De belangrijkste activiteiten waarover nu in Zeist nog precario wordt geheven zijn uitgestalde zaken, standplaatsen, bouwwerkzaamheden (containers e.d. op openbare grond) en terrassen.

- Bij de toeristenbelasting is een extra differentiatie toegevoegd: voor niet beroepsmatig verhuurde ruimten waarvan de overnachtingsprijs maximaal € 20,00 per nacht bedraagt is een nieuw lager tarief ingevoerd van € 0,60 per overnachting, per persoon in plaats van 2,12 per nacht.
- Per 2018 wordt geen bedrijfsafval meer ingezameld door de gemeente, dit betekent dat er ook geen reinigingsrecht meer wordt opgelegd. Hier zijn een aantal redenen voor:
  - Vermindering regeldruk, zo hoeven ondernemers geen contract met een particuliere afvalinzamelaar aan de gemeente te sturen;
  - Alle ondernemers worden gelijk behandeld;
  - Afschaffen betekent dat de gemeente geen aanslag vennootschapsbelasting krijgt, hetgeen een forse administratieve last voorkomt;
  - Gelijktrekken met regiogemeenten: veruit de meeste gemeenten in de regio laten het verwijderen van het bedrijfsafval over aan de ondernemers zelf.

- Sluit aan bij de ontwikkeling: de laatste jaren is al sprake van een forse afname van het aantal bedrijven dat een contract afsluit met de gemeente.

De laatste ambitie uit het coalitieakkoord wat betreft financiën gaat over de leges omgevingsvergunning, ook wel bouwleges genoemd. De ambitie was om deze tarieven te verlagen door efficiëntie maatregelen waarbij kosten-dekkendheid uitgangspunt blijft.

In 2017 zijn drie belangrijke stappen gezet rond de leges omgevingsvergunningen. Allereerst is er na een intensief proces gekomen tot een geactualiseerde legesopbouw. Bij de actualisatie is, naast de financiële uitgangspunten zoals de kostendekkendheid, rekening gehouden met maatschappelijke voorkeuren bij de toerekening van de leges. In combinatie met een aantrekkelijk bouwvolume heeft dit geresulteerd in een overall verlaging van de tarieven per 2018.

Ten tweede is eerder in het jaar (bij het vaststellen van de jaarrekening 2016) al een egaliseringsreserve in het leven geroepen, die de grilligheid van de legesopbrengsten op kan vangen.

Ten derde is eind 2017 een belangrijke stap gezet in de vergroening van de leges. Bij aanvragen voor vergunningen die duidelijk bijdragen aan verduurzaming wordt vanaf 2018 korting op de leges gegeven voor het betreffende deel van de bouwvergunning.

PROGRAMMA 1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

PRODUCTEN

1. Crisisbeheersing en brandweer
2. Openbare orde en veiligheid

ALGEMEEN

Naast de bijzondere inzet voor Den Dolder en omgeving hebben wij ons voor de veiligheidssituatie in heel Zeist ingezet. We bespreken de behaalde resultaten aan de hand van de volgende thema's: (1) High impact crime, (2) Uitersten in de samenleving, (3) Veilige buurten, (4) Ondernijning, (5) Toezicht drank- en horecawet, (6) Crisisbeheersing en (7) Brandveiligheid

WAT HEBBEN WE BEREIKT EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

High impact crime

Bij high impact crime gaat het om delicten die flink ingrijpen in iemands directe leefomgeving en veiligheidsgevoel. Soms met blijvende schade.

In 2017 daalde het aantal high impact misdrijven met 7% (doelstelling Veiligheidsplan 2016-2019 was een daling met 4,2% in 2017).

Het aantal geweldsmisdrijven was de laatste jaren redelijk stabiel; het is in 2017 met 2% gestegen. Bij geweld in de horeca volgt altijd een gesprek met de adviseur veiligheid op het gemeentehuis. Vaak wordt daarna een tijdelijk gebiedsverbod opgelegd.

Bij huiselijk geweld zijn in 2017 door de burgemeester vier huisverboden opgelegd. De uithuisgeplaatste mag dan 10 tot 28 dagen niet bij de achterblijvers komen. Nieuw is dat eind 2017 strakkere lijnen zijn gelegd met CJG en Sociaal Team om te waarborgen dat het gezin na afloop van het verbod niet uit oog wordt verloren. Preventief spelen de sociale teams en het CJG een rol om geweld achter de voordeur te voorkomen.

Het aantal woninginbraken is verder gedaald. 2016: 299, 2017: 257. Voor Zeist is dat een daling van 14%, De gemiddelde daling bij de gemeenten in de Politieregio Midden Nederland is 8%. Voor het tegengaan en voorkomen van woninginbraken is de actieve betrokkenheid van inwoners belangrijk. Bij de oplossing van woninginbraken blijkt in 80% van de gevallen de tip of getuigenverklaring van de burgers doorslaggevend. Aanhouding op heterdaad gebeurt zelden.

Het aantal geregistreerde winkeldiefstallen in 2017 bedroeg 131; een stijging met 26%. Het aantal geregistreerde vernielingen en beschadigingen was 334; een daling met 10% ten opzichte van 2016.

In 2017 hebben we verder gewerkt met de persoonsgerichte aanpak, gericht op criminele en overlastgevende personen. De aanpak is gebaseerd op samenwerking tussen verschillende partijen, zoals politie en zorg. Doel is om de betreffende persoon weer op het rechte pad te krijgen. Onderscheid wordt gemaakt tussen Top-X, met accent op het strafrecht en Top-Z, met accent op zorg. In 2017 hadden we gemiddeld 25 personen in de Top-X en Top-Z aanpak.

Er zijn succesverhalen van mensen die via Top-X of Top-Z hun leven eindelijk weer op de rit krijgen na een langdurig crimineel verleden met schulden en geen werk. Daarnaast zijn er minder succesvolle casussen, bijvoorbeeld omdat de betrokken persoon echt niet wil meewerken.

In 2017 is er een pilot gestart rond nazorg jeugddetentie. In het verleden werden gemeenten hier nauwelijks bij betrokken. Er zijn afspraken gemaakt met de Raad voor de Kinderbescherming en andere betrokken partijen. Inzet is zo vroeg mogelijk met jeugdige, ouders, CJG en andere partijen één plan te maken wanneer een jeugdige uit detentie komt.

■ Uitersten in de samenleving

Ook in Zeist hebben we te maken met meestal jonge inwoners die zich aangetrokken voelen tot het Jihadisme. We hebben daar ook in 2017 veel aandacht voor gehad. Onze inzet is om polarisatie tegen te gaan en sociale spanningen te voorkomen. Dat doen we door op kleine schaal met elkaar in gesprek te gaan, te luisteren en te verbinden. Samen met onze partners in het onderwijs, zorg, maatschappelijke organisaties, religieus-culturele organisaties en ouders geven we invulling aan die preventieve aanpak. Dat hebben we bijvoorbeeld gedaan met trainingen voor de leden van het sociaal team, het CJG en de wijkteams. In het trainingsprogramma zijn ook de scholen meegenomen. Effect van deze inzet is dat er meer gevallen van verdenking van radicalisering zijn gemeld.

Met de opgebouwde kennis en ervaring hebben we adequaat op deze meldingen kunnen inspelen. Dat hebben we ook gedaan bij een explosieve familiesituatie met radicaliseringscomponent. Het ging in dit geval om een gezin van autochtone afkomst, dat kampte met een combinatie van sociaaleconomische en psychosociale problemen, waarbij twee kinderen dreigden te radicaliseren. Met intensieve begeleiding helpen we het gezin om het leven weer op de rails te krijgen en de juiste weg te vinden. Een ander gezin dat bekend was met radicalisering, kwam in de problemen door het plotselinge overlijden van de moeder (de spil in het gezin). Hier hebben we door interventie het

gezin steun en stabiliteit kunnen bieden om deze tegenslag te verwerken en de ingeslagen weg voort te zetten.

Voor zover ons bekend, zijn er op dit moment nog twee uitgereisde Zeistenaren (een man en een vrouw). Hoeveel kinderen hierbij zijn betrokken, is ons niet bekend. De landelijke diensten informeren ons zodra eventuele terugkeer naar Nederland aan de orde is.

■ Veilige buurten

Een van de pijlers van het Nederlands veiligheidsbeleid is een sterke focus op buurten en wijken. Dat geldt ook voor Zeist. Onze wijkmanagers willen samen met de wijkagent, jongerenwerker, woningcorporatie, CJG, school, kerk, moskee en anderen zo vroeg mogelijk signaleren en zo nodig een interventie doen. In de week van de veiligheid hebben de wijkmanagers bij een aantal willekeurig gekozen inwoners

Onze wijkmanagers zijn de verbindende schakel in de zorg voor een veilige buurt

aangebeld. De meeste mensen vonden dat positief en wilden graag praten over de situatie in hun wijk. Dat leverde een schat aan informatie op.

De wijkmanager heeft een groot netwerk en kan daardoor snel schakelen en partijen met elkaar in verbinding brengen. Dat speelde bijvoorbeeld na een felle brand in de wijk Nijenheim, waar drie woningen tijdelijk onbewoonbaar waren. Mede dankzij bemiddeling van de wijkmanager konden de drie gezinnen aan alternatieve woonruimte geholpen worden.

Na de zomer werd Kerckebosch opgeschrikt door autobranden bij de flats aan de Prinses Margrietlaan. Dat leidde tot een afnemend veiligheidsgevoel in de flats. Het Wijkteam (medewerkers van de gemeente, politie, Meander Omnium en corporaties) en CJG zijn samen met de wijkwethouder de woningen langs gegaan. We spraken over de autobranden, maar ook over verloedering van de openbare ruimte en het plaatsen van vuil bij de afvalcocons. Ook dit had impact op het veiligheidsgevoel. Het gesprek werd enorm gewaardeerd en er was meer begrip was voor de inzet van de politie rond de branden.

Een terugkerend thema is dat jongeren elkaar willen ontmoeten. Dat is op zich positief. Soms is er overlast. Dit speelde onder andere in Winkelcentrum Kerckebosch, bij de voetbalkooi Bosplein en bij de Jumbo in het centrum. Hier zijn verschillende

interventies ingezet, bijvoorbeeld afsluiting van het terrein met hekken, fysieke maatregelen om het verblijf op de plek minder aantrekkelijk te maken, gesprekken met ouders of de inzet van een jongerenwerker. Ook de samenwerking met winkeliers, scholen en politie was belangrijk.

De directeur van KBS de Kameleon in Den Dolder bedacht een ludieke actie: de jonge kinderen nodigden de oudere jongeren uit voor een gesprek. De kinderen vertelden de jongeren dat zij het niet leuk vonden dat hun schoolplein werd vervuild. Een groot succes. Er zijn afspraken gemaakt en maatregelen getroffen.

Jongeren die gebruik maken van de inloop bij de Peppel hebben gevraagd om een andere ontmoetingsplek. Scholengemeenschap Schoonoord heeft aangeboden de oude conciërgewoning aan de Blikkenburgerlaan hiervoor te gebruiken. Verkennende gesprekken zijn gevoerd en we onderzoeken verder of het plan kan worden uitgevoerd.

In 2017 hebben de wijkteams de contacten met een heel belangrijke stakeholder versterkt: de scholen. Nu hebben we nog beter in beeld waar de aandachtspunten liggen en weten we elkaar nog beter te vinden. Ook het sociaal team/CJG is hierbij aangesloten. Inzet is om zoveel mogelijk signalen aan de voorkant met elkaar te delen. Daarnaast is met de scholen een aantal veiligheidsprojecten uitgevoerd. Zo mochten kinderen samen met een wijkagent en BOA met

een snelheidsmeter de ouders controleren en ook aanspreken op hun parkeergedrag.

Op het bedrijvenpark Zeist-West terrein was al jaren sprake van overlast; handel in drugs, inbraken en vervuiling. De ondernemersvereniging, politie, brandweer en gemeente hebben samen in kaart gebracht welke verbetermogelijkheden er zijn bij de inrichting van de openbare ruimte en de (verkeers)veiligheid. Daarnaast hebben ondernemers onderling de verbinding gezocht. Dat alles heeft geleid tot het behalen het Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijventerreinen.

Inzet burgerkracht

Het aantal deelnemers aan Waaks is toegenomen van 313 in 2016 tot 325 in 2017. Het aantal deelnemers aan Burgernet is stabiel rond de 4700. Het aantal bij de gemeente geregistreerde Whatsappgroepen groeide van 30 in 2016 tot 54 in 2017.

We hebben in december een bijeenkomst gehad voor deelnemers aan WhatsApp groepen veiligheid en Waaks in Zeist West; de aanwezigen kregen tips en tools voor het herkennen van verdacht gedrag. In 2018 worden alle wijken aangedaan. De Waaksdeelnemers kregen regelmatig Waaksbrieven met informatie over veiligheid en preventie. Deze brieven gaan vanaf medio 2017 ook naar alle Whatsappgroepen. Het bereik is daardoor veel groter geworden.

Tijdens de week van de Veiligheid in oktober zijn wisselend samengestelde duo's (uit Sociaal Team, Politie, Boa's, Meander Omnium, Gemeente) de wijken in gegaan en hebben met bewoners gesprekken gevoerd. De opbrengst daarvan was een beter beeld van de veiligheid en leefbaarheid. Het directe contact versterkte het vertrouwen van de inwoners in de veiligheidspartners. Dit krijgt een vervolg.

■ Ondernijning

Ondernijning betekent dat groepen mensen zich onttrekken aan de normale, legale manieren om geld te verdienen. Te denken valt aan het exploiteren van illegale hennepkwekerijen, of het starten van een horecabedrijf om crimineel geld wit te wassen. Andere verschijningsvormen zijn: adres- en uitkeringsfraude, mensenhandel en arbeidsuitbuiting.

Medio 2016 is gestart met periodiek Ondernijningsoverleg. Medewerkers van verschillende gemeentelijke disciplines en de politie wisselen daar signalen van mogelijke ondernijning uit. In 2017 is dat geïntensiveerd. In augustus 2017 is er een bijeenkomst geweest met medewerkers vanuit het sociaal domein. Met de bedoeling hen bekend te maken het fenomeen ondernijning ('wat doe je als je bij een klant het vermoeden van een hennepkwekerij hebt?'). Resultaat is een grotere bewustwording en alertheid.

Resultaat 2017: we hebben nu beter zicht op risicogebieden en branches en panden. Concreet resultaat in 2017 is onder andere dat door druk of dwang van de gemeente 4 horecagelegenheden zijn vertrokken of tijdelijk gesloten. Ook is een prostitutiepand aan de Laan van Vollenhove ontmanteld.

■ Toezicht drank- en horecawet

Nadruk is gelegd op het voorkomen van schenken aan 18-minners. Het Jongproefonderzoek (jongeren gaan incognito op pad om alcoholische drank te kopen) laat zien dat het nalevingspercentage langzaam toeneemt, zowel landelijk als lokaal. In Zeist is het nalevingspercentage bij de meting in maart 2017 gestegen naar 57% (in de jaren ervoor 15, 20 en 27%). Duidelijk is dat het stoppen van drankgebruik onder 18-minners een cultuuromslag en enige tijd vraagt. Na de zomer is er een regionaal communicatieoffensief uitgevoerd, met in Zeist extra focus op de sportverenigingen.

In de loop van 2017 is gestart met uitwisseling van Boa's (veelal jonge) met de regio. Dat heeft geleid tot 4 boeterapporten voor overtreding van de identificatieplicht bij 18-minners. We zijn steeds meer gesprekken gaan voeren met jongeren en hun ouders/verzorgers, soms met de nadruk op zorg/preventie en soms met de nadruk op herstel van de orde via een gebiedsverbod.

Na de zomer is begonnen met het verbetertraject Tweede Dorpsstraat. Naast enkele fysieke verbeteringen is ook gestart met de pilot flexibele sluitingstijden. Het verloop van die pilot wordt periodiek gemonitord en besproken met ondernemers, bewoners en uitgaanspubliek.

■ Crisisbeheersing

In 2017 heeft een aantal gebeurtenissen zich voorgedaan met veel impact in Zeist. De meest besproken gebeurtenis was de vermissing en dood van Anne Faber. Er waren ook twee woningbranden, waarbij in één geval ook een dodelijk slachtoffer. Bij de andere brand is aanzienlijke schade ontstaan aan de woning waar brand uitbrak alsook aan de naastgelegen huizen. Wij hebben in de nafase van dit incident met het Sociaal Team, Centrum Jeugd en Gezin en andere partners de getroffen gezinnen kunnen bijstaan, met name om zo snel mogelijk vervangende woningen te zoeken.

Wij werken al enige jaren samen met Bunnik op het gebied van crisiscommunicatie en de beschikbaarheid van de Officier van Dienst Bevolkingszorg. Dit leidt tot versterking en kostenefficiëntie. Hierdoor heeft Zeist ook betrokkenheid gehad bij incidenten in Bunnik.

■ Brandveiligheid

De veiligheidsregio Utrecht heeft op verschillende manieren voorlichting gegeven op het gebied van brandveiligheid. De beste ambassadeurs voor een brandveilig bewustzijn zijn kinderen in de basisschoolleeftijd. In 2017 zijn 15 scholen door de VRU bezocht. Er werd gebruik gemaakt van schatkistmethode waarbij een brandweerman diverse voorwerpen uit de schatkist laat zien en uitlegt hoe deze te gebruiken.

En ook bijvoorbeeld: wat te doen als het brandalarm of een rookmelder afgaat.

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2017 begroting na wijz. (A)	2017 realisatie (B)	2017 verschil (A-B)	
Programma	L	6.571	6.144	6.526	6.443	V	83
Openbare orde en Veiligheid	B	371	202	202	158	N	44
	S	-6.200	-5.942	-6.324	-6.285	V	39

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Kosten project Samen Verder Den Dolder	(1)	€	206.000	N
Lagere kosten Wijkgericht werken	(2)	€	117.000	V
Bijdrage VRU		€	99.000	N
Vruchtgebruik kazerne door VRU		€	70.000	V
Lagere kosten Innovatiebudget veiligheid		€	59.000	V
Lagere kapitaallasten Openbare ruimte (SFI/VIS)	(3)	€	10.000	V
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	88.000	V
Saldo programma		€	39.000	V

Verschillen t.o.v. begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Algemene reserve	(1)	€	206.000	V
Reserve egalisatiesystematiek	(2)	€	117.000	N
Reserve investeringen openbare ruimte	(3)	€	10.000	N
Totaal reserveringen		€	79.000	V
Saldo programma na reserveringen		€	118.000	V

PROGRAMMA 2 VERKEER EN VERVOER

PRODUCTEN

1. Parkeerbelasting
2. Verkeer en wegen
3. Parkeren

ALGEMEEN

Boodschappen doen, naar ons werk en naar school gaan, parkeren, recreëren, wat we ook doen, we maken als verkeersdeelnemer gebruik van de openbare ruimte. Het is prettig als deze omgeving veilig en leefbaar is. Om dit te bereiken maken we graag gebruik van ideeën en denkracht van inwoners. Zij weten zelf vaak het beste wat beter kan in hun directe omgeving. Belangrijke aspecten bij het inrichten van de openbare ruimte zijn veiligheid, bereikbaarheid, doorstroming en leefbaarheid.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan? Er is in 2017 uitzonderlijk veel werk verzet. Dat was buiten duidelijk zichtbaar, in resultaten maar ook in ervaren overlast. Vrijwel iedereen heeft hier een mening over. Dit kwam onder meer tot uiting op social media. We hebben Zeist bereikbaar weten te houden, hoewel we niet kunnen voorkomen dat mensen soms tijdelijk overlast ervaren voor een duurzaam resultaat.

Bij de keuzes die we maken is regelmatig sprake van een spanningsveld tussen het maatschappelijke en individueel belang. Het afgelopen jaar is dan ook veel geïnvesteerd in participatie, luisteren, verbinden en contact leggen. Dit helpt ons om goede, duurzame oplossingen voor de leefomgeving te vinden. We hebben stevig ingezet op een integraal MeerJarenProgramma: doel is slim combineren van middelen en werk. We nemen de ruimte voor het goede gesprek met de mensen in de samenleving om te kijken wat zij willen voor hun buurt of straat. Hieruit ontstaat een gezamenlijk gedragen plan of project dat ook echt uitvoerbaar is.

Daarnaast hebben we in het centrum veel werkzaamheden verricht in het kader van de vernieuwing als uitvoering van het centrumplan. Zie verder [programma 3 economie](#).

Toekomstig bestendig maken van Parkeerservice

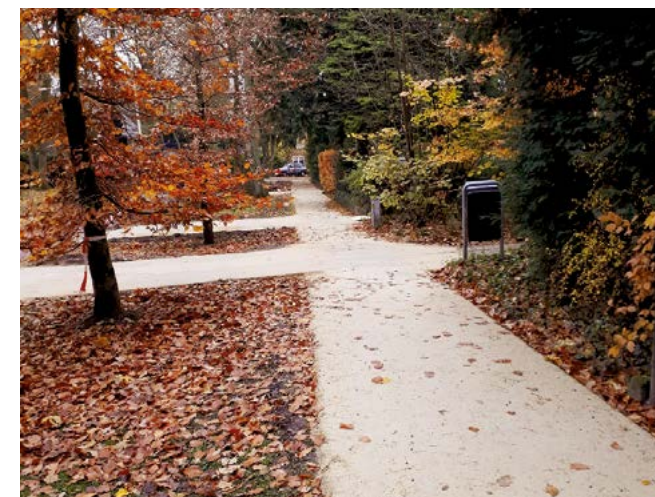
De coöperatie Parkeerservice zorgt voor de uitvoering van aan parkeren gerelateerde zaken, zoals de uitgifte van vergunningen, de inning van naheffingen en het beheer van de parkeersystemen. Het jaar 2017 heeft in het teken gestaan van het op orde brengen en toekomstbestendig maken van het parkeerbedrijf. Hiervoor is onder andere de visie ParkeerService 2020 vastgesteld met een daarbij behorend uitvoeringsplan. Voor de uitvoering zijn extra financiële middelen ter beschikking gesteld. Zie verder [paragraaf 4.5 Verbonden partijen](#).

OPENBARE RUIMTE

Duurzaam en comfortabel

Veel lichtmasten zijn voorzien van energiezuinige ledverlichting, zoals langs fietsroutes in de Pedagogebuurt, Bosch en Duin en langs de Bergweg.

Een aantal belangrijke invalswegen van Zeist was toe aan onderhoud. Dit is gecombineerd met de nodige verkeersmaatregelen. In goed overleg met de bewoners van het Lyceumkwartier zijn voetpaden vernieuwd met Gravilyn, een duurzaam natuurlijk product.

Gravilyn aan de Socrateslaan

■ Schoolomgeving

Veilig naar school gaan is belangrijk. Het merendeel van de schoolomgevingen is voorzien van herkenbare rood-gele palen en markering. Naast de fysieke aanpassingen richten wij onze aandacht op het beïnvloeden en verbeteren van het verkeersgedrag rondom de scholen. Hierover zijn we actief met scholen in gesprek gegaan.

■ Duurzame mobiliteit

Ook in Zeist merken we dat elektrisch rijden aan populariteit wint en daar spelen we als gemeente, samen met de regionale partners, op in. Daarom hebben we een forse slag gemaakt in de uitbreiding van het aantal openbare oplaadpunten. Er zijn nu ruim 40 oplaadpunten actief en er lopen nog diverse aanvragen. Ook is een 'slimme bandenpomp' geplaatst bij het parkeerterrein bij het Slot. Deze wordt goed gebuikt: bijna 400 gebruikers hebben gezamenlijk intussen 1.800 liter brandstof en 7 ton CO₂ bespaard.

■ VERKEER EN VERVOER

In 2017 zijn we op veel plaatsen in Zeist aan het werk geweest. Hierdoor moest het verkeer andere routes volgen om op de plaats van bestemming te komen. Met een speciaal internetprogramma (Local Traffic Control) hebben we de omleidingsroutes op elkaar afgestemd. Verder werden alle betrokken partijen, zoals hulpdiensten en bewoners

rechtstreeks en via social media vóóraf en tijdens de werkzaamheden geïnformeerd.

■ Op de fiets door en naar Zeist

Er is opnieuw ingezet op veilige, directe en goed begaanbare fietspaden. Zo hebben fietspaden langs de De Dreef, Weteringlaan, Krommerijnlaan en in Bosch en Duin een nieuwe comfortabele deklaag gekregen. Tegelfietspaden die van asfalt moeten worden voorzien zijn in kaart gebracht. Ook regionaal spannen we ons in om tot een beter bereikbaar Zeist te komen. Zo wordt de fietsverbinding met het Utrecht Science Parc door de Provincie verder uitgewerkt.

■ Participatie

Naar een veilige en verkeersluwe Lindenlaan

Na een intensief en constructief participatietraject met de wijkvereniging Lyceumkwartier is in 2017 gekomen tot een gedragen eindontwerp van de Lindenlaan. Plateaus, versmallingen en beter vormgegeven rotondes hebben de snelheden van het autoverkeer verlaagd. Een veiligere en rustigere verkeerssituatie is het resultaat.

De Weteringlaan eenduidig en veilig ingericht

Veel asfalt, brede weg, hoge snelheden, moeilijk oversteekbaar, dat waren de kenmerken van de Weteringlaan. Door goed te luisteren naar de wensen van de bewoners en de belangenverenigingen in Zeist-West zijn we tot een ontwerp

Ook de Bergweg is opnieuw ingericht

gekomen waarbij alle verkeersdeelnemers, van fiets tot openbaar vervoer, zich met tevredenheid kunnen bewegen.

Naar een integrale aanpak op de Bergweg

De Bergweg is een 30 km/uur weg en is nu, in samenspraak met omwonenden, ook als zodanig ingericht.

Kruising Schaerwijdelaan en Jacob van Lenneplaan: theorie en praktijk

Op de kruising Jacob van Lenneplaan waren de verkeerslichten aan vervanging toe. Op deze locatie is – met de verkeersveiligheid als uitgangspunt – bewust gekozen voor een voorrangskruising in plaats van vervanging van de verkeerslichten. De haalbaarheid hiervan is onderbouwd door uitgebreid verkeersonderzoek. In de praktijk blijkt het gedrag en de beleving van de verkeersdeelnemers en omwonenden anders uit te pakken. Wij hebben geluisterd en uiteindelijk gekozen de verkeerslichten terug te gaan plaatsen. Dit proces helpt ons in de zoektocht op welke manier we gedrag, beleving en deskundigheid goed samenbrengen.

Verbreden van de Utrechtseweg tussen de Jordanlaan en De Dreef heeft vertraging opgelopen door de inpassing van een fietstunnel onder de Utrechtseweg (van regionaal belang) en de integratie van het aangrenzende project Zeister Warande. De realisatie van de alternatieve fietsroute voor het tracé Spoorlaan in Bosch en Duin heeft door intensieve en zorgvuldige participatie langer geduurd dan verwacht. Er is nu voorzien in uitvoering in 2018–2019.

■ PARKEREN

In 2017 hebben we meer parkeergemak geïntroduceerd in de parkeergarages in het Centrum van Zeist. Parkeerders kunnen nu ook op kenteken in- en uitrijden. Daarnaast kunnen bezoekers snel en eenvoudig (in- en uitchecken) betalen voor parkeren met de 'Zeisterpas'. Samen met de centrumondernemers als ambassadeur hebben we in 2017 promotie gevoerd om bezoekers te informeren over de voordelen en mogelijkheden van al deze vernieuwingen.

Het digitaliseren van het parkeren wilden we verder doorzetten door invoering van het E-loket. Deze invoering is echter uitgesteld. We hebben er daarom voor gekozen om te wachten op de herbouw van het eigen E-loket van ParkeerService. Naar verwachting zal dit klaar zijn in 2019.

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2017 begroting na wijz. (A)	2017 realisatie (B)	2017 verschil (A-B)	
Programma	L	8.616	7.059	7.851	7.018	833	V
Verkeer en vervoer	B	3.536	3.235	3.447	3.666	219	V
	S	-5.080	-3.824	-4.404	-3.352	1.052	V

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Lagere kapitaallasten Openbare ruimte (SFI/VIS)	(1)	€	1.212.000	V
Minder opbrengsten en hogere kosten Parkeren		€	393.000	N
Lagere onderhoudskosten Openbare ruimte (SFI/VIS)	(2)	€	245.000	V
Lagere kosten bladruimen riool	(y)	€	20.000	V
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	32.000	N
Saldo programma		€	1.052.000	V

Verschillen t.o.v. begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve investeringen openbare ruimte	(1)	€	1.212.000	N
Reserve onderhoud openbare ruimte	(2)	€	245.000	N
Totaal reserveringen		€	1.457.000	N
Saldo programma na reserveringen		€	405.000	N
Verrekening egalisatievoorziening rioolheffing (progr.7)		€	20.000	N
Saldo na reserveringen en verrekeningen andere programma's		€	425.000	N

PROGRAMMA 3 ECONOMIE

PRODUCTEN

1. Economische ontwikkeling
2. Bedrijfsloket- en regelingen
3. Economische promotie

ALGEMEEN

Wij zijn als gemeente het schakelpunt tussen Utrecht stad, het Utrecht Science Park en de groene Utrechtse Heuvelrug. Met ruim 60.000 inwoners, circa 5.600 bedrijfsvestigingen en rond de 35.000 banen zijn wij een belangrijke speler in de regio. Een sterke lokale en regionale economie vormt de basis voor goed presterende ondernemingen in en rond de gemeente, staat garant voor werkgelegenheid voor onze inwoners en draagt in sterke mate bij aan het vasthouden en versterken van onze maatschappelijke, culturele en sociale voorzieningen, zoals sportverenigingen, aanbod van winkels en aanbod van zorg.

WAT HEBBEN WE BEREIKT EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Sterk Zeister profiel in de economische regio.

Lokaal: Economisch Kompas

De lokale economische koers zoals in 2017 vastgelegd in het Economisch Kompas en begin 2018 is vastgesteld door de raad, zorgt de komende jaren voor focus en inzet. Deze lokale visie werd in 2017 extra urgent, omdat de U10-gemeenten een regionale koers hadden ontwikkeld. Een lokaal economisch profiel was noodzakelijk om te kunnen bepalen op welke wijze Zeist zich aan de uitwerking van de regionale koers kon committeren.

Het Economisch Kompas richt zich op een dynamische economie, waar mensen en bedrijven zich thuis voelen, zich kunnen ontwikkelen en tegelijkertijd zinvol bijdragen aan het samen leven. Het economisch profiel van Zeist draait om ICT, Zorg en Duurzaamheid.

Regionaal: Ruimtelijk Economische Koers

Naast de lokale visie hebben de U10-gemeenten in 2017 samen een Ruimtelijk-economische Koers opgesteld. Deze regionale visie geeft richting aan de ontwikkeling van de regio in haar geheel, waarbij de kracht van de regio wordt versterkt door de eigenheid (complementariteit) van de verschillende gemeenten.

De lokale en regionale visies versterken elkaar, omdat ons eigen Kompas aangeeft op welke wijze wij de regio kunnen versterken binnen de gezamenlijke Koers en vice versa. Per project zullen wij onze eigen afweging moeten maken in hoeverre en op welke wijze wij hieraan gaan bijdragen.

Overigens komt met het vaststellen van de Ruimtelijk-economische Koers het U10-netwerk in een volgende fase. Na de verkenning moeten we de Koers de komende tijd via concrete projecten realiseren. De uitdaging is om, met behoud van de netwerkgedachte en verantwoordelijkheid van de individuele gemeenteraden, nieuwe uitvoeringskracht te ontwikkelen.

Ontwikkeling werkgelegenheid

We zien dat de huidige economische situatie postief is voor de korte termijn. Echter, voor een duurzame ontwikkeling en het behouden van werkgelegenheid in Zeist en omgeving is meer inzet nodig. Zowel lokaal als ook regionaal. Vandaar dat de focus die het lokale Economische Kompas geeft, zo belangrijk is. Bijna twee derde deel van het aantal bedrijfsvestigingen betreft zakelijke dienstverlening, handel en zorg. Zeist heeft weinig werkgelegenheid op het gebied van productie en industrie.

De komende jaren trekt een aantal grote bedrijven weg; TNO, Kraft Heinz en Rabofacet. Maar we zien ook bedrijven die investeren, zoals Triodos, Kasteel Kerckebosch,

De Nederlandse Bank, etc. Vanuit het behoud van werkgelegenheid pakken we hierin een actieve rol. Door het deelnemen in allerlei samenwerkingsverbanden signaleren we kansen. Bijvoorbeeld door met buurgemeenten en het Utrecht Science Park uit te wisselen welke bedrijven op zoek zijn naar alternatieve bedrijfsruimte en het creëren van mogelijkheden voor scale up bedrijven die nieuwe bedrijfsruimte zoeken. Samen met omliggende gemeenten en provincie werken we aan het verbeteren van de bereikbaarheid voor auto, fiets en OV.

■ Netwerkvorming en Onderlinge samenwerking

Het Diner Pensant dat in november plaatsvond voor een aantal grote zorgorganisaties en banken, was gericht op het stimuleren van samenwerking en innovatie in de zorgsector. Onderlinge verbindingen tussen zorginstellingen, banken en gemeenten werden goed zichtbaar. We gaan hier in 2018 mee verder.

Ook op andere manieren stimuleerden we onderlinge samenwerking en netwerkvorming. Voorbeelden hiervan zijn:

- We onderhouden actief de contacten met de verschillende ondernemersverenigingen en individuele ondernemers. Waar nodig legt het ondernemersplein de verbinding tussen ondernemers en de gemeentelijke organisatie.
- Het stimuleren van de samenwerking tussen ondernemers op bedrijvenpark Zeist West. We hebben het

Blik en Burgers is één van de nieuwe sociale ondernemingen
foto: Mel Boas

verkrijgen van het Keurmerk Veilig Ondernemen als vliegwiel gebruikt om de samenwerking tot stand te brengen tussen de ondernemers onderling, maar ook die tussen ondernemers, brandweer, politie en gemeente. Met als doel het opknappen van het bedrijventerrein en het vergroten van de veiligheid en de leefbaarheid.

- Het uitschrijven van verschillende wedstrijden (challenges) leidt tot nieuwe sociale ondernemingen waarin ondernemers, banken en gemeenten met elkaar samenwerken. Een goed voorbeeld is de Versmarkt in Vollenhove, de taartenfabriek in het kernwinkelgebied, maar ook Blik en Burgers als resultaat van de Z-battle.

- Het jaarlijkse Business event Zeist, dat we ondersteunen en waar we succesvolle ondernemers in de spotlight zetten en tegelijkertijd het onderlinge netwerken faciliteren.
- Denk ook aan onze aanwezigheid op de Provada, de jaarlijkse vastgoedbeurs. Daar stonden we in 2017 voor de tweede keer met alle gemeenten gezamenlijk om de regio te promoten en schonken we tegelijkertijd specifiek aandacht aan Zeist.

■ Dynamiek op wijkwinkelcentra

Winkelcentrum Kerckebosch heeft in 2017 in gezamenlijkheid een impuls gekregen. De vernieuwde supermarkt is geopend, we hebben als gemeente het besluit genomen om de buitenruimte rondom het winkelcentrum dezelfde kwaliteit te geven als de rest van de wijk. En we ontvingen van de eigenaar het bericht dat ook die de kwaliteit van het winkelcentrum zelf wil aanpakken.

Voor winkelcentrum de Clomp is het definitieve besluit tot vernieuwing genomen.

In winkelcentrum Vollenhove is door samenwerking tussen 4 ondernemers, bank en gemeente een Versmarkt ontstaan waar ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een werkplek hebben.

De warenmarkt is na jaren weer terug op de vertrouwde plek

Verbeteren van de regionale winkelfunctie van het centrum

We hebben in 2017 een flinke impuls gegeven aan het versterken van de lokale en regionale winkelfunctie. De fysieke herinrichting is duidelijk zichtbaar in de openbare ruimte. Mooie nieuwe bestrating, toevoeging van groen en nieuwe elementen geven het centrum op de plekken die klaar zijn, een heel andere aanblik. Ook de warenmarkt is na jaren weer terug op het vernieuwde marktplein. Naast kritische noten zijn er veel mensen die de aanpassingen positief waarderen.

Een verdere greep uit alle resultaten:

- Er is een nieuwe centrumorganisatie in voorbereiding waarin ondernemers uit het centrum (Stichting Centrummanagement), vastgoedeigenaren en gemeente gezamenlijk optrekken om het centrum van Zeist te revitaliseren.
- Met als primair doel de aantrekkelijkheid, leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit en economische ontwikkeling van het centrum te bevorderen. Door het investeren in onderlinge relaties ontstaat een gezamenlijke focus op de toekomst.
- Er is gestart met het maken van een Retailvisie voor het centrum die antwoord geeft op de manier waarop we het centrum willen positioneren en op welke doelgroepen we ons specifiek richten. Dit helpt ons bij het bestrijden van de leegstand, omdat nieuwe winkels die passen bij het profiel, gericht gevraagd kunnen worden om zich in Zeist te vestigen.

- Als gevolg van de energie die wij in het centrum steken, zie je dat, naast het vertrek van winkels, ook weer nieuwe ondernemers worden aangetrokken. Sommige komen tijdelijk, zoals het Boekenfestijn in de oude V&D. Andere vestigen zich permanent zoals Bakker Painpadour op de Slotlaan, restaurant Banfi op de Slotlaan, Hockey District op de Korte Steynlaan, Beauty- en kapsalon Hairdesign en nieuw winkel/ontwerp-concept van MOQ op de Voorheuvel
- Er zijn winkels verplaatst vanuit de aanloopstraten, zoals Secondhand en Supermarkt Corun, die vanuit de Steynlaan naar de Voorheuvel zijn verhuisd. De inspirator binnenstad denkt mee met en faciliteert ondernemers die naar het kernwinkelgebied willen verplaatsen. Om op die manier het centrum van Zeist compacter te maken.
- Met hulp van het gevelfonds hebben de gevels van bestaande en nieuwe winkels, vooral op de Slotlaan een hele nieuwe uitstraling gekregen, zoals Kramer en van Doorn en Bella (afkomstig van het Emmaplein). Dit doet veel voor de positieve beleving van het centrum tijdens het shoppen.
- Het hele jaar door zijn er activiteiten en evenementen in het centrum. Sportief Zeist weekend bij de opening van het marktplein, moonlightshopping waarbij de winkels op vrijdagavond tot 11 uur open waren met optredens en veel mensen op de been en drukte in de winkels. In de maand december Winterwonderland met schaatsbaan, kerstmarkt en de verlichte truckersparade.

Een mooie samenwerking tussen de ondernemer die het organiseert, de nieuwe centrumorganisatie en andere ondernemers in het centrum en gemeente. Zo waren 28 van de 30 schooluren op de schaatsbaan overdag gevuld door scholen die met leerlingen kwamen schaatsen.

Zeist is groen, gezond en gastvrij!

De recreatie- en vrijetijdsector is steeds belangrijker voor onze economie. We willen dat onze eigen inwoners goed kunnen recreëren in de omgeving en dat daarnaast meer mensen van buiten ons mooie Zeist weten te vinden als toeristische plek om te verblijven. Meer informatie is te vinden in [programma 5 Sport, Cultuur & Recreatie](#).

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2017 begroting na wijz. (A)	2017 realisatie (B)		2017 verschil (A-B)
Programma	L	807	664	680	713	N	33
Economie	B	435	417	417	458	V	41
	S	-372	-247	-263	-255	V	8

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Totaal van diverse kleinere afwijkingen	€	8.000	V
Saldo programma	€	8.000	V
Saldo programma na reserveringen	€	8.000	V

PROGRAMMA 4 ONDERWIJS

PRODUCTEN

1. Onderwijshuisvesting
2. Onderwijsbeleid en leerlingzaken

ALGEMEEN

We streven naar een samenleving waarin iedereen meetelt en meedoet. Onderwijs vormt de basis van onze samenleving. Goed onderwijs is de sleutel tot persoonlijke groei en geeft (jonge) kinderen en volwassenen de kans zich te ontwikkelen en te vormen tot actieve en zelfstandige deelnemers van de Nederlandse samenleving. Goed onderwijs is ook de basis van maatschappelijke en economische ontwikkeling. Daarom hebben we het afgelopen jaar ingezet op het vergroten van onderwijskansen, onder andere door het vergroten van de taalvaardigheid van zowel jonge kinderen als (laaggeletterde) volwassenen. Daarnaast heeft het voorkomen en bestrijden van schooluitval onze continue aandacht en richten we ons op het beter aansluiten van onderwijs en jeugdhulp voor de kinderen die extra ondersteuning nodig hebben.

WAT HEBBEN WE BEREIKT EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Iedereen in Zeist kan onderwijs op zijn of haar niveau volgen

In 2017 gingen 350 peuters naar de peuteropvang, waar ze al spelenderwijs hun bagage hebben vergroot. Ze leren hier basisvaardigheden om de overgang naar het basisonderwijs te versoepelen.

Kinderen die wat extra nodig hebben of een (taal)achterstand hebben, krijgen extra ondersteuning in de vorm van voorschoolse educatie. Dit houdt in dat zij vaker (4 dagdelen ipv 2) naar de opvang komen en daar uitgedaagd worden om te oefenen en zo hun achterstanden in te lopen. Ook de ouders krijgen hierbij tips om thuis mee aan de slag te gaan. In 2017 waren dit ongeveer 140 kinderen en hun ouders. Uit landelijk onderzoek blijkt dat kinderen zich hierdoor beter ontwikkelen en daar op lange termijn profijt van hebben.

Bijzonder in 2017 was de voorbereiding op de nieuwe Wet harmonisatie voorschoolse voorzieningen.

Deze wet verlangt dat alle peuterspeelzalen en kinderopvang aan dezelfde kwaliteitseisen moeten voldoen. We hebben dit samen met alle betrokken partijen voorbereid. Ouders zijn op alle locaties geïnformeerd over de veranderingen en wat de nieuwe peuteropvang vanaf 1 januari 2018 biedt. Formulierenbrigade en sociaal raadslieden stonden stand-by

om ouders te helpen met de administratieve zaken. Het programma is vanaf januari 2018 toegankelijk voor alle peuters, dit in tegenstelling tot voorheen.

Voor basisschoolleerlingen met een taalachterstand bieden we samen met scholen schakelklassen aan. Leerlingen gaan in een kleine groep op een speelse manier werken aan taal en taalvaardigheid. Vijf scholen in Zeist bieden deze mogelijkheid aan.

Op het AZC-terrein is een basisschool voor de kinderen die daar wonen. Op deze school wordt extra aandacht besteed aan taal en Nederlandse cultuur. De oudere kinderen gaan naar de internationale schakelklas. Daar krijgen ze eenzelfde programma, maar dan aangepast aan hun niveau. Nieuwkomers uit Zeist (basisschoolleeftijd) gaan naar de taalklas op basisschool De Koppel.

Sinds juni is er een pilot voor nieuwkomers om hen te koppelen aan een taalmaatje. Er zijn al 20 koppelingen gemaakt. Een taalmaatje is gericht op zowel Nederlandse taal als cultuur. Daarnaast biedt het Taalhuis conversatielessen en groepslessen en een multiculturele verhalentafel aan om beter Nederlands te leren spreken. Om jeugdigen goed voor te bereiden op hun maatschappelijke carrière wordt in het voortgezet onderwijs een maatschappelijke stage aangeboden in de vorm van vrijwilligerswerk. In 2017 hebben 6 scholen (48 klassen,

Taalmaatjes helpen nieuwkomers om sneller te integreren

1.265 leerlingen) hieraan deelgenomen. Dit is een lichte stijging ten opzichte van 2016.

Als er jeugdhulp nodig is, gebeurt dit zoveel mogelijk met en op school en altijd op maat.

In het afgelopen jaar is een sterke basis gelegd voor de samenwerking met het onderwijsveld om kinderen met een zorg- of ondersteuningsvraag zo snel mogelijk en op maat te helpen. In de praktijk zien we dat onderwijs en jeugdhulp elkaar steeds beter vinden.

We zetten in op preventie, integraal werken en schotten slechten. We hanteren de volgende uitgangspunten in ons denken en handelen:

- Ieder kind krijgt goed en doorlopend onderwijs
- Jongeren en ouders zoveel mogelijk ondersteunen in het vinden van hun eigen oplossing in plaats van het probleem overnemen
- Expertise in de school organiseren en deze duurzaam aanwezig laten blijven
- Hulp inzetten in de directe leefomgeving van kinderen en jongeren
- Snelheid, minder schakels en minder gezichten realiseren – één kind, één gezin, één plan

■ **Pilots**

Een van de manieren waarop we dat doen, is dat iedere school een contactpersoon heeft bij het Centrum Jeugd en Gezin, de zogeheten school-CJG-er. Daarnaast zijn in 2017 twee pilots gestart, een bij een middelbare school en een bij twee basisscholen. De looptijd van deze pilots is het schooljaar 2017-2018.

In de pilot op de VO school in Zeist werken een school CJG-er, leerplichtambtenaar, zorgcoördinator (school), voorzitter van het Zorg Advies Team (school) en jeugdverpleegkundige (GGD) een aantal uren per week samen in de school. Het is even wennen, en niet alles loopt altijd even soepel, maar al gauw kwamen er ook positieve ervaringen. De professionals noemen bijvoorbeeld dat er sneller actie wordt ondernomen,

afspraken sneller tot stand komen en het CJG sneller betrokken wordt bij cases en bij incidenten in de klas waardoor passende hulp sneller geleverd wordt. Ook hebben docenten en deze professionals elkaar beter leren kennen en weten ze beter wat ze voor elkaar kunnen betekenen. In de pilot op het primair onderwijs werken intern begeleiders van twee basisscholen, een school CJG-er en een medewerker van het samenwerkingsverband samen. Ook hier is het wennen, en tegelijkertijd wordt ook aangegeven dat het werkt dat deze professionals aanwezig zijn in de scholen. Kortom de samenwerking is versterkt, het gaat helaas nog niet altijd goed maar de lijnen zijn kort en het fundament, om snel naar passende zorg te schakelen zodat escalatie naar zwaardere zorg wordt voorkomen, is gelegd.

Onderwijs en jeugdhulp weten elkaar steeds beter te vinden

We investeren in doorgaande leer- en ontwikkelijnen voor de jeugd

■ Doorgaande leer- en ontwikkelijn

Een doorgaande leer- en ontwikkelijn houdt in dat er een soepele overgang is van peuteropvang naar basisonderwijs, van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs en van voortgezet onderwijs naar een vervolgopleiding.

En dat schooluitval wordt voorkomen.

Daarom vinden we het heel belangrijk dat kinderen vanaf 2,5 jaar al kennis maken met het spelenderwijs volgen van onderwijs. Dat gebeurt door de eerder beschreven inzet van de peuteropvang. Vanaf 5 jaar zijn kinderen, op grond van de Leerplichtwet, verplicht onderwijs te volgen totdat zij een startkwalificatie (diploma HAVO/VWO of MBO minimaal niveau 2) hebben behaald. Dit zodat kinderen voldoende kansen krijgen, maar deze ook optimaal benutten.

■ Preventie schooluitval

Voor de preventie van schooluitval zetten de leerplicht-ambtenaren en kwalificatieplicht ambtenaren van RMC (regionaal meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten) zich in. Zij zorgen er met hun inspanningen voor dat zoveel mogelijk kinderen op school zitten om onderwijs te volgen. De leerplichtambtenaar heeft een signaalfunctie en betreft, in de cases waarin zorgvragen meespelen, het CJG.

Dit jaar zijn er maatregelen genomen om scholen te stimuleren om schoolverzuim zo snel mogelijk bij leerplicht te melden. In vergelijking met de twee voorgaande schooljaren zijn er bij de leerplicht meer incidenten geregistreerd en is ook het aantal leerlingen dat in aanraking komt met leerplicht toegenomen. Deze toename is sterker dan de toename van het aantal leerplichtigen. Meer meldingen kan betekenen dat scholen eerder het schoolverzuim melden. Echter, op dit moment is niet te concluderen of dit een trend of een incident is. Wel kunnen we aangeven dat er meer gebruik is gemaakt van de leerplichtambtenaren.

Er is voldoende en goede huisvesting voor scholen en scholen zijn voor iedereen (fysiek) bereikbaar

■ Schoolgebouwen

In 2017 is er veel geïnvesteerd in goede (vervangende) huisvesting voor meerdere scholen. Het faillissement van Zonnehuizen is afgerond en door verhuizingen zijn diverse scholen gehuisvest in een aangepast en gemoderniseerd gebouw. In het pand aan de Noordweg heeft zich de VSO school Heuvelrugcollege gevestigd (de voormalige Zonnehuisschool). Ook de Meerklank heeft zich permanent gevestigd: de SO-afdeling in het Azariagebouw op het Steniaterein en de VSO-afdeling aan de Laan van Eikenstein.

De reserve onderwijshuisvesting bedraagt momenteel € 10 miljoen. De uitgaven op de reserve stijgen harder dan de inkomsten. Dit komt mede door investeringen die gedaan zijn in de vervangende nieuwbouw. Om dit recht te trekken is de storting opgehoogd. Per saldo neemt de reserve af maar blijft voldoende om de komende 10 jaar de nodige investeringen te kunnen doen.

Realisatie 2017:

- Stichting de Zonnehuizen: alle schoolgebouwen zijn m.i.v. 2017 verlaten. Het pand aan de Noordweg is aangepast voor speciaal onderwijs en het achterstallige onderhoud is gedaan.
- De laan van Eikenstein is aangepast voor VSO de Meerklank
- De Van Renesselaan 30A-1 (Steniaterein) is aangepast voor SO de Meerklank
- OSG Schoonoord is gestart met de uitbreiding van de school

■ Plaatsing

In 2017 zien we in leerlingaantallen een trendbreuk in het basisonderwijs. In plaats van de verwachte daling is er een toename van het aantal leerlingen te zien, vooral in Kerckebosch. In de gemeente Zeist is nog ruim voldoende plaats voor alle basisschoolleerlingen. De plaatsing van leerlingen is primair een verantwoordelijkheid van de scholen/schoolbesturen. Een aantal ouders uit

de wijk Kerckebosch heeft gemeld dat ze hun kind/kinderen niet altijd als zij-instromer op de school van eerste keuze kunnen inschrijven. We hebben begrip voor ouders die hun kinderen op de school van hun voorkeur geplaatst willen zien en zijn als gemeente in gesprek met schoolbesturen om te kijken of we tot een oplossing kunnen komen.

■ Leerlingenvervoer

Voor kinderen die niet zelfstandig naar school kunnen door ziekte, handicap of gedragsproblemen bieden we vervoersmogelijkheden, zodat ze toch de voor hen passende school kunnen bereiken. In 2017 maakten 220 leerlingen gebruik van het aangepast vervoer en 100 leerlingen kregen een vervoersvergoeding (voor OV, auto of fiets). Dit is vergelijkbaar met 2016.

In 2017 hebben we een verkenning gedaan naar de inrichting van het leerlingenvervoer over brede doelgroepen. Dit heeft geresulteerd in een nieuw contract voor leerlingenvervoer tot 2020. In 2018 worden de afspraken voor de toekomst heroverwogen en wordt bekeken waar ruimte zit voor slimmere oplossingen gecombineerd met andere manieren van vervoer.

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2017 begroting na wijz. (A)	2017 realisatie (B)		2017 verschil (A-B)
Programma	L	10.505	5.142	7.617	9.440	N	-1.823
Onderwijs	B	3.853	548	1.513	2.581	V	1.068
	S	-6.652	-4.594	-6.104	-6.8597	N	755

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Asbestsanering bij het Christelijk Lyceum Zeist	(1)	€	800.000	N
Asbestsanering van De Koppel	(1)	€	125.000	V
Afstoten locaties Veldheim en Peronnik t.b.v. Zonnehuisschool	(1)	€	124.000	N
Vooruit schuiven bijdrage aan Veldheim / Stenia	(1)	€	101.000	V
Diverse kleinere afwijkingen onderwijshuisvesting	(1)	€	72.000	N
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	15.000	V
Saldo programma		€	755.000	N

Verschillen t.o.v. de begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve onderwijshuisvesting	(1)	€	770.000	V
Totaal reserveringen		€	770.000	V
Saldo programma na reserveringen		€	15.000	V

PROGRAMMA 5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

PRODUCTEN

1. Sportbeleid en activering
2. Sportaccommodaties
3. Cultuurpresentatie, productie, participatie
4. Musea
5. Cultureel erfgoed
6. Media
7. Openbaar groen en (openlucht) recreatie

WAT HEBBEN WE BEREIKT EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Samen maken en houden we Zeist aantrekkelijk. We hebben ingespeeld op de wensen en behoeftes van de inwoners, toeristen en organisaties. Zodat zij optimaal kunnen recreëren, sporten of genieten van kunst en cultuur in onze groene omgeving. Onze regio wordt steeds meer op de kaart gezet door onder meer de uitbreiding van Nationaal Park Heuvelrug. Zeist barstte vorig jaar van de evenementen en niet eerder waren er zo veel culturele instellingen actief. Ook sport droeg in 2017 nog meer bij aan een gezonde, actieve samenleving. Meer mensen gingen bewegen en sport werd actief ingezet

als middel om bijvoorbeeld sociale problemen, zoals eenzaamheid, te verminderen.

Sport

Vanuit de Sport- en bewegvisie 2015-2020 hebben we in 2017 sterk ingezet op sport als middel om bij te dragen aan participatie, gezondheid en integratie.

Met het Life Goals project zetten we samen met de Sociale Dienst in op participatie. We activeren mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die langdurig in de bijstand zitten, door middel van sport. De deelnemers groeien in zelfvertrouwen, sociale vaardigheden en gaan mede daardoor weer meer participeren in de samenleving of stromen door naar werk.

Gezamenlijk met het gezondheidsbeleid zetten we in op het terugdringen van eenzaamheid bij ouderen. De buurtsportcoaches organiseren samen met MeanderOmnium en een wijkverpleegkundige een laagdrempelige wandelactiviteit waarbij ook aandacht is voor sociale contacten en valpreventie. In West en Oost is dit zeer succesvol met gemiddeld 10 ouderen die wekelijks deelnemen.

Daarnaast hebben we in 2017 sport meer zichtbaar en toegankelijk gemaakt. Zo hebben we via het Jeugdsportfonds mogelijk gemaakt dat kinderen van minima hun zwemdiploma A konden behalen. De behoefte hieraan bleek veel groter

De buurtsportcoaches verzinnen activiteiten voor jong en oud

dan verwacht met 177 kinderen in de leeftijd van 4 t/m 17 jaar die hier gebruik van hebben gemaakt.

Door de nieuwe website www.sportiefzeist.nl wordt de inzet van buurtsportcoaches zichtbaar gemaakt. Deze site wordt druk bezocht met bijna 3000 unieke bezoekers in 2017. De nieuwsbrief werd door gemiddeld 45% van de ontvangers (600-700 personen) gelezen. Ook het aantal volgers op de facebook pagina is sterk gegroeid van 60 naar 300. Daarnaast kijken gemiddeld 2500 mensen naar de vlogs van de Buurtsportcoaches.

Bij kennismakingsproject Sjors Sportief kon je ook mooie prijzen winnen

Door inzet van de buurtsportcoaches hebben we met 5 basisscholen gewerkt aan kwaliteitsverbetering van het bewegingsonderwijs. Dit krijgt onder andere vorm door de inzet van vakdocenten, vakwerkplannen en meer beweegmomenten.

In samenwerking met gezondheid is binnen het project Groen doet Goed het Speelbos opgezet in Vollenhove. Kinderen kunnen elke week buitenspelen in de bossen en krijgen natuureducatie. Hieraan nemen wekelijks gemiddeld 25 kinderen deel.

Een bijzondere samenwerking tussen sport en cultuur is het kennismakingsproject Sjors Sportief en Sjors Creatief. Het kennismakingsaanbod voor zowel sport als cultuur wordt weergegeven één site en boekje. 1273 unieke deelnemers namen deel aan de sportieve kennismakingsactiviteiten. Daarvan waren ongeveer 360 kinderen nog niet lid van een sportvereniging. Na afloop is ongeveer 20% van de deelnemers lid geworden van een sportvereniging. Daarnaast namen 567 kinderen deel aan de creatieve activiteiten.

Daarnaast hebben we in 2017 verdere stappen gemaakt om de kwaliteit op gebied van buitensportaccommodaties te bevorderen. Het traject om te komen tot één integraal masterplan voor de buitensportaccommodaties is succesvol afgerond en vastgesteld door de raad.

In 2017 is ook invulling gegeven aan de beoogde publiek-publieke samenwerking rond de exploitatie van zwembad Dijnselburg. Samen met onze partner SRO wordt vanuit een nieuwe organisatievorm (BV) verder invulling geven aan een beter productaanbod, verdere ontwikkeling en scholing van personeel en een betere kwaliteit van de dienstverlening. Door deze samenwerking ontstaat meer ruimte voor ondernemerschap, waardoor beter kan worden ingespeeld op de maatschappelijke behoefte.

Cultuur & recreatie

Zeist is in 2017 meer gaan bruisen door tal van nieuwe culturele initiatieven. Ruim 70 culturele instellingen zijn nu actief in de gemeente Zeist en werken volop samen in het bieden van een breed cultureel aanbod. We faciliteren en ondersteunen de culturele instellingen in het ontwikkelen van een sterker ondernemerschap.

Het culturele aanbod is dus sterk gestegen in 2017. Met pilots en nieuwe edities voor het Lentefestijn, Sounds of the City festival, de inzet van de Stadsorganist, Stadsdichter, Zeister Muziekdagen, Internationaal Liedfestival, extra concerten in het Slottuintheater, Beeldenroute van Slot tot Centrum en nieuwe Exposities in de Culturele Vleugel neemt ook het cultureel bezoek aan Zeist toe. Alleen al ruim 25.000 bezoeken voor de Culturele Vleugel en Beeldenroute over 2017 laten een ruime verdubbeling zien van het bezoek. Ook het succes met nieuwe (culturele) evenementen zoals Winter Wonderland, Kerstmarkt en de komst van Ashton

en de Ashtonbrothers naar Slot Zeist heeft Zeist extra op de kaart gezet.

Op veel manieren wordt er binnen de regio samengewerkt op het gebied van recreatie en toerisme. Het Regionaal Bureau voor Toerisme is ingezet om te komen tot een Regiostrategie ten behoeve van (inter)nationaal toerisme zie verder [programma 3 economie](#)). Deze Regiostrategie heeft ons een nominatie opgeleverd voor de nationale citymarketing award. Deze strategie zal de komende 2 jaar worden uitgevoerd. Met als doel om meer toeristen naar de regio Heuvelrug te krijgen. Ook het Nationaal Park Heuvelrug waar gewerkt wordt aan de uitbreiding (van Grebbelinie tot Gooimeer) maakt de regio steeds bekender. Het park staat inmiddels in de top 3 van bekendste parken in Nederland en trekt veel toeristen.

De kinderboerderij heeft een zwaar jaar gehad door personele onderbezetting. Er zijn maatregelen genomen om te zorgen dat er voldoende personeel is, zodat de dieren elke dag zijn te bezoeken. Hierdoor kunnen de 80.000 jaarlijkse bezoekers weer knuffelen met de dieren en leren over de natuur op de boerderij.

Groen

Begin 2017 zijn circa 17 locaties (rotondes en enkele uitvalswegen en kruisingen) verfraaid. Er is bewust gekozen voor planten die gunstig zijn voor bijen en insecten.

De inwoners van Zeist kunnen dit, zo bleek uit alle reacties, erg waarderen. Omdat dit zo succesvol was heeft de raad eind 2017 besloten extra budget beschikbaar te stellen om nog meer stroken te verfraaien.

In alle wijken in Zeist zijn bewonersavonden gehouden om de nieuwe werkwijze van bomenbeheer uit te leggen. Dit is, na vaststelling van het lange termijn bomenbeheerplan, een noodzakelijke stap om tot uitvoering te komen. Er was veel animo voor deze bijeenkomsten en begrip voor het plan. Aan de hand daarvan starten we in 2018 met de voorbereiding van concrete projecten.

Daarnaast ging in 2017 het reguliere onderhoud door. Zo zijn er circa 15.000 laanbomen onderhouden en werden de gazons gemaaid en de groenstroken onderhouden. Doordat we alle bomen eenmaal in de drie jaar onderhouden, hebben we in 2017 relatief weinig klachten ontvangen. Speciale aandacht was er dit jaar voor de beeldbepalende kastanjeboom aan de Hogeweg. Deze boom bleek aangetast door de kastanjabloedingsziekte en met een warmtebehandeling is de bacterie bestreden. Die lijkt succesvol te zijn geweest.

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2017 begroting na wijz. (A)	2017 realisatie (B)	2017 verschil (A-B)	
Programma	L	14.561	13.150	14.745	14.454	V	291
Sport, cultuur en recreatie	B	2.154	2.440	2.440	2.376	N	64
	S	-12.407	-10.710	-12.305	-12.078	V	227

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Onderhoudskosten gebouwen / accommodaties	(3)	€	413.000	V
Liquidatie UHVK	(5)	€	295.000	N
Niet behaalde taakstellingen sportaccommodaties		€	223.000	N
Lagere kapitaallasten Openbare ruimte (SFI/VIS)	(1)	€	215.000	V
Negatief exploitatieresultaat zwembad		€	189.000	N
Lagere onderhoudskosten Openbare ruimte (SFI/VIS)	(2)	€	166.000	V
Ontwikkeling Slot Zeist	(6)	€	132.000	V
Hogere opbrengst herplantplicht bomen	(4)	€	121.000	V
Extra bijdrage aan Figi		€	103.000	N
Lagere huurinkomsten Slot Zeist		€	91.000	N
Beweegvriendelijke Omgeving	(6)	€	71.000	V
Kunst in de openbare ruimte	(7)	€	48.000	V
Afrekening 2016 Stichting Kunstenhuis De Bilt-Zeist		€	33.000	N
Aanleg groen Wc Kerckebosch	(6)	€	31.000	V
Grenzeloos Actief Regio Zuid-Oost Utrecht	(6)	€	14.000	V
Hogere kosten baggeren riolering	(y)	€	12.000	N
Digitaliseren raadsvergaderingen	(6)	€	10.000	V
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	46.000	N
Saldo programma		€	229.000	V

Verschillen t.o.v. begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve investeringen openbare ruimte	(1)	€	215.000	N
Reserve onderhoud openbare ruimte	(2)	€	166.000	N
Reserve egalisatie onderhoud kapitaalgoederen	(3)	€	413.000	N
Reserve Bomen	(4)	€	121.000	N
Algemene reserve / weerstandsvermogen	(5)	€	295.000	V
Reserve egalisatiesystematiek / middelen incidenteel beleid	(6)	€	259.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / Kunst in de openbare ruimte	(7)	€	48.000	N
Totaal reserveringen		€	927.000	N
Saldo programma na reserveringen		€	698.000	N
Verrekening egalisatievoorziening rioolheffing (progr.7)	(y)	€	12.000	V
Saldo na reserveringen en verrekeningen andere programma's		€	686.000	N

PROGRAMMA 6 SOCIAAL DOMEIN

PRODUCTEN

1. Samenkracht en burgerparticipatie
2. Wijkteams
3. Inkomensregelingen
4. Begeleide participatie
5. Arbeidsparticipatie
6. Maatwerkvoorzieningen (Wmo)
7. Maatwerk dienstverlening 18+
8. Maatwerk dienstverlening 18-
9. Geescaleerde zorg 18+
10. Geescaleerde zorg 18-

ALGEMEEN

In [paragraaf 2 De Nieuwe Zorg](#) beschreven we al wat voor een mooie, maar ook complexe uitdaging we als gemeente hebben (gekregen) met de komst van de taken op het gebied van (jeugd)zorg, Wmo/Awbz en participatie en passend onderwijs.

Wat heeft iemand nodig om zijn leven te leiden, om gezond en veilig op te groeien en zich te ontwikkelen, om financieel zelfstandig te zijn en/of een actieve bijdrage te kunnen leveren aan de maatschappij? In dit programma laten we zien welke concrete resultaten we hierop hebben behaald.

WAT HEBBEN WE BEREIKT EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Het werkveld van het sociaal domein is groot, het gaat over jeugd, over ouderen, over mensen met een beperking en vooral ook over preventie en ondersteuning. Terugkijkend op 2017 is er veel gebeurd, waarover we hieronder de meest belangrijke onderwerpen benoemen:

Nog meer meedenken vanuit de inwoner en professionele hulp is altijd op maat

Doorbraakmethodiek

Veel mensen met een hulpvraag kunnen worden geholpen met standaard zorgdiensten en -producten. Maar dat geldt niet in alle gevallen. In 2016 zijn we begonnen met de leeromgeving "Samen Leren transformeren in Zeist" en werken we aan de hand van de doorbraakmethodiek. Dit is een werkwijze waarbij we ingewikkelde hulpvragen in gezamenlijke sessies met partners aanpakken. Deze werkwijze hebben we in 2017 onderdeel gemaakt van de standaard-werkwijze van het Sociaal Team en CJG, zodat ze tot snelle en flexibele oplossingen kunnen komen. We voorkomen daarmee dat problemen groter worden, en de kosten hoger. In het kader van 'Doorbraak' heeft de raad in 2017 ook budget beschikbaar gesteld om maatwerkoplossingen mogelijk te maken.

Maatwerk

Om maatwerk te bieden aan inwoners hebben we verdere stappen gezet in de samenwerking met zorgaanbieders, scholen, huisartsen, woningcorporaties en het SAVE-team. Een voorbeeld hiervan is een succesvolle werving van een pleeggezin door samenwerking tussen CJG, onderwijs en een pleegzorgaanbieder. Ook hebben we maatwerk geleverd voor verschillende jeugdigen waarvoor geen passende 'standaard' jeugdhulp voorhanden was.

Verlichting van administratieve lasten bij professionele hulporganisaties

Toen de zorgtaken aan de gemeente werden overgedragen, kregen we ook te maken met een ingewikkelde administratie en afhandeling van facturen. Het is ons in 2017 gelukt om hier stevige verbeteringen in door te voeren. Mede daardoor behoorde onze regio Zuid Oost Utrecht in 2017 tot de 12 best functionerende jeugdregio's (van de 42) op het gebied van met contractbeheer en administratieve lastenverlichting bij de zorgaanbieders.

Werkgeverschap

In 2017 hebben we besloten het werkgeverschap van het Sociaal Team en het CJG in Zeist op een andere wijze vorm te geven. In plaats van de huidige 20 werkgevers (waarbij medewerkers via een detachering werken), zullen vanaf juni 2018 twee of drie hoofdaanbieders het werkgeverschap op zich nemen in samenwerking met onderaannemers.

Inwoners weten het Sociaal Team steeds beter te vinden

De benodigde aanbesteding is hiervoor gestart. Voordeel is dat deze medewerkers ondergebracht worden bij een partij die hen optimaal kan begeleiden bij hun professionele ontwikkeling.

Nieuwe verbindingen tussen zorg, maatschappelijke en private sector

De gemeente is in samenwerking met de RSD in 2017 een aantal partnerschappen aangegaan met de werkgevers in de zorg, het groen en de uitzendbranche. Zij bieden structureel werkervaringsplekken en activiteiten die mensen een grotere kans geven op een baan bij een reguliere werkgever.

De gemeente heeft gesproken met de zorgverzekeraar, zorgaanbieders en huisartsen over de grijze gebieden tussen

de zorgverzekeringswet, jeugdwet en Wmo. Doel was: hoe kunnen we de inwoner beter van dienst zijn op het gebied van preventie, zorg en ondersteuning? Deze gesprekken hebben onder andere geleid tot concrete afspraken over de inzet van wijkverpleegkundigen in het Sociaal Team.

In 2017 is een Challenge Ondernemende Dagbesteding gehouden, een gezamenlijk project van de gemeente Zeist en de RSD. Doelstelling is het bieden van meer plekken waar inwoners (ontwikkel)kansen krijgen, door het realiseren van een betere aansluiting tussen dagbesteding en (betaald) werk. Dit heeft onder meer geleid tot initiatieven zoals de Bijzondere Taartenfabriek, Versmarkt Vollenhove en project Icarus (IT-dagbesteding). In 2018 worden ook andere initiatieven verder gebracht.

Langer zelfstandig thuis wonen

Inwoners wonen steeds langer zelfstandig thuis. Dat komt doordat ze steeds minder makkelijk in instellingen terecht kunnen. Door de vergrijzing neemt deze groep toe. Ook mensen met psychische problemen wonen vaker begeleid in de wijk. Dit komt door de afbouw van het beschermd wonen. Dit brengt diverse vraagstukken met zich mee. Zijn er voldoende geschikte woningen voor senioren en andere doelgroepen? Zijn er wachtlijsten voor de verpleeghuizen en hoe is overbruggingszorg geregeld? Deze thema's pakken we samen met partners aan. In 2017 hebben we het volgende gerealiseerd:

- In 2017 hebben we de Blijverslening geïntroduceerd en hier budget voor beschikbaar gesteld. Inwoners kunnen met behulp van de Blijverslening hun eigen woning levensloopbestendig maken. Er is in 2017 nog geen gebruik van gemaakt.
- In samenwerking met de ouderenbonden in Zeist en het Netwerk Utrecht Zorg voor Ouderen (NUZO) hebben we in oktober een voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd rondom het thema 'veilig medicijngebruik'. Zodat ook zelfstandig wonende Zeistenaren thuis goed met hun medicijngebruik omgaan.
- Het afgelopen jaar is ook samenwerking tot stand gekomen met het Diakonessenhuis en de nieuwe regionale huisartsencorporatie Unicum, rondom de zorg voor zelfstandig wonende ouderen en chronische patiënten.
- Om mensen met (ernstige) psychiatrische aandoeningen zelfstandig te laten (blijven) wonen neemt het Sociaal Team deel aan een proeftuin in Zeist Noord. Hierin werken partijen rondom beschermd wonen, GGZ, welzijn en de verslavingszorg samen.
- In 2017 is de regionale koers maatschappelijke opvang en beschermd wonen vastgesteld. De komende jaren wordt een belangrijke stap gezet mensen uit de instelling, steeds meer zelfstandig in de wijk te laten wonen.
- We hebben meerdere voorzieningen gerealiseerd als tussenvorm tussen wonen en zorg:
  - 10 plekken bij het Leger des Heils in de Pitstop, een voorziening waar mensen tijdelijk kunnen wonen om

hun leven op de rit te krijgen. Hiermee voorkomen we dat ze dakloos worden.

- 9 plekken van de Tussenvoorziening, dit zijn plekken voor kwetsbare mensen die hier tijdelijk kunnen wonen en zorg ontvangen.

Inwoner met vraag of initiatief weet waar hij terecht kan

We vinden het belangrijk dat onze inwoners weten waar ze terecht kunnen met vragen over zorg, begeleiding of hulp op maat. De bekendheid van het Sociaal Team en het CJG is daarom van groot belang.

De Burgerpeiling laat zien dat de bekendheid van het Sociaal Team is gestegen (van 13% in 2015, naar 21% in 2017). Ook zien we een groei in het percentage Zeistenaren dat gebruik maakt van het Sociaal Team (van 2% naar 6%). Voor het CJG zien we echter dat de bekendheid is afgenomen (van 43% naar 30%, waarbij ook het gebruik terugliep (van 9% naar 6%).

Investeren in bekendheid blijft een punt van aandacht, maar we weten ook dat de publiciteit vaak niet bekijft bij inwoners die geen hulpvraag hebben. Daarom gaat het niet alleen om de vraag of mensen met een hulpvraag het Sociaal Team en CJG weten te vinden. Minstens even belangrijk is dat onze medewerkers die inwoners weten te vinden. Ouders met hulpvragen komen vaak het eerst in beeld bij huisartsen en op scholen. CJG medewerkers werken daarom steeds meer op die plekken. Hierdoor zijn de lijntjes kort lijntjes en kunnen we de hulpvragen sneller oppakken.

Een goede basisinfrastructuur van voorzieningen, signalering en ontmoeting in de wijk

Binnen de wijk is het belangrijk dat inwoners elkaar kunnen ontmoeten. Daarom zetten we in op laagdrempelige ontmoetingsplekken. Hier zijn ook de wijkteamleden (bijvoorbeeld van Sociaal Team, politie of woningcorporatie) aanwezig om met mensen in gesprek te gaan. In 2017 hebben we het volgende bereikt:

- In Vollenhove is de voormalige GGZ-inloop van Kwintes omgevormd tot een ontmoetingsplek voor alle wijkbewoners, jong en oud. De wijkteams gebruiken deze locatie vanaf 2018 ook als uitvalsbasis: een nieuw Wijkservicepunt Vollenhove is dus in voorbereiding.
- In 2017 konden mensen bij locaties terecht voor dagbesteding, ook wanneer ze hiervoor geen indicatie hadden. Deze vormen van inloop werden goed bezocht door inwoners.
- We hebben in 2017 een omgangshuis gerealiseerd: een neutrale en veilige plaats waar kinderen van gescheiden ouders de niet-verzorgende ouder kunnen ontmoeten zonder dat de ouders elkaar tegen hoeven te komen.
- In Zeist Noord is in 2017 een Wegwijscafé georganiseerd. Elke donderdagochtend staan vrijwilligers en professionals klaar om inwoners te ondersteunen bij vragen over administratie en financiën. Dit café wordt druk bezocht, in eerste instantie door nieuwkomers, maar nu ook door andere inwoners van Zeist.

Meer participatie

Meer mensen met een zinvolle daginvulling en minder inwoners met een bijstandsuitkering zijn de belangrijkste ontwikkelingen die we in 2017 hebben bereikt. Eind 2017 ontvangen 1441 mensen uit Zeist (1442 in 2016) inkomensondersteuning vanuit de Participatiewet. Het grootste deel van deze mensen is bezig met activiteiten om uiteindelijk een betaalde baan te verkrijgen. Sommigen komen vanuit een sociaal isolement of grote afstand tot de arbeidsmarkt: voor hen vraagt dat een grote inspanning. Anderen hebben slechts een klein duwtje nodig. Per persoon wordt gekeken wat iemand nodig heeft om weer in zichzelf te geloven en actiever te worden.

Een deel van de daling is bereikt door de extra middelen die onze gemeenteraad voor het project 'Werk voor Zeist' beschikbaar heeft gesteld. Binnen dit project worden mensen begeleid die anders, vanwege beperkte middelen, niet geholpen zouden zijn. Het resultaat is dat er 165 mensen extra naar (al dan niet parttime) werk zijn begeleid en 44 mensen naar vrijwilligerswerk (in 2016 103 mensen naar werk en 63 naar vrijwilligerswerk). Daarmee heeft het project zichzelf terugverdiend. Door de bijzondere wijze van financiering krijgt de gemeente de hele investering terug om opnieuw in te zetten voor voortzetting van het project in 2018. Daarnaast hebben gemeente en RSD in 2017 een goede link gelegd met medewerkers van het UWV. Mensen van de RSD leggen nu vroegtijdig contact met mensen die mogelijk in de

bijstand terecht gaan komen. Deze mensen worden dus al vroeg in beweging gezet om een baan te bemachtigen.

De RSD en Biga hebben in 2017 een shared service center opgericht om voornamelijk mensen met een arbeidsbeperking en statushouders te begeleiden. Ook wordt jobcoaching aangeboden aan werkgevers.

Om statushouders te verwelkomen en wegwijs te maken in onze gemeente hebben we een integratieroute en een 'Wegwijz-app' ontwikkeld. In deze route werken de GGD, Vluchtelingenwerk, MeanderOmnium, het Taalhuis en de RSD samen om het deze nieuwkomers makkelijker te maken om mee te doen. We zien dat deze route zijn vruchten afwerpt; mensen zijn blij met een maatje en werkgevers zijn eerder bereidwillig om mensen een baan te bieden door deze intensieve aanpak.

Daarnaast zijn er in 2017 een aantal innovatieve projecten opgestart. Bijvoorbeeld:

- 'Het Brede Bos', dat we zijn gestart in samenwerking met Staatsbosbeheer.
- Het wijkleerbedrijf Calibris, voor werken in de zorg.
- Het project Afvalluh in samenwerking met de Reinigingsdienst Midden Nederland (RMN).

In deze projecten kunnen mensen zich vanuit dagbesteding, praktijkonderwijs en de Participatiewet ontwikkelen, zodat ze uiteindelijk betaald werk of een andere zinvolle daginvulling kunnen vinden.

De daling van aanvragen schuldhulpverlening die in 2015 is ingezet, heeft zich in 2016 voortgezet. In 2017 zijn er ongeveer 340 aanvragen gedaan (in 2016 380). Omdat we zien dat mensen regelmatig halverwege het traject afhaken, zetten we samen met het Sociaal Team en CJG in om de afhakers weer perspectief te geven op een oplossing. Met alle partners is in 2017 in schuldenconferenties naar oplossingen gezocht om de samenwerking te verbeteren en de schuldenproblematiek in Zeist terug te dringen. Dat heeft onder meer geleid tot:

- Gebruik van een instrument om schuldproblemen vroeg te signaleren. Daartoe hebben we een gezamenlijk instrument in gebruik genomen, dat nu door het Sociaal Team wordt getest.
- Instelling van een spreekuur waarin de woningcorporaties en schulddienstverlening van de RSD samenwerken. Dit spreekuur helpt ook om schuldproblematiek snel te signaleren.

In 2017 is het nieuwe Zeister bestaanszekerheidsbeleid door de gemeenteraad vastgesteld. Dit beleid is in de plaats gekomen van het minima-beleid. Met dit nieuwe beleid wordt een beweging in gang gezet waarin professionals samen met inwoners 'op maat' bekijken wat wel en niet een helpende hand biedt. Ook zorgt het beleid ervoor dat volwassen en kinderen zo veel mogelijk zelfstandig grip krijgen op het eigen leven, waar nodig samen met inzet van professionals. Deze beweging wordt de komende paar jaar doorontwikkeld. Met de invoering van dit bestaanszekerheidsbeleid heeft de raad ook gekozen om een groter aantal mensen te ondersteunen. De inkomensgrens om gebruik te kunnen maken van de regelingen binnen het bestaanszekerheidsbeleid is opgerekt van 110% naar 130% van het sociaal minimum. We zien dan ook een grote stijging in gebruik van de Geld Terug Regeling, de Bijzondere Bijstand, Stichting Leerkansen, Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds en de Collectieve Aanvullende Ziektekosten.

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2017 begroting na wijz. (A)	2017 realisatie (B)	2017 verschil (A-B)	
Programma	L	67.943	67.129	72.932	72.018	V	914
Sociaal domein	B	19.310	17.788	18.166	19.378	V	1.212
	S	-48.633	-49.341	-54.766	-52.640	V	2.126

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Jeugdhulp	(1)	€	3.558.000	V
Opbrengst "werk voor Zeist"	(2)	€	600.000	V
Wmo Begeleiding	(1)	€	533.000	N
Regionale solidariteit jeugdhulp + samenwerking	(1)	€	522.000	N
Wijkteams / apparaatskosten	(1)	€	469.000	N
Tekort op inkomensuitkeringen		€	304.000	N
Integratie statushouders	(3)	€	273.000	V
Apparaatskosten RDWI		€	245.000	N
Wmo voorzieningen	(1)	€	162.000	N
Regionale solidariteit op de inkomensuitkeringen		€	146.000	N
Project Werk voor Zeist	(1)	€	143.000	N
Overige kleine verschillen		€	137.000	V
Bestaanszekerheid		€	128.000	N
Wmo Hulp in de huishouding	(1)	€	127.000	V
Saldo groot onderhoud	(4)	€	91.000	V
Taalcursus bijdrage andere gemeenten	(3)	€	91.000	V
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	(x)	€	78.000	N
Overige kleine verschillen sociaal domein	(1)	€	67.000	N
Wijkgericht werken	(5)	€	29.000	V
Werkbudget regionale contractmanager	(3)	€	17.000	V
Saldo programma		€	2.126.000	V

Verschillen t.o.v. de begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve egalisatiesystematiek / middelen incidenteel beleid	€	381.000	N
Reserve egalisatie onderhoud kapitaalgoederen	€	91.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / wijkgericht werken	€	29.000	N
Reserve integrale ontwikkeling Zeist	€	600.000	N
Reserve sociaal domein	€	1.789.000	N
Totaal reserveringen	€	2.890.000	N
Saldo programma na reserveringen	€	765.000	N

PROGRAMMA 7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

PRODUCTEN

1. Volksgezondheid
2. Riolering
3. Afval
4. Milieubeheer
5. Begraafplaatsen

WAT HEBBEN WE BEREIKT EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Volksgezondheid

Nieuw gezondheidsbeleid

Als gemeente voelen we onze verantwoordelijkheid om iedereen dezelfde kansen op een gezond leven te bieden. Vooral mensen die dat nodig hebben, willen we extra ondersteunen en stimuleren om mee te doen in de samenleving.

Dit jaar hebben we een nieuw beleid (meedoen is gezond) vastgesteld, waarin staat hoe we, samen met betrokken partijen en inwoners, willen werken aan 'gezond leven in Zeist'.

We hebben het nieuwe beleid daarom gelanceerd tijdens een goed bezocht gezondheidscongres in september. Prof. dr. Semiha Denktas was hoofdspreker. Zij deelde haar inzichten vanuit het thema: 'Mens, gedrag en gezondheid in een veranderende wereld'.

Hans van Breukelen enthousiasmeerde de aanwezigen met zijn speech over hoe we van passie komen tot actie. Een belangrijke aansporing voor de komende beleidsperiode.

Call to action mentale weerbaarheid

Wanneer inwoners mentaal weerbaar zijn, zijn ze beter in staat om met de uitdagingen van het leven om te gaan. Wie tegen een stootje kan en kan omgaan met stress en tegenslag, is gelukkiger en voelt zich gezonder. Niet iedereen is van zichzelf weerbaar, en in sommige situaties staat mentale weerbaarheid extra onder druk. Denk bijvoorbeeld aan mantelzorgers en bepaalde groepen jongeren en ouderen.

De prijsvraag 'versterken mentale weerbaarheid' was opgezet om de kracht en de creativiteit te mobiliseren van enthousiaste professionals en (vrijwilligers-)organisaties die kennis hebben van de behoeften van onze inwoners. In totaal kwamen er op de prijsvraag 24 inzendingen binnen. In 2018 zal uit deze inzending een winnaar gekozen worden. De winnaar wint naast een geldbedrag ook begeleiding van het Trimbos-instituut om de inzending succesvol te implementeren.

Gezondheid in actie

Om inwoners de kans te bieden om hun leven gezond in te vullen, kunnen wij als gemeente op verschillende manieren samen met onze partnerorganisaties een bijdrage leveren. De initiatieven en initiatiefnemers op dit gebied zijn talrijk en daar zijn we blij mee.

Gezondheid begint al voor de geboorte van een kind en daarom startten we in 2017 samen met de GGD de cursus 'centering pregnancy' waar aanstaande ouders onder begeleiding van een professional van elkaar kunnen leren en ervaringen kunnen uitwisselen. We weten dat als we voor het tweede levensjaar van het kind samen met ouders investeren in de juiste opvoedvaardigheden, we jeugdhulp op latere leeftijd kunnen voorkomen.

Op basisscholen en middelbare scholen investeerden we al behoorlijk wat jaar in verschillende programma's waarin kinderen leren wat gezonde leefstijl is, goede voeding en over de dingen die men hierin beter kan doen en laten. Deze programma's hebben we ook dit jaar weer mogelijk gemaakt op veel scholen. Het programma 'De gezonde school' is op 6 basisscholen uitgevoerd en we zijn trots om te melden dat De Breul de eerste middelbare school in Zeist is die het predicaat 'gezonde school' heeft verdiend. Dat smaakt naar meer.

In 2017 hebben we op verschillende manieren specifiek geïnvesteerd in het terugdringen van alcoholgebruik onder jongeren. Met een contactmoment voor adolescenten waarin een jeugdarts individueel met jongeren een gesprek heeft over hun leefstijl. We hebben meegedaan aan de landelijke campagne 'Nix 18', waarin we de boodschap 'geen alcohol voordat je 18 bent' breed onder de aandacht van jongeren hebben gebracht. En we hebben samen met twee sportverenigingen geïnvesteerd in ID-scanners om alcoholgebruik door minderjarigen in sportkantines terug te dringen. In 2018 inventariseren we met hen of dit initiatief het juiste effect heeft.

In 2017 hebben we samen met onze partnerorganisatie gekeken hoe we de eenzaamheid van oudere vrouwen met een migrantenachtergrond wat konden verlichten. Inmiddels loopt er een aantal initiatieven waarin vrouwen elkaar ontmoeten en leuke activiteiten ondernemen. Het karakter is open en laagdrempelig, waardoor het voor hen gemakkelijker wordt om mee te doen als ze gevraagd worden om eens aan te sluiten.

Riolering

In het nieuwe verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) is vastgelegd hoe de gemeente invulling geeft aan haar nieuwe, verbrede zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.

We anticiperen op de verwachte klimaatverandering. In 2017 zijn we gestart met een meerjarig onderzoek naar de mate

waarin het rioleringsstelsel van Zeist bestand is tegen de verwachte klimaatverandering. De eerste resultaten worden in 2018 verwacht.

Met het idee 'Meer met Water' heeft Zeist in 2017 de eerste Winnet Innovatieprijs gewonnen. Met dit idee willen we kinderboerderij De Brink gebruiken als etalage van duurzaamheid. Door inzet van een fysiek- en online dashboard krijgen kinderen (en hun ouders) inzicht in de energieketen en het rioleringsstelsel.

Ook willen we de kinderboerderij gebruiken als proeftuin voor nieuwe technologische innovaties op gebied van duurzaamheid, zoals het plant-e slangensysteem en slimme afvalwaterscheiding. De resultaten uit de proeftuin delen we zo veel mogelijk om als inspiratie te dienen voor inwoners, organisaties en andere overheden.

Afval

In de Dichterswijk hebben we een pilot omgekeerd inzamelen uitgevoerd. De eerste resultaten lijken positief; er vindt een betere afvalscheiding plaats en er is minder restafval. In februari 2018 vindt een evaluatie in de wijk plaats en in juni volgt een advies over het al dan niet doorgaan met omgekeerd inzamelen.

De voor 2017 geplande uitbreiding van ondergrondse afvalcontainers voor PMD (plastic, metaal en drankenkartons), glas en papier heeft nog niet plaatsgevonden,

doordat de aanbesteding door de RMN is uitgelopen. De verwachting is dat de plaatsing van de containers in mei 2018 plaatsvindt.

De campagne Zeist Zonder Zwerfafval is volgens plan uitgevoerd. Vier scholen hebben de campagne geadopteerd en houden hun omgeving schoon. Tijdens de landelijke opschoondag zijn op diverse plaatsen in Zeist opruimacties gehouden. Daarnaast is de pilot Afvalvrije School gestart. De bedoeling was deze met drie scholen te starten, maar het aantal werd 22!. Dit succes bracht wel wat opstartproblemen met zich mee. De scholen zien de noodzaak van het project in en staan achter de uitgangspunten, maar het vergt extra inzet om met een groot aantal scholen afspraken te maken.

Brede Milieuvisie, van plan naar uitvoering

Begin 2017 is de Brede Milieuvisie vertaald in een uitvoeringsplan. Hierbij is actief de samenwerking met inwoners gezocht. Er is een groeiende groep van tientallen enthousiaste inwoners aan de slag om projecten te bedenken en uit te voeren. Hieronder enkele voorbeelden van projecten:

- Met de compostactie dragen we bij aan het sluiten van de groene kringloop. We deelden 3000 zakken compost uit aan inwoners, als dankje voor het scheiden van GFT-afval. Met een cursus thuiscomposteren stimuleren we inwoners zelf hun groenafval te hergebruiken. Zelf hebben we, bij wijze van proef, 400 ton bladafval gefermenteerd.

3000 zakken compost werden uitgedeeld als dankje

- Met de actie 'Adopteer een kerstboom' kunnen mensen hun 'eigen' kerstboom jaarlijks ophalen en weer terugbrengen: zo gaan kerstbomen vele jaren mee en zijn ze geen wegwerpproduct meer. In het eerste 'adopteer-een-kerstboom-jaar' zijn in Zeist 60 adoptie-kerstbomen verstrekt.
- Er is een pilot gestart om in Zeist op 5 plekken elektrische deelbakfietsen beschikbaar te krijgen. De bakfietsen zijn een mooi alternatief voor autorijtuigen.
- Vergroening leges: één van de suggesties in de Brede Milieuvisie betrof het verlagen van leges wanneer er

duurzame maatregelen worden getroffen. Dit is door de gemeente uitgewerkt en de raad heeft eind 2017 besloten om de leges voor omgevingsvergunningen te vergroenen. Duurzame initiatieven voor nieuwbouw en verbouw krijgen een korting op de leges die kan oplopen

tot tientallen procenten. Zo wordt het bijvoorbeeld voor eigenaren van monumenten aantrekkelijker om hun pand te verduurzamen. De raad stelt hiervoor structureel een bedrag van € 170.000,- beschikbaar.

De familie Van Dongen adopteert al 5 jaar deze boom. Mevrouw Van Dongen knipt zelf elk jaar zorgvuldig de boom een beetje bij. Hij is volgens meneer Van Dongen mooi gegroeid. Tevreden ging de boom mee naar huis. Fijne feestdagen!

Naast de uitvoering van de Brede milieuvisie, hebben we ook andere activiteiten in het kader van duurzaamheid opgepakt:

- Fairtrade: Zonder eerlijke handel geen duurzame samenleving; de werkgroep fairtrade voert acties uit om eerlijke producten in Zeist te stimuleren. In 2017 vierde de werkgroep haar 5-jarige bestaan met een symposium in Figi. Als beloning is de titel fairtrade gemeente met 2 jaar verlengd.
- We hebben ambities rondom duurzaam bouwen vastgesteld: zie [paragraaf 4 Duurzaamheid](#).

Milieubeheer

■ Natuur en duurzaamheidscommunicatie

In 2017 ontving De Boswerf 32.000 bezoekers. Voor scholen werden er buitenlessen gegeven en er zijn workshops 'afvalvrij leven' en 'zelf composteren' georganiseerd. Ook zijn er festiviteiten georganiseerd, zoals het succesvolle 6e zomerfeest.

In samenwerking met het Platform Stadslandbouw zijn initiatieven genomen om moestuinieren bij de scholen te stimuleren, bijvoorbeeld via het programma 'Moestuinjuf' bij de basisscholen De Dreef en De Hoeksteen.

Het project 'Groen doet Goed' heeft ten doel kinderen van 4-12 jaar te stimuleren om meer naar buiten te gaan. Diverse samenwerkingspartners (zoals Sportief Zeist, de Boswerf,

GGD regio Utrecht en Stichting Samen Oplopen) hebben in dit verband diverse activiteiten georganiseerd. Een sprekend succes is Het Fietsproject, waarbij 10 kinderen van basisschool Op Dreef van de Kringloopwinkel een fiets in bruikleen kregen. Met hulp van fietslessen van de buurtsportcoaches haalden de kinderen een fietsdiploma. In totaal zijn in 2017 ongeveer 300 kinderen bereikt.

■ Asbest

Vanaf 2024 geldt een verbod op asbest op daken. Zeist heeft in 2017 deelgenomen aan de datascan om beeld te krijgen hoe de opgave van asbestverwijdering in Zeist eruit ziet. Er zijn ruim 14.000 gebouwen beoordeeld en hiervan zijn 772 aangemerkt als 'asbestverdacht'. De gemeente bepaalt op basis van deze uitkomsten in 2018 de meest optimale aanpak.

■ Bodem

Als onderdeel van de ontwikkeling van de grootschalige woningbouwlocatie aan de Noordrand van Austerlitz is een bodemsanering uitgevoerd. Gezien de geschiedenis van deze plek (Franse kamp) is gelijktijdig een archeologisch onderzoek uitgevoerd. De resultaten overtroffen ieders verwachting. Er zijn vele vondsten gedaan van het kamp van Napoleon en bovendien werden onverwachts ook twee prehistorische grafheuvels ontdekt. Deze unieke opgravingen geven een mooie gelegenheid om archeologie en historisch erfgoed onder de belangstelling van het grote publiek te brengen.

Deze knoop van een soldatenuniform was één van de vele vondsten in Austerlitz

■ Begraafplaatsen

In 2017 hebben we de realisatie van het visiedocument Toekomstvisie Begraafplaats ter hand genomen. Er is een voorbereidingskrediet ter beschikking gesteld voor de

realisatie van o.a. een crematorium. De architect heeft hiervoor een schetsontwerp uitgewerkt.

We faciliteren islamitisch begraven. Daarom vond er een inventarisatie plaats van welke graven al in de juiste richting liggen voor islamitisch begraven.

Voor natuurbegraven is een ecoscan opgezet om op basis hiervan een goed onderbouwde inrichting voor natuurbegraven te ontwikkelen. We willen natuurbegraven mogelijk maken en daarbij de ecologische waarde van het gebied vergroten.

We hebben de beheersverordening aangepast op basis van de Toekomstvisie Begraafplaats. Ook dit deel van de realisatie van de Toekomstvisie is gebeurd in samenspraak met de Vereniging betrokkenen gemeentelijke begraafplaats Zeist.

Eind 2017 hebben we het honderdjarig jubileum van de begraafplaats gevierd. Er zijn onder andere rondleidingen, tentoonstellingen en een concert georganiseerd.

We hebben aandacht voor duurzaamheid op de begraafplaats.

Zo vindt onkruidbestrijding op twee manieren plaats:

- Daar waar beplanting is, houden we de natuurlijke systemen zoveel mogelijk in stand (bijvoorbeeld door bewust bladeren te laten liggen).

- Bij nieuwe beplanting zetten we bomen zodanig neer dat er, door een gesloten bladerdek, geen onkruid kan groeien.

We maken geen gebruik van bestrijdingsmiddelen. Grafmonumenten maken we schoon met biologisch afbreekbare middelen.

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2017 begroting na wijz. (A)	2017 realisatie (B)	2017 verschil (A-B)	
Programma	L	11.203	12.212	13.119	12.764	V 355	
Volksgezondheid en milieu	B	10.072	10.421	10.376	11.383	V 1.007	
	S	-1.131	-1.791	-2.743	-1.381	V 1.362	

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Bodemsanering	(1)	€	648.000	V
Uitvoering van de Brede Milieu Visie	(3)	€	247.000	V
Aanleg infiltratieriool winkelcentrum Kerkebosch	(3)	€	194.000	V
Afsluiten grondexploitatie Oud Zandbergen	(5)	€	129.000	N
Flankerend beleid inclusief gevefonds	(3)	€	105.000	N
Sanering milieuhinderlijke bedrijven	(2)	€	58.000	V
Gezond in de stad	(3)	€	46.000	V
Onderhoudskosten gebouwen / accommodaties	(4)	€	41.000	V
Illegale dumpingen: hogere lasten -/- bijdragen derden	(x)	€	100.000	N
Hogere kosten afvalstation	(x)	€	109.000	N
Lagere kosten afvalinzameling	(x)	€	204.000	V
Overige kleine verschillen Afval	(x)	€	24.000	N
Mutatie egalisatievoorziening afvalstoffenheffing	(x)	€	107.000	V
Lagere kapitaallasten riool	(y)	€	243.000	V
Lagere uitgaven onderzoeksbudget riool	(y)	€	82.000	V
Hogere uitvoeringskosten/onderhoudskosten riool	(y)	€	219.000	N
Hogere inkomsten rioolheffing	(y)	€	78.000	V
Storting voorziening vervanging riool	(y)	€	186.000	N
Mutatie egalisatievoorziening rioolheffing	(y)	€	6.000	N
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	292.000	V
Saldo programma		€	1.362.000	V

Verschillen t.o.v. begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve egalisatiesystematiek / Bodemsanering	(1)	€	648.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / Sanering milieuhinderlijke bedrijven	(2)	€	58.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / middelen incidenteel beleid	(3)	€	382.000	N
Reserve egalisatie onderhoud kapitaalgoederen	(4)	€	41.000	V
Reserve dekking investeringen (deel 1)	(5)	€	129.000	N
Totaal reserveringen		€	1.000.000	N
Saldo programma na reserveringen		€	362.000	V
Verrekening egalisatievoorziening afvalstoffenheffing (progr.7)	(x)	€	78.000	N
Verrekening egalisatievoorziening rioolheffing (progr.7)	(y)	€	8.000	V
Saldo na reserveringen en verrekeningen andere programma's		€	292.000	N

De posten met een (x) worden geëgaliseerd via de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing.

De posten met een (y) worden geëgaliseerd via de egalisatievoorziening rioolheffing. Ook in andere programma's komen (deel)posten voor die betrokken worden bij deze egalisatie. Het gaat hier om kosten en opbrengsten conform de tariefberekening. Wanneer hier een overschot / tekort op is, wordt dit via de voorziening geëgaliseerd (wettelijke plicht). De uiteindelijk bijdrage uit de voorziening (bij een tekort) of bijdrage aan de voorziening (bij een overschot) zijn zichtbaar in programma 7 Volksgezondheid en milieu.

PROGRAMMA 8 RUIMTELIJKE ORDENING EN VOLKSHUISVESTING

PRODUCTEN

1. Ruimtelijke ordening
2. Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)
3. Wonen en bouwen

ALGEMEEN

Samen met onze inwoners, bedrijven en marktpartijen zetten we flinke stappen om de leefomgeving in Zeist mooier en prettiger te maken voor onze bewoners, ondernemers en bezoekers. Zeist is volop in beweging. Of je nu per fiets of per auto of wandelend door Zeist gaat, op veel plekken zijn ontwikkelingen en wordt het groener, gezonder en mooier. De markt is in 2017 verder aangetrokken en op veel locaties vindt nieuwbouw of transformatie plaats. Hierdoor wordt de ruimtelijke kwaliteit verbeterd en zijn er steeds meer plekken waar mensen fijn kunnen wonen, werken en verblijven. Bij zowel bewoners, woningcorporaties als andere marktpartijen is veel energie merkbaar om bij te dragen aan deze ontwikkelingen. We maken gebruik van deze mooie beweging en zijn als gemeente actief aan de slag om samen met anderen een impuls te geven aan het ruimtelijk domein. We zetten hierbij

vooral in op duurzaamheid, het toevoegen van betaalbare woonruimte en het betrekken van de omgeving. Een mooi voorbeeld is het zoeken naar nieuwe locaties voor sociale woningbouw met de corporaties, zodat nu ook locaties als Zeisteroever en inbreiding in het plan Sterrenberg tot ontwikkeling komen. Bij alle projecten passen we de uitgangspunten uit de Woonvisie toe: vitale buurten met een diversiteit in woningtypen en bewoners.

WAT HEBBEN WE BEREIKT EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Omgevingswet

In het najaar van 2017 hebben we met de raad op interactieve wijze de komst van de Omgevingswet verkend. Daarbij lag de nadruk op de veranderende rollen en verhoudingen tussen alle betrokken partijen. We zijn in gesprek gegaan met de raad om aan de hand van concrete opgaven te verkennen hoe ruimtelijke initiatieven onder de Omgevingswet tot stand kunnen komen. Hoewel de invoering van de Omgevingswet nu voorzien is in 2021, zijn we op de ingeslagen route doorgegaan met bijpassend tempo. Dit blijven we doen langs de drie bekende pijlers: het opstellen van een omgevingsvisie en -plan, de digitale infrastructuur én houding en gedrag.

Ruimtelijke ontwikkelingen komen in Zeist nadrukkelijk integraal tot stand. Dat geldt zowel voor de inhoud als het

Raadsleden kijken wat de Omgevingswet in de praktijk betekent.

proces. Thema's als duurzaamheid, gezondheid en veiligheid zijn verbonden met wonen en andere ruimtelijke onderwerpen. De principes en ervaringen vanuit Gebiedsontwikkeling Nieuwe Stijl (GONS) vinden hun weg in de ruimtelijke processen waar we met de samenleving aan werken.

Het digitaal platform om kennis te delen en ruimtelijke experimenten aan te gaan is nog in ontwikkeling. Hier ligt een mogelijkheid om ook de Brede Milieuvisie en andere opgaven een plek te geven.

De verantwoordelijkheid voor bouw- en woningtoezicht ligt nog bij gemeenten. De besluitvorming over nieuwe wetgeving (Wet Kwaliteitsborging) is uitgesteld, zodat de wet niet op 1 januari 2019 ingevoerd zal zijn.

Wonen en versnelling huisvestingsopgave

Het hoge tempo in de woningbouw is in 2017 voortgezet. Er zijn ruim 280 woningen opgeleverd, onder andere in projecten als Sterrenberg, Kerckebosch, Het Rond (ouderenwoningen Aliantus) en Walkart House (locatie voormalig gemeentekantoor). In Kerckebosch en in het project 'Kievitsnest' zijn 38 goedkope koopwoningen voor starters opgeleverd.

De samenwerking met de woningcorporaties leggen we formeel vast in prestatieafspraken, waaraan ook de huurdersorganisaties meedoen. Het komen tot die afspraken is een jaarlijks terugkerend proces. In 2017 hebben we de afspraken verder aangescherpt, waarbij de gezamenlijke ambities op gebied van duurzaamheid zijn verhoogd.

Duidelijk is dat afspraken maken niet genoeg is als het gaat om het bieden van voldoende betaalbare woonruimte voor mensen met een laag inkomen. In dit kader zijn er in 2017 75 nieuwe sociale huurwoningen toegevoegd in Kerckebosch en op Beukbergen. Ook zijn de appartementen in de flat Eldorado grondig gerenoveerd en met voorrang toegewezen aan ouderen die in een eengezinswoning wonen. Daarnaast hebben we 10 'doorbraakwoningen' beschikbaar gesteld voor huishoudens die in de knel zitten en een maatwerkoplossing nodig hebben om weer een goede start te kunnen maken in hun leven zie [programma 6 Sociaal domein](#). De samenwerking tussen woningcorporaties en het lokale

Sociaal Team en Centrum voor Jeugd en Gezin is hierbij essentieel gebleken.

Elk jaar huisvesten we als gemeente vluchtelingen met een verblijfstatus. De omvang van deze taakstelling wordt door het Rijk bepaald. Door extra inzet van corporaties en gemeente hebben we in 2017 106 statushouders gehuisvest in 41 woningen. Hiermee hebben we de taakstelling

ruimschoots behaald. We kunnen voldoende woningen beschikbaar stellen voor deze doelgroep, waardoor het toevoegen van tijdelijke woonruimte als 'noodoplossing' niet noodzakelijk is. Wel blijft de vraag naar sociale huurwoningen, ook vanuit starters, zo groot dat we fors inzetten op het versneld toevoegen van definitieve goedkope woonruimte.

Koning Willem-Alexander kwam bij bewoners op bezoek in Beukbergen (foto: Menno Bausch)

In januari 2017 heeft de raad een besluit genomen over de versnelling huisvestingsopgave voor het toevoegen van betaalbare woonruimte. In 2017 is het volgende bereikt:

- De werkplaats 2500 heeft tot resultaat gehad dat de raad de Algemene Verklaring Van Geen Bedenkingen heeft vastgesteld. Dit zorgt voor versnelling en het ambtelijk proces is gestroomlijnd door invoering van het planatelier.
- Inzet van een transformatieloods. Dit zorgt voor versnelling bij de plannen: Utrechtseweg 91-95, Utrechtsweg 62 (Lenteleven), Zeisteroever en Harmonielaan.

Projecten

We hebben diverse mijlpalen bereikt in een aantal langlopende ruimtelijke trajecten. Zo is hard gewerkt aan de herontwikkeling van het stationsgebied Driebergen – Zeist en zijn het nieuwe busstation en de parkeergarage opgeleverd. De vernieuwing van winkelcentrum Kerkebosch is gestart, waarbij een vernieuwde supermarkt is gerealiseerd. We hebben daarbij ook besluiten genomen over de vernieuwing van de openbare ruimte.

In 2017 is project Beukbergen nagenoeg afgerond met de laatste verplaatsingen en heeft de koning een feestelijk bezoek gebracht aan deze wijk.

De volgende projecten zijn in 2017 gestart of hebben een vervolg gekregen:

- De bouw van De Wending is gestart, waarbij een supermarkt, parkeergarage en 40 woningen worden gerealiseerd.
- De besluitvorming rond nieuwe woningbouwlocaties (Harmonielaan, Geiserlaan, vliegbasis Soesterberg) heeft plaatsgevonden.
- In Den Dolder is het tunneltje voor langzaam verkeer onder het spoor in gebruik genomen, waardoor de veiligheid voor fietsers is verbeterd.
- De gebiedsvisie Utrechtseweg (terreinen Eikenstein, Rabo facet en TNO en omgeving) is vastgesteld.
- De herstructurering van winkelcentrum De Clomp is definitief gestart met de sloop van t Hollebloc.
- Er is verder gegaan met de herstructurering van het centrum (link naar programma 3 economie)
- Het bestemmingsplan voor Austerlitz-Noord is vastgesteld, zodat in 2018 gestart kan worden met de bouw van 100 woningen.

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2017 begroting na wijz. (A)	2017 realisatie (B)		2017 verschil (A-B)
Programma	L	9.824	4.141	6.076	4.070	V	2.006
Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting	B	6.541	3.506	4.037	6.041	V	2.004
	S	-3.283	-635	-2.039	1.971	V	4.010

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Leges omgevingsvergunning	(1)	€	1.430.000	V
Bijdrage boekwaarde locatie Geiserlaan: start in 2018	(2)	€	827.000	V
Opbrengsten appartementen Het Rond		€	774.000	V
Voorziening sociale woningbouw overhevelen naar Revolving fund	(3)	€	593.000	V
Grondexploitatie Beukbergen	(4)	€	223.000	V
Aanpak van de Dorpsstraten	(2)	€	157.000	V
Vorbereidingskosten Omgevingswet		€	143.000	N
Voordeel op exploitatie Beukbergen		€	123.000	V
Vertraging paviljoen Walartpark	(2)	€	90.000	V
Afronding resterende werkzaamheden voormalige grondexploitatie Oud Zandbergen	(4)	€	67.000	V
Parkeerplaatsen Kerckebosch: start in 2018	(2)	€	50.000	V
Afbouwwerkzaamheden Binnenbos MFA		€	48.000	N
Afronding resterende werkzaamheden voormalige grondexploitatie Dijnselburg	(5)	€	44.000	V
Planschades nog te verhalen op veroorzaker		€	39.000	N
Bestemmingsplan Buitengebied		€	37.000	N
Storting voorziening grondexploitatie Harmonielaan	(4)	€	28.000	N
Verkeersonderzoek Den Dolder	(6)	€	28.000	N
Voordeel kapitaallasten door lagere kosten investeringen	(7)	€	20.000	V
Afronding resterende werkzaamheden voormalige grondexploitatie Fornhese	(4)	€	10.000	V
Kosten programma Kerckebosch Sociaal	(8)	€	16.000	N
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	59.000	N
Saldo programma		€	4.010.000	V

Verschillen t.o.v. begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve Leges Omgevingsvergunningen	(1)	€	1.430.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / middelen incidenteel beleid	(2)	€	1.124.000	N
Reserve revolving fund sociale woningb.	(3)	€	593.000	N
Reserve grondbedrijf	(4)	€	271.000	N
Algemene reserve / weerstandsvermogen	(5)	€	44.000	N
Reserve voormalige ISV projecten	(6)	€	28.000	V
Reserve dekking investeringen (deel 1)	(7)	€	20.000	N
Bestemmingsreserve Zorgeloos wonen	(8)	€	16.000	V
Totaal reserveringen		€	3.438.000	N
Saldo programma na reserveringen		€	572.000	V

PROGRAMMA 9 BESTUUR

PRODUCTEN

1. Bestuur
2. Burgerzaken

ALGEMEEN

In de begroting werd de focus voor 2017 gelegd op 'het goede leven' en de manier waarop we daar met de samenleving vorm en inhoud aan geven. Of het nu gaat om de buurt, de wijk, Zeist als gemeente, of samenwerking in de regio, steeds zoeken we naar het samenspel tussen samenleving, bestuur en ambtelijke organisatie. We zetten steeds in op de dialoog en ruimte om te experimenteren. Dit is een continu proces en aanleiding voor nieuwe ontmoetingen en gesprekken over wat we voor elkaar kunnen betekenen. Elke dag opnieuw.

WAT HEBBEN WE BEREIKT EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

Goed bestuur

In 2017 hebben we opnieuw veel aandacht gegeven aan het samenspel tussen samenleving, gemeenteraad, college van B&W en daaraan gekoppeld de ambtelijke organisatie. Een mooi voorbeeld hiervan is de uitvoering van de Brede

Milieuvisie, waarbij de samenleving wordt ondersteund door de gemeente.

Raadscommunicatie was een belangrijk aandachtspunt. We hebben hier op vele manieren invulling aan gegeven. Tijdens wijkwerkbezoeken aan Zeist-Oost, Zeist-Noord en Zeist-West hebben raadsleden telkens acht organisaties of activiteiten bezocht. De ruimte voor interactie en netwerken werd door alle betrokkenen zeer gewaardeerd. De digitale nieuwsbrief, die we bijna wekelijks verstuurden, kende een groei naar zo'n 650 abonnees. Ook Facebook en Twitter zijn ingezet om inwoners te bereiken. In de Nieuwsbode is via de [rubriek Pottenkijken](#) een portret geschetst van 31 raadsleden. De raadsvergaderingen worden sinds 2017 uitgezonden via Slotstad TV.

Op de Dag van de Democratie is de raad alle wijken ingegaan voor ontmoetingen met inwoners. Na afloop was er een bijeenkomst met 30 inwoners waarin met elkaar werd gesproken over hoe de rolverdeling tussen overheid en inwoners zich verder kan ontwikkelen.

Met de 'Gast van de raad' hebben in 10 sessies in totaal 50 inwoners een avond meegekeken met een raadsvergadering en voorlichting gekregen over de werkwijze aan de raad. Er is een aparte bijeenkomst gehouden voor de cliëntenraad van Kwintessence. In december is voor de eerste keer de mogelijkheid geboden om naast het ter plaatse inspreken

De deelnemers aan het Testlab

bij een ronde tafel, ook van tevoren digitaal een bijdrage te leveren.

Door deelname aan het landelijke Testlab (vanuit Democratic Challenge) is een 'foto' gemaakt van de ontwikkeling van de lokale democratie in Zeist. In 2018 gaat de nieuwe raad hiermee aan de slag.

Aanboren van veranderkracht, eigenaarschap en sociale cohesie door nieuwe allianties

In 2017 hebben we geïnvesteerd in het vormgeven van nieuwe allianties in de wijken. De manier van samenwerken sluit beter aan op de behoefte in de wijk. De wijkteams zijn op thema's al meer en efficiënter gaan samenwerken met alle partners in de wijk. Zo is er intensief contact met de ondernemers in de wijk over de veiligheid en leefbaarheid en is er op het thema jeugd een veel betere samenwerking met de scholen. In [programma 1](#) en [programma 6](#) wordt hier verder op ingegaan.

Online dienstverlening

De inwoner staat centraal in de gemeentelijke dienstverlening. Contact maken en vertrekken vanuit de ander is het uitgangspunt. Inwoners hoeven steeds minder vaak naar het gemeentehuis te komen. Zo is in 2017 de pilot thuisbezorgen reisdocumenten en rijbewijzen uitgevoerd. Uit de evaluatie bleek dat 40% van de aanvragers geen gebruik heeft gemaakt van de service, vooral vanwege de kosten. Daarom wordt vanaf 2018 de service gratis aangeboden en de pilot verlengd.

De afgelopen jaren is gewerkt aan het uitbouwen van de digitale dienstverlening. Voor mensen, die niet digitaal vaardig zijn wordt altijd een alternatief of hulp aangeboden.

Er zijn in 2017 64.000 webformulieren ingevuld. In 2016 waren dit er 58.500. 40% van de meldingen openbare ruimte gebeurde digitaal en 67% van de verhuisaangiftes. Het aantal producten dat digitaal kan worden aangevraagd, is in 2017 vrijwel verdubbeld tot 55 producten (zoals aanvragen vergunningen, ontheffingen en reactieformulieren). De volgende stap is deze producten ook aan de achterkant te digitaliseren, zodat efficiency en kortere doorlooptijden worden gerealiseerd. De gemeente Zeist werkt op afspraak. Mensen zonder afspraak worden daar waar mogelijk (bijvoorbeeld voor paspoorten en rijbewijzen, etc) altijd geholpen. Wel kan er dan sprake zijn van een langere wachttijd.

Onze dienstverlening scoort ruim boven het landelijk gemiddelde. De verbetermogelijkheden liggen in het verkorten van doorlooptijden, zodat aanvragen sneller afgehandeld worden. Alle cijfers over de gemeentelijke dienstverlening zijn te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl.

Een beter product door bestuurlijke samenwerking

Regionaal samenwerken leverde ook in 2017 resultaten op die we als gemeente zelf niet zouden hebben kunnen realiseren. Het is daarbij in de bestuurlijke samenwerking wel altijd een zoektocht om het lokale belang en wat ons regionaal bindt, met elkaar in evenwicht te brengen. We zien het als onze verantwoordelijkheid om onze eigen koers te varen vanuit

het Zeister profiel en daar waar nuttig en nodig samen te werken aan concrete resultaten.

Belangrijke samenwerkingsverbanden zijn U10 en voor het sociaal domein Zuid-Oost Utrecht.

Samen met de U10-gemeenten hebben we bijvoorbeeld een convenant ondertekend om gasloos te gaan bouwen. Met 10 gemeenten (800.000 inwoners) is zo'n statement heel wat krachtiger dan vanuit één enkele gemeente. Bij elk nieuw bouwproject wordt dit uitgangspunt inmiddels besproken met de ontwikkelaars.

Ook hebben de U10-gemeenten samen een [Ruimtelijk-economische Koers](#) opgesteld: 'Ontmoetingsplaats voor gezond stedelijk leven'. Deze visie geeft richting aan de ontwikkeling van de regio, waarbij de eigenheid van de verschillende gemeenten wordt ingezet om de regio als geheel te versterken. In [programma 3 Economie](#) wordt dit verder toegelicht.

In het sociaal domein kunnen we als gemeente trots zijn op wat we in de samenwerking binnen de regio Zuidoost Utrecht de afgelopen jaren hebben bereikt. Mede door de samenwerking hebben we de transitie van Jeugd, Wmo en Participatie (meer dan 300 aanbieders) in onze gemeente in goede banen kunnen leiden. Ook het sociale werkvoorzieningsbedrijf Biga is omgebouwd en

participatiewet-proof gemaakt. We hebben afspraken gemaakt over onderlinge risicodeling op het gebied van Jeugdzorg, zodat we de uitschieters in de zorg op kunnen vangen. En we hebben een succesvolle lobby richting het Rijk gevoerd om de financiële gevolgen van het zogenaamde 'woonplaatsbeginsel' (dat voor onze regio financieel erg ongunstig uitpakte) op te vangen. Onze regio wordt gezien als een serieuze gesprekspartner van ketenpartners en bovenregionale verbanden.

Informatie over de andere samenwerkingsverbanden is te vinden in [paragraaf 4.5 Verbonden Partijen](#).

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2017 begroting na wijz. (A)	2017 realisatie (B)	2017 verschil (A-B)	
Programma	L	7.340	6.841	7.206	6.617	V	589
Bestuur	B	1.570	1.346	1.346	1.791	V	445
	S	-5.770	-5.495	-5.860	-4.826	V	1.034

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Vrijval uit voorziening wethouderspensioenen		€	534.000	V
Afrekening liquiditeitssaldo BRU		€	326.000	V
Hogere opbrengst leges burgerzaken		€	63.000	V
Achterblijven secretarieleges		€	57.000	N
Achterblijven leges burgerlijke stand		€	55.000	N
(loopbaan)ontwikkeling wethouders	(1)	€	42.000	V
Onderzoek rekenkamercommissie	(2)	€	39.000	V
Lagere kosten thuisbezorgen		€	32.000	V
Raadsuitgaven verkiezingen	(3)	€	23.000	V
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	86.000	V
Saldo programma		€	1.033.000	V

Verschillen t.o.v. de begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve egalisatiesystematiek / (Loopbaan)Ontwikkeling wethouders	(1)	€	42.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / Onderzoek rekenkamercommissie	(2)	€	39.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / Raadsuitgaven verkiezingen	(3)	€	23.000	N
Totaal reserveringen		€	104.000	N
Saldo programma na reserveringen		€	929.000	V

PROGRAMMA 10 BEDRIJFSVOERING

PRODUCTEN

1. Ondersteuning organisatie

WAT HEBBEN WE BEREIKT EN WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

De ontwikkeling van onze interne organisatie is nooit af en hangt samen met de ambitie om meer ruimte te geven aan maatschappelijke initiatieven en wensen van buiten. We kijken naar de mogelijkheden in plaats van onmogelijkheden en matchen de vragen uit de samenleving met de mensen die in onze organisatie werken. Dit vraagt steeds meer om een flexibele inzet van medewerkers op de vraagstukken die actueel zijn en prioriteit hebben. De gebeurtenissen in Den Dolder hebben laten zien dat we als organisatie snel kunnen inspelen op wat urgent en noodzakelijk is. Medewerkers van uiteenlopende vakgebieden zijn in staat snel te schakelen en hebben de extra maatregelen adequaat aangepakt. Ook bij bijvoorbeeld de versnellingsopgave rondom huisvesting worden medewerkers op een flexibele wijze ingezet voor deze complexe opgave.

Om mee te bewegen met de veranderende vraag hebben we de loonkosten gecentraliseerd waardoor collega's breder inzetbaar zijn en ook activiteiten op kunnen pakken buiten

hun eigen team en vakgebied. En soms zelfs buiten Zeist. We zoeken actief de samenwerking en uitwisseling van personeel binnen de U10 en meer in het bijzonder met Bunnik. Onder andere door een gezamenlijke klussenbank wisselen medewerkers korte of langere tijd van functie of worden gedetacheerd bij een andere gemeente. Circa twintig medewerkers zijn voor korte tijd 'uitgeleend' aan een buurgemeente. En een tiental medewerkers is voor een langere periode gedetacheerd. Op die manier leren en versterken we als regio van elkaar, helpen we medewerkers verder in hun ontwikkeling en verbeteren we doorstroom van werk naar werk.

Als werkgever boden we in 2017 twee banen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarnaast werkten we wederom veel met stagiaires en werkervaringsplaatsen. In 2017 waren dat er respectievelijk 39 en 15. Veel van de werkervaringsplaatsen zijn ingevuld in samenwerking met de Regionale Sociale Dienst. Na hun werkervaringsplaats vinden mensen makkelijker een reguliere baan, al dan niet bij de gemeente. Van de stagiaires hebben er drie na hun stage een (tijdelijke) aanstelling bij ons gekregen. De aanwas van jonge mensen is fijn en noodzakelijk in een periode waarbij er een hoge natuurlijke uitstroom is door mensen die met pensioen gaan.

Het leren van en met elkaar geven we in onze organisatie al jarenlang vorm met de Zeist Academie. Medewerkers kunnen

een twintigtal workshops volgen, bijvoorbeeld persoonlijke effectiviteit, infographics maken en de politieke antenne ontwikkelen. In 2017 hebben 260 medewerkers zich aangemeld voor een of meerdere trainingen, waarbij de trainingen Projectmatig Creëren – gegeven door eigen medewerkers – en Omgaan met agressie en geweld het drukst bezocht werden.

Innovatie is een belangrijk thema voor de organisatie. In 2017 ondersteunden we mooie en innovatieve initiatieven vanuit de samenleving en initieerden we zelf ook experimenten en proeftuinen. Zo organiseerden we dit jaar de Challenge Ondernemende Dagbesteding en daarmee werd de Bijzondere Taartenfabriek een feit, realiseerden we het winnende idee van de Z-Battle (Speeltuin Blik en Burgers) en wonnen we als gemeente dit jaar de Winnet Water Innovatieprijs (zie ook [programma 7 Volksgezondheid en milieu](#)).

Ook maken we steeds vaker slim gebruik van (big) data voor het sturen en evalueren van beleid. Waar mogelijk delen we onze informatie ook open met de buitenwereld. Bedrijven, journalisten, onderzoekers en bewoners kunnen onze open data gebruiken voor bijvoorbeeld applicaties of websites. We hebben daarvoor in 2017 het Open Data portaal gelanceerd: zeist.dataplatform.nl.

Om de ontwikkelingen in het centrum te volgen hebben we in 2017 een data-analyse gedaan op bezoekersaantallen en herkomst van bezoekers. Op die manier hebben we het effect van bijvoorbeeld evenementen en werkzaamheden in het centrum van Zeist in kaart gebracht. Uiteraard hebben we veel oog voor de privacy-gevoeligheid van data. Voordat datasets beschikbaar worden gesteld, moet duidelijk zijn dat ze geen persoonsgegevens of andere gevoelige informatie bevatten.

■ WAT HEEFT HET GEKOST?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2017 begroting na wijz. (A)	2017 realisatie (B)	2017 verschil (A-B)	
Programma	L	14.668	14.349	15.233	14.476	V	757
	B	575	1.155	1.137	569	N	568
	S	-14.093	-13.194	-14.096	-13.907	V	189

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Wachtgeld		€	552.000	N
Egalisatie ICT	(1)	€	435.000	V
Kritisch op uitgaven diverse personeelgerelateerde budgetten		€	149.000	V
Opleiding en loopbaanbegeleiding	(2)	€	101.000	V
Onderhoudskosten gebouwen / accommodaties	(3)	€	86.000	V
FLO Brandweer	(4)	€	12.000	N
Hogere kapitaallasten centrale huisvesting	(5)	€	10.000	N
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	8.000	N
Saldo programma		€	189.000	V

Verschillen t.o.v. de begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve egalisatiesystematiek / Egalisatie ICT	(1)	€	435.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / Opleiding en loopbaanbegeleiding	(2)	€	101.000	N
Reserve onderhoud kapitaalgoederen	(3)	€	86.000	N
Reserve FLO brandweer	(4)	€	12.000	V
Reserve centrale huisvesting	(5)	€	10.000	V
Totaal reserveringen		€	600.000	N
Saldo programma na reserveringen		€	-411.000	N

PROGRAMMA 11 FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2017 begroting na wijz. (A)	2017 realisatie (B)	2017 verschil (A-B)	
Programma	L	6.765	3.674	3.157	3.415	N	258
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	B	116.226	98.907	105.289	106.341	V	1.052
	S	109.461	95.233	102.132	102.926	V	794

Jaarrekening 2017

Gemeente Zeist

INHOUDSOPGAVE	INLEIDING	RESULTAAT	PARAGRAFEN COALITIEAKKOORD	PROGRAMMA'S	PARAGRAFEN	OVERZICHT BATEN & LASTEN	BALANS	ONDERHANDEN WERK	INVESTERINGEN	VASTSTELLINGS- BESLUIT
---------------	-----------	-----------	-------------------------------	--------------------	------------	-----------------------------	--------	---------------------	---------------	---------------------------

Belangrijkste oorzaken van het verschil ten opzichte van de begroting:

Verkoop gemeentelijk onroerend goed	(1/2)	€	774.000	V
Voorlopige aanslag VPB 2016 en 2017 (in bezwaar)	(3)	€	517.000	N
Vrijval stelposten BCF en accres/inflatie gemeentefonds		€	423.000	V
Lagere rente ontvangst hypotheekportefeuille		€	361.000	N
Koppeling werkzaamheden groot onderhoud aan duurzaamheidsmaatregelen in 2018	(4)	€	245.000	V
Restant coalitiemiddelen	(5)	€	236.000	V
OZB woningen areaaluitbreiding		€	215.000	V
Restant stelpost onvoorzien naar weerstandsvermogen	(6)	€	176.000	V
Voordeel op budget aanpassingen De Klinker	(7)	€	151.000	V
Extra inzet (zware) vakspecialisten en projectleiders		€	98.000	N
Uitkering gemeentefonds oude jaren bijgesteld op basis van aantallen		€	92.000	N
OZB niet-woningen bezwaar en fout in rekensystematiek wettelijk vrijgestelde objecten		€	82.000	N
Lagere doorrekening rente door vertraging investeringen		€	71.000	N
Totaal van diverse kleinere afwijkingen		€	205.000	N
Saldo programma		€	794.000	V

Verschillen t.o.v. de begroting in toevoegingen (N) en onttrekkingen (V) aan reserves via progr. 11:

Reserve revolving fund sociale woningbouw	(1)	€	96.000	N
Reserve vastgoedfonds	(2)	€	678.000	N
Reserve weestandsvermogen	(3)	€	517.000	V
Reserve onderhoud kapitaalgoederen	(4)	€	245.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / middelen incidenteel beleid	(5)	€	236.000	N
Reserve weestandsvermogen	(6)	€	176.000	N
Reserve egalisatiesystematiek / middelen incidenteel beleid	(7)	€	151.000	N
Reserve dekking investeringen (deel 1): vrijval lagere kosten Azijnhuisje		€	37.000	V
Totaal reserveringen		€	1.028.000	N
Saldo programma na reserveringen		€	234.000	N

■ PARAGRAAF 4.1 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

4.1.1 INLEIDING

Ons risicomangement is gericht op een pro-actieve risicosturing, waarbij voortdurend de relatie met de beschikbare weerstandscapaciteit in ogenschouw wordt gehouden. Het doel van actief risicomangement is daarbij om niet iedere tegenvaller direct van invloed te laten zijn op het lopende beleid en exploitatie, waardoor de reguliere dienstverlening en ambities niet in het gedrang komen. We hebben de laatste jaren een goede ontwikkeling doorgemaakt op het gebied van risicomangement. Met de komst van de nieuwe taken binnen het sociaal domein is deze lijn verder doorgezet.

Aanpassing kaders:

Bij de begrotingsbehandeling 2017 en bij de kadernota 2018 heeft uw raad ingestemd met aanpassingen in het beleid voor risicomangement.

- Om jaarlijks discussies over de hoogte van het weerstandvermogen te voorkomen is besloten dat de weerstandratio mag fluctueren tussen de 1,0 en 1,5. Indien we buiten deze ratio raken zal het weerstandvermogen of aangevuld moeten worden om weer op de 1,0 te geraken of afgeroomd moeten worden om de ratio op 1,5 te laten uitkomen.
- Bij de kadernota 2018 is ingestemd met het voorstel om de risico's die betrekking hebben op het sociaal domein af te zetten tegen de reserve Sociaal Domein. Concreet betekent dit dat alle risico's die voorheen ondergebracht waren in het algemene weerstandvermogen vanaf de begroting 2018 daar geen deel meer van uitmaken. Ze worden volledig afgezet tegen de reserve Sociaal Domein. Hierdoor vinden er verschuivingen plaats in de ratio's.

Omdat de begroting 2018 het recentste document is waarin over het risicoprofiel is gerapporteerd kiezen we ervoor om in de jaarrekening 2017 deze aanpassing ook al door te voeren.

4.1.2 KENGETALLEN

Op 18 juli 2015 is de "Regeling tot vaststelling van de wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in de begroting en het jaarverslag van provincies en gemeenten" van kracht geworden. Deze regeling ziet op de wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), waarin in artikel 11 is bepaald, dat in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing in de begroting en het jaarverslag kengetallen worden opgenomen voor:

De netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de solvabiliteitsratio, de structurele exploitatieruimte, de grondexploitatie en de belastingcapaciteit.

Deze kengetallen maken het gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente. Het overzicht van de kengetallen en het verloop daarin is weergegeven in tabel 1.

■ De netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

■ De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij verstrekte leningen onzekerheid bestaat of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal, zowel inclusief als exclusief de verstrekte leningen, te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.

■ De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

■ De structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten. De uitkomst wordt uitgedrukt in een percentage.

■ De grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

■ De belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is: Woonlasten van een meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar ten opzichte van het landelijk gemiddelde in het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar, uitgedrukt in een

percentage. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in die gemeente.

TABEL 1. OVERZICHT VAN EN VERLOOP IN KENGETALLEN

	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Jaarrekening 2017
Netto schuldquote	-1%	12%	-5%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekke leningen	-17%	-6%	-14%
Solvabiliteitsratio	64%	63%	67%
Structurele exploitatieruimte	4,75%	1,27%	2,34%
Grondexploitatie	-1%	1%	0%
Belastingcapaciteit	89%	93%	90%

Duiding tabel

Het algemene (financiële) beeld van onze gemeente is goed te noemen. Ten opzichte van de begroting 2017 is de financiële positie verder verbeterd.

De netto schuldquote is negatief. Dit betekent dat we op dit moment meer eigen middelen hebben (bijv. liquide middelen) ten opzichte van de schulden. Doordat het schuldenniveau verder is afgenomen nemen ook onze rentelasten af (hetgeen we over de aangegane leningen moeten betalen).

De solvabiliteit is verder toegenomen, we zijn nog beter in staat om aan onze financiële verplichtingen op korte termijn te kunnen voldoen. Ook is onze structurele exploitatieruimte toegenomen. Dit is het gevolg van de toegenomen baten. De belastingcapaciteit zit op 90%, dit houdt in dat de woonlasten (ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing) in Zeist een stuk lager liggen dan het landelijk gemiddelde. In Zeist liggen de woonlasten gemiddeld € 75 lager dan de gemiddelde woonlasten in de rest van Nederland.

4.1.3 SPECIFIEKE AANDACHT IN 2016

Naast de reguliere werkzaamheden binnen het risicomanagement hebben wij in 2017 speciale aandacht gegeven aan:

■ Sociaal domein

Voor de regionale risicodeling jeugdzorg zijn nieuwe afspraken gemaakt voor de jaren 2017 tot en met 2019. Daarnaast zijn aanvullende afspraken gemaakt voor de reeds eerder gemaakte afspraken 2015 en 2016. Deze voorstellen zijn door de Raad op 4 juli 2017 vastgesteld. Daarnaast is vanuit het risicomanagement meegedacht in de aanpassing van de Jeugdwet in het kader van aanpassingen in het woonplaatsbeginsel. Deze aanpassing staat gepland in 2019. Door middel van risicosessies zijn mogelijke risico's in beeld gebracht en zijn beheersmaatregelen benoemd om het effect van de risico's te verminderen. Tot slot is veel aandacht besteed aan het controleprotocol sociaal domein. Middels deze (landelijke) richtlijnen moet de gemeente de rechtmatige besteding van middelen aantonen.

■ In control statement

Het was de verwachting, dat vanaf 2019, het college een in control statement zou moeten afgeven als vervanging van de rechtmatigheidsverklaring van de accountant. De invoering is door het Rijk vertraagd. Omdat risicomanagement een belangrijke bouwsteen is om tot een in control verklaring te komen zijn wij intern al bezig voorbereidingen hierop te treffen. Zo zijn de eerste stappen gezet in het beter auditten van de IT controls in processen en zijn we gestart met fraude analyses en onderzoek naar kwetsbare functies.

■ Omgevingswet

Met de Omgevingswet bundelt de overheid 26 bestaande wetten op het gebied van onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. De werking van de wet was voorzien in 2019 maar is inmiddels verschoven. Vanuit het risicomanagement hebben we aansluiting gezocht bij de voorbereiding om zo in een vroegtijdig stadium mogelijke

belemmeringen in het realiseren van de doelstellingen in beeld te brengen en hiervoor passende beheersmaatregelen te treffen.

■ Risicogerichte sturing verbonden partijen

Als gekeken wordt naar het risicoprofiel van de gemeente kunnen we veel risico's direct beheersen door tijdig effectieve beheersmaatregelen te treffen. Bij verbonden partijen staan we verder op afstand waardoor minder zicht is op mogelijke risico's. Alle verbonden partijen kennen hun eigen risicomanagement waarin risico's worden beheerst. Ondanks de afstand die de gemeente heeft kunnen we verbonden partijen onderling vergelijken op basis van risico indicatoren. In 2017 hebben we hiervoor een instrument ontworpen en toegepast wat deze onderlinge vergelijkbaarheid mogelijk maakt.

4.1.4 BENODIGDE WEERSTANDSCAPACITEIT

Voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de actuele risico's. Deze risico's zijn zo breed mogelijk geïnventariseerd. Bij de kansberekeningen wordt dan ook een groot aantal schattingen van het totale financiële gevolg van het gehele risicoprofiel gemaakt waarbij rekening wordt gehouden met de kans op optreden van een risico en met het feit dat het financieel gevolg per risico kan variëren. Doordat risico's niet allemaal gelijktijdig en in hun maximale omvang zullen optreden is het bedrag dat we aanhouden als weerstandvermogen vele keren lager dan de totale waarde van de geïnventariseerde risico's.

■ Benodigde weerstandscapaciteit exclusief het sociaal domein

De totale waarde van de geïnventariseerde risico's bedraagt circa € 24,4 mln. Uit de uitgevoerde simulatie blijkt, dat met een waarschijnlijkheid van 90% gesteld kan worden dat het weerstandvermogen € 6.254.961 moet bedragen (bij een minimale ratio van 1,0).

Totaal zijn er 184 risico's geïnventariseerd. De tien belangrijkste (strategische) risico's exclusief het sociaal domein zijn weergegeven in tabel 2.

NB. Waar meerdere individuele risico's betrekking hebben op hetzelfde onderwerp, worden deze - om de herkenbaarheid en de samenhang te vergroten - geconsolideerd tot één risico.

TABEL 2: TOP 10 RISICO'S (EXCL. SOCIAAL DOMEIN)

Risico-nummer	Risico	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R893	Geconsolideerd risico Project Centrumplan	70%	max. € 1.210.414	11.30%
R353	Als gevolg van het ontbreken van informatie door externe factoren (virusbesmetting, hacking, enz) of door interne factoren (vertrek, ziekte medewerkers, ed) bestaat de kans dat data beschadigd wordt, ontbreekt of onvolledig is waardoor de positie van de gemeente wordt verzwakt bij bijvoorbeeld contracten (voorwaarden), rechtszaken, onderhandelingen.	70%	max. € 1.500.000	10.89%
R811	Als gevolg van het onjuiste gebruik van persoonsgegevens bestaat de kans dat op grond van de per 1/1/2016 ingevoerde wet Meldplicht Datalek aan de gemeente een boete wordt opgelegd door het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP).	70%	max. € 810.000	5.86%
R512	Als gevolg van het afschaffen van de vrijstelling van vennootschapsbelasting voor overheidsbedrijven, wordt de gemeente geconfronteerd met extra lasten.	70%	max. € 725.000	5.26%
R767	Als gevolg van de nieuwe omgevingswet die in 2019 van kracht wordt bestaat de kans dat de benodigde software / ICT-aanpassingen niet tijdig gereed zijn.	50%	max. € 1.000.000	5.13%
R994	Als gevolg van het jarenlang minimaliseren van onderhoud bij de 7 (open) parkeergarages (Voorheuvel, Promenade, Slotlaan 1 t/m 3, Perron en de Luifel) bestaat de kans er sprake is achterstallig onderhoud waarvoor onvoldoende budgetten voor handen zijn.	70%	max. € 500.000	3.62%
R978	Bij grotere projecten bestaat de kans dat projectdelen onvoldoende op elkaar worden afgestemd waardoor ze niet in zijn gezamenlijkheid integraal worden afgewogen.	30%	max. € 1.000.000	3.11%
R973	Als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt bestaat de kans dat we geen goed gekwalificeerd personeel kunnen binnenhalen waardoor we kwetsbaar zijn op sleutelfuncties	70%	max. € 400.000	2.90%
R981	Er is een verschil van mening over de bijdrage van het project aan de realisatie van de parkeergarage waardoor de kans bestaat dat de gemeente hierin moet bijdragen.	50%	max. € 540.000	2.78%
R910	Als gevolg van verschil van inzicht over de gebruiksbestemming van de parkeergarage onder het gemeentehuis bestaat de kans dat de declaratie van BTW op het BCF moet worden terugbetaald, waardoor de gemeente meer kosten maakt.	50%	max. € 510.000	2.65%

Toelichting op tabel 2.

Als deze tabel met risico's vergeleken wordt met die van de begroting 2018 (het laatst geactualiseerde overzicht) vallen de volgende zaken op:

- Door de actualisatie zijn nieuwe risico's opgenomen die ook in de top 10 belangrijkste risico's terecht zijn gekomen, maar er zijn ook risico's verdwenen en er zijn risico's waarvan het risicoprofiel is verlaagd.
- Het risico van Zonnehuizen is verdwenen vanwege de gesloten overeenkomst.
- Er staan nieuwe risico's binnen de top 10 die betrekking hebben op informatiebeveiliging en privacy. Ook voor de omgevingswet zijn bij de actualisatie voor het eerst risico's opgenomen. Wat verder opvalt is het risico dat ingaat op de huidige krapte op de arbeidsmarkt voor sommige (sleutel)functies.

De verdeling van de 184 geïnventariseerde risico's naar kans van optreden en financiële impact is weergegeven in tabel 3.

TABEL 3. VERDELING RISICO'S PER KANSCATEGORIE EN FINANCIËEL GEVOLG						
Financieel	Kans	10%	30%	50%	70%	90%
x > € 1.500.000	1	1				
€ 750.000 < x < € 1.500.000	8	4	1	1	2	
€ 300.000 < x < € 750.000	18	6	6	3	3	
€ 75.000 < x < € 300.000	50	17	18	9	1	5
x < € 75.000	60	32	19	6	2	1
Geen financiële gevolgen	47	27	7	7	5	1
Totaal	184	87	51	26	13	7

■ Sociaal domein

Bij de kadernota 2018 is ingestemd met het voorstel om de risico's die betrekking hebben op het sociaal domein af te zetten tegen de reserve Sociaal Domein. Hierdoor zijn deze risico's afgezonderd en wordt van een aparte weerstandratio voor het sociaal domein bepaald. De totale waarde van alle geïnventariseerde risico's binnen het sociaal domein bedraagt circa € 3,7 mln. Uit de uitgevoerde simulatie blijkt, dat met een waarschijnlijkheid van 90% gesteld kan worden dat het weerstandvermogen voor het sociaal domein € 2.035.892 moet bedragen.

Totaal zijn er 37 risico's geïnventariseerd. De vijf belangrijkste risico's binnen het sociaal domein zijn in de onderstaande tabel weergegeven.

TABEL 4. TOP 5 RISICO'S SOCIAAL DOMEIN

Risico-nummer	Risico	Kans	Financieel gevolg		Invloed
R928	Het aanpassen van het woonplaatsbeginsel (jeugdwet) in 2019 zal een heel groot financieel effect hebben. Het wegvallen van inkomsten en uitgaven zou per saldo neutraal moeten zijn, maar onduidelijk is of daadwerkelijk zo uitpakt.	90%	max. €	750.000	27.22%
R793	Doordat er geen nieuwe instroom van Wsw'ers is, komt de betaalbaarheid van de pensioenen van de huidige Wsw'ers onder druk te staan.	90%	max. €	500.000	18.24%
R781	De ontschottingsystematiek RDWI kan nadelig uitwerken voor Zeist, met als gevolg budgetoverschrijding.	90%	max. €	500.000	18.20%
R710	Als gevolg van de aanhoudende vraag voor schuldhulpverlening bestaat de kans dat de RDWI hier blijvend meer capaciteit op in moet zetten met als gevolg dat de gemeente meer moet bijdragen.	90%	max. €	240.000	8.74%
R663	Het aantal personen dat aanspraak maakt op beschermd wonen (ambulante begeleiding) is hoger, met als gevolg dat de kosten hoger zijn dan het budget dat Zeist hiervoor van centrumgemeente Utrecht ontvangt en een tekort ontstaat.	50%	max. €	250.000	5.08%

De verdeling van de 37 geïnventariseerde risico's naar kans van optreden en financiële impact is weergegeven in tabel 5.

TABEL 5. VERDELING RISICO'S PER KANSCATEGORIE EN FINANCIEEL GEVOLG

Financieel	Kans	10%	30%	50%	70%	90%
$x > € 1.500.000$						
$€ 750.000 < x < € 1.500.000$						
$€ 300.000 < x < € 750.000$	5		1			4
$€ 75.000 < x < € 300.000$	9		2	3	2	2
$x < € 75.000$	2		1	1		
Geen financiële gevolgen	21	4	6	8	3	
Totaal	37	4	10	12	5	6

4.1.5 BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt bepaald door componenten uit de exploitatie (onvoorzien) en de reserve weerstandsvermogen. Deze middelen kunnen vrij worden ingezet om risico's in financiële zin af te dekken, waarbij de middelen uit de exploitatie conform bestaand beleid met factor 2,5 worden vermenigvuldigd.

Voor 2017 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit voor de regulier risico's (excl. Sociaal domein) € 10.130.981. In tabel 6 is dit nader gespecificeerd.

TABEL 6: BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT EXCL. SOCIAAL DOMEIN

Omschrijving	Structureel	Incidenteel
Onvoorzien in exploitatie	€ 361.363	
structureel (€ 361.017 x factor 2,5)		€ 903.407
Reserve weerstandsvermogen		€ 9.227.574
Totaal		€ 10.130.981

De beschikbare weerstandscapaciteit voor het sociaal domein bestaat uit de reserve Sociaal Domein. Deze bedraagt ruim € 17,8 mln.

4.1.6 BEOORDELING VAN HET WEERSTANDSVERMOGEN

Om te bepalen of het huidige weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de benodigde weerstandscapaciteit (die uit de risicosimulatie voortvloeit) en de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van deze berekening vormt het weerstandsvermogen en wordt uitgedrukt in een ratio. Daarbij geldt: hoe hoger de ratio, hoe groter het vermogen om weerstand te bieden aan de financiële gevolgen van optredende risico's.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit € 10.130.981}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit € 6.254.961}} = 1,62$$

Hiermee komt de ratio exclusief sociaal domein **boven** de gestelde bandbreedte van 1,0–1,5 uit.

Voor het sociaal domein komt de weerstandsratio uit op:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit € 17.849.997}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit € 2.035.892}} = 8,77$$

Voor de beoordeling van de ratio wordt een norm gehanteerd (zie tabel 7) die is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de Universiteit Twente. Deze norm wordt landelijk veelal toegepast.

TABEL 7: WAARDERING RATIO

Waarderings-cijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4–2.0	Ruim voldoende
C	1.0–1.4	Voldoende
D	0.8–1.0	Matig
E	0.6–0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

Op basis van de landelijk gangbare normering krijgt de ratio exclusief sociaal domein de kwalificatie "Ruim voldoende" en de ratio voor het sociaal domein "uitstekend".

PARAGRAAF 4.2 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

4.2.1 INLEIDING

Gemeente Zeist staat voor een structureel goed, veilig en efficiënt leef-, werk- en woonmilieu voor de burger en is voor de uitvoering daarvan verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van verschillende in bezit zijnde kapitaalgoederen. Deze kapitaalgoederen bestaan binnen Zeist uit de volgende onderdelen:

- Wegen
- Groen
- Bomen
- Waterlopen
- Kunstwerken
- Openbare verlichting
- Verkeersregelininstallaties
- Straatmeubilair
- Parkeergarages
- Begraafplaatsen
- Riolering
- Gemalen
- Gebouwen

Met een effectieve en efficiënte sturing op de kapitaalgoederen wordt de balans gevonden tussen kwaliteit en kosten en worden achterstanden en potentieel onveilige situaties voorkomen.

Dit vraagt een duurzame blik op de kapitaalgoederen en doorlopende budgettaire middelen.

4.2.2 BELANG VOOR DE RAAD

De totale omvang van de aanschafwaarde per 31 december 2017 van de in bedrijf zijnde geactiveerde materiële activa (exclusief gronden en terreinen binnen grondexploitatie) bedraagt circa € 145,5 mln. De onderverdeling daarvan is als volgt.

MATERIËLE VASTE ACTIVA PER 31-12-2017		(BEDRAGEN X € MLN.)	
Boekwaarde	Economisch nut	Maatschappelijk nut	
Bedrijfsgebouwen, woonruimten en terreinen	103,6	0,7	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	9,4	12,8	
Vervoermiddelen, machines, installaties e.d.	6,9	-	
Overige materiële activa	12,1	-	
Totaal aanschafwaarde materiële activa	132	13,5	

Gezien de omvang van de waarde van deze activa, gevoegd bij de activa die ten laste van exploitaties of bijdragen van derden zijn aangeschaft en daardoor niet in bovengenoemde cijfers zijn opgenomen, is duidelijk dat ook de budgettaire consequenties van het onderhoud aanzienlijk zijn.

4.2.3 BUDGETTAIRE CONSEQUENTIES

De flexibiliteit in het vereiste budget voor onderhoud is beperkt, omdat onderhoud vroeg of laat altijd moet worden gepleegd en achterstallig onderhoud over de tijd bezien vaak meer kost dan efficiënt en effectief gepland onderhoud, omdat dan de verwachte levensduur in het geding komt en er meer klachten en storingen ontstaan. Wel is het budget afhankelijk van het gekozen kwaliteitsniveau van het onderhoud.

4.2.4 BEHEERVISIES EN -PLANNEN

Het beheer van kapitaalgoederen is gebaseerd op een beleidskader of beheervisie en de daarin geformuleerde doelstellingen. Hierin kunnen, afhankelijk van het type kapitaalgoed, afspraken worden gemaakt over de gewenste effecten van het beheer, de beoogde gebruikskwaliteit van de kapitaalgoederen, de werkwijze van de beheerorganisatie, (de omvang van) het budget en de manier van verantwoording.

In de beheerplannen wordt de vertaling gemaakt naar de maatregelen die nodig zijn om de kwaliteit en structureel te borgen en doorlopende de toets aan de begroting te kunnen maken. Een voorbeeld van een beheerplan in onze gemeente is het meerjaren onderhoudsplan van de gemeentelijke gebouwen.

4.2.5 BESCHRIJVING PER SOORT KAPITAALGOED

Hieronder per kapitaalgoed een overzicht van wat we hebben bereikt en wat we daarvoor gedaan hebben.

■ **Wegen**

In 2017 zijn in het kader van groot onderhoud een groot aantal wegen en fietspaden van een nieuwe deklaag voorzien. O.a. geheel of deels de rijbanen van de Driebergseweg, Arnhemse Bovenweg, Koelaan (rotonde), Lindenlaan (rotondes), Verlengde Slotlaan, Fornheselaan en, Bergweg. De (vrijliggende) fietspaden aan de Dreef, Austerlitzeweg, Weteringlaan (deels), KrommeRijnlaan, Mesdaglaan, Duinweg en Biltseweg zijn ook van een nieuwe deklaag voorzien. Incl. de projecten is er in 2017 ca. 14.000 ton (11.000 ton rijbanen en 3000 ton fietspaden) verwerkt. In de wijk Lyceumkwartier is als voorloper op het onderhoud aan de halfverharde voetpaden in de Socrateslaan Gravilyn aangebracht.

■ **Groen en bomen**

In Zeist staan circa 35.000 straat- en laanbomen. Het Lange Termijn Bomen Beheer Plan (LTBBP) is het kader voor het beheer en onderhoud van deze bomen. Jaarlijks wordt ruim

1/3 van de straat- en laanbomen gecontroleerd en gesnoeid. Daarnaast staan in Zeist nog een vergelijkbaar aantal bomen in bosstroken en landschappelijke beplanting. Daarnaast beheren we op groengebied bermen, plantsoenen, grasvelden, hagen en parkeren. Deze worden op basis van vastgestelde beeldkwaliteit (IBOR) onderhouden.

■ **Waterlopen**

Vanuit de schouw van de waterschappen kregen wij opdracht een aantal watergangen op orde te brengen. Zo zijn de watergangen aan de Sniplaan, Bunsinglaan, Karseboomplaats, de Brink en de Embrancementsweg opgeschoond.

■ **Kunstwerken**

Naast het reguliere onderhoud aan onze keermuren en bruggen is in afgelopen jaar de voetgangersbrug in de Clomp vervangen. Deze brug is uitgevoerd met een composiet brugdek en leuning. Dit is de 1e composiet brug voor Zeist.

■ **Openbare verlichting**

In navolging van de voorgaande jaren is er weer een redelijk aantal armaturen met Natrium lampen vervangen door LED. Eind 2017 waren alle lagedruk Natrium armaturen, die relatief veel energie verbruiken, vervangen door LED.

■ **Verkeersregelinstallaties**

De verkeersregelinstallaties worden beheerd zoals vastgesteld in het MJOP van de VRI's. In 2017 is conform MJOP een viertal VRI's vervangen.

■ **Straatmeubilair**

In 2017 zijn de nodige zitbanken voorzien van nieuwe bankdelen of opnieuw geschilderd. De verkeersborden, straatnaamborden en verwijfsborden zijn in 2017 in kaart gebracht. Op basis hiervan zal in 2018 een sanering van het aantal borden plaatsvinden.

■ Parkeergarages

7 Parkeerdekken met een totale omvang van 31.941 m² zijn primair in de beheerplannen van de parkeervoorzieningen opgenomen. Er is ingezet op verdere verduidelijking van de onderhoudssituatie om onvoorziene omstandigheden of verborgen gebreken in de toekomst te voorkomen.

■ Begraafplaatsen

De gebouwen op de begraafplaats worden beheerd vanuit vastgoed en hierbij worden de duurzaamheidsmaatregelen doorgevoerd die in de MJOP zijn vastgelegd. Voor het aulagebouw is hierbij terughoudend geopereerd om de maatregelen goed te kunnen afstemmen met de voorgenomen bouw van het crematorium en de daaraan verbonden ingrepen.

■ Riolering

In totaal ligt er ruim 250km riolering in Zeist. Met betrekking tot de riolering is het databeheer verder op orde gebracht. Deze slag was nodig om de gevolgen van klimaatverandering (hevige neerslag) voor Zeist beter te duiden. Er hebben geen grootschalige vervangingsprojecten plaatsgevonden, de rioleringen verkeren in goede staat.

■ Gemalen

In totaal zijn er 130 minigemalen en ruim 40 grotere gemalen. Het gebruikelijke technische onderhoud heeft plaatsgevonden. Er is geen groot onderhoud uitgevoerd aan de gemalen, hiervoor was geen noodzaak. In 2017 is Zeist overgestapt op een nieuwe hoofdpost, hierdoor ontstaat er meer grip op de besturing en het oplossen van storingen van de ca. 40 belangrijkste gemalen.

■ Gebouwen

De omvang van de gebouwenportefeuille bestaat uit 125 gebouwen met een totaal oppervlak van ca. 100.000 m² BVO. Hierbij zijn 55 schoolgebouwen van eveneens ca. 100.000 m² BVO niet meegenomen, omdat het eigendom en de onderhoudsverplichting vanuit de wetgeving bij uitvoering van de onderwijstaken wordt ondergebracht bij de schoolbesturen zelf.

Het vastgoed wat in eigendom is van de gemeente Zeist is ten dienste geweest aan de beleidsopgaven en de gebruikswensen voor de burgers in Zeist.

We hebben zowel de onderhoudsstaat als de verdere verduurzaming van onze gebouwen ook in 2017 verder weten door te voeren.

Het onderhoud van de gebouwen is in 2017 volgens de beschikbare onderhoudsplanningen (MJOP's) uitgevoerd en daarmee op het vooraf bepaalde onderhoudsniveau gehouden.

Daar waar gepland zijn ook de duurzaamheidsmaatregelen uitgevoerd.

Uitvoering van werkzaamheden wordt jaarlijks beoordeeld op basis van actuele onderhoudsstatus. Het werken met een onderhoudsreserve maakt dat er meer efficiëntie en effectiviteit kan worden bereikt doordat niet strikt noodzakelijk onderhoud (kort) kan worden doorgeschoven.

In 2017 hebben we naast het op orde houden van de gebouwen ook bereikt dat er in ieder geval 1 pand wat vanwege toekomstige ontwikkelingen op een lager onderhoudsniveau werd onderhouden, inmiddels niet meer in gebruik is en opdracht tot sloop is gegeven.

De gebouwportefeuille heeft geen grote veranderingen ondergaan. De voorziening Blik en Burgers is in eigendom gekomen na realisatie, en daartegenover zijn enkele woningen verkocht en uit de portefeuille.

■ PARAGRAAF 4.3 FINANCIERING

De uitvoering van de financieringsfunctie binnen de gemeente Zeist is gebonden aan wettelijke regels, zoals opgenomen in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) en in de gemeentelijke Financiële verordening 2017.

4.3.1 UITZETTEN EN AANTREKKEN VAN GELDEN

De gemeente heeft in 2017 zoals gebruikelijk haar tijdelijk overtollig kasgeld uitgezet bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën volgens de regels van de Wet schatkistbankieren. Deze verplicht gemeenten om hun overtollige financieringsmiddelen boven een bepaalde marge voor het normale betalingsverkeer, onder te brengen bij het rijk. Deze marge bedraagt voor Zeist 0,75% van het begrotingstotaal. Dat betekent dat de gemeente in 2017 niet meer dan € 1.054.000 gemiddeld per kwartaal mocht aanhouden voor het reguliere betalingsverkeer.

In werkelijkheid is gemiddeld over de vier kwartalen € 697.000 aangehouden voor het betalingsverkeer. Dit bedrag was met € 866.000 het hoogste in het vierde kwartaal. Daarmee bleef het aangehouden bedrag ruim onder het aangegeven maximum.

De gemeente heeft in 2017 geen nieuwe langlopende leningen aangetrokken; de laatst aangetrokken langlopende lening dateert van begin 2013. In 2017 was, zoals de laatste jaren gebruikelijk, sprake van hogere inkomsten uit vervroegde aflossing van hypothecaire leningen.

Uiteindelijk is er daardoor ook in 2017 sprake geweest van een groeiend financieringsoverschot.

Het in de begroting 2017 verwachte positieve financieringssaldo heeft zich daardoor ook voorgedaan.

In het jaar 2017 was ook geen sprake van tijdelijke behoefte aan tijdelijke financieringsmiddelen en is geen gebruik gemaakt van kasgeldleningen.

4.3.2 UITGEZETTE GELDEN VIA HYPOTHEKEN EN STARTERSLENINGEN

Binnen de uitgezette hypotheke is het betaalgedrag nog steeds goed. Op de maandelijkse termijnen zijn slechts incidenteel achterstanden, die meestal na herinnering snel worden ingelopen. Daar waar het moeizamer gaat, wordt via intensief contact getracht de betaling vlot te trekken. Op 31 december 2017 is bij twee leners sprake van een achterstand van meerdere termijnen. De achterstanden worden nauwlettend gevolgd en er wordt gewerkt aan verdere invordering, via deurwaarders.

Daarnaast loopt er één betalingsregeling voor een schuldrestant van een hypothecaire lening. Er werd in 2017 opnieuw veel afgelost. In totaal is op de hypothecaire leningen in 2017 ruim € 7,46 mln. afgelost. Met name de lage rentestand en de fiscale heffing op het rentevoordeel personeelsleningen hebben geleid tot extra aflossingen en oversluiten elders. Per eind 2017 was nog sprake van 118 uitstaande leningen.

In 2017 zijn ook weer startersleningen voor inwoners van Zeist verstrekt. Het betreft de uitvoering van de bestaande regeling via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) en binnen het door de raad daarvoor beschikbare budget. In 2017 zijn geen voorschotten uitbetaald door Zeist, wel is het startersbudget verruimd door (reguliere en extra) aflossingen. Eind 2017 bedraagt het totaalbudget € 470.000. In 2017 zijn 5 startersleningen toegekend, eind 2017 zijn er nog 102 lopend.

In 2017 is bovendien de blijverslening ingevoerd, ook via SVn. Er is een budget van € 60.000, waaruit in 2017 nog geen leningen zijn verstrekt. De blijverslening maakt het woning-eigenaren mogelijk om aanpassingen in de woning te realiseren waardoor men in het huis kan blijven wonen. Bijvoorbeeld het voor senioren geschikt maken van de badkamer.

4.3.3 FINANCIERINGSSTRUCTUUR

De financieringsstructuur op balansdatum ziet er als volgt uit.

TABEL 1. FINANCIERING VAN DE INVESTERINGEN (BEDRAGEN IN €)		
Investerings	Per 31-12-2016	Per 31-12-2017
Boekwaarde investeringen (incl. bouwgronden in exploitatie minus voorzieningen)	133.520.000	145.673.000
Boekwaarde verstrekte leningen en kapitaal	28.389.000	14.155.000
Totaal investeringen	161.909.000	159.828.000
Financieringsmiddelen		
Vaste leningen	43.760.000	39.300.000
Interne financiering (reserves)	149.263.000	152.577.000
Totaal vaste financiering	193.023.000	191.877.000
Financieringsoverschot	31.114.000	32.049.000

Wettelijke normen

Uit de onderstaande tabel blijkt dat de gemeente Zeist in 2017 binnen de wettelijke normen van de kasgeldlimiet (kortlopend) en de renterisiconorm (langlopend) is gebleven. De kasgeldlimiet over 2017 is berekend op € 11.943.000 (8,5% van het lastentotaal volgens de primitieve begroting 2017). In 2017 is geen gebruik gemaakt van kasgeldleningen.

De ruimte onder de renterisiconorm blijkt uit onderstaande tabel:

TABEL 2. RENTERISICONORM (BEDRAGEN IN €)		
	Per 31-12-2016	Per 31-12-2017
Renteherziening op vaste schuld	0	0
Betaalde verplichte aflossingen	4.328.557	4.328.787
Rente risico op de vaste schuld	4.328.557	4.328.787
Renterisiconorm	30.059.200	28.101.000
Ruimte onder de renterisiconorm	25.730.643	23.772.213
Berekening renterisiconorm		
Stand lastentotaal (incl. uitgaven grondexpl.)	150.296.000	140.505.000
Bij min. regeling vastgesteld percentage	20%	20%
Renterisiconorm	30.059.200	28.101.000

4.3.4 ONTWIKKELINGEN BINNEN DE GEMEENTE

Om beter grip te krijgen op het verloop van de projecten en investeringen wordt al enige jaren aan de (meerjarige) liquiditeitsprognose extra aandacht gegeven, ook omdat bekend is dat bijvoorbeeld de uitgaven van geplande projecten in de tijd erg kunnen stapelen. Deze werkwijze is ook in 2017 voortgezet. Zoals blijkt uit de bovenstaande tabel was de renterisiconorm in 2017 ruim voldoende oor de verplichte aflossingen.

4.3.5 RENTELASTEN EN RENTETOEREKENING

Bij de Kadernota 2017 heeft de raad ingestemd met het in de begroting 2017 overnemen en verwerken van de rente conform de richtlijnen uit de notitie rente 2017 van de Commissie BBV. Daarbij is gekozen voor het toepassen van deze nieuwe methodiek op alle activa, dus ook op de investeringen voor de centrale huisvesting en de MFA De Koppeling, waarbij tot en met 2016 nog met afwijkende percentages werd gewerkt. Overigens zijn deze richtlijnen voor 2017 nog facultatief en eerst met ingang van het jaar 2018 dwingend voorgeschreven.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald dat de berekende omslagrente moet worden gehanteerd. Deze omslagrente wordt berekend door de werkelijk betaalde (minus ontvangen) rente op onze leningen toe te rekenen aan de taakvelden, door het rentebedrag te delen door de boekwaarde van de vaste activa.

Dit houdt in dat de gemiddelde netto rentekosten (rentelasten minus renteopbrengsten) over de investeringen toegerekend worden aan de taakvelden. Deze berekening kwam voor 2017 uit op een omslagrente van 0,6% en is daarmee aanzienlijk lager dan de 6,5% rentetoerekening waarmee in de jaren vóór 2017 is gerekend. Belangrijk daarbij is om te constateren dat de werkelijke rentekosten van de gemeente hierdoor niet gewijzigd zijn. De gemeente heeft dezelfde aangetrokken leningen en betaalt dezelfde rente als voorheen. De rentekosten worden alleen anders over de producten en taakvelden verdeeld, maar het totaal van de betaalde rente is hetzelfde gebleven.

Wanneer echter meer of minder rentekosten aan een taakveld worden toebedeeld en deze andere toegerekende rentekosten op dat taakveld worden opgenomen in een tarief, dan gaat de burger een ander tarief betalen en wijzigt de opbrengst voor de gemeente. Deze problematiek speelt met name bij de rioolheffing, omdat hier sprake is van een fors aandeel doorbelaste kapitaallasten op rioolinvesteringen in het tarief.

In het BBV is ervan uitgegaan dat ook in dit geval de omslagrente aan het taakveld Riolerings wordt doorberekend, maar in het tarief mag de gemeente de rente verwerken zoals die op basis van het tarievenbeleid en de daarmee samenhangende beleidsuitgangspunten is bepaald. Dat is Zeist ook gebeurd. In het tariefsberekeningen voor de rioolrechten wordt een rente van 5% gehanteerd op basis van het verbreed Gemeentelijke RioleringsPlan (vGRP). Daarin is een meerjarig beeld van de kosten opbrengsten over een periode van 80 jaar opgenomen. Bij dit langjarige beeld past een rente die niet mee beweegt met de waan van de dag. Daarvoor is aangesloten bij het gemiddelde rentepercentage van 10-jarige staatsobligaties in de afgelopen 20 jaar.

Toegerekende rente

In onderstaand rekenmodel zijn de rentelasten en rentebaten opgenomen, waarop de berekening van de diverse rentepercentages is gebaseerd. Eerst wordt de raming weergegeven, waarop de omslagrente is berekend, daarna de actuele begroting (na wijziging) en tenslotte de realisatie in 2017.

RENTELASTEN EN RENTEBATEN				
Onderdeel	Omschrijving	Raming 2017 in € 1.000	Begroting 2017 in € 1.000	Jaarrekening 2017 in € 1.000
1	Externe rentelasten van korte en lange financiering	1.325	1.312	1.338
2a	Externe rentebaten van hypotheekportefeuille	-901	-902	-540
2b	Externe rentebaten van lening brandweer-kazerne	-324	-324	-349
A	Totaal door te rekenen externe rente	100	86	449
3	Rente toe te rekenen aan grondexploitatie	-1	-1	2
4	Rente toe te rekenen aan partiële financiering	0	0	0
B	Direct toegerekende rente	-1	-1	2
C	Saldo door te rekenen externe rente	99	85	451
5	Rente eigen vermogen	0	0	0
6	Rente Voorzieningen	398	398	420
D	Saldo door te rekenen interne rente	398	398	420
E	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	497	483	871
7a	Aan taakvelden toegerekende rente	1.235	1.191	1.144
7b	Aan investeringen toegerekende rente	0	28	12
F	Positief resultaat op taakveld Treasury (ofwel: renteresultaat)	738	736	285

De belangrijkste afwijkingen tussen de raming / begroting enerzijds en de realisatie anderzijds zijn:

- De rentebaten uit de hypotheekportefeuille zijn fors afgenomen, zie ook de toelichting eerder in deze paragraaf.
- De toegerekende rente aan de taakvelden is lager dan verwacht / begroot, vanwege vertraging in de uitvoering van de investeringen.

Het positief renteresultaat komt in de jaarrekening uit op € 285.000, ten opzichte van het geraamde resultaat van € 736.000, betekent dat een nadeel op het renteresultaat van € 451.000.

Omslagrente

Volgens het BBV moet er een herrekening plaatsvinden van de toegerekende rente, als het financierings-resultaat (subtotaal F in de tabel hierboven) meer bedraagt dan 25% van de totale toe te rekenen rente (subtotaal E). In 2017 bedraagt het financieringsresultaat 33%. Conform de overgangsregeling zijn we in 2017 niet verplicht deze herrekening in 2017 door te voeren.

Per saldo zou een herrekening geen merkbaar effect op het rekeningresultaat hebben. De taakvelden zouden een voordeel hebben, omdat minder rente krijgen doorbelast.

Tegelijkertijd daalt het voordeel op het taakveld treasury met eenzelfde bedrag.

Mede daarom wordt herrekening in deze jaarrekening niet gedaan.

In 2018 is de raming van de omslagrente meer exact berekend. We verwachten dan ook dat we in 2018 niet tot herrekening over hoeven te gaan.

Hieronder is zijn de percentages die zijn geraamd en vastgesteld bij de begroting 2017 vergeleken met de realisatie.

- a) Het gewogen externe rentepercentage: 0,83% bij raming en 2,48% bij realisatie.
Dit percentage wordt nergens direct toegepast, maar vormt bij de raming / begroting de basis van de berekening van de rente grondexploitatie (b) en de omslagrente (c). Door de veel lagere rentebaar op de hypotheek, blijft er een groter bedrag aan externe rentekosten over, die moet worden toegerekend (subtotaal A in de tabel hierboven). Dit moet worden gedeeld door het totaal aan ingeleend vermogen minus uitgeleend vermogen. Ook hier is een wijziging opgetreden: het uitgeleend vermogen (de hypotheekportefeuille) is gedaald. Wanneer deze berekening op basis van de realisatie wordt uitgevoerd, zorgt dit voor een rentepercentage van 2,48%.
- b) De rente voor grondexploitatie: 0,33% bij raming en 0,90% bij realisatie.
De berekening van de rente voor grondexploitatie is via het BBV voorgeschreven. Het gewogen externe rentepercentage (2,48%, zie punt a) moet vermenigvuldigd worden met de verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen (= 39% per 1-1-2017). Het hogere rentepercentage van a) geeft hier ook een hogere rente voor de grondexploitatie.
- c) Het percentage voor de renteomslag kwam bij de raming / begroting 2017 als volgt uit: 5,0% voor rioleringskredieten en 0,17% voor de overige kredieten, het gemengde omslagpercentage was daardoor 0,40%.

In de begroting 2017 is de mogelijkheid benut om het percentage van de omslagrente voor de overige kredieten naar boven af te ronden tot 0,60%. Hiervoor bestonden een aantal argumenten:

- Er is geanticipeerd op de afloop van de hypotheekportefeuille in 2016 en 2017 en het feit dat de investeringen meestal iets trager verlopen dan de begrotingstechnische planning;
- De verwachting was dat de rente in de komende jaren zal stijgen door de verdere afname van de rentebaten;
- De berekende rente van 0,17% geldt in het maatschappelijk verkeer als een erg laag percentage.

De berekening van de renteomslag bij de jaarrekening 2017 geeft het volgende beeld: 5,0% voor de rioleringskredieten en 0,39% voor de overige kredieten, het gemengde omslagpercentage komt dan uit op 0,64%.

Zoals blijkt in de toelichting bij de tabel van de rentebaten en -lasten en de toelichting bij a) hebben de ingeschatte effecten (lagere rentebaten en tragere uitvoering investeringen) zich inderdaad in belangrijke mate voorgedaan.

4.3.6 GARANTSTELLINGEN

Het verstrekken van (nieuwe) garantstellingen gebeurt op basis van het door de Raad vastgestelde beleid. In 2017 is één garantie verstrekt, waarbij de Stichting Waarborgfonds Sport voor 50% garant staat. In 2017 zijn verder drie gegarandeerde leningen van sportverenigingen en vier van woningbouwcorporaties volledig afgelost.

De garanties zijn opgenomen onder de Niet uit de balans blijvende verplichtingen.

In het kader van eerder afgegeven garanties is er in 2017 geen beroep op de gemeente gedaan om een van deze garanties ook werkelijk gestand te doen. Het risico dat de gemeente loopt op verstrekte garanties, is regulier onderdeel van de risicoscan.

Jaarrekening 2017

Gemeente **Zeist**

INHOUDSOPGAVE	INLEIDING	RESULTAAT	PARAGRAFEN COALITIEAKKOORD	PROGRAMMA'S	PARAGRAFEN	OVERZICHT BATEN & LASTEN	BALANS	ONDERHANDEN WERK	INVESTERINGEN	VASTSTELLINGS- BESLUIT
---------------	-----------	-----------	-------------------------------	-------------	-------------------	-----------------------------	--------	---------------------	---------------	---------------------------

Er zijn geen aanwijzingen om de garantieverplichtingen anders te waarderen dan voorgaande jaren. De waarborgfondsen bieden voor het merendeel van de leningen een belangrijke eerste borgstelling.

Gelet op de totale omvang van de garantstellingen (per 31-12-2017 ruim € 294 mln.) is er door de gemeenteraad begin 2014 de nota garant- en borgstellingen (14RV0005) vastgesteld. Door de veranderende omstandigheden op de vastgoedmarkt, het financieel economisch klimaat en de komende ontwikkelingen bij de instellingen en bij de gemeente, is het risico-profiel van de geborgde organisaties, instellingen en de gemeente toen veranderd. Op basis van de aanbevelingen uit de nota is de generieke achtervangregeling met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw WSW) voor de Zeister corporaties gewijzigd. In bestuurlijk overleg met de corporaties is afgesproken om over te stappen op een systeem waarbij een corporatie, na positieve beoordeling door het WSW, een borgstellingsovereenkomst voor twee jaar krijgt, waarover jaarlijks opnieuw wordt besloten. In oktober 2016 is voor de Zeister corporaties de eerste tweejarige achtervangovereenkomst met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw afgesloten voor de periode tot 1-9-2018. Op verzoek van de corporaties is de verlenging van deze overeenkomst doorgeschoven naar 2018.

PARAGRAAF 4.4 BEDRIJFSVOERING

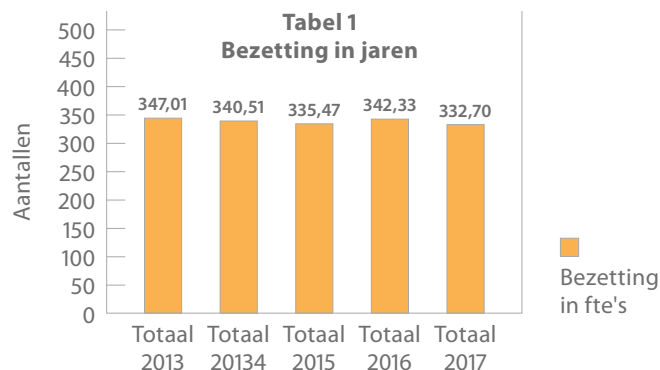
De paragrafen hebben tot doel te rapporteren op onderwerpen die programmaoverstijgend zijn. Bedrijfsvoering is in beginsel zo'n onderwerp. Echter, de gemeente Zeist kent een apart programma voor Bedrijfsvoering (programma 10) dat alle andere programma's o.a. op het

vlak van bedrijfsvoering overstijgt. Voor de inhoud van deze paragraaf verwijzen we dan ook naar [programma 10 Bedrijfsvoering](#).

De personele gegevens zijn hieronder opgenomen.

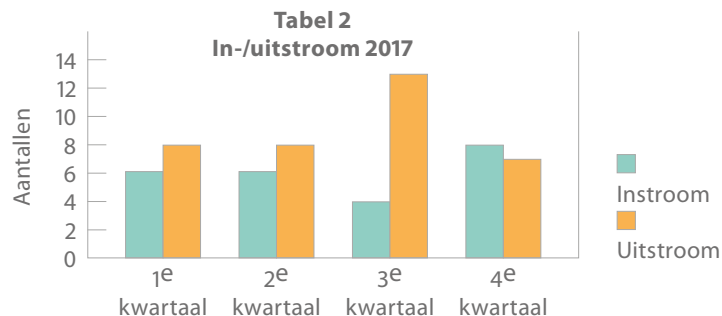
TABEL 1 BEZETTING MEDEWERKERS IN DIENST VAN DE GEMEENTE ULTIMO 2017

	Bezetting in fte's
Totaal 2013	347,01
Totaal 2014	340,51
Totaal 2015	335,47
Totaal 2016	342,33
Totaal 2017	332,70

TABEL 2 IN- EN UITSTROOM VAN MEDEWERKERS IN 2017 NAAR AANSTELLINGSdatum (KWARTAAL)

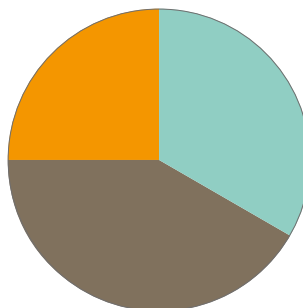
	Instroom	Uitstroom
1 ^e kwartaal	6	8
2 ^e kwartaal	6	8
3 ^e kwartaal	4	13
4 ^e kwartaal	8	7
Totaal	24	36

TABEL 3 UITSTROOMVAN MEDEWERKERS IN 2017 NAAR MOTIEF

Reden vertrek	
FPU/Pensioen	12
Eigen verzoek	15
Niet eigen verzoek	9
Overlijden	0
Totaal	36

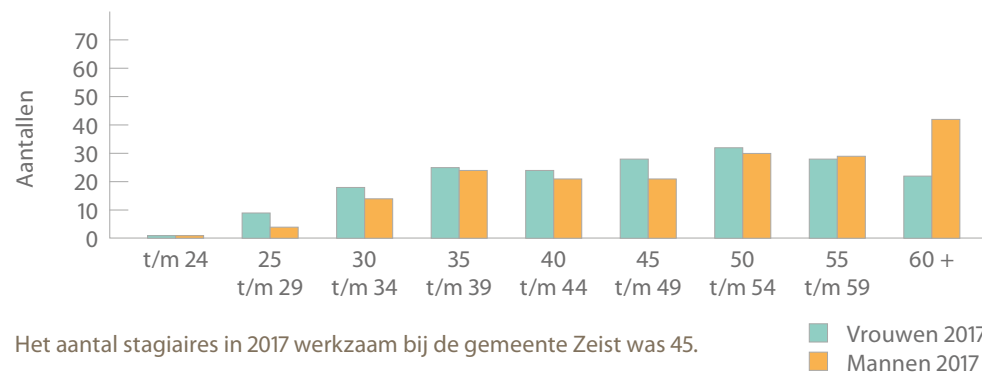
**Tabel 3
Uitstromers naar motief**

- FPU/Pensioen
- Eigen verzoek
- Niet eigen verzoek
- Overlijden

TABEL 4 WERKNEMERS NAAR GESLACHT EN LEEFTIJD (ULTIMO 2016 EN 2017)

Leeftijd	Vrouwen 2016	Vrouwen 2017	Mannen 2016	Mannen 2017	Totaal 2016	Totaal 2017
t/m 24	2	1	1	1	3	2
25 t/m 29	15	9	6	4	21	13
30 t/m 34	17	18	13	14	30	32
35 t/m 39	25	25	25	24	50	49
40 t/m 44	23	24	22	21	45	45
45 t/m 49	31	28	23	21	54	49
50 t/m 54	36	32	24	30	60	62
55 t/m 59	22	28	32	29	54	57
60 +	23	22	45	42	68	64
Totaal	194	187	191	186	385	373

**Tabel 4
Werknemers naar geslacht/leeftijd 2017**

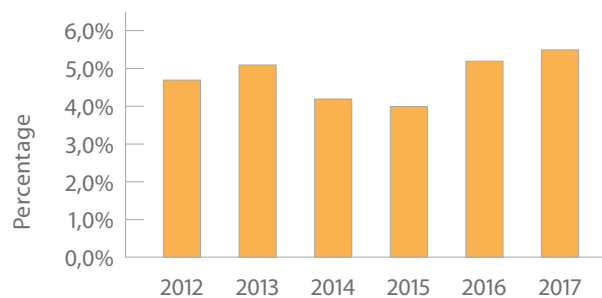
Het aantal stagiaires in 2017 werkzaam bij de gemeente Zeist was 45.

- Vrouwen 2017
- Mannen 2017

TABEL 5 DE ONTWIKKELING VAN HET PERCENTAGE ZIEKTEVERZUIM (EXCL. ZWANGERSCHAP)	
Jaar	
2012	4,7%
2013	5,1%
2014	4,2%
2015	4,0%
2016	5,2%
2017	5,5%

Verzuimpercentage incl. zwangerschap 2017 was 6,14%.

Tabel 5
Verzuimpercentage excl. zwangerschap

■ PARAGRAAF 4.5 VERBONDEN PARTIJEN

4.5.1 INLEIDING

Een gemeente kan in principe zelf bepalen hoe een bepaalde taak wordt uitgevoerd. De gemeente kan er bijvoorbeeld voor kiezen de uitvoering zelf ter hand te nemen of de uitvoering te regelen (via een gemeenschappelijke regeling/verbonden partij) met een aantal (regio)gemeenten gezamenlijk. Dit laatste vraagt een andere sturing en verantwoording en is wettelijk vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

De BBV geeft als (enge) definitie: 'een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft'. Als gemeente Zeist vatten we dit begrip wat ruimer op. Daarom zijn bijvoorbeeld ook de belangrijkste organisaties die geen rechtspersoonlijkheid hebben, opgenomen. Maar eveneens zijn opgenomen stichtingen waarin de gemeente een benoemingsrecht heeft en die zij ook een subsidie geeft, grote organisaties waar de gemeente of een bestuurder levert en/of zich garant stelt enz. De reden voor deze 'brede' invulling van de paragraaf verbonden partijen is de behoefte aan overzicht. De belangrijkste partijen aan wie de gemeente zich op een of andere manier bestuurlijk en/of financieel verbonden heeft komen nu op één plek in de begroting en rekening bij elkaar.

In de BBV wordt informatie over eigen en vreemd vermogen gevraagd, het belang in de verbonden partij en het (verwachte) resultaat. Met onze accountant hebben wij de afspraak gemaakt dat de informatie over het vermogen geactualiseerd wordt in de paragraaf verbonden partijen in de begroting. Het moment van opstellen van de jaarstukken is te vroeg om de resultaten al afdoende in beeld te hebben. Vandaar dat de actualisatie van de gegevens over het vermogen jaarlijks in de paragraaf van de begroting wordt verwerkt

4.5.2 GRIP OP VERBONDEN PARTIJEN

Grip op verbonden partijen is zowel voor de individuele bestuurders als de colleges en de gemeenteraden een steeds terugkerend issue. We hebben te maken met het spanningsveld tussen enerzijds de taken op afstand zetten, en daarmee ook zeggenschap inleveren, en anderzijds de behoefte te houden aan grip op de realisatie van de eigen doelen. In het voorjaar van 2016 heeft de raad besloten tot het instellen van raadsrapporteurs op de vier grootste verbonden partijen. De raadsrapporteurs doen dit in hun rol als vertegenwoordiger van de gemeenteraad, zonder politieke kleuring. De focus van de rapporteurs ligt op de volgende taken:

- Input op de vergaderstukken voor de AB vergaderingen;
- Reactie als deelnemer/eigenaar op de P&C stukken via zienswijzen.

Er zijn tandems van twee rapporteurs per regeling gevormd.

De volgende rapporteurs zijn actief:

- VRU: Karst Schuring en Joachim Besseling
- GGDrU: Marlies Welschen en Carlo Fiscalini
- Odru: Frank Dirkse en Walter van Dijk.
- RDWI: Jos van Lozenoord en Ans van Gelder

In december hebben de raadsrapporteurs een evaluatiebijeenkomst gehouden. Zij dragen hun conclusies en adviezen over aan de nieuwe raad.

4.5.3 GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN

Afval Verwijdering Utrecht (AVU)

■ Voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling (GR)

Samen met de deelnemers is in aansluiting op de in 2016 door de AVU vastgestelde toekomstvisie een wijziging van de tekst van GR voorbereid. Deze is in het laatste kwartaal van 2017 ter instemming aan de deelnemers voorgelegd. Definitieve vaststelling door het algemeen bestuur van AVU is voorzien in het eerste kwartaal van 2018.

De wijziging betreft het omzetten van de regeling van een gemengde vorm, ingesteld door raden en colleges naar een collegeregeling (om de regeling in lijn te brengen met de dualisering), het formeel uitschrijven van de provincie Utrecht uit de regeling (de provincie maakt sinds 2014 al geen deel meer uit van de regeling), het aanpassen van de regeling aan de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en het in lijn brengen van de regeling met de huidige maatschappelijke ontwikkelingen (afval = grondstof, duurzaamheid, circulaire economie).

■ Ontwikkelingen m.b.t. de afval- c.q. grondstofstromen

- Op 31 december 2017 is het verlengde contract dat de AVU met SUEZ had afgesloten voor de inzameling en de verwerking van oud papier afgelopen. De opdracht is opnieuw aanbesteed. De aanbesteding heeft geleid tot uitvoering in deelopdrachten. De deelopdracht "inzameling" is gegund aan Remondis en de deelopdracht "verwerking" aan Peute. De nieuwe contracten zijn op 1 januari 2018 ingegaan en lopen tot en met 31 december 2021. Er is verlenging met 2x een jaar mogelijk. De kosten zijn op basis van de huidige tarieven in de markt t.o.v. het afgelopen contract met ruim 45% gestegen. Dit wordt in 2018 evenwel gecompenseerd door de op dit moment eveneens hoge(re) opbrengsten voor papier en karton vanuit de markt. Fluctuaties op het saldo van kosten en opbrengsten zijn de komende jaren te verwachten.

- De AVU heeft voor de verwerking van het GFT-afval een contract met Attero. De systeemkeuze is vergisting in combinatie met compostering. Op basis van een eerste verlenging van het contract loopt deze nog door in 2018. Bezien wordt of het toepassen van de tweede verlengings-mogelijkheid met 2 jaar (voor 2019 en 2020) voor AVU en de deelnemers de beste optie is. Het huidige contracttarief is laag €40 per ton (exclusief overslag en transport). In 2017 is een eerste (markt)verkenning gestart. Daarin is te zien dat de marktprijzen voor compostering en vergisting op dit moment respectievelijk onder de €45 en €55 per ton liggen. Rond de zomer 2018 leidt dit tot een voorstel aan DB/AB over het vervolgtraject voor verlenging tot en met 2020 en de aanbesteding inclusief de keuzes c.q. voorwaarden daarvoor voor na die periode.
- Voor het huishoudelijk restafval loopt de contracttermijn voor de verwerking tot het einde van 2018. Beide verwerkingscontracten kennen verlengingsopties tot en met 2020. Deze verlengingen zijn geëffectueerd. Daarmee lopen beide contracten eind 2020 af. In 2017 is hiervoor (in combinatie met het GFT) een de eerste (markt)verkenning gestart. De huidige verwerkingscontracten van de AVU zijn gesloten in 2009/2010. Dit was een periode van veel concurrentie tussen afvalverwerkers en technologische vooruitgang, waardoor de tarieven voor verbranding sterk daalden. Uiteindelijk heeft dit geleid tot zeer gunstige tarieven voor restafval van €40 per ton (exclusief overslag en transport). De verkenning laat zien dat het niet reëel is om te verwachten dat ook de nieuwe tarieven zo gunstig uitvallen. Deze vallen op dit moment binnen een range van €55 tot €70 per ton verbrandbaar afval. Vandaar de keuze tot verlenging.
- Per 1 januari 2018 heeft Renewi de overslag voor grof huishoudelijk afval (GHA) op Lage Weide te Utrecht gesloten. Onder het AVR-contract brachten de AVU-gemeenten het GHA naar deze overslag. AVR heeft met Renewi een nieuwe overslaglocatie aan AVU beschikbaar gesteld die ook aan de destijds bij de aanbesteding gestelde eisen voldoet. Dit is de locatie van Van Vliet te Nieuwegein. Het GHA van AVU wordt daar nu overgeslagen.

- Sinds 1 januari 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de inzameling, de overslag, het transport, de sortering en de vermarkting van ingezameld kunststof verpakkingsafval (PMD). De inzameling verloopt zo succesvol, dat sinds 2016 extra sorteercapaciteit in Duitsland is ingekocht. Een en ander wordt gefinancierd uit de opbrengst van het kunststofafval.

■ Risicobeheersing

Met SUEZ als sorteerder van het PMD loopt een discussie over de vervuiling van het aan de sorteerinstallatie van SUEZ aangeleverd PMD. Volgens berichten van SUEZ blijkt uit sorteerproeven dat in de achterliggende jaren AVU breed / Combinatie-Oost breed (we werken met andere GR-en samen op de sortering, verwerking en vermarkting van onze verpakkingen) de vervuiling met restafval is gestegen van 9% naar 23%. Dit bergt een risico in zich dat AVU en haar deelnemers door SUEZ worden aangeslagen voor een naheffing van €17,00 tot €20,00 per ton aangeleverd materiaal. AVU circa 19.000 ton, Zeist circa 665 ton. In november 2017 is door AVU en haar deelnemers een publiekscampagne gestart over het juist aanbieden van PMD.

De verwachting is dat de kosten voor de verwerking van GFT en restafval vanaf 2021 fors gaan stijgen. Daarnaast stijgen van Rijksweg de belastingen op het storten en verbranden van restafval met ruim 7 euro per ton vanaf 2019. Door middel van bronscheidingsmaatregelen en actieve voorlichtings- en stimuleringscampagnes dient ingezet te worden op zoveel mogelijk afvalpreventie en het reduceren van het verbrandbaar (grof)huishoudelijk restafval.

Bestuur Regio Utrecht (BRU)

Bestuur Regio Utrecht (BRU) is per 1/1/2017 opgeheven. In maart 2017 is de liquidatierekening opgeleverd. In mei is het restant van het liquidatiesaldo (aandeel Zeist € 326.000) overgemaakt naar de deelnemers. BRU komt in de volgende paragraaf Verbonden Partijen niet meer terug.

Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BGHU)

Na toetreding van de gemeente Utrechtse Heuvelrug per 1 januari 2016 heeft er in 2017 geen verdere uitbreiding van de belastingsamenwerking plaatsgehad.

In het kader van verdere kwaliteitsverbetering is in 2017 de zogenaamde 'voormelding' geïntroduceerd, waarmee een grotere transparantie van de ten behoeve van de aanslagoplegging geregistreerde object- en subjectgegevens is gerealiseerd.

Vergelijkbaar met de Rijksbelastingdienst geeft BghU zo inzicht in de gegevens die BghU beschikbaar heeft van burgers/bedrijven. Doordat burgers/bedrijven deze gegevens al vroeg kunnen inzien, is de verwachting dat dit leidt tot meer foutloze aanslagen en wordt veelal voorkomen dat er formeel bezwaar moet worden gemaakt op grond van onjuiste gegevens. Bovendien is het klantvriendelijk. Hoe eerder in het proces burgers/bedrijven betrokken worden bij de gegevensverzameling hoe beter. Burgers/bedrijven kunnen digitaal de gegevens inzien en controleren, waarbij een aantal opties ingevuld kunnen worden ter aanvulling.

Het aantal ingediende WOZ-bezwaarschriften kende in 2017 wel een stijging ten opzichte van 2016. Deze stijging was groter dan aanvankelijk voorzien. Het hoge stijgingspercentage op de woningmarkt, als gevolg van de economische ontwikkeling, is hier debet aan. Vanwege deze stijging is er sprake geweest van lichte achterstand in de behandeling van de bezwaarschriften, maar deze achterstand is in de loop van het jaar opgelost doordat de bedrijfsvoering hierop is aangepast.

De BghU is er in geslaagd om – in lijn met de taakstelling – efficiencyresultaten te behalen. Zo is de doorlooptijd van de afhandeling van het aantal kwijscheldingsverzoeken verbeterd. Daarnaast is een slag gemaakt met de verbetering van de website.

Er is een besparing gerealiseerd op de kosten voor personeels- en salarisadministratie en ondersteuning op het gebied van financiën, waarvan de diensten worden afgenomen van de gemeente Utrecht.

Evaluatie heeft geleid tot een nieuwe aanbidding voor deze dienstverlening, waarmee een besparing wordt gerealiseerd van resp. € 50.000 en € 100.000. Mede gelet op de tevredenheid over de geleverde diensten is besloten deze dienstverlening te continueren.

Gasdistributie Zeist en Omstreken (GZO)

In 2017 is de verplichte splitsing van moederbedrijf Eneco in een netwerkbedrijf en een handelsbedrijf definitief geworden. De verwachting is dat in 2018 nu eindelijk helderheid zal ontstaan over de opheffing van de regeling en de vraag of er nog een slotuitkering komt als gevolg van de eventuele verkoop van het handelsbedrijf Eneco. Dit financiële belang voor de deelnemers is de reden dat de regeling nog in stand worden gehouden.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht (GGDrU)

■ Regionalisering

In 2017 heeft de GGDrU met name gewerkt aan de verdere collectivisering van de integrale jeugdgezondheidszorg (iJGZ). Sinds 2016 voert de GGDrU deze taak uit voor 24 gemeenten in de regio. Door de uitgevoerde voorbereidingswerkzaamheden en besluitvorming kan per 1 januari 2018 voor nagenoeg alle gemeenten in de regio de iJGZ collectief worden uitgevoerd.

Daarnaast heeft de uitbreiding van de GGD-regio met de nieuw gevormde gemeente Vijfheerenlanden in 2017 de nodige voorbereidingen van de GGDrU gevraagd. Per 2018 zijn de gemeenten Vianen, Leerdam en Zederik heringedeeld tot een nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. Omdat deze gemeente onderdeel gaat uitmaken van de provincie Utrecht was ontvlechting en invlechting van de GGD-taken hiervoor noodzakelijk.

Samen met GGD Twente en GGD Hollands Noorden is de GGD regio Utrecht in 2017 bezig geweest met de voorbereiding en de aanbesteding voor het nieuwe Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg (DD JGZ). Eind december verstreek de termijn, waarop de overgebleven leveranciers bezwaar konden dienen op de voorlopige gunning. Aangezien er geen bezwaren zijn binnenkomen heeft de GGDrU de aanbesteding succesvol kunnen afsluiten met een definitieve gunning.

■ Inhoudelijke ontwikkelingen

Rijk en gemeenten (VNG) maakten in april 2016 in het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom nadere afspraken over de prestaties en vergoeding voor zorg (waaronder publieke gezondheid), onderwijs, werk en integratie voor de grote aantallen statushouders die in de gemeenten komen wonen. Voor het jaar 2017 heeft de GGDrU een aanspraak gedaan op extra middelen die de gemeente Zeist hiervoor van het Rijk heeft ontvangen. Dit aangezien de gezondheidszorg rondom statushouders niet meer kon worden opgevangen binnen de begroting van 2017. De GGD heeft de incidentele statushoudersmiddelen ingezet om te investeren in procesverbetering en materialen.

De GGDrU heeft in 2017 samen met gemeenten afspraken gemaakt over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ). Gezamenlijk is verkend in hoe de GGD als integrale partner van gemeenten een herkenbare rol kan spelen binnen de OGGZ-keten voor het collectief van alle gemeenten.

■ Organisatieontwikkeling

Tot slot heeft de GGD grote stappen gezet om de de bedrijfsvoering verder te versterken. In 2014 bleek dat de bedrijfsvoering door de sterke groei van de GGDrU niet evenredig was meegegroeid en versterking nodig was. Voor de jaren 2015, 2016 en 2017 heeft het bestuur van de GGDrU hiervoor extra budget ter beschikking gesteld. Voor 2018 zal structureel een dekking van deze kosten moeten worden gevonden in de begroting van de GGDrU.

Ten behoeve van de versteviging van de bedrijfsvoering is een ombuigingsplan in de vergadering van het algemeen bestuur van 29 juni 2017 vastgesteld. Het ombuigingsplan geeft aan welke intensiveringen nodig zijn en ook hoe de (verwachte) financiële dekking van deze intensiveringen plaatsvindt. Bij de behandeling van het ombuigingsplan is bestuurlijk onderkend dat het plan ambitieus is en getuigt van lef door GGDrU. Tevens is geconstateerd dat GGDrU hiermee scherp aan de wind moet varen en dat een aanvullende (al dan niet structureel) gemeentelijke bijdrage op enig moment niet kon worden uitgesloten.

Omgevingsdienst Regio Utrecht / Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht

■ Organisatie ontwikkeling

Er is verder gewerkt aan de vastgestelde Koers 'Samen bouwen aan de ODRU 2018'. Het jaarplan 2017 is grotendeels uitgevoerd. Er is veel energie in de organisatie om te ontwikkelen en verbeteren.

Resultaten in primair proces en programma's:

- De voorgenomen organisatiewijziging is doorgevoerd.
- Programma processen: voor het WABO-bouwproces, het WABO-milieuproces en het ROM-proces is elk één nieuw, geïntegreerd en verbeterd werkproces gemaakt.
- Programma Omgevingswet: projectteam is ingericht, projecten overdracht taken, Omgevingsvisie en Omgevingsplan zijn gestart. Contacten met alle gemeenten en partners gelegd en versterkt. Mensen opgeleid, in nieuwe vaardigheden en kaders van de wet en wijzigingen daarin, mensen zijn nu in staat het gesprek te voeren bij gemeenten en vragen op te pakken. Odru kan inspelen op de ontwikkelingen die er nu zijn bij gemeenten.
- Programma Nabijheid: Alle gemeentekaarten voor 15 gemeenten zijn klaar en in gebruik. Effectenkaart samengesteld op basis van een ronde langs en met draagvlak van alle 15 gemeenten. In eerste kwartaal 2018 start ODRU een pilot met de gemeenten De Ronde

Venen, Veenendaal en Zeist om voortaan structureel de kwaliteit van dienstverlening van ODRU onder de inwoners, bedrijven en de gemeenten te meten.

- #Omgevingsbewust Toezicht: Asbest op poten gezet. Samenwerking crisis en bouwconstructies met gemeenten in de steigers gezet. Convenant VRU, RUDU voorbereid. Inspecteurs zijn omgevingsbreder gaan kijken en werken. Dit door onder andere workshops, training/opleiding.
- Robuustheid en toekomstscenario's: Inventarisatie voor alle gemeenten klaar over voldoen aan nieuwe Besluit Omgevingsrecht. 'Gat' in taakoverdracht daarmee inzichtelijk. Taakoverdracht gemeente Renswoude voorbereid en gerealiseerd. Gezamenlijk plan van aanpak met gemeente De Ronde Venen voor overdracht bouwtaken per 1 januari 2019. Gestart met voorbereidende gesprekken met Vianen, Leerdam en Zederik (nieuwe gemeente Vijfheerenlanden) voor toevoeging taken per 1 januari 2019.

■ Financiële ontwikkelingen / bedrijfsvoering

De cijfers per eind november 2017 laten zien dat er voor het vierde achtereenvolgende jaar een positieve exploitatie door ODRU wordt gerealiseerd met een positief saldo van circa €116.000. Dit is ook in lijn met het door het jaar heen geschetste beeld van de exploitatie ontwikkeling. Geconstateerd kan worden dat ODRU hiermee organisatorisch in control is.

Ten aanzien van onze eigen dienstverleningsovereenkomst met de ODRU kan het volgende financiële resultaat worden vermeld: op basis van het uitvoeringsprogramma 2017 en de begrotingswijziging (2017.1 ODRU) was er een bedrag van afgerond € 1.659.000 begroot. De eindafrekening luidt afgerond € 1.618.000 (19.204 gerealiseerde uren [97,5%]). Oftewel een positief saldo van € 41.000. De uren zijn in overleg tussen ODRU en gemeente op de balans voor 2018 gezet met het doel de uren in te zetten voor taken die voor de zomer van 2018 worden uitgevoerd (o.a. advisering en ondersteuning duurzaamheid, begeleiding traject Boswerf fase 2 doorontwikkeling).

Mede op verzoek van de betrokken raadsrapporteurs is in overleg ODRU – gemeente een informatiever (meer gericht op het –maatschappelijk- effect) jaarverslag 2016 tot stand gebracht. ODRU werkt samen met de deelnemers aan verdere verbeteringen voor de P&C- en verantwoordingsdocumenten. De informatie uit de gemeentekaarten en de effectenkaarten worden daarbij betrokken.

■ De samenwerking ODRU – gemeente Zeist t.a.v. de NDC taken (natuur- en duurzaamheidscom-municatie) / Boswerf

Per 1 januari 2019 eindigt het contract tussen ODRU/Boswerf en gemeente Zeist over de Natuur en Milieu educatietaken inclusief voorzieningen en personeel. In 2017 zijn met in- en externe partijen gesprekken gevoerd over de wenselijkheid van voortzetting van de samenwerking in relatie tot het beleid en de ambities van de gemeente enerzijds en de plek en maatschappelijke relevantie van de Boswerf voor de Zeister gemeenschap en zijn inwoners anderzijds. Daarbij is ook een sessie belegd met de gemeenteraad. Het algemene beeld uit deze verkenning is dat de samenwerking na 1 januari 2019 voortgezet dient te worden. Daarover is een notitie "Koers Boswerf deel 1" opgesteld die in het eerste kwartaal 2018 ter besluitvorming voorligt. De financiële middelen voor voortzetting zijn meerjarig c.q. structureel in de begroting opgenomen.

Er volgt nog een Koers Boswerf deel 2, met een verdieping op de positie en nieuwe c.q. aanvullende taken voor de Boswerf in de bestuursperiode 2018 - 2022. Dit leidt tot een voorstel voor college en raad over de Koers Boswerf deel 2 inclusief de financiële consequenties ter verwerking in de begroting 2019 en meerjarenramingen voor de bestuursperiode tot en met 2021 rond de zomer 2018.

■ Risico's

Binnen het programma "Resultaatgerichte planning & control" wordt tot en met 2018 gewerkt aan o.a. de volgende punten:

- Doorontwikkeling van de control functie en het risicomanagement en de versterking van het team P&C.
- Het ontwikkelen van een kostprijsmodel en kengetallen per product, als tussendoel op weg naar het sturen op basis van gewenste maatschappelijke resultaten en effecten.

De algemene reserve bedraagt € 565.853 per 2017. Dit is de huidige beschikbare weerstandscapaciteit, want de bestemmingsreserve à € 738.534 is toegekend voor de Uitvoering Koers en is in beginsel niet vrij aanwendbaar om de genoemde risico's op te vangen.

Het totaal aan risico's, de benodigde weerstandscapaciteit, wordt op basis van een geactualiseerde inventarisatie ingeschat op € 825.000. De huidige ratio weerstandsvermogen van de ODRU is: $\frac{€ 565.853}{€ 825.000} = 0,68$ Dit is niet voldoende om alle voorziene risico's af te dekken. Dit duidt op een kwetsbare financiële positie. Gezien de onzekerheden voor ODRU, met name voortkomend uit de nieuwe Omgevingswet, is het handhaven van de streefwaarde voor de ratio weerstandsvermogen van 1,5, zoals door het AB en de deelnemers in 2015 besloten, eigenlijk logisch. Het benodigde weerstandsvermogen komt hiermee op $1,5 \times € 825.000 = € 1.237.500$. Vanuit dat perspectief is het wenselijk dat positieve exploitatie saldi toegevoegd worden aan het weerstandsvermogen. Bij de jaarrekening 2017 ODRU zal hier vanuit Zeist op worden ingezet.

Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijengebied (UHVK)

■ De ontmanteling per 1 januari 2018

Het verslagjaar 2017 heeft vooral in het teken gestaan van het voor alle 10 pakketten (recreatievoor-zieningen, gebouwen en materieel, personeel RMN) een rechtsopvolger en/of oplossing, dan wel afkoop te hebben met het oog op de beëindiging van de samenwerking per 1 januari 2018.

In de vergaderingen van het algemeen bestuur van UHVK van 5 oktober en 27 november jongstleden is geconcludeerd dat in juridische zin het recreatieschap UHVK nog niet kan worden geliquideerd per 31 december 2017, daar op dat moment nog niet alle boedel uit de onderscheidende recreatiepakketten (voorzieningen) een bestemming heeft gekregen. Op 27 november heeft het algemeen bestuur ingestemd met de zogenaamde 'waakvlamconstructie' die het mogelijk maakt om wel tot definitieve opheffing van het recreatieschap over te gaan per 31 december 2017, maar pas in juridische zin te liquideren wanneer alle boedel een bestemming heeft gekregen. De deadline hiervoor is vastgesteld op 1 april 2018. De "waakvlamconstructie" is nodig en van toepassing voor de afronding van 1 recreatief-pakket, te weten het pakket Routes en Paden. Voor de overige pakketten hanteert het bestuur van het schap het uitgangspunt, dat deze in formeel juridische zin zijn overgedragen per medio december en dat de bijbehorende boedel op 31 december 2017 geen deel meer uitmaakt van (de balans van) UHVK.

In de paragraaf verbonden partijen in de begroting 2018 zijn wij kort op het pakket routes en paden ingegaan. Wij hebben aangegeven dat de deelnemers in UHVK in het belang van de recreant en van uit de gedachte "de recreant centraal" besloten hebben om het totale pakket routes en paden in gezamenlijkheid te blijven beheren en onderhouden. Daarbij is ingestemd met de bijdrage van de deelnemers in de kosten. Deze is voor Zeist €61.000 per jaar en in de begroting 2018 structureel verwerkt ten laste van de vrijkomende bijdrage lidmaatschap UHVK. Ook de overige middelen die beschikbaar waren voor deelname aan het schap zijn op ons voorstel door uw raad blijvend toegewezen voor ontwikkelingen en particuliere initiatieven op het vlak van recreatie en toerisme (waaronder routebureau, Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug nieuwe stijl). Wat betreft het pakket routes en paden vinden op dit moment nog ambtelijke verkenningen plaats in relatie tot de opdrachtverstrekking aan Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug nieuwe stijl en de offerte van RMN voor de uitvoering. Daarnaast wordt nog gesproken over de andere hierboven genoemde inhoudelijke aspecten. De inzet is gericht op bestuurlijke besluitvorming door het Dagelijks Bestuur van het schap in

februari/maart zodat de deadline van 1 april wordt gehaald. Het AB en de deelnemers worden direct na besluitvorming van het DB UHVK geïnformeerd.

■ Kosten van de opheffing in 2017 aandeel Zeist

Bij de start van de opheffing is in het worst case-scenario gerekend met een bedrag voor de ontmantelingskosten van €8,1 mln (inclusief begeleidingskosten). Het aandeel van Zeist hierin is 10,32 %. In 2017 hebben we tweemaal een voorschot op de eindafrekening van de ontmanteling betaald, te weten:

- Het eerste voorschot voor uittreding van UHVK uit het recreatieschap RMN ad € 196.000 is gedekt uit het daarvoor door de raad gelabelde budget in de voorziening risico's ad € 220.000. De stand van dat budget bedroeg daarna € 24.000. Inclusief weerstandsvermogen resteerde er nog een bedrag van € 434.000.
- Het tweede voorschot betrof een bedrag van €318.000 gebaseerd op het door het algemeen bestuur van UHVK berekende eindbedrag voor de totale opheffing van UHVK €4,75 miljoen plus 5%. Volgens de huidige verwachting zal het eindbudget niet volledig uitgeput worden. Het eventuele overschot wordt verrekend in de definitieve eindafrekening bij de jaarrekening 2017 in het voorjaar van 2018. Dit bedrag is als volgt gedekt: Voorziening risico's (€ 24.000) en budget Recreatieschap ad € 294.000

Via raadsinformatiebrief RIB17.090 en RIB18.004 alsmede via de (plv.)leden in het AB van UHVK is de raad op de hoogte gehouden van de voortgang en financiële ontwikkelingen.

■ Veilig gebruik en daarop afgestemd beheer en onderhoud voorzieningen in 2017

Conform de bestuursbesluiten en afspraken met de deelnemers heeft het reguliere onderhoud op sobere wijze plaatsgevonden gericht op het niveau van veilig gebruik van de voorzieningen door de recreanten.

■ Exploitatie 2017

Er is nog geen prognose. Conform de gemaakte afspraken vindt verrekening van het exploitatiesaldo plaats bij de opheffing in het voorjaar 2018 aan de hand van de jaarrekening 2017 en liquidatierekening 2018. Hier is zo nodig nog budget binnen het weerstandsvermogen voor beschikbaar.

Regionale Dienst Werk & Inkomen (RDWI)

■ Herstructurering organisatie

De RDWI is eind 2015 gestart met de transitie "Van Bolwerk naar Netwerk". Dit heeft in 2017 geleid tot een kwaliteitsslag in de organisatie en meer aansluiting op het CJG en ST. Voorbeelden hiervan zijn o.a. de introductie van de Omgekeerde toets, waarbij niet langer de regels voorop staan, maar de oplossing, de deelname aan de Doorbraaksessies en het meepraten in herijkingsproces van de toegang. Het integraal werken is nog steeds volop in doorontwikkeling, waarbij gezamenlijk gekeken wordt naar het effect voor de klant.

De samenwerking van de RSD met Biga heeft geleid tot het opzetten van een gezamenlijk shared service centrum waarin nog meer mensen begeleiding bij het vinden van werk of een zinvolle daginvulling. Er wordt daarnaast ook steeds meer samen gewerkt met andere lokale partners en werkgevers. Zo zijn er projecten gestart in samenwerking met Staatsbosbeheer, de Reinigingsdienst Midden Nederland, leerwerkbedrijf Calibris en veel zorgaanbieders, horecabedrijven en uitzendbureaus.

■ De omvang van de inkomensondersteuning

Het beroep op inkomensondersteuning en schuldhulpverlening heeft in 2017 een dalende lijn laten zien. De afgesproken doelstelling om 500 mensen regiobreed aan werk te helpen is behaald. Voor Zeist is het klantenbestand nagenoeg gelijk gebleven ondanks een hoge instroom. Eind 2017 bedraagt het bestand 1441 klantdossiers.

Voor 2016 is met succes gebruik gemaakt van de gedeeltelijke financiële compensatie van de kosten via de vangnetregeling van het Rijk. Zeist heeft in 2017 €1,38 mln ontvangen ter dekking van een deel van de tekorten 2016. Ook over 2017 zullen we weer een aanvraag indienen voor de vangnetregeling. (zie RIB 17.143).

De schuldhulpverlening is ten opzichte van 2016 licht afgenomen. In 2017 hebben we ingezet op meer preventie door schuldenconferenties te organiseren met alle partijen die hebben geresulteerd in een gezamenlijk spreekuur van de gezamenlijke woningcorporaties en schulddienstverlening, een vroegsignaleringsinstrument en een aanpak om uitval in het schuldhulpverleningstraject te voorkomen.

■ Het project Werk voor Zeist

Met het project Werk voor Zeist zijn ook in 2017 weer goede uitstroomresultaten behaald. Er zijn 165 mensen (al dan niet parttime) extra naar werk begeleid en 44 mensen naar vrijwilligerswerk. We hebben in 2017 een bedrag van € 600.000 geïnvesteerd in dit project, wat via het revolving fund beschikbaar blijft voor inzet voor de doelgroep in 2018. Daarnaast heeft de gemeenteraad bij de begroting 2018 besloten om nog extra middelen beschikbaar te stellen om tot een forse structurele daling in het klantenbestand te komen nu het economisch tij gunstiger is dan voorgaande jaren. Dit is ook in het belang voor de aanvraag voor de "Vangnetregeling". Daarvoor moeten gemeenten ook expliciet aantonen dat ze extra inspanningen plegen om het aantal bijstandsgerechtigden terug te dringen en met deze extra impulsen wordt daar invulling aan gegeven.

■ Raadsrapporteurs

Met het oog op het vergroten van de betrokkenheid van de gemeenteraad bij verbonden partijen wordt in Zeist met raadsrapporteurs gewerkt. Deze rapporteurs zijn aan de voorkant nauw betrokken op de Zeister beoordeling van de P&C stukken van RDWI. Ook zijn de raadsrapporteurs nauw betrokken geweest bij de wijziging van de GR. De samenwerking

(raadsrapporteurs, wethouder, ambtelijke adviseurs) is bevredigend verlopen. De raadsrapporteurs zijn zowel voor de kadernota als voor de begroting ook regionaal bij elkaar gekomen, om de regionale zienswijzen op elkaar af te stemmen.

Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)

■ Organisatorische ontwikkelingen

Er is doorgewerkt aan de in 2015 voor RMN vastgestelde toekomstvisie RMN in 2020. Dit heeft in 2017 geleid tot een voorstel om de organisatie van RMN minder kwetsbaar en toekomstbestendiger te maken. Hiervoor is in 2017 een bedrag van €385K aan incidentele middelen ingezet o.a. ter versteviging van de administratie en ICT, invoering accountmanagement (voor betere dienstverlening aan en contact met de deelnemers) en er is een bestuursadviseur geworven gericht op verbetering van de interne bestuurlijke processen. Deze verbeteringen hebben voor de RMN begroting 2018 een structurele component ad € 70K. Dit heeft RMN via begrotingswijziging 2018.1 aan de deelnemers voorgelegd (zie raadsinformatiebrief RIB18.002). Het in 2017 uitgegeven incidentele geld wordt verrekend via het jaarrekeningresultaat 2017 van RMN dan wel gedekt uit het weerstandsvermogen binnen RMN.

DVO's

Het proces gericht op een update van de dienstverleningsovereenkomsten met de deelnemers is afgerond. De ondertekening van de geactualiseerde DVO RMN – Zeist vindt in het eerste kwartaal van 2018 plaats.

Acquisitie / uitbreiding met deelnemers of Beheer openbare ruimte taken

De met de gemeente Houten gestarte gesprekken voor toetreding tot RMN per 1 januari 2019 zijn nog gaande. Gesprekken tot toetreding van de gemeente Montfoort zijn on hold komen te staan als gevolg van de negatieve ontwikkelingen in de ambtelijke samenwerking

IJsselstein-Montfoort. Voor toetredingsgesprekken zijn de tussen RMN en de deelnemers afgesproken uitgangspunten voor schaalvergroting het toetsingskader. Vanuit Zeist zien we er daarbij op toe dat de RMN inzet voor de toetreding niet ten kosten gaat van de uitrol en realisatie van het inhoudelijke beleid bij de bestaande deelnemers.

Inhoudelijke ontwikkelingen

Op basis van het regionaal voorbereide afvalbeleidsplan zijn alle deelnemers bezig met lokale besluitvorming over en realisatie van de afval- c.q. grondstoffendoelstellingen. Voor Zeist:

- Van 250 naar 100 kilo restafval per inwoner per jaar in 2020 (paragraaf 4 Duurzaamheid van de Brede Milieu Visie 17RV016).
- Recyclepercentage van 75% in 2020 (ambitie in GAP5 16RV021).

Hierbij geldt de notie dat bij doorvoering van alle in GAP5 opgenomen maatregelen (nog niet bestuurlijk besloten in Zeist) dit leidt tot een recyclepercentage van 69% en er dus nog aanvullende maatregelen nodig zijn om het restafval terug te dringen tot 100kg en het recyclepercentage van 75% te halen.

Acties:

- In juni van dit jaar is gestart met de pilot omgekeerd inzamelen in een proefwijk in Zeist met 700 huishoudens (RIB17.054). De pilot laat bemoedigende resultaten zien. De hoeveelheid restafval uit deze wijk is met 34% gedaald. De inwoners van de proefwijk zamelden daarnaast in zes maanden vijf keer zoveel Plastic, Metaal en Drinkenkartons (PMD) in als in de periode vóór de proef. Omgerekend naar een jaar nog maar 135 kilo restafval. De proef wordt eind eerste kwartaal van 2018 geëvalueerd en moet voor de zomer 2018 leiden tot besluitvorming over het al dan niet gemeente breed invoeren ervan.
- Start bewustwordings- en preventieproject "afvalvrije scholen" bij 22 basisscholen schooljaar 2017–2018.
- Besluit tot invoeren van het betalen voor het aan huis ophalen van grof huishoudelijk restafval door RMN (effectuering begin tweede kwartaal 2018).

- Voorbereiding verdere uitrol gescheiden inzameling in ondergrondse verzamelcontainers bij de hoogbouw (uitloop uitvoering i.v.m. gezamenlijke regionale aanbesteding; realisatie eind eerste/begin 2e kwartaal 2018).

Inhoudelijke resultaten 2017: Recyclepercentage RMN gemiddeld 62%, Zeist 63%.
Restafval per inwoner RMN gemiddeld 195 kg Zeist idem (een verbetering t.o.v. 2016).

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Inhoudelijke ontwikkelingen

De VRU heeft vanuit brandweerrepressie het afgelopen jaar gewerkt aan het gemeenschappelijk gedragen toekomstbeeld 'In hoogste staat van paraatheid, voor ieders veiligheid. Hiermee heeft de VRU vastgesteld hoe het brandweervak eruit moet zien anno 2020. De ingeslagen koers om de organisatie te optimaliseren waarbij het prestatieniveau centraal blijft, is de opgave waar zij voor staan. Een goed voorbeeld hiervan is dat de VRU samen met Zeist in 2017 gewerkt heeft aan de overdracht van diverse taken als het gaat om het beheer en onderhoud van de posten Den Dolder en Zeist. Door deze taken te beleggen bij de gebruiker is het makkelijker voor de VRU en Zeist om te komen tot een eenduidig kwaliteitsniveau van de brandweerposten en wordt verwacht dat hier kostenefficiëntie kan ontstaan.

De brandweerpost Den Dolder is één van de posten in de regio die niet meer voldeed aan de genormeerde gebruiks- en onderhoudseisen van de VRU. We hebben samen met de VRU bekeken waaruit het mogelijke achterstallige onderhoud bestond. Hieruit werd duidelijk dat naast het achterstallige onderhoud de brandweerpost ook niet meer voldeed aan een volwaardig en toekomstbestendig gebouw. Dat betekent dat we gekozen hebben voor een gefaseerde aanpak waarin in samenspraak met de VRU het jaar 2018 gebruiken om het overeengekomen achterstallig onderhoud te plegen. Om de brandweerpost

toekomstbestendig te maken zijn meer ingrijpende maatregelen nodig en zal de post verbouwd moeten worden. Alvorens recht te doen aan deze investering wacht Zeist de bestuurlijke besluitvorming af over het nieuw vast te stellen (huisvesting)dekkingsplan dat in voorbereiding is.

Vanuit risicobeheersing heeft de VRU vanuit het project stimulerende preventie, diverse activiteiten uitgevoerd zoals op verzoek voorlichting geven aan groepen zoals aan Verveningen van Eigenaren (VvE) en een hospice binnen onze gemeente. Ook zijn diverse basisscholen bezocht waarbij kinderen door middel van schatkistmethode leren hoe je brandveilig kunt leven. Zo worden er typische brandvoorwerpen besproken, zoals een rookmelder, waarbij zij leren wat de functie ervan is en welk handelingsperspectief hierbij hoort.

Functioneel LeefijdsOntslag (FLO)

De Brandweerkamer van de VNG heeft met FNV Overheid, CNV Overheid, CMHF en BVB een principeakkoord gesloten over de reparatie van de het FLO-overgangsrecht. Zij hebben met het akkoord onder andere bereikt dat er hierdoor er inkomenszekerheid is voor medewerkers die gebruik maken van het FLO-overgangsrecht en dat de nieuwe afspraken leiden tot een financieel verantwoorde regeling die ook maatschappelijk verantwoord en uitlegbaar is.

Financiën

Het voorlopige resultaat (voor resultaatbestemming) over 2017 bedraagt € 205.000 positief. Het voorstel voor de resultaatbestemming zal worden betrokken bij het opstellen van de ontwerp-programmabegroting 2019, mede op basis van de ontvangen zienswijzen op de kadernota.

Welstand en Monumenten Midden Nederland (WMMN)/ MooiSticht

De regeling is per 1 januari 2017 opgeheven en de taken zijn ondergebracht in de Stichting MooiSticht. Wij betalen geen contributie of bijdrage, lopen geen risico of dragen verantwoordelijkheid. De te verrichten werkzaamheden worden betaald door de klanten waarvoor voor aanvragen om omgevingsvergunning welstandsadvies moet worden gevraagd. Het tarief van MooiSticht maakt onderdeel uit van de leges voor die vergunningen. De raad is laatstelijk geïnformeerd via RIB17.072 waarmee de opheffing van de regeling en het dossier is afgehecht. Komt niet meer terug in de paragraaf verbonden partijen.

4.5.4 ANDERE VERBONDEN PARTIJEN MET FINANCIËEL EN BESTUURLIJK BELANG BIGA B.V.

Social Enterprise

De belangrijkste ontwikkeling voor de Biga is de doorontwikkeling naar een social enterprise. Een verbreding ten opzichte van haar oorspronkelijke werkterrein van de sociale werkvoorziening. Zij ziet haar toegevoegde waarde in het arbeidsfit maken van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit sluit enerzijds aan bij de kwaliteiten waarover de Biga beschikt en toepast voor de doelgroep van de WSW-ers en anderzijds aan bij de behoefte van de RDWI en de gemeenten om mensen met een uitkering te activeren. Hiervoor is in 2017 een samenwerkingsplan met de RDWI opgesteld.

In 2017 zijn hiervoor ruim 200 mensen in traject genomen.

Naast de € 600k die de gemeenten als subsidie geven, investeert de Biga ook uit eigen middelen € 1 mln in deze verbreding van taken.

Shared Service Centrum

In de arbeidsmarktregio is de idee gerezen om na te gaan of het haalbaar is om voor mensen met een arbeidshandicap een gezamenlijk dienstencentrum in te richten. Een gezamenlijk centrum waarin we de klanten met een indicatie voor een banenafpraak of advies beschut werk gezamenlijk in beeld houden. Daarbij wordt beoogd passende ondersteuning gericht op arbeidsparticipatie aan deze doelgroep te bieden door benodigde expertise en mogelijkheden te bundelen. Tegelijkertijd kunnen vanuit dit gezamenlijke expertisecentrum ook die werkgevers ontzorgd en/of bediend worden die zich specifiek willen richten op de Banenafpraak. 5

RDWI en Biga willen een actieve rol pakken in deze verkenning en gaan vooruitlopend daarop een gezamenlijk shared service centrum inrichten voor de KRRH-regio.

Coöperatie Parkeerservice Nederland

De coöperatie zorgt voor de uitvoering van aan parkeren gerelateerde zaken. Gedacht moet hierbij worden aan de uitgifte van vergunningen, de inning van naheffingen en het beheer van de parkeer-systemen. Het jaar 2017 heeft volledig in het teken gestaan van het op orde brengen en toekomstbestendig maken van het parkeerbedrijf. Hiervoor is onder andere de visie ParkeerService 2020 vastgesteld met een daarbij behorend uitvoeringsplan. Voor de uitvoering zijn via algemene ledenvergaderingen extra financiële middelen ter beschikking gesteld € 2,2 mln (aandeel Zeist daarin € 168.000,-). Daarnaast is gewerkt aan een nieuwe Producten en Dienstencatalogus ("PDC 2018") met kostprijzen en een nieuw financieel rekenmodel, gericht op verbetering van het toerekenen van de directe en indirecte kosten van de parkeerdienstverlening. Dit om tegemoet te komen aan door de Algemene Ledenvergadering van CPS gestelde eisen met betrekking tot de criteria stimulatie, transparantie, sturing, dekking en risicobeheersing. De reguliere deelname c.q. DVO kosten bedroegen in 2017 circa €340.000. Met het nieuwe rekenmodel gaan deze vanaf 2018 circa € 396.000 bedragen.

De gemeenteraad is over de ontwikkelingen via raadsinformatiebrieven, een raadsvoorstel en in een raadsbijeenkomst op 6 december 2017 aangesloten op de ontwikkelingen binnen CPS (zie: RIB17.080, RIB17.087, RIB17.123, RIB17.150 en 17RV089).

Wijkontwikkelingsmaatschappij Kerckebosch

In 2016 is de wijkvernieuwing en de samenwerking in de WOM geëvalueerd, waarbij is stilgestaan bij de ambities, en een doorkijk naar de rest van de vernieuwing van Kerckebosch. De ambities en de rest van de vernieuwing zijn in 2016 vastgelegd in een nieuwe allonge. Daarbij is ook het besluit genomen het programma sociaal een vervolg te geven, waarbij de nadruk lag op een goede wijkopbouw. Dit programma is inmiddels succesvol afgerond.

Eind 2017 is de stand van zaken dat er bijna 400 sociale woningen zijn opgeleverd, 90 zorgwoningen, bijna 300 vrije sector woningen, de Brede school, de MFA Binnenbos, de Campus Kerckebosch, het bijbehorende Energieplein en een groot aantal hectares bos en heide. De grondexploitatie heeft een reikwijdte tot 2022, wanneer het project conform huidige planning is afgerond. De samenwerking met de WOM en Woongood Zeist verloopt nog steeds naar tevredenheid.

Zwembad Dijnseburg B.V.

De exploitatie van zwembad Dijnseburg wordt vanaf 1/1/2018 gevoerd vanuit een nieuwe -specifiek daartoe opgerichte- BV: een joint venture tussen de gemeente en de NV SRO. De basis van deze joint venture betreft een samenwerkingsovereenkomst waarin onder meer de 50-50 aandelenverhouding is vastgelegd. Daarnaast hebben we een huurovereenkomst met de BV ten aanzien van het pand en een beheer- en exploitatieovereenkomst, waarin omschreven staat welke prestaties de BV levert aan de gemeente en welke vergoeding daar tegenover staat. Hiermee is het zwembad c.q. de zwembadorganisatie SRO Zeist BV vanaf 1 januari 2018 een (aan de gemeente Zeist) "verbonden partij".

Met de raad is afgesproken na drie jaar een evaluatie van deze (nieuwe) samenwerking uit te voeren.

4.5.5 BELANGRIJKSTE SUBSIDIERELATIES

Regiocultuurcentrum Idea (Bibliotheek Zeist)

In 2017 zijn de per 2013 opgelegde bezuiniging en financiële kaders voor de inzet van IDEA gehandhaafd. Het initiatief Bibliotheek op School (BoS) is uitgebreid naar een voor een gemeente als Zeist ongeken aantal van 13 basisscholen. Inzet blijft versterking van de leesbevordering en taalvaardigheden. Die inzet houdt haar direct effect op taalvaardigheden van de betrokken volwassenen (ouders en familie). De bibliotheken in Nederland maken een fase van transitie door van de traditionele kerntaak boeken uitleen naar het in de breedte bevorderen van (digitale) taalvaardigheden. Met de prestatieafspraken (het lezen en uitleen bevorderen) is in 2017 ingezet op een nieuwe lange termijn visie in co-creatie met betrokken gemeenten, sector en samenleving. In de loop van 2017 is afstemming gezocht, op een vernieuwde inzet in het kader van de aangekondigde nieuwe Cultuurvisie 2018-2021. Ook in Zeist profileert de bibliotheek zich met de belangrijkste andere gebruiker van De Klinker (KunstenHuis De Bilt-Zeist) steeds meer met maatschappelijke taken (debat, discussies, presentaties, exposities) en daarmee als laagdrempelig informatie- en ontmoetingspunt voor Zeist en haar inwoners. Centraal staat het bieden van inspiratie, ondersteuning bij de ontwikkeling van mensen en het stimuleren van lezen, kijken, luisteren en het genieten van cultuur met een nadruk op leesbevordering en educatie. De eerder vastgelegde bezuiniging op de tegemoetkoming in de (lagere) huisvestingslasten is in 2017 nu ook doorgevoerd. De culturele sector en specifiek de huidige gebruikers van de Klinker zijn inmiddels aangesloten op plannen voor de herinrichting van het centrumgebied en specifiek de positie van de Klinker.

Stichting KunstenHuis De Bilt Zeist en Zeister Muziekschool

In 2017 is de nieuwe organisatie haar tweede jaar ingegaan. De opgelegde bezuiniging van € 70.000 is per 2017 geëffectueerd. Centraal stonden vanuit de taakgebieden Beeldend, Podia en Muziekonderwijs de activiteiten op het gebied van muziek, audiovisuele, beeldende, dramatische en dansante kunsten voor jeugd en jongeren. Daarnaast is met een aantal strategische partners (IDEA, Kunstenhuis en Meander Omnium) uitvoering gegeven aan de (coördinerende en uitvoerende) rol in het Netwerk Cultuureducatie Zeist. Het KunstenHuis is tevens penvoerder van dit traject, dat deels mogelijk is gemaakt door een bijdrage van de Provincie Utrecht. Dit in het kader van een meerjarenconvenant Cultuur met Kwaliteit (CMK) en de inzet van combinatiefunctionarissen cultuur. Het KunstenHuis profileert zich daarnaast steeds nadrukkelijker met maatschappelijke taken zoals dagbestedingsaanbod voor bijzondere doelgroepen ism met zorginstellingen.

Stichting MeanderOmnium

Het afgelopen jaar hebben MeanderOmnium en de gemeente Zeist een vervolg gegeven aan een gezamenlijk veranderingstraject om de wijze waarop opdrachtverstrekking en -uitvoering, en daarmee samenhangend de bekostiging, plaatsvindt. Ofwel: om de samenwerking te vernieuwen. Aanleiding hiervoor waren de ontwikkelingen in het sociaal domein en de onvrede bij beide partijen over de wijze van werken met BCF (Beleids-gestuurde Contractfinanciering). In 2017 is er, in partnership, voor het eerst gewerkt met resultaatafspraken die (meer) sturen op maatschappelijk rendement en monitoring op basis van vooraf vastgestelde indicatoren. Evaluatie is deels door derden uitgevoerd. Tevens is de basis gelegd voor meerjarenafspraken voor een basis- en een flexibel deel van de subsidie-verstrekking.

4.5.6 OVERIGE SAMENWERKINGSVORMEN

Hart van de Heuvelrug

Binnen het programma Hart van de Heuvelrug voert Zeist zelf de grondexploitatie van Huis ter Heide West. Momenteel wordt de bestemmingsplanprocedure voorbereid. Daarnaast was Zeist procestrekker om te komen tot een Gebiedsvisie voor Den Dolder Noordoost. In een interactief proces is samen met Altrecht een nieuw toekomstbeeld voor de Willem Arntzhoeve opgesteld. Deze gebiedsvisie is in januari 2017 vastgesteld door de gemeenteraad. Altrecht zal de gebiedsvisie vertalen in bestemmingsplannen. Voorafgaand aan vaststelling hiervan wordt er een anterieure overeenkomst tussen Altrecht en de gemeente gesloten.

Voor het gebied Dennendal van Reinaerde is een nieuw bestemmingsplan vastgesteld. Dit is onherroepelijk vanaf 28 juli 2017. Vermeldenswaard is verder het project herinrichting vlieg-basis Soesterberg. Ook hiervoor is in juni 2015 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst onder-tkend. Hierin zijn ook de afspraken vastgelegd voor de ontwikkeling van de woningbouwlocatie. Deze opbrengsten zijn nodig om de kosten van opening en inrichting van het park terug te verdienen en de verdere opbrengsten zijn voor het project Hart van de Heuvelrug bestemd.

Stichting Openbare Scholengemeenschap Schoonoord

De Stichting is per 1 januari 2009 opgericht en biedt een volledig aanbod aan openbaar voortgezet onderwijs in de regio Zuidoost Utrecht. OSG Schoonoord heeft vestigingen in de gemeenten Zeist en Utrechtse Heuvelrug. Met de invoering van een raad van toezicht per 2011 is het toezicht van de gemeente(raad) beperkt tot het vormen van een oordeel over de begroting en jaarrekening.

Het leerlingenaantal blijft een punt van aandacht. Er is weliswaar sprake van een stijging van het aantal leerlingen in 2017, maar ook een verwachte daling in 2018. Op de middellange termijn wordt er echter weer een stijging van het leerlingenaantal verwacht. OSG Schoonoord geeft aan dat het onvoorspelbare karakter van het te verwachten leerlingenaantal het lastig maakt betrouwbare meerjarenramingen op te stellen.

U10

Regionaal samenwerken leverde ook in 2017 resultaten op, die we als gemeente zelf niet zouden kunnen realiseren. Het is daarbij in de bestuurlijke samenwerking wel altijd een zoektocht om het lokale belang en wat ons regionaal bindt met elkaar in evenwicht te brengen.

Samen met de U10-gemeenten hebben we bijvoorbeeld een convenant ondertekend om gasloos te gaan bouwen. Met 10 gemeenten (800.000 inwoners) is zo'n statement heel wat krachtiger dan vanuit 1 enkele gemeente. Bij elk nieuw bouwproject wordt dit, als uitgangspunt, inmiddels ook besproken met de ontwikkelaars.

Ook hebben de U10-gemeenten in gezamenlijkheid een Ruimtelijk-economische Koers opgesteld. Deze geeft richting aan de ontwikkeling van de regio in zijn geheel, waarbij de kracht van de regio wordt versterkt door de verscheidenheid (complementariteit) van de verschillende gemeenten.

De 10 gemeenteraden hebben elk voor zich deze Ruimtelijk-economische Koers onderschreven.

Bij deze regionale Ruimtelijk Economische koers bleek het noodzakelijk om een eigen lokaal Economisch Kompas op te stellen, om te kunnen bepalen op welke wijze Zeist zich aan de uitwerking kon committeren

Deze 2 visies kunnen elkaar versterken, omdat ons eigen Kompas aangeeft op welke wijze wij de regio kunnen versterken binnen de gezamenlijke Koers en vice versa. Per project zullen wij onze eigen afweging moeten maken in hoeverre en op welke wijze wij hieraan zullen bijdragen.

Overigens komt met het vaststellen van de Ruimtelijk-economische Koers het U10-netwerk in een volgende fase van haar ontwikkeling. Na de doelverkennde fase, zijn we in een periode aangekomen waarin deze Koers via concrete projecten wordt gerealiseerd. Dit levert de

uitdaging op om, met behoud van de netwerkgedachte en zeggenschap van de individuele gemeenteraden, nieuwe uitvoeringskracht te ontwikkelen. Wij hebben, om onze eigen positie te verhelderen naar de regiogemeenten, een infographic opgesteld.

De lichtvoetige en energieke samenwerking van de U10-gemeenten wordt door buurgemeenten zodanig gewaardeerd, dat de gemeenten Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede hebben gevraagd om volwaardig onderdeel van het netwerk te kunnen worden. Zij zijn dit sinds 1 januari 2018.

WereldKidz (Stichting Openbaar Onderwijs Rijn- en Heuvelland)

De stichting bestaat sinds 2005 en verzorgt het openbaar primair onderwijs in de gemeenten Bunnik, De Bilt, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal en Zeist. De stichting omvat 31 locaties. In 2013 kwam het bericht dat WereldKidz in acute financiële nood verkeerde.

De Inspectie van het Onderwijs heeft in 2016 laten weten dat ze tevreden zijn over de stand van zaken en aannemen dat de verbetering duurzaam is. In 2017 lag het accent op de professionalisering van personeelsbeleid en het onderwijs kwaliteitsbeleid. De gemeenten hebben geen rechtstreeks financieel belang in de stichting. De stichting ontvangt van het rijk rechtstreeks de vergoedingen voor het verzorgen van het (passend) onderwijs.

4.5.7 DEELNEMINGEN

Aandelenbezit NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

De BNG heeft aan de aandeelhouders, waaronder de gemeente Zeist, in 2017 een dividend van € 1,64 per aandeel uitgekeerd. Het bedrijfsresultaat en daardoor ook het dividend lag fors hoger dan in 2015 en 2016. De BNG geeft aan dat het hogere resultaat vooral het gevolg was van enkele incidentele resultaten. Financieel kwam voor Zeist de dividenduitkering uit op het niveau van de (voor 2017 bij de Berap verhoogde) raming. De bank spreekt geen verwachting uit voor de komende jaren.

Aandelenbezit Vitens N.V.

Vitens heeft aan de aandeelhouders, waaronder de gemeente Zeist, in 2017 een dividend van € 3,36 per aandeel uitgekeerd. Dit betekende een daling ten opzichte van vorige jaren, bij lagere tarieven.

De lagere tarieven zijn vooral het gevolg van de door het Rijk aangegeven maximering van de toegestane vergoeding over het vermogen van waterleidingbedrijven. Het lagere dividend hangt bovendien samen met een aanscherping van het financieel beleid van Vitens, in die zin dat niet meer dan 40% van het netto-resultaat wordt uitgekeerd. Op die manier kan Vitens een sterkere buffer aanleggen voor onverwachte omstandigheden. De raming van dividenduitkering voor Zeist was reeds bij de Berap op het juiste niveau gesteld.

Bezit certificaten van aandelen Stichting Administratiekantoor Dataland in de BV Dataland.

Dataland ondersteunt gemeenten op het gebied van geo-, WOZ- en vastgoedinformatie. Door de komst van de Landelijke voorziening voor de WOZ werd de omzet van Dataland negatief beïnvloed. Daar tegenover stond echter een grotere vraag vanuit de gemeenten en belastingsamenwerkingsverbanden naar opleidingen en kennisbijeenkomsten.

Uiteindelijk resulteerde dit in een beperkt verlies over 2016.

Dit werd opgevangen uit de eigen middelen. Dataland keert geen dividend uit.

Zeist had in 2017 ook geen dividendontvangst geraamd.

■ PARAGRAAF 4.6 GRONDBELEID

4.6.1 ONTWIKKELINGEN EN STAND VAN ZAKEN UITVOERING ZEISTER GRONDBELEID EN GRONDEXPLOITATIE

Deze paragraaf beschrijft de ontwikkelingen op het gebied van het Zeister grondbeleid en -exploitatie. Een actueel overzicht van de stand van zaken op dit moment van projecten/ exploitaties waarbij de gemeente direct als initiator en uitvoerder is betrokken is te vinden in het Meerjaren Perspectief Stedelijke Ontwikkeling (verder: MPSO).

4.6.2 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING ZEIST

Op basis van het in 2009 vastgestelde ontwikkelingsperspectief Zeist 2030 is de Structuurvisie Zeist 2020 op 7 maart 2011 vastgesteld. Nieuwe initiatieven en plannen (bijv. nieuwe bestemmingsplannen) moeten binnen de Structuurvisie passen.

Het te voeren grondbeleid is vastgelegd in de in 2008 vastgestelde nota Grondbeleid.

4.6.3 OMGEVINGSWET

De nieuwe omgevingswet verplicht gemeenten een omgevingsvisie op te stellen.

Het rijk heeft een aantal verbeterdoelen opgesteld: verhogen gebruiksgemak, een integrale benadering, actieve processen en versnellen en verbeteren van processen. De omgevingsvisie is één van de instrumenten die bijdragen aan deze verbeterdoelen.

De uitdaging is om een zodanige omgevingsvisie op te stellen die de kwalitatieve kaders geeft voor toekomstige ontwikkelingen. Het is een strategische visie die houvast geeft aan hoe we met de fysieke leefomgeving om willen gaan. Het is daarmee het belangrijkste document voor de fysieke leefomgeving.

Initiatiefnemers en inwoners van Zeist krijgen makkelijker toegang tot gegevens van Zeist. Daardoor kan er goed ingespeeld worden op kansrijke, toekomstige en nog onbekende ontwikkelingen. Een omgevingsvisie draagt bij aan een goede leefomgeving, flexibel proces en een vernieuwende werkwijze van de gemeente Zeist. De omgevingsvisie moet gedragen worden door college en raad.

De omgevingsvisie moet recht doen aan de reeds gevoerde interactieve processen, makkelijk en toegankelijk zijn, fris en vernieuwend ogen en dus passend bij de tijdsgeest en de stijl van Zeist.

De werkwijze GONS geeft ons een uitstekende basis, de bouwstenen als het ware, om ervoor te zorgen dat we in het vervolg bij ruimtelijke ontwikkelingen nog meer kunnen aansluiten bij de kracht en energie die in de samenleving schuilt en is hierbij ene belangrijke opstap richting de nieuwe omgevingswet. De voorgestelde werkwijze voegt een fase van dialoog en samenwerking toe aan de planvorming bij ruimtelijke ontwikkeling. We werken niet meer van 'bovenaf' ruimtelijke plannen uit waarin alleen op formele (wettelijke) wijze (inzage en inspraak) ruimte in het proces is voor interactie dan wel samenwerking met inwoners. Op basis van ervaringen met de dialoog in eerdere ruimtelijke plannen zien we een duidelijke meerwaarde voor de kwaliteit en het maatschappelijke draagvlak bij de toepassing van deze vorm van werkwijze.

4.6.4 ACTIVITEITEN 2017

Gelijk met de jaarrekening wordt een Meerjarig Programma Stedelijke Ontwikkeling (MPSO) opgesteld. Hierin worden de gemeentelijke grondexploitaties en alle andere majeure stedelijke projecten van Zeist benoemd en toegelicht. Bij de gemeentelijke grondexploitaties zijn ook de geactualiseerde grondexploitatieberekeningen opgenomen. De overige projecten worden alleen tekstueel toegelicht.

In dit MPSO worden de activiteiten en ontwikkelingen in 2017 toegelicht. Hier wordt verder naar verwezen.

In 2017 is een nieuwe grondexploitatie geopend: Harmonielaan. De raad heeft in haar vergadering van november deze grondexploitatie inhoudelijk en financieel vastgesteld. Bij vaststelling had de grondexploitatie een negatief saldo, waarvoor een voorziening is gevormd. De dekking voor het vormen van deze voorziening is in het raadsvoorstel aangegeven en besloten.

4.6.4.1 Niet in exploitatie genomen gronden

De zogenoemde niet in exploitatie genomen gronden worden conform BBV met ingang van 2016 opgenomen onder de materiële vaste activa van de gemeentelijke balans.

De stand van zaken / ontwikkeling van de niet in exploitatie genomen gronden worden, net als de overige projecten, inhoudelijk toegelicht in het MPSO.

4.6.5 GECALCULEERD RESULTAAT IN UITVOERING ZIJNDE GEMEENTELIJKE EXPLOITATIES

TABEL GECALCULEERD RESULTAAT IN UITVOERING ZIJNDE GEMEENTELIJKE EXPLOITATIES							(BEDRAGEN IN €)
Omschrijving	Boekwaarde		Resultaat (NCW)		Voordeel / Nadeel	Voorziening	
	31-12-2016	31-12-2017	2016	2017			
Den Dolder Foxlaan	39.178	159	462.588	427.048	voordeel	n.v.t.	
Huis ter Heide West	1.828.156	1.875.069	0	0	n.v.t. ¹⁾	n.v.t.	
Beukbergen	-2.688.484	-2.436.182	-1.432.639	-1.214.364	nadeel	1.214.364	
Harmonielaan	0	3.732	-252.467 ²⁾	-237.955	nadeel	237.955	
Totaal	-821.150	-557.222	-1.222.518	-1.025.271		1.452.319	

¹⁾ In kolom Resultaat (NCW) is de netto contante waarde aangegeven, ná afdracht. Het saldo van Huis ter Heide West gaat 1-op-1 naar Programma Hart van de Heuvelrug.

²⁾ Bij het vaststellen van de grondexploitatie Harmonielaan (in de raad van november 2017) kende het project dit geraamde resultaat op netto contante waarde.

PARAGRAAF 4.7 LOKALE HEFFINGEN

In deze paragraaf geven wij inzicht in de gemeentelijke belastingen en heffingen, de achtergronden en uitgangspunten, de tarieven en opbrengsten alsmede de lokale belastingdruk.

4.7.1 ACHTERGRONDEN EN UITGANGSPUNTEN

4.7.1.1 OZB

De OZB is onder te verdelen in drie categorieën:

1. Belasting op het gebruik van niet-woningen
2. Belasting op het bezit van woningen
3. Belasting op het bezit van niet-woningen

De gemeente is wettelijk verplicht jaarlijks de onroerende zaken te waarderen. Over deze waarde wordt een percentage berekend, het OZB-tarief. De tarieven voor 2017 zijn gebaseerd op de taxatiewaarde per 1 januari 2016. Bij de begroting 2017 is besloten om in het kader van lastenverlichting geen prijsindex toe te passen op de OZB-tarieven.

OZB	(BEDRAGEN X € 1.000)			
	Begroot	Realisatie	Verschil	
OZB gebruikers/OZB Niet Woningen	1.933	1.974	41	V
OZB eigenaren/OZB Woningen	6.745	6.965	220	V
OZB eigenaren/OZB niet woningen	2.898	2.873	25	N

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 11](#).

4.7.1.2 Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

De kosten van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval worden in Zeist in rekening gebracht via een afvalstoffenheffing, waarbij het tarief afhangt van de omvang van het huishouden. De opbrengst van de afvalstoffenheffing behoort niet tot de algemene middelen, maar moet worden gebruikt om de kosten te dekken van de afvalinzameling en -verwerking. Het uitgangspunt hierbij is dat de tarieven voor 100% kostendekkend zijn.

Naast inzameling en verwerking van huishoudelijk afval kan de gemeente ook zorgen voor het inzamelen en verwerken van bedrijfsafval van beperkte omvang of hoeveelheid. Om de kosten daarvan te dekken, heft de gemeente reinigingsrechten.

Deze rechten worden in rekening gebracht bij degene die voor het verwijderen van bedrijfsafval gebruik maakt van de gemeentelijke vuilophaaldienst. Er is sprake van tariefdifferentiatie op basis van frequentie van inzameling.

AFVALSTOFFENHEFFING EN REINIGINGSRECHTEN	(BEDRAGEN X € 1.000)		
	Begroot	Realisatie	Verschil
Opbrengst afvalstoffenheffing	5.354	5.285	69 N
Opbrengst reinigingsrecht	88	100	12 N

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 7](#).

4.7.1.3 Rioolheffing

Rioolheffing wordt in Zeist, voor wat betreft woningen, geheven als vastrecht van de eigenaar. De bedrijven betalen tot 250 m³ waterverbruik het vaste tarief, daarboven een tarief dat afhankelijk is van het waterverbruik. De opbrengst van de rioolheffing is net als die van de afvalstoffenheffing geormerkt en mag alleen worden benut voor het beheren en in stand houden van het rioolstelsel. Naast de directe kosten van de riolering mogen ook met name genoemde andere kosten worden betrokken bij de tariefstelling. Het uitgangspunt in Zeist is 100% kostendekking.

RIOOLHEFFING		(BEDRAGEN X € 1.000)		
	Begroot	Realisatie	Vershil	
Opbrengst rioolheffing	4.124	4.195	71	V

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 7](#).

4.7.1.4 Hondenbelasting

Hondenbelasting wordt geheven van de houder van één of meer honden. De hoogte van de aanslag is afhankelijk van het aantal honden dat gehouden wordt. Er is sprake van progressieve tarieven voor de eerste, tweede, derde en volgende hond. Voor deze belasting geldt een aangifteplicht. Periodiek vindt een controle plaats.

HONDENBELASTING		(BEDRAGEN X € 1.000)		
	Begroot	Realisatie	Vershil	
Opbrengst hondenbelasting	381	368	13	N

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 11](#).

4.7.1.5 Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond of -water. De belasting wordt geheven van degene die het voorwerp heeft, dan wel van degene ten behoeve van wie dat

PRECARIOBELASTING		(BEDRAGEN X € 1.000)		
	Begroot	Realisatie	Vershil	
Opbrengst precariobelasting	129	101	28	N

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 11](#).

voorwerp aanwezig is. De belastbare feiten worden ontleend aan vergunningaanvragen, controles en andere waarnemingen in de openbare ruimte.

4.7.1.6 Parkeerbelasting

Uit oogpunt van parkeerregulering wordt parkeerbelasting geheven. De parkeerbelasting is een belasting voor het parkeren van een voertuig. De aangifte bestaat uit het inwerkstellen van een parkeermeter of parkeerautomaat. Wanneer er niet of niet in voldoende mate is voldaan aan de aangifteplicht, wordt door de parkeercontroleur een naheffingsaanslag uitgeschreven. De naheffingsaanslag bestaat uit de kosten, waarvan de hoogte jaarlijks door de gemeenteraad bij het vaststellen van de belastingtarieven wordt vastgesteld, vermeerderd met het tarief voor minimaal een uur parkeertijd (gebaseerd op het laagst mogelijke tarief voor een uur parkeren).

Daarnaast wordt parkeerbelasting geheven van houders van parkeervergunningen voor het parkeren in de vergunninggebieden.

PARKEERBELASTING		(BEDRAGEN X € 1.000)		
	Begroot	Realisatie	Vershil	
Opbrengst parkeerbelasting	385	220	165	N

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 2](#).

4.7.1.7 Toeristenbelasting

Voor het houden van verblijf met overnachten binnen de gemeente op campings en in o.a. hotels, pensions en andere vakantieovertredens, door personen die niet als ingezetene in het bevolkingsregister zijn opgenomen, wordt de toeristenbelasting geheven. De belasting wordt betaald door degene die verblijf houdt aan degene die de mogelijkheid tot verblijf biedt. Het jaarlijks aantal overnachtingen wordt door degene die de mogelijkheid tot verblijf biedt, bij de gemeente Belastingssamenwerking gemeenten en

hoogheemraadschap Utrecht (BghU) aangegeven. De aangever wordt vervolgens voor het totaal aantal overnachtingen in dat jaar aangeslagen. In 2017 is een volledige controle op de toeristenbelasting, ook voor de nieuwe deelnemers, uitgevoerd. Er is dus sprake van volledige controle (op volledigheid en op de aangifteplicht).

TOERISTENBELASTING		(BEDRAGEN X € 1.000)			
	Begroot	Realisatie	Verschil		
Opbrengst toeristenbelasting	312	311	1	N	

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 11](#).

4.7.1.8 Marktgeden

Marktgeld wordt geheven voor het gebruik of genot van een standplaats op de daarvoor aangewezen marktterreinen of op andere voor de openbare dienst bestemde plaatsen. Belast wordt degene, die gebruik maakt van de standplaats.

MARKTGELDEN		(BEDRAGEN X € 1.000)			
	Begroot	Realisatie	Verschil		
Opbrengst marktgeden	84	76	8	N	

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 3](#).

4.7.1.9 Leges

De gemeente heft leges ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten. Het gaat om verhaal van de kosten die de gemeente maakt voor de dienstverlening aan individuele burgers en bedrijven. Voorbeelden daarvan zijn o.a. leges voor de aanvraag van vergunningen, voor aanvraag van paspoorten en rijbewijzen e.d. Ook bij de leges is het uitgangspunt dat de tarieven voor 100% kostendekkend zijn.

LEGES GROTER DAN € 10.000		(BEDRAGEN X € 1.000)			
	Begroot	Realisatie	Verschil		
Bevolkingsadministratie/Reisdocumenten	254	432	178	V	
Bevolkingsadministratie/Inburgering	46	48	2	V	
Bevolkingsadministratie/Leges bevolking	631	694	63	V	
Bevolkingsadministratie/Verklaringen omtrent gedrag	42	35	-7	N	
Bevolkingsadministratie/RDW	70	79	9	V	
Burgelijke stand	129	74	55	N	
Bevolkingsadm.ca/Uitg Eigen Verkl	24	18	6	N	
Secretarieleges	122	65	57	N	
Burgerprodukten/Gehandicaptenparkeerkaart	20	3	17	N	
Huisvestingsvergunning	14	7	7	N	
Omgevingsvergunning (bouwleges)	3.088	4.715	1627	V	

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 8](#) en [programma 9](#).

4.7.1.10 Reclamebelasting

Reclamebelasting wordt opgelegd aan degene die openbare aankondigingen zichtbaar vanaf de openbare weg heeft. Voorbeelden van dergelijke openbare aankondigingen zijn: reclameborden, zonneschermen, lichtreclames, vlaggen, vitrines.

De evaluatie over de Reclamebelasting heeft plaats gevonden. In de uitkomst van de evaluatie is aangegeven dat er een onderzoek komt naar de heffingsgrondslag. Er is voor gekozen om het onderzoek in een breder kader te plaatsen. Passend bij de gewenste samenwerking in het Centrum die met betrokken partijen wordt verkend.

RECLAMEBELASTING	(BEDRAGEN X € 1.000)			
	Begroot	Realisatie	Vershil	
Opbrengst reclamebelasting	210	189	21	N

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 5](#).

4.7.1.11 Begraafplaats en crematorium

Lijkbezorgingsrechten worden in rekening gebracht wanneer een overledenen wordt begraven op de Gemeentelijke Begraafplaats. De rechten worden geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. Het uitgangspunt is 100% kostendekkendheid.

BEGRAAFPLAATS EN CREMATORIUM	(BEDRAGEN X € 1.000)			
	Begroot	Realisatie	Vershil	
Opbrengst begraafplaats	799	834	35	V

Majeure verschillen worden toegelicht in [programma 7](#).

4.7.2 KOSTENDEKKENDHEID HEFFINGEN

In onderstaande tabel is per heffing de kostendekkendheid aangegeven. Uitgangspunt daarbij zijn de totale (gemiddelde) kosten van het taakveld aangevuld met de toegerekende overheadkosten en de in de heffing mee te nemen compensabele btw. Eventuele inkomsten op het taakveld, naast de betreffende heffing, zijn hierop in mindering gebracht.

Omschrijving	KOSTENDEKKENDHEID HEFFINGEN (BEDRAGEN X € 1.000)							
	Afvalstoffenheffing & reinigingsrechten	Rioolheffing	Marktgeden	Begraafplaats	Leges Titel 1 – Algemene dienstverlening	Leges Titel 2* – Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	Leges Titel 3 – Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn en niet vallend onder titel 2	
Kosten taakveld(en) (A)	4.738	3.520	112	841	810	2.200	65	
Inkomsten taakveld(en) exclusief heffingen (B)	0	34	22	69	0	0	0	
Netto kosten taakveld (C=A-B)	4.738	3.486	90	772	810	2.200	65	
Toe te rekenen kosten:								
Overhead (D)	45	625	12	157	547	1.700	40	
Compensabele BTW (E)	1.185	73	0	0	0	0		
Totale kosten (100 %) (F=C+D+E)	5.968	4.184	102	929	1.357	3.900	105	
Opbrengst heffing (G)	5.417	4.178	76	899	584	4.902	31	
% Dekking (G/F)	90,77%	99,86%	74,51%	96,77%	43,04%	125,69%	29,52%	

* Het verschil tussen de realisatie en begroting wordt gestort in de Reserve Leges Omgevingsvergunningen.

Bij de leges is de kostendekkendheid per titel van de legesverordening aangeven, omdat per titel sprake is van duidelijk verschillende soorten producten.

4.7.3 KWIJTSCHELDINGSMOGELIJKHEDEN

In de belastingverordeningen staat of voor een belasting al dan niet kwijtschelding kan worden verleend.

Sinds de overgang naar de belastingsamenwerking BghUu heeft de Gemeente Zeist de volgende kwijtscheldingsmogelijkheden, nl afvalstoffenheffing, OZB, rioolheffing en hondenbelasting (maximaal voor 2 honden).

Belastingsschuldigen die een inkomen hebben dat lager is dan, of gelijk is aan 100% van de bijstandsnorm kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding. Het is voor een kleine ondernemer die een minimum inkomen heeft ook mogelijk om kwijtschelding aan te vragen voor zijn privé aanslag. Daarvoor dient een verzoek tot kwijtschelding te worden ingediend, waarna de BghU het inkomen en vermogen toetst. Wie in het verleden al eens een kwijtschelding heeft ontvangen hoeft dat niet in alle gevallen jaarlijks opnieuw aan te vragen. Ten behoeve van de belastingplichtigen aan wie één keer – op verzoek – kwijtschelding is verleend, wordt voor de volgende periode automatisch een toets uitgevoerd via het inlichtingenbureau van het Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen (BKWI). Het BKWI beheert een landelijke database met gegevens van o.a. belastingdienst, UWV, werkgevers etc. Als uit deze toets blijkt dat de belastingplichtige in aanmerking komt voor kwijtschelding, dan wordt dit automatisch verleend. Als uit deze toets blijkt dat de belastingplichtige niet in aanmerking komt, dan kan alsnog een verzoek worden ingediend. Bestendig beleid is om het gebruik van voorzieningen voor minima, waaronder ook het kwijtscheldingsbeleid valt, te stimuleren. Daar waar mogelijk is de aanvraagprocedure vereenvoudigd.

4.7.4 ONTWIKKELING BELASTINGDRUK

Hierna volgt een overzicht van de belastingdruk in 2017 ten opzichte van eerdere jaren.

ENKELE TARIEVEN	(BEDRAGEN IN €)			
	2015	2016	2017	Stijging '16-'17
Afvalstoffenheffing 1 pers.	156,00	161,40	166,20	2,97%
Afvalstoffenheffing 2 pers.	181,80	187,20	192,60	2,88%
Afvalstoffenheffing 3 pers.	229,20	236,40	243,60	3,05%
Rioolheffing	126,60	132,60	139,80	5,43%
Onroerende zaakbelasting				-3,30%

De volgende tabel laat een overzicht zien van de belastingdruk berekend voor enkele veel voorkomende gezinssituaties. In de berekening zijn alleen betrokken de heffingen die voor elk gezin gelden, afhankelijk van of men een huurwoning, dan wel een eigen woning bewoont. Het gaat om de volgende heffingen: de onroerende-zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing voor woningen.

Jaarrekening 2017

Gemeente Zeist

INHOUDSOPGAVE	INLEIDING	RESULTAAT	PARAGRAFEN COALITIEAKKOORD	PROGRAMMA'S	PARAGRAFEN	OVERZICHT BATEN & LASTEN	BALANS	ONDERHANDEN WERK	INVESTERINGEN	VASTSTELLINGS- BESLUIT
---------------	-----------	-----------	-------------------------------	-------------	-------------------	-----------------------------	--------	---------------------	---------------	---------------------------

VOORBEELDEN VAN BELASTINGDRUK (BEDRAGEN IN €)					
	WOZ waarde woning 1-1-'17	2015 werkelijk	2016 werkelijk	2017 werkelijk	Stijging '16-'17
Gezin, 2 personen huurwoning	200.000 400.000 600.000	181,80 181,80 181,80	187,20 187,20 187,20	192,60 192,60 192,60	2,88% 2,88% 2,88%
	800.000	181,80	187,20	192,60	2,88%
Gezin, 4 personen, huurwoning	200.000 400.000 600.000	229,20 229,20 229,20	236,40 236,40 236,40	243,60 243,60 243,60	3,05% 3,05% 3,05%
	800.000	229,20	236,40	243,60	3,05%
Gezin, 2 personen, eigen woning	200.000 400.000 600.000	487,34 666,28 845,22	496,44 673,09 849,73	503,40 674,40 845,40	1,40% 0,20% -0,51%
	800.000	1.024,16	1.026,37	1.016,40	-0,97%
Gezin, 4 personen, eigen woning	200.000 400.000 600.000	534,74 713,68 892,62	545,64 722,29 898,93	554,40 725,40 896,40	1,60% 0,43% -0,28%
	800.000	1.071,56	1.075,57	1.067,40	-0,76%

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

In [paragraaf 2 De Nieuwe Zorg](#) is een samenvatting gegeven van de baten en lasten in de jaarrekening en het gerealiseerde resultaat. In dit hoofdstuk wordt dit verder uitgewerkt en worden de verschillen toegelicht. Gezien zijn aard is dit hoofdstuk vrij technisch en financieel inhoudelijk.

GRONDSLAGEN VAN DE RESULTAATBEPALING

De bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van de historische kosten. De lasten en baten zijn toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Alle lasten en baten die betrekking hebben op het boekjaar en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend zijn, zijn in het boekjaar verwerkt.

Lasten en verliezen

Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, zijn in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Baten en winsten

Baten en winsten zijn slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar is gesteld.

OVERZICHT VAN DE BATEN EN LASTEN

In de volgende tabel staan de saldi van de baten en lasten per programma. Ook de stortingen en onttrekkingen aan reserves die samenhangen met dat programma zijn vermeld.

Deze tabel is in dezelfde vorm opgenomen in hoofdstuk 1. Hij wordt hier herhaald, zodat de aansluiting met de verdere uitwerking en toelichting op de baten en lasten te maken is.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN		(BEDRAGEN X € 1.000)						
1. 2. Programma	3. Begroting incl begr.wijz. (saldo baten en lasten)	4. Realisatie per 31-12-2017	5. Verschil begroting – realisatie (kolom 3–4)	6. Storting (–) en onttrekking (+) aan reserves obv realisatie	7. Resultaat na mutaties reserves (kolom 5–6)			
1	Openbare orde en veiligheid	–6.324	–6.285	39	V	79	118	V
2	Verkeer en vervoer	–4.404	–3.352	1.052	V	–1.456	–404	N
3	Economie	–263	–255	8	V	0	8	V
4	Onderwijs	–6.104	–6.859	–755	N	770	15	V
5	Sport, cultuur en recreatie	–12.305	–12.078	227	V	–927	–700	N
6	Sociaal domein	–54.766	–52.640	2.126	V	–2.891	–765	V
7	Volksgesondheid en milieu	–2.743	–1.381	1.362	V	–1.001	361	V
8	Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting	–2.039	1.971	4.010	V	–3.439	571	V
9	Bestuur	–5.860	–4.826	1.034	V	–104	930	V
10	Bedrijfsvoering	–14.096	–13.907	189	V	–599	–410	N
11	Financiële uitgaven en inkomsten	–718	203	921	V	–1.029	–108	N
Totalen programma's		–109.622	–99.409	10.213	V	–10.597	–384	V
	Algemene dekkingsmiddelen	102.852	102.739	–113	N	0	–113	N
	Vennootschapsbelasting	0	–16	–16	N	0	–16	N
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten		–6.770	3.314	10.084	V			
Storting (–) en onttrekking (+) aan reserves								
	Mutaties conform begroting	9.400	9.400					
	Aanvullende mutaties obv realisatie		–10.597					
Gerealiseerd resultaat		2.630	2.117				–513	N

Toelichting tabel:

- Kolom 3 bevat de saldi op begrotingsbasis (na begrotingswijzigingen).
- Kolom 4 bevat de werkelijk gerealiseerde saldi.
- Kolom 5 geeft dan het voor- of nadelig verschil van de realisatie volgens de jaarrekening met de begroting aan (Kolom 3 -/- 4). Dit is het Gerealiseerde saldo van baten en lasten per programma, berekend conform het BBV. De totaalregels laten zien dat er op de programma's inclusief de dekkingsmiddelen een voordelig resultaat is van € 10 mln.
- In kolom 6 zijn alle stortingen en onttrekkingen aan reserves die op basis van de realisatie zijn gedaan, aan de programma's gekoppeld. Dit laat zien dat € 10,6 mln. op basis van de realisatie aan de reserves is toegevoegd. Dit zijn vooral overschotten op de exploitatie waarvan de raad heeft vastgesteld (via de Nota reserves en voorzieningen) dat deze gereserveerd worden.

- In kolom 7 (=kolom 5 -/-6) wordt het gerealiseerd resultaat (= resultaat na mutaties reserves) *per programma* gepresenteerd.
- In de onderste regel staat het gerealiseerde resultaat *voor de gehele gemeente*. Dit is € 2,1 mln. en daarmee € 0,5 mln. lager dan begroot.

■ VERGELIJKING MET JAARREKENING 2016 EN BEGROTING 2017 (PRIMITIEF EN GEWIJZIGD)

De lasten en de baten per programma zijn in de volgende tabel nog een keer weergegeven in vergelijking met de rekeningcijfers over 2016 en in vergelijking met de primitieve begroting 2017 en de begroting 2017 na wijzigingen.

LASTEN PER PROGRAMMA		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Programma	2016 realisatie	2017 begroting	2017 begroting na wijz. (A)	2017 realisatie (B)	2017 verschil (A-B)		
1	Openbare orde en veiligheid	6.571	6.144	6.526	6.443	83	
2	Verkeer en vervoer	8.616	7.059	7.851	7.018	833	
3	Economie	807	664	680	713	-33	
4	Onderwijs	10.505	5.142	7.617	9.440	-1.823	
5	Sport, cultuur en recreatie	14.561	13.150	14.745	14.454	291	
6	Sociaal domein	67.943	67.129	72.932	72.018	914	
7	Volksgesondheid en milieu	11.203	12.212	13.119	12.764	355	
8	Ruimtelijke ontwikkeling en volksgezondheid	9.824	4.141	6.076	4.070	2.006	
9	Bestuur	7.340	6.841	7.206	6.617	589	
10	Bedrijfsvoering	14.668	14.349	15.233	14.476	757	
11	Financiering en algemene dekkingmiddelen	6.765	3.674	3.155	3.415	-260	
Gerealiseerd totaal lasten		158.803	140.505	155.140	151.428	3.712	

Jaarrekening 2017

Gemeente Zeist

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

RESULTAAT

PARAGRAFEN
COALITIEAKKOORD

PROGRAMMA'S

PARAGRAFEN

OVERZICHT
BATEN & LASTEN

BALANS

ONDERHANDEN
WERK

INVESTERINGEN

VASTSTELLINGS-
BESLUIT

BATEN PER PROGRAMMA		(BEDRAGEN X € 1.000)				
Programma		2016 realisatie	2017 begroting	2017 begroting na wijz. (A)	2017 realisatie (B)	2017 verschil (A-B)
1	Openbare orde en veiligheid	371	202	202	158	-44
2	Verkeer en vervoer	3.536	3.235	3.447	3.666	219
3	Economie	435	417	417	458	41
4	Onderwijs	3.853	548	1.513	2.581	1.068
5	Sport, cultuur en recreatie	2.154	2.440	2.440	2.376	-64
6	Sociaal domein	19.310	17.788	18.166	19.378	1.212
7	Volksgesondheid en milieu	10.072	10.421	10.376	11.383	1.007
8	Ruimtelijke ontwikkeling en volksgezondheid	6.541	3.506	4.037	6.041	2.004
9	Bestuur	1.570	1.346	1.346	1.791	445
10	Bedrijfsvoering	575	1.155	1.137	569	-568
11	Financiering en algemene dekkingmiddelen	116.226	98.907	105.289	106.341	1.052
Gerealiseerd totaal baten		164.643	139.965	148.370	154.742	6.372
Gerealiseerd totaal saldo baten en lasten		5.840	-540	-6.770	3.314	10.084

■ GEREALISEERD RESULTAAT JAARREKENING

Hieronder is samenvatting van de baten en lasten weergegeven. Vervolgens zijn de mutaties met de reserves opgenomen. Het totaal vormt het gerealiseerde resultaat van de jaarrekening 2017.

GEREALISEERD RESULTAAT JAARREKENING 2017						(BEDRAGEN X € 1.000)	
Omschrijvingen	2016 realisatie	2017 begroting	2017 begroting na wijz. (A)	2017 realisatie (B)		2017 verschil (A-B)	
Rekeningsresultaat voor mutaties	5.840	-540	-6.770	3.314	V	10.084	
Storting in Reserve (-)	-46.890	-4.586	-15.242	-38.275	N	23.033	
Ontrekking aan Reserve (+)	46.198	6.970	24.642	37.078	V	12.436	
Gerealiseerd resultaat	5.148	1.844	2.630	2.117		513	

ANALYSE VAN DE VERSCHILLEN TUSSEN BEGROTING EN REALISATIE

Hieronder gaan we in op de opbouw van het resultaat. De analyse is uitgevoerd op het gerealiseerde resultaat, dus na verwerking van de mutaties in de reserves. De belangrijkste verschillen tussen de begroting (na wijziging) en de werkelijke uitkomsten worden in onderstaande tabel inzichtelijk gemaakt en kort toegelicht. De uitgebreide(re) toelichtingen staan bij de betreffende onderdelen in de jaarstukken.

Saldo van de rekening 2017 met uitsplitsing naar de belangrijkste oorzaken

Grondexploitatie het Rond: hogere opbrengsten verkoop gronden	€	774.000	V
Inkomensuitkeringen en bestaanszekerheid	€	560.000	N
Wachtgeld personeel*	€	552.000	N
Vrijval voorziening wethouders pensioenen door hogere rekenrente	€	534.000	V
Lagere rente inkomsten door vervroegd aflossen hypothecaire leningen door (ex-) medewerkers	€	432.000	N
Vrijval stelposten gemeentefonds*	€	423.000	V
Parkeren: met name lagere inkomsten*	€	393.000	N
Liquidatie BRU*	€	326.000	V
Apparaatskosten RDWI, m.n. afrekening 2016	€	245.000	N
Niet gerealiseerde taakstelling sportaccommodaties	€	223.000	N
Diverse afwijkingen kleiner dan € 150.000	€	165.000	N
Totaal afwijking begroting -/- werkelijk (resultaat t.o.v. begroting)	€	513.000	N
Begrotingssaldo	€	2.630.000	V
Gerealiseerd resultaat jaarrekening 2017	€	2.117.000	V

* gemeld in onze brief RIB17.130 Septembercirculaire en 2e bestuursrapportage 2017

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Conform de bepalingen van artikel 28, lid c van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat de jaarrekening een 'overzicht van de incidentele baten en lasten'. Met dit overzicht wordt een indicatie gegeven van de bijzondere afwijkingen ten opzichte van het structurele beeld ('de uitschieters'). Normale budgetverschillen op activiteiten inzake structureel bestaand beleid zijn hierbij aangemerkt als naar hun aard ook structureel. Budgetafwijkingen die deel uitmaken van een gesloten systeem waarbij plussen en minnen worden verrekend met een reserve, zijn eveneens buiten beschouwing gelaten. Voorbeelden van dergelijke gesloten systemen zijn de baten en lasten voor onderwijs, onderhoud kapitaalgoederen, tijdelijk beleid en aankoop/verkoop van onroerende zaken. In het geval dat een incidentele last gedekt is door een (incidentele) onttrekking aan een reserve of een incidentele baat gestort is in een reserve, is deze reservemutatie in de laatste kolom van de onderstaande tabel opgenomen. Een positief bedrag is een onttrekking, een negatief bedrag een storting. (Incidentele) overboekingen tussen reserves zijn buiten beschouwing gelaten.

Jaarrekening 2017

Gemeente Zeist

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

RESULTAAT

PARAGRAFEN
COALITIEAKKOORD

PROGRAMMA'S

PARAGRAFEN

OVERZICHT
BATEN & LASTEN

BALANS

ONDERHANDEN
WERK

INVESTERINGEN

VASTSTELLINGS-
BESLUIT

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN (BEDRAGEN X € 1.000)

	2017 baten	2017 lasten	2017 mutatie reserve
Programma 1 Openbare orde en veiligheid	0	247	247
Project Samen Verder Den Dolder		206	206
Project Innovatiebeleid Veiligheid		41	41
Programma 2 Verkeer en vervoer	208	252	0
Lokaal maatwerk	208	208	0
Samenwerking Parkeerservice Midden-Nederland		44	
Programma 4 Onderwijs	0	16	16
Verduurzamen scholen	0	16	16
Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie	17	355	295
Opheffing liquidatie Recreatieschap UHKR		295	295
Geheugen van Zeist	17	60	
Programma 6 Sociaal domein	0	1.516	0
Project "Werk van Zeist"		752	
Huishoudelijke hulp toelage		348	
"Gezond in de stad"		41	
Regionale samenwerking sociaal domein		375	
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	-100	0	0
Opbrengsten begraafplaats	-100		
Programma 8 Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting	1.430	74	-1.356
Leges omgevingsvergunning	1.430		-1.430
Zorgeloos wonen		16	16
Den Dolder verkeersonderzoek		28	28
Stadsvernieuwing De Clomp		30	30

OVERZICHT VAN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN (VERVOLG) (BEDRAGEN X € 1.000)

	2017 baten	2017 lasten	2017 mutatie reserve
Programma 9 Bestuur	326	-534	0
Liquidatiesaldo BRU	326		
Vrijval uit voorziening wethouderspensionoenen		-534	
Programma 10 Bedrijfsvoering	0	601	50
Oude raadszaal		50	50
Storting in wachtgeldvoorziening		551	
Programma 11 Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	316	350	350
Risicovoorziening ivm aanslagen vennootschapsbel.		517	517
Gemeentefonds: "Gezond in de stad"	46		
Gemeentefonds: Huishoudelijke hulp toelage	270		
Verduurzamen vastgoed		9	9
Restant onvoorzien		-176	-176
Totaal	2.197	2.877	-398

STRUCTURELE ONTTREKKINGEN EN TOEVOEGINGEN AAN RESERVES

Conform de bepalingen van artikel 28, lid d van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevat de jaarrekening ook een 'overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves'.

STRUCTURELE ONTTREKKINGEN EN TOEVOEGINGEN AAN RESERVES (BEDRAGEN X € 1.000)		
	2017 baten	2017 lasten
Algemene reserves	229	1.070
Algemene reserve - Inkomensfunctie	229	1.070
Bestemmingsreserves	24.583	22.977
Reserve egalisatie FLO (oud) brandweer	173	405
Reserve onderhoud kapitaalgoederen	1.622	971
Reserve meubilair centrale huisvesting	5	65
Reserve dekking kap.lasten investeringen deel 1	11.942	1.035
Reserve dekking kap.lasten investeringen deel 2	65	10.946
Reserve egalisatiesystematiek	4.072	3.120
Reserve vervangingsinvesteringen Openbare Ruimte SFI/VIS	2.149	978
Reserve onderhoud Openbare Ruimte SFI/VIS	411	-
Reserve huisvesting onderwijs	2.625	4.937
Reserve revolving fund sociale woningbouw	725	220
Reserve vastgoedfonds	794	300
Totaal	24.812	24.047

INZET VAN DE STELPOST ONVOORZIEN

INZET VAN DE STELPOST ONVOORZIEN (BEDRAGEN IN €)		
Stelpost onvoorzien	Bedrag	Besloten bij
Beginsaldo	363.544	Begroting 2017 (primitief)
Claims Beukbergen	-19.164	17RV053 Verzamelvoorstel begrotingswijziging
Extra bijdrage Parkeerservice	-168.000	17RV080 Verzamelvoorstel begrotingswijziging en RIB 17.087 over parkeerservice
Eindsaldo	176.380	

Het saldo van de stelpost onvoorzien: € 176.380 is conform door de raad vastgesteld beleid ultimo 2017 toegevoegd aan het weerstandsvermogen. De stelposten maken deel uit van programma 11.

■ WET NORMERING TOPINKOMENS

In het kader van de Wet Normering Topinkomens heeft de gemeente de verplichting de inkomens van de topfunctionarissen openbaar te maken. Bij een gemeente zijn de topfunctionarissen gedefinieerd als de gemeentesecretaris en de griffier. Hieronder staan de verplichte gegevens rond deze topfunctionarissen opgenomen.

Naam		W.C.M. Lissenberg – van Dam		J. Janssen
Functiegegevens		Gemeentesecretaris		Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2017		1/1 – 31/12		1/1 – 31/12
Deeltijdfactor in fte		1,0		1,0
Gewezen topfunctionaris?		Nee		Nee
(Ficiteve) dienstbetrekking?		Ja		Ja
Beloning				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	123.632,97	€	€ 100.060,54
Beloning betaalbaar op termijn	€	16.987,56	€	€ 15.171,48
Subtotaal	€	140.620,53	€	€ 115.232,02
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€	181.000,00	€	€ 181.000,00
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	€	0,00	€	€ 0,00
Totaal bezoldiging	€	140.620,53	€	€ 115.232,02
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		Niet van toepassing		Niet van toepassing
Gegevens 2016				
Aanvang en einde functievervulling in 2016		1/1 – 31/12		1/1 – 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte		1,0		1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	114.477,54	€	€ 94.901,12
Beloning betaalbaar op termijn	€	14.637,60	€	€ 12.860,34
Totaal bezoldiging 2016	€	129.115,14	€	€ 107.761,46

De beloning blijft onder de norm volgens de Wet Normering Topinkomens.

BALANS

PER 31-12-2017

1. VASTE ACTIVA (BEDRAGEN X € 1.000)		
	31-12-2017	31-12-2016
Immateriële vaste activa	253	96
Kosten onderzoek en ontwikkeling	253	96
Materiële vaste activa	145.977	135.678
Investerings met economisch nut	123.579	124.776
Investerings met economisch nut (met heffing) *	8.442	6.852
Investerings in openbare ruimte met maatschappelijk nut	13.956	4.050
Financiële vaste activa	14.155	28.389
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	818	818
Overige langlopende leningen	13.337	27.570
Totaal Vaste Activa	160.385	164.163

* = vanaf 2014 cf voorschriften BBV splitsing aangebracht

2. VLOTTENDE ACTIVA (BEDRAGEN X € 1.000)		
	31-12-2017	31-12-2016
Vorraden	-1.925	-2.282
Niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0
Overige voorraden	84	-28
Bouwgronden in exploitatie	-557	-821
-/- Voorziening Exploitatietekorten	-1.452	-1.433
Vorderingen	56.918	54.859
Vorderingen openbare lichamen	8.739	7.965
Debiteuren RSD (Sociale Zaken)	633	722
Rekening-Courant verhoudingen	43.404	38.157
Vorderingen derden	2.769	6.884
Vorderingen belastingdebiteuren (Bghu)	2.354	2.137
Overige vorderingen (incl. verstrekte kasgeldlening WOM)	-202	-28
-/- Voorziening dubieuze debiteuren	-778	-978
Liquide middelen	7.320	1.134
Kassen	15	20
Banken	7.305	1.115
Overlopende activa	6.677	15.823
Overlopende activa	6.677	15.823
Totaal Vlottende Activa	68.990	69.534
Totaal Activa	229.375	233.697

Jaarrekening 2017

Gemeente Zeist

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

RESULTAAT

PARAGRAFEN
COALITIEAKKOORD

PROGRAMMA'S

PARAGRAFEN

OVERZICHT
BATEN & LASTEN

BALANS

ONDERHANDEN
WERK

INVESTERINGEN

VASTSTELLINGS-
BESLUIT

3. VASTE PASSIVA	(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2017	31-12-2016
Eigen Vermogen	152.577	149.263
Reserves:		
- algemene reserves	51.165	55.758
- bestemmingsreserves	99.295	88.358
Saldo van de rekening baten en lasten	2.117	5.148
Vorzieningen	13.619	13.493
Risico's	517	220
Overigen	13.103	13.273
Langlopende schulden (looptijd > 1 jaar)	39.328	43.657
OG langlopende geldleningen (banken)	39.300	43.625
OG langlopende geldleningen (overige)	0	4
Waarborgsommen	28	28
Totaal Vaste Passiva	205.524	202.084

4. VLOTTENDE PASSIVA	(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2017	31-12-2016
Vlottende schulden (looptijd < 1 jaar)	20.597	23.521
Rekening-Courant verhoudingen	46	53
Kortlopende schulden	20.119	23.017
OV-project Driebergen-Zeist	432	450
Overlopende passiva	3.254	3.763
Overlopende passiva	1.491	1.477
+/- vooruitontvangen gelden voor Grafonderhoud	1.763	1.693
+/- vooruitontvangen gelden voor sociale woningbouw	0	593
Totaal Vlottende Passiva	23.851	31.613
Totaal Passiva	229.375	233.697

Niet uit de balans blijvende verplichtingen:

Gewaarborgde geldleningen	294.725	312.440
Overige niet uit de balans blijvende verplichtingen	16.935	15.693

■ TOELICHTING OP DE BALANS

De balans van de gemeente Zeist is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Grondslagen voor waardering activa en passiva

De waardering van de activa en de passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij hierna bij het desbetreffende balansonderdeel anders is vermeld, zijn de activa en de passiva gewaardeerd tegen de nominale waarde.

■ Vaste activa

De immateriële- en materiële vaste activa zijn in de balans opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijzen verminderd met eventueel ontvangen investeringsbijdragen en gecumuleerde (in het algemeen lineaire) afschrijvingen, waarbij rekening is gehouden met de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Er is onderscheid gemaakt tussen materiële vaste activa met een economisch nut, materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven en materiële vaste activa met een maatschappelijk nut. Materiële vaste activa met een economisch nut zijn gevormd uit alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn en deze moeten worden geactiveerd. Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut mogen worden geactiveerd.

De afschrijvingstermijnen zijn gehanteerd conform de financiële verordening, zoals vermeld in de bijlage afschrijvingsbeleid bij artikel 9.

■ Financiële vaste activa

De deelnemingen zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

De overige langlopende leningen zijn uitstaande geldleningen tegen nominale waarde verminderd met ontvangen aflossingen. Tot zekerheid van de aan de ambtenaren verstrekte geldleningen is hypotheek gevestigd.

■ Voorraden

De in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen de historische kostprijs vermeerderd met de bijgeschreven exploitatieresultaten en gedane investeringen en verminderd met de opbrengsten uit verkopen. Bij de waardering is rekening gehouden met de toekomstige uitgaven en resultaten op deze in exploitatie genomen gronden. Verwachte verliezen zijn direct genomen door het treffen van een voorziening die in mindering is gebracht op de balanswaardering. Winsten op grondexploitaties worden genomen bij afsluiting van de betreffende complexen.

De herrubricering van Niet In Exploitatie Genomen Gronden (NIEGG) per 1/1/2016 naar Materiële Vaste Activa met een economisch nut vindt plaats op basis van de boekwaarde van de investering.

■ Vorderingen

Vorderingen zijn opgenomen tegen de nominale waarde, eventueel verminderd met een voorziening wegens oninbaarheid. De voorzieningen voor oninbaarheid zijn statisch bepaald op basis van de ouderdom en de volwaardigheid van de openstaande vordering. Individuele vorderingen groter dan € 100.000 worden individueel beoordeeld.

■ Voorzieningen

Voorzieningen zijn op het moment van het opmaken van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en risico's, voorzover hiervan de omvang redelijkerwijs kan worden ingeschat. Tevens zijn specifieke bestedingsverplichtingen voor van derden verkregen middelen voorzien.

Binnen de organisatie bestaat als gedragslijn om bepaalde toekomstige verplichtingen, zoals met name bij bodemverontreiniging en onderhoudskosten, te dekken binnen de meerjarenbegroting, in combinatie met een egalisatiereserve om schommelingen in het kostenniveau op te vangen.

■ Langlopende schulden

Onder de langlopende schulden zijn begrepen de schulden met een resterende looptijd van één jaar of langer.

■ Vlottende schulden en overlopende passiva

Onder vlottende schulden en overlopende passiva zijn begrepen de schulden met een looptijd korter dan één jaar.

■ SPECIFICATIE VAN DE DIVERSE ONDERDELEN VAN DE BALANS

■ Activa

Vaste Activa

Vaste activa zijn bezittingen van een organisatie, waarin het vermogen voor een periode langer dan één jaar is vastgelegd.

1 Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa betreffen activa die niet tastbaar zijn. Het betreft met name voorbereidings- en onderzoekskosten. In beginsel worden deze kosten gedekt uit toekomstige exploitaties of uit interne bijdragen of inkomsten van derden. Voor zover dit niet kan worden gerealiseerd, worden deze kosten gedekt uit de reserve zelfregulerende projecten. Dit kan over de verschillende jaren leiden tot grote fluctuaties.

Het verloop van de boekwaarden is als volgt weer te geven:

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA					(BEDRAGEN X € 1.000)
	Boekwaarde 1/1/2017	Vermeerdingen 2017	Verminderingen 2017	Afschrijving 2017	Boekwaarde 31/12/2017
Kosten verbonden aan het sluiten geldleningen	0	0	0	0	0
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	96	157	0	0	253
Totalen	96	157	0	0	253

De vermeerderingen zijn voorbereidingskosten Huis ter Heide, onderzoekskosten woningbouw Austerlitz, voorbereidingskosten ontwikkeling Gemeentewerf en vooronderzoek project De Clomp in totaal € 157.000, die zijn geactiveerd. De vermeerderingen voorbereidingskosten Kerkenbosch ad € 234.000 zijn verrekend met ontvangen bijdragen.

Per balansdatum zijn de ontvangen bijdragen hoger dan de geboekte lasten, zodat de immateriële vaste activa een negatief bedrag is op de activazijde van de balans.

2a Materiële vaste activa met een economisch nut

Materiële vaste activa met een economisch nut betreffen activa die verhandelbaar zijn en/of opbrengsten (kunnen) genereren. Materiële vaste activa wordt onderscheiden in "Investerings met een economisch nut" en "Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven".

Het verloop van deze activa is als volgt weer te geven:

MATERIËLE VASTE ACTIVA (ECONOMISCH NUT)					(BEDRAGEN X € 1.000)	
	Boekwaarde 1/1/2017	Vermeerdingen 2017	Verminderings 2017	Afschrijving 2017	Boekwaarde 31/12/2017	
Gronden en Terreinen (incl. erfpachtgrond)	33.760	1.298	368	78	34.613	
Woonruimten	1.410	0	0	41	1.370	
Bedrijfsgebouwen	66.217	3.771	0	2.407	67.581	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	840	251	0	91	1.000	
Vervoermiddelen	219	34	0	39	214	
Machines, apparaten en installaties	7.369	186	0	899	6.656	
Overige materiële vaste activa	13.694	432	1.028	952	214	
Totaal investeringen (economisch nut)	123.510	5.972	1.396	4.508	123.579	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (met heffing)	8.118	990	0	665	8.442	
Totaal investeringen (economisch nut met heffing)	8.118	990	0	665	8.442	

De toename "Gronden en Terreinen (incl. erfpachtgrond)" betreft aankoop van gronden/ bouwpercelen, waaronder Stenia Onderwijsgebouw Azaria – Rafael voor Stenia onderwijsgebouw Azaria-Rafael voor 1,26 milj. De vermindering bestaat uit een rijksbijdrage voor project Rozenheuvel voor € 150.000 en opbrengsten gehaald met de verkoop van grond in het project Grondannexaties voor € 100.000.

De toename bij bedrijfsgebouwen betreft investeringen in de Tijdelijke uitbreiding OSG Schoonoord voor 1,8 milj, aanpassing van VSO De Meerklank (Laan van Eikenstein) voor € 860.000 en OSO Meerklank locatie Azaria voor € 500.000.

De vermeerdering bij de Overige materiële vaste activa betreft de afwaardering van een aantal panden als gevolg van het faillissement van de Stichting Zonnehuizen

2b Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut

Materiële vaste activa met een maatschappelijk nut zijn investeringen in de openbare ruimte en hebben uitsluitend een maatschappelijk nut.

Het verloop van de boekwaarden is als volgt weer te geven:

MATERIËLE VASTE ACTIVA (MAATSCHAPPELIJK NUT)					(BEDRAGEN X € 1.000)	
	Boekwaarde 1/1/2017	Vermeerdingen 2017	Verminderingen 2017	Afschrijving 2017	Boekwaarde 31/12/2017	
Gronden en Terreinen (incl. erfpachtgrond)	698	0	0	32	666	
Woonruimten	0	0	0	0	0	
Bedrijfsgebouwen	0	0	0	0	0	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.282	9.763	-238	52	13.230	
Machines, apparaten en installaties	71	0	0	10	61	
Overige materiële vaste activa	0	0	0	0	0	
Totalen	4.050	9.763	-238	94	13.956	

De toename "Grond-, weg- en waterbouwkundige werken" ad € 9,7 mln. wordt met name veroorzaakt door de uitvoering van Centrumplan ad € 4,0 milj., de reconstructie van het kruispunt Bergweg ad 1,0 milj, groot onderhoud Boulevard/Geroplein ad 1,0 milj, groot asfaltonderhoud op diverse locaties ad 1,0 milj.

De afname komt voort uit een ontvangen bijdrage voor het Railscherm bij Den Dolder.

3 Financiële vaste activa

Financiële vaste activa zijn in geld uitgedrukte vorderingen op derden of deelnemingen in andere organisaties.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA						(BEDRAGEN X € 1.000)
	Boekwaarde 1/1/2017	Vermeerdingen 2017	Verminderings 2017	Afschrijving 2017	Boekwaarde 31/12/2017	
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen						
- Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten NV	480	0	0	0	480	
- Certificaten van aandelen Dataland BV	3	0	0	0	3	
- Aandelen Vitens NV	60	0	0	0	60	
- Aandelen BIGA	275	0	0	0	275	
Overige langlopende leningen						
- verstrekte hypotheekleningen	19.285	0	7.808	0	11.477	
- verstrekte startershypotheken	1.800	0	0	0	1.800	
- verstrekte lening tbv Brandweer kazerne	6.486	0	6.486	0	0	
- verstrekte blijversleningen	0	60	0	0	60	
Totalen	28.389	60	14.294	0	14.155	

Het saldo van de overige langlopende leningen evenals in vorige jaren sterk gedaald. Dit wordt veroorzaakt door met name tussentijdse aflossingen van verstrekte hypothecaire leningen. Met deze sterke daling van de verstrekte hypotheekleningen van € 7,4 mln is de aflossing in absolute zin overigens wel fors lager dan in 2015 en 2016.

De uitgezette gelden worden als volledig inbaar gewaardeerd.

De aflossing op de hypotheek loopt goed; er vonden in 2017 opnieuw vrijwillig veel extra aflossingen plaats, op basis van woningverkoop en vooral tussentijds, doordat leningen elders tegen een lagere rente kunnen worden overgesloten. Het aantal leningen met betalingsachterstand is zeer beperkt. Er staat ook nog slechts een zeer beperkt aantal woningen "onder water".

De gemeente heeft altijd een hypothecaire zekerheid; bij een gering aantal leners is de restantschuld hoger dan de WOZ-waarde. Het resterende risico wordt meegenomen in de risicoparagraaf en het weerstandsvermogen van de gemeente.

Voor de starters hypotheekleningen geldt dat het slechts een deel van het voor de woning geleend geld betreft; de hoofdsom wordt geleend via het reguliere circuit van hypotheekverstrekkers. Rond de starters hypotheekleningen geldt bovendien de zekerheid van de Nederlands Hypotheek Garantie, aangevuld met de voorwaarden van de starters hypotheek en de hypothecaire zekerheid. Hierdoor is het restrisico voor de gemeente marginaal. In 2017 is bovendien de mogelijkheid geïntroduceerd om een zgn. Blijverslening via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVn) af te sluiten. Er zijn in 2017 nog geen blijversleningen verstrekt.

Vlottende activa

Vlottende activa zijn bezittingen van een organisatie, waarin het vermogen voor een periode korter dan één jaar is vastgelegd.

4 Voorraden

Dit betreft de goederen die in de organisatie voorhanden zijn om daaruit te bewerken, verkopen, of te leveren. Een belangrijke categorie bij de gemeente is de gronden en onderhandenwerk binnen een grondexploitatie.

Deze balanspost bestaat daarom hoofdzakelijk uit de investeringen per 31-12-2017 van de in uitvoering zijnde exploitaties Den Dolder Foxlaan, Harmonielaan, Huis ter Heide West en Beukbergen. Voor de verliesgevende exploitaties Harmonielaan en Beukbergen is per balansdatum een voorziening opgenomen.

VOORRADEN	(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2017	31-12-2016
a. Onderhandenwerk inzake grondexploitaties	-557	-821
b. -/- Voorziening Exploitatie tekorten	-1.452	-1.433
Subtotaal	-2.010	-2.254
d. Overige voorraden	84	-28
Totaal voorraden	-1.925	-2.282

AD A. ONDERHANDEN WERKEN INZAKE GRONDEXPLOITATIES 2017		(BEDRAGEN X € 1.000)
Balans per 1-1-2017		-821
Bij:		
Verwerving		
Exploitatiekosten	994	
Afsluiting grondexploitatie	0	
Rentekosten	0	
		994
Af:		
Baten	728	
Afsluiting grondexploitatie	0	
Rentebaten	2	
		730
Balans per 31-12-2016		-557

AD B. VOORZIENING EXPLOITATIETEKORTEN (BEDRAGEN X € 1.000)

De voorziening is in 2017 als volgt gemuteerd:

Gebied:	Saldo 1/1	Mutaties	Saldo 31/12
Beukbergen	1.433	-218	1.214
Harmonielaan	0	238	238
Totaal	1.433	19.680	1.452

AD D. OVERIGE VOORRADEN (BEDRAGEN X € 1.000)

De post overige voorraden is als volgt samengesteld:

Werken in uitvoering	81
Magazijnvoorraad technische gebruiksartikelen incl. BTW	0
Overige	4
Totaal	84

Specificatie van de investering in onderhanden werk (a.) per activiteit:

Foxlaan Den Dolder	0
Harmonielaan	4
Huis ter Heide West	1.875
Herstructurering Beukbergen	-2.436
Balans per 31-12-2017	-557

Per exploitatie is een toelichting op hoofdlijnen op het per balansdatum berekende resultaat opgenomen in [paragraaf 4.6 Grondbeleid](#).

Zoals gebruikelijk ontvangen de financiële commissies van de raad (geheime) rapportages waarin meer in detail de opbouw van het resultaat per exploitatie is weergegeven.

Daarom wordt hier volstaan met een tabel met daarin per exploitatie de boekwaarde en het berekende resultaat.

VERWACHTE RESULTATEN EN BIJBEHORENDE VOORZIENINGEN (BEDRAGEN X € 1.000)

Omschrijving	Boek- waarde 31-12-2017	Resultaat	Voordeel / Nadeel	Voor- ziening	Effect afsluiten grex
Foxlaan Den Dolder	0	427	voordeel	0	nvt
Harmonielaan	4	-238	nadeel	238	nvt
Huis ter Heide west	1.875	0	voordeel*	0	nvt
Beukbergen	-2.436	-1.214	nadeel	1.214	nvt
Totaal	-557	-1.025		1.452	

* Het resultaat van Huis ter Heide west is € 0 doordat de bijdrage aan het programma Hart van de Heuvelrug is opgenomen als kostenpost in de grondexploitatie.

5 Vorderingen

Betreft de rechten op grond waarvan bedragen bij derden kunnen worden (terug)gevorderd.

VORDERINGEN	(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2017	31-12-2016
Publiekrechtelijke vorderingen	8.739	7.965
Debiteuren Regionale Sociale Dienst	633	722
Rekening Courant-verhoudingen	43.404	38.157
Vorderingen derden	2.769	6.884
Vorderingen belastingdebiteuren	2.354	2.137
Overige vorderingen	-202	-28
-/- Voorziening dubieuze debiteuren	-778	-978
Totaal vorderingen ultimo van het jaar	56.918	54.859

Publiekrechtelijke vorderingen

De vorderingen op publiekrechtelijke instellingen bestaan hoofdzakelijk uit vorderingen op het rijk (Btw compensatiefonds). De vordering uit hoofde van de declaratie Btw-compensatiefonds over 2017 is € 0,7 mln. hoger dan over 2016. Dit komt vooral door het hogere investeringsniveau in 2017, onder andere door de herstructurering Beukbergen en het Centrumplan. De publiekrechtelijke vorderingen zijn beoordeeld als 100% inbaar.

Debiteuren Regionale Sociale Dienst

De vorderingen Regionale Sociale Dienst (RSD) die betrekking hebben op de Wet Werk en Bijstand (Wwb) zijn in 2013 opnieuw beoordeeld. Vanaf 2006 is de uitvoering van de Wwb overgedragen aan de RSD. Daarbij is destijds overeengekomen dat de gemeente eigenaar blijft van de bestaande vorderingen.

Gezien de leeftijd van de vorderingen en het type vorderingen (bijstand), is het percentage oninbaar gehandhaafd op 100% en de voorziening daarop bepaald.

Rekening Courant-verhoudingen

Bij de rekening-courant verhoudingen wordt de belangrijkste post gevormd door de rekening-courant-verhouding met het Agentschap van het Ministerie van Financiën in het kader van het schatkistbankieren. Het saldo is in 2017 opgelopen van € 38,2 mln. naar € 43,4 mln. Dit betreft tijdelijk overtollige middelen.

De toename van het saldo is vooral veroorzaakt door de hogere (dan verwachte) aflossing op de hypotheek. In totaal is op de gemeentelijke hypotheekportefeuille in 2017 € 7,4 mln. aan (extra) aflossingen ontvangen.

Het schatkistbankieren is eind 2013 gestart. Overtollige liquide middelen worden in rekening-courant bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën gestald. Dagelijks wordt (aan het eind van de dag) een eventueel saldo boven de € 500.000 automatisch naar het Agentschap afgestort en wordt gecontroleerd of het saldo van de eigen liquide middelen voldoende is voor de (verwachte) betalingen van die dag of dat er reden is voor opname van (een deel van) het bij het Agentschap gestalde geld.

Het maximale bedrag aan liquide middelen dat de gemeente voor het reguliere betalings-verkeer zelf mag aanhouden is 0,75% van het begrotingstotaal. Voor Zeist kwam dat over 2017 uit op € 1.054.000.

Per kwartaal moet de benutting van het drempelbedrag worden bijgehouden. Over 2017 is gemiddeld € 697.000 als saldo aangehouden. In geen van de kwartalen is het drempelbedrag overschreden. Zie verder voor de benutting van het drempelbedrag per kwartaal de onderstaande tabel.

BEREKENING BENUTTING DREMPELBEDRAG SCHATKISTBANKIERN		(BEDRAGEN X € 1.000)			
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	1.054			
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
		653	610	656	866
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	401	444	397	188
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	140.505			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	140.505			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	1.054			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
		58.735	55.529	60.384	79.648
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	653	610	656	866

Vorderingen derden

De vorderingen derden (privaatrechtelijke vorderingen) zijn fors gedaald. Dit wordt met name veroorzaakt door een ontvangst van € 2,4 mln. met betrekking tot de vordering WOM Kerkebosch BV inzake de (voorlopige) inbrengwaarde grond Kerkebosch. Deze vordering is daardoor gedaald van € 8,2 naar nu nog € 1,6 mln.

Vorderingen belastingdebiteuren

De vorderingen op belastingdebiteuren zijn gestegen met € 0,2 mln. Met name de vorderingen aan leges zijn hoger dan vorig jaar, dit betreft vooral leges omgevingsvergunningen voor nieuwe projecten. Daar staat een wat lagere openstaande vordering voor Onroerende ZaakBelastingen tegenover.

Voorziening dubieuze debiteuren

De voorziening Dubieuze debiteuren ligt op een lager niveau dan eind 2016.

De voorziening bestaat uit de volgende elementen:

1. Er is een 100% voorziening voor de debiteuren Sociale zaken van vóór 2006. De voorziening is daarom gelijk aan het debiteurensaldo (€ 722.000).
2. Het niveau van de privaatrechtelijke vorderingen ligt eind 2017 lager dan vorig jaar en de percentages "oninbaar" konden bovendien op een lager niveau worden gesteld. Hierdoor is voor de overige vorderingen derden een voorziening van € 85.000 voldoende. Daarnaast worden opgelegde dwangsommen voor 100% voorzien.
3. Het niveau van de belastingdebiteuren was in 2016 nog hoger dan gebruikelijk door de overgang naar de BghU en in verband daarmee de afrekening over oude jaren. Het saldo belastingdebiteuren is ultimo 2017 verder afgenomen, wat resulteert in een (lagere) voorziening van € 57.000 voor de belastingdebiteuren.

6 Liquide middelen

Door de verplichte invoering van het schatkistbankieren moeten overtollige kasmiddelen worden gestald op een rekening bij het Rijk (zie onder Vlottende activa – Vorderingen). De gemeente mag een marge van maximaal € 1,1 mln gemiddeld per kwartaal aanhouden voor het reguliere betalingsverkeer. Zie hiervoor onder "Benutting berekening drempelbedrag".

Op balansdatum was het saldo liquide middelen duidelijk hoger doordat op de laatste werkdag van het jaar de aflossing van de verstrekte lening voor de bouw van de brandweerkazerne is ontvangen. Deze aflossing kon niet meer dezelfde dag naar "Rijksschatkist" worden overgeboekt.

7 Overlopende activa

De overlopende activa bestaat uit nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde kosten.

OVERLOPENDE ACTIVA	(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2017	31-12-2016
Nog te ontvangen bedragen (+ overigen)	3.712	14.354
Vooruitbetaalde bedragen	2.965	1.470
Pre-grondexploitatiebedragen	0	0
Totaal overlopende activa	6.677	15.823

De overlopende activa is afgenomen met € 9,2 mln. ten opzichte van 2016, zijnde

- Het saldo nog te ontvangen bedragen is afgenomen met € 6,6 mln. De afname valt te verklaren door lagere nog te ontvangen bedragen voor de Vangnetregeling (Participatiewet). Dit hangt samen met de aanscherping van de regeling en het lagere tekort. Bovendien geeft de afrekening met de RDWI in 2017 geen te ontvangen, maar een te betalen bedrag te zien. In 2017 waren de voorschotten lager dan de werkelijke kosten.

Verder zijn de eind 2016 nog openstaande bedragen in verband met opbrengsten van de WOM Kerckebosch bv en opbrengsten van verkopen van grond uit de grond-exploitatie Het Rond, in 2017 ontvangen. Tenslotte kan worden gemeld dat de verstrekte lening in verband met de bouw van de brandweergarage volledig is afgelost in 2017, waardoor de post nog te ontvangen rente is weggevallen.

- Het saldo vooruitbetaalde bedragen is afgenomen met € 2,5 mln. De belangrijkste oorzaak is dat er in 2017 voor de jeugdzorg niet is meer is gewerkt met voorschotten, omdat het declareren inmiddels goed verliep. Daar tegenover staan vooruitbetaalde bedragen aan de VRU (bijdrage 1e kwartaal 2018) en aan de Belastingdienst in verband met voorlopige aanslagen vennootschapsbelasting.

■ Passiva

De passiva betreffen het vermogen van de gemeente. Het gaat hierbij om het eigen vermogen en het vreemd vermogen.

Vaste passiva

1 Eigen vermogen

EIGEN VERMOGEN	(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2017	31-12-2016
Algemene reserves	51.165	55.758
Bestemmingsreserves	99.295	88.358
Totaal van de reserves	150.460	144.116

SALDO VAN DE REKENING	(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2017	31-12-2016
Saldo van de rekening van baten en lasten	2.117	5.148
Het saldo van de rekening van baten en lasten	2.117	5.148

Het saldo van de rekening is toegelicht in het hoofdstuk 5. Overzicht van baten en lasten.

Overzicht van het verloop van de reserves

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves vinden plaats zowel op basis van de begroting als op basis van de werkelijke realisatie. De mutaties op basis van de werkelijke cijfers staan in de tabellen onder de programma's als 'verschillen t.o.v. de begroting in toevoegingen en onttrekkingen aan reserves via programma 11'.

Algemene reserves

Reserves waaraan de raad geen bepaalde bestemming heeft gegeven.

Het verloop van de boekwaarde is als volgt te specificeren.

ALGEMENE RESERVES					(BEDRAGEN X € 1.000)
	Boekwaarde 1/1/2017	Vermeerdingen 2017	Verminderingen 2017	Boekwaarde 31/12/2017	
Vrije reserve	0	5.497	5.497	0	
Algemene Reserve/ Inkomensfunctie	42.778	229	1.070	41.937	
Algemene Reserve/Weerstandsvermogen	12.980	253	4.005	9.228	
Totaal Algemene Reserves	55.758	5.978	10.572	51.165	

De belangrijkste mutaties in de algemene reserves zijn:

- Vrije reserve

In deze reserve is het rekeningsaldo 2016 gestort en zijn de bestemmingsvoorstellen, zoals besloten bij de Jaarrekening 2016, onttrokken.

- Algemene reserve (inkomensfunctie)

Een deel van de stortingen betreffen verplichtingen uit het verleden. Destijds is bij tijdelijke tekorten een bedrag uit de algemene reserve onttrokken met de afspraak het op een later moment terug te storten. Dat is conform begroting gebeurd.

De onttrekking betreft een besluit bij de begroting 2016 om te egaliseren tussen de jaren 2016 en 2017. Dit zorgt in 2016 voor een storting en in 2017 tot een evengrote onttrekking.

- Reserve weerstandsvermogen

In de reserve is gestort op basis van besluitvorming bij de begroting 2017 ten aanzien van het eigen risicodragerschap WGA (Werkhervattingsregeling Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten) voor wat betreft het eigen personeel. Per 1 januari 2016 is Zeist eigen risicodragers voor de WGA. Het beschikbare budget voor de verzekering is in het weerstandsvermogen gestort om in de

Jaarrekening 2017

Gemeente Zeist

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

RESULTAAT

PARAGRAFEN
COALITIEAKKOORD

PROGRAMMA'S

PARAGRAFEN

OVERZICHT
BATEN & LASTEN

BALANS

ONDERHANDEN
WERK

INVESTERINGEN

VASTSTELLINGS-
BESLUIT

toekomst eventuele WGA-kosten hieruit te dekken. Daarnaast is conform door de raad vastgesteld beleid ultimo 2017 het restant van de stelpost onvoorzien toegevoegd. Conform besluitvorming is een bedrag uit de reserve onttrokken ten gunste van de reserve RIOZ. Daarnaast zijn een aantal gerealiseerde risico's onttrokken uit het weerstandsvermogen. Het gaat hierbij om de kosten voor de opheffing van UHVK en de kosten van het project Samen Verder Den Dolder. Tot slot is de aanslag vennootschapsbelasting 2016 en de voorlopige aanslag 2017 onttrokken aan de reserve en gestort in de voorziening risico's.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn die reserves waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Het verloop van de boekwaarde is als volgt te specificeren.

BESTEMMINGSRERESVES					(BEDRAGEN X € 1.000)
	Boekwaarde 1/1/2017	Vermeerdingen 2017	Verminderingen 2017	Boekwaarde 31/12/2017	
Egalisatiereserve FLO (oud) brandweer	1.515	173	405	1.283	
Reserve zelfregulerende projecten	741	0	0	741	
Reserve egalisatie onderh. Kapitaalgoed.	4.788	1.622	971	5.439	
Bestem.Reserve / Centrale Huisvesting	780	5	65	720	
Reserve/ Dekking investeringen	15.635	11.942	1.035	26.542	
Reserve dekk. Invest. deel II ann.	10.881	65	10.946	0	
Reserve voormalige ISV projecten	214	0	58	156	
Reserve Egalisatiesystematiek	3.120	4.072	3.120	4.072	
Bestemmingsres/RIOZ	11.020	4.741	2.780	12.981	
Bestemmingsres/ Decentralisaties	16.134	1.789	73	17.850	
Bestemmingsreserve / Bomenfonds	1.196	1.671	0	2.867	
Reserve Fietstunnel Den Dolder	4.000	0	0	4.000	
Res. Vervangingsinv. Openb. Ruimte(SFI/VIS)	3.541	2.149	978	4.712	
Res. Onderhoud Openb. Ruimte(SFI/VIS)	1.171	411	0	1.582	

BESTEMMINGSRESERVES (VERVOLG)				(BEDRAGEN X € 1.000)	
	Boekwaarde 1/1/2017	Vermeerdingen 2017	Verminderingen 2017	Boekwaarde 31/12/2017	
Bestemmingsreserve Leges	0	4.133	0	4.133	
Reserve huisvestingsvoorz. onderwijs	9.958	2.625	4.937	7.645	
Bestemmingsreserve Zorgeloos wonen	42	0	16	27	
Reserve revolvingfund sociale woningbouw	1.698	725	220	2.203	
Reserve vastgoedfonds	1.493	794	300	1.987	
Bestemmingsres. / Grondbedrijf	430	528	602	357	
Totaal Bestemmingsreserves	88.358	37.444	26.506	99.295	
Totaal Reserves	144.116	43.423	37.078	150.460	

Onderstaand zijn de belangrijkste mutaties toegelicht (wanneer het saldo van de reserve met meer dan € 100.000 is gestegen of gedaald).

- Egalisatiereserve FLO (oud) brandweer

Deze reserve wordt ingezet voor het overgangsrecht voor beroepsmedewerkers en vrijwilligers van de brandweer, die op 31 december 2005 een aanstelling hadden. Jaarlijks wordt een vast bedrag gestort in de reserve en worden de uitbetaalde uitkeringen onttrokken.

- Reserve egalisatie meerjarig onderhoud kapitaalgoederen

Stortingen betreffen het jaarlijks gemiddelde bedrag wat nodig is voor de structurele dekking voor de onderhoudswerken van de gemeentelijke eigendommen. Stortingen worden gedaan op basis van de meest actuele onderhoudsplannen. Onttrekkingen wisselen jaarlijks, dit is afhankelijk van de werkelijke omvang van het uitgevoerde onderhoud.

- Dekkingsreserve investeringen deel 1

Deze reserve wordt ingezet voor de dekking van de rente- en afschrijvingslasten van een specifieke groep investeringen. De omvang van deze reserve daalt, omdat het nog af te schrijven bedrag (= resterende boekwaarde) van deze groep van investeringen daalt. In 2017 is op basis van besluitvorming de reserve dekking investeringen deel 2 / annuïtair samengevoegd met de dekkingsreserve investeringen deel 1. Dit heeft geleid tot een storting in de dekkingsreserve investeringen deel 1.

- Reserve dekking investeringen deel 2 / annuïtair

Deze reserve wordt ingezet voor de dekking van een deel van de rente- en afschrijvingslasten van de (centrale) huisvesting. In 2017 is op basis van besluitvorming de reserve dekking investeringen deel 2 / annuïtair samengevoegd met de dekkingsreserve investeringen deel 1. Dit heeft geleid tot een onttrekking in de reserve dekkingen investeringen deel 2.

- Reserve egalisatiesystematiek

Deze reserve is gevormd om onder bepaalde voorwaarden middelen mee te kunnen nemen naar een volgend jaar. Dit gebeurt bij taken / producten met een tijdelijk karakter of bij taken / producten, waarbij de kosten tussen de jaren nogal kunnen wisselen. In de nota Reserves en voorzieningen 2017 heeft de raad vastgesteld voor welke taken / producten dit geldt en welke verdere voorwaarden hierbij van toepassing zijn.

De meegenomen gelden uit 2016 van in totaal € 4,3 mln. zijn in het begin van 2017 uit de reserve onttrokken en aan de betreffende taak toegevoegd.

Aan het eind van het jaar is gekeken welke resterende budgetten conform de voorwaarden meegenomen mogen worden naar 2018.

Ultimo 2017 is € 4,0 mln. gestort in de reserve egalisatiesystematiek. De meegenomen middelen ultimo 2017 betreffen:

Doorgeschoven middelen ultimo 2017

Niet aangewende middelen incidenteel beleid	€	2.532.000
(Loopbaan)ontwikkeling wethouders	€	42.000
Opleiding en loopbaanbegeleiding	€	100.000
Onderzoek rekenkamercommissie	€	39.000
Wijkgericht werken	€	146.000
Raadsuitgaven verkiezingen	€	24.000
Egalisatie ICT	€	435.000
Bodemsanering	€	648.000
Sanering milieuhinderlijke bedrijven	€	58.000
Kunst in de openbare ruimte	€	48.000
Totaal	€	4.072.000

- Reserve Integrale Ontwikkeling Zeist (RIOZ):

Besloten is om het resterende saldo van de jaarrekening 2016 in het RIOZ te storten.

Ook wordt aan het RIOZ een begrote toevoeging gedaan om de reserve op (prijs)peil te houden en wordt een storting gedaan vanuit het weerstandsvermogen.

Via voorstellen bij de begroting 2017 is besloten om diverse onttrekkingen te doen aan het RIOZ. Deze onttrekkingen hebben een totale waarde van € 2,8 mln, dit is als volgt verdeeld:

Samenwerkingsverbanden	€	100.000
Duurzaamheidsimpuls	€	50.000
E-laadpalen	€	38.000
Leader Utrecht-Oost	€	7.000
Bomenbeheerplan	€	1.000.000
Centrumplan	€	700.000
Walkartpark	€	85.000
Revolving Fund Werk Voor Zeist	€	526.000
Parkeerplaatsen Kerckebosch	€	50.000
Bijdrage groen winkelcentrum Kerckebosch	€	225.000
Totaal	€	2.781.000

- Reserve decentralisaties

De reserve decentralisaties maakt deel uit van het "gesloten systeem" decentralisaties.

Dat betekent dat overschotten of tekorten op de Wmo, jeugdhulp en participatie worden verrekend met de reserve. In 2017 is er, per saldo, een overschot van € 1,8 mln. wat wordt toegevoegd aan de reserve. Daarnaast heeft er een éénmalige onttrekking plaatsgevonden ad € 73.000 ter dekking van de eigen bijdrage van de BUIG.

- Reserve bomenfonds

Bij de jaarrekening 2016 is via voorstellen besloten om een toevoeging te doen aan de reserve bomenfonds vanuit het jaarrekening saldo. Tevens is bij de begroting 2017 via voorstellen besloten om een bedrag van € 1,0 mln. vanuit het RIOZ te storten.

De onttrekkingen hebben plaatsgevonden op basis van concrete uitvoeringsplannen voor vervanging van bomen.

- Reserve vervangingsinvesteringen openbare ruimte SFI/VIS

Deze reserve wordt ingezet om jaarlijks de verschillen tussen begrote en werkelijke kapitaallasten in de openbare ruimte (investeringen met een maatschappelijk nut) op te vangen.

In 2017 zijn de werkelijke kapitaallasten lager dan de begrote kapitaallasten, dit heeft tot een storting van € 1,4 mln geleid. Daarnaast is er € 700.000 vanuit de reserve maatschappelijk nut over geboekt naar de reserve vervangingsinvesteringen openbare ruimte SFI/VIS.

- Reserve onderhoud openbare ruimte SFI/VIS

Deze reserve wordt ingezet om jaarlijks de verschillen tussen begrote en werkelijke onderhoudslasten in de openbare ruimte (investeringen met een maatschappelijk nut) op te vangen. Ultimo 2017 is een storting gedaan van € 411.000 doordat de onderhoudskosten in werkelijkheid lager waren dan begroot.

- Reserve leges omgevingsvergunningen

Deze reserve wordt ingezet om jaarlijks de verschillen tussen begrote en werkelijke opbrengst van de leges omgevingsvergunningen op te vangen. Deze reserve is via besluitvorming in 2017 ingesteld. Ultimo 2017 is een storting gedaan van € 4,1 mln. bestaande uit:

- Bestemmingsvoorstel bij jaarrekening 2016
- Melding bestuursrapportage 2017
- Verschil begrote en werkelijke opbrengsten leges omgevingsvergunningen 2017

- Reserve huisvestingsvoorzieningen onderwijs

De jaarlijkse toevoeging aan de reserve vanuit de algemene middelen is dit jaar op basis van de meicirculaire Gemeentefonds verhoogd, vanwege een stijgend aantal leerlingen. De werkelijk kosten voor onderwijshuisvesting zijn aan de reserve onttrokken. De gemaakte kosten in 2017 zijn hoger dan begroot (zie verder de toelichting bij de [programma 4](#)). In 2017 zijn de kosten van onderwijshuisvesting hoger dan de stortingen en daalt de reserve. Uit de recent gemaakte opstelling voor het IHP (integraal huisvestingsplan) 2018 blijkt dat over 10 jaar de stortingen en onttrekkingen elkaar in evenwicht gaan houden en er dan nog voldoende middelen in de reserve resteren.

- Reserve revolving fund sociale woningbouw

De stortingen in deze reserve worden gevormd door 50% van de verkoopopbrengst van gemeentelijke woningen (de overige 50% wordt gestort in het Vastgoedfonds) en een vaste jaarlijkse storting van € 36.000 ten laste van de algemene middelen. In 2017 is bij het vaststellen van de nota reserves en voorzieningen besloten om de voorziening vooruitontvangen gelden sociale woningbouw te laten vervallen en de beschikbare middelen te storten in de reserve revolving fund sociale woningbouw. Dit heeft geleid tot een storting van € 593.000. De onttrekking betreft een storting in de voorziening grex Harmonielaan.

- Reserve vastgoedfonds

De stortingen in deze reserve worden gevormd door verkoop van gemeentelijk eigendom (uitgezonderd verkoopopbrengst waar de raad via besluitvorming een andere bestemming aan heeft gegeven). De onttrekkingen zijn conform besluitvorming en hebben betrekking op een bijdrage voor De Clomp, een bijdrage voor de kruising Abrona Sterrenberg en een bijdrage voor het onderhoud van diverse panden. Daarnaast worden de (meer)kosten die gemaakt worden voor de afhandeling van grondverkoop en van bepaalde bedrijfsverplaatsingen aan de reserve onttrokken.

2 Voorzieningen

Voorzieningen worden getroffen voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijker wijs is in te schatten,
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten,
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand

begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren,

- bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in art 35 lid 1b BBV,
- van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschot-bedragen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheden met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Het verloop van de boekwaarde is als volgt te specificieren:

VOORZIENINGEN					(BEDRAGEN X € 1.000)
	Boekwaarde 1/1/2017	Vermeerdingen 2017	Verminderingen 2017	Boekwaarde 31/12/2017	
Voorziening risico's	220	517	220	517	
sub. Risico voorzieningen	220	517	220	517	
Voorziening pensioenen vm. wethouders	7.715	-265	410	7.040	
Voorziening wachtgeldverplichtingen personeel	696	889	494	1.090	
Voorziening wachtgeldverplichtingen bestuurders	62	-23	39	0	
Voorziening spaarpremies (hypotheken)	28	2	0	31	
Voorziening vervanging riolering	3.129	655	18	3.765	
Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing	809	0	373	436	
Voorziening egalisatie rioolrecht	427	320	480	267	
Voorziening onderhoud woningen	408	123	57	474	
Subtotaal overige voorzieningen	13.273	1.701	1.872	13.103	
Totaal Voorzieningen	13.493	2.218	2.092	13.619	

Onderstaand zijn de belangrijkste mutaties toegelicht (wanneer het saldo van de voorziening met meer dan € 100.000 is gestegen of gedaald).

- Voorziening pensioenen (voormalig) wethouders

Over de pensioenwaarde wordt rente berekend zodat de dekkingsgraad van de pensioenen op peil blijft. De rekenrente is een voorgeschreven rente bij pensioenwaardeoverdrachten. Jaarlijks schommelt deze rente als gevolg van economische ontwikkelingen. Dit betekent dat er jaarlijks een storting of een onttrekking in de voorziening pensioenen kan plaatsvinden. In 2017 is er sprake van een onttrekking. Naast de mutatie op basis van de rekenrente vinden er onttrekkingen plaats op basis van gerealiseerde pensioenuitkeringen.

- Voorziening wachtgeldverplichtingen personeel

De omvang van deze voorziening wordt berekend met behulp van een gedetailleerde inschatting van de te verwachten wachtgeldverplichtingen van de gemeente. Rond wachtgeld is de gemeente eigen risicodragend. De kosten voor personeel met wachtgeld worden uit deze voorziening betaald.

- Voorziening risico's

Deze voorziening is gevormd ten behoeve van het afdekken van concrete risico's uit individuele en onderbouwde claims waarvoor de gemeente kan worden aangesproken. In 2017 is het recreatieschap opgeheven en is de voorziene claim van € 220.000 aan de voorziening onttrokken.

In de voorziening is € 517.000 gestort in verband met de aanslag vennootschapsbelasting van 2016 en 2017. Deze aanslagen zijn, in afwachting van de definitieve aanslagen, vooruitbetaald aan de fiscus en zodanig op de balans opgenomen.

- Voorziening vervanging riolering

Het saldo van de voorziening is bestemd voor toekomstige kosten, gebaseerd op het GRP. Om de voorziening te voeden wordt er via de riooltarieven jaarlijks een bedrag geïnd en toegevoegd aan de voorziening (dit is een specifiek onderdeel van het tarief). Vervangingsinvestering conform het GRP worden uit de voorziening betaald.

In 2017 is er een storting in de voorziening gedaan vanuit het positieve resultaat van grex Oud-Zandbergen. Bij het opstarten van de grex is vanuit riolering een bijdrage gedaan, na afronding van de grex blijkt deze bijdrage te hoog te zijn zodat het verschil terug is gestort in de voorziening.

- Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing

De voorziening egalisatie afvalstoffenheffing is opgezet om het tarief van de afvalstoffen zodanig te egaliseren zodat over de jaren heen steeds 100% kostendekkendheid wordt verkregen.

Conform begroting is er € 271.000 aan de voorziening onttrokken om via lagere tarieven in 2017 terug te laten vloeien naar de burger. Daarnaast liet de afrekening van de kosten en opbrengsten van het afval een tekort zien van € 102.000 (er is sprake van meer lasten dan baten). Dit tekort is onttrokken aan de voorziening.

- Voorziening egalisatie rioolheffing

De voorziening egalisatie afvalstoffenheffing is opgezet om het tarief van de rioolheffing zodanig te egaliseren zodat over de jaren heen steeds 100% kostendekkendheid wordt verkregen. In 2017 bij vaststelling van de begroting 2017 € 320.000 in de voorziening gestort ten behoeve van onderzoek naar het klimaat.

Conform begroting is er € 277.000 aan de voorziening onttrokken om via lagere tarieven in 2017 terug te laten vloeien naar de burger. Daarnaast liet de afrekening van de kosten en opbrengsten van het afval een tekort zien van € 6.000 (er is sprake van meer lasten dan baten). Dit tekort is onttrokken aan de voorziening.

3 Langlopende schulden

Dit betreft schulden aan derden met een looptijd langer dan één jaar en waarborgsommen.

De langlopende schulden zijn met name onderhandse leningen, dit zijn niet openbaar aanbestede leningen die zijn opgenomen bij een pensioenfonds, verzekeringsinstelling, bank of andere financiële instelling. Daarnaast is sprake van waarborgsommen; dit zijn tijdelijk bij de gemeente gestorte gelden, ten behoeve van bepaalde projecten c.q. evenementen, die dienen als garantie/borg voor eventueel door de gemeente gemaakte kosten.

LANGLOPENDE SCHULDEN	(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2017	31-12-2016
OG langlopende geldleningen (banken)	39.300	43.625
OG langlopende geldleningen (overige)	0	4
Waarborgsommen	28	28
Totaal langlopende schulden (looptijd > 1 jaar)	39.328	43.657

De aflossingen op de opgenomen langlopende geldleningen die plaats zullen vinden in 2018, zijn conform de regelgeving niet meer opgenomen onder de kortlopende schulden (zie hierna onder Vlottende schulden). Dit in afwijking van voorgaande jaren. Ultimo 2016 was hiervoor nog €4,3 mln overgeheveld naar de vlottende schulden, nu € 0. Dit zorgt voor een verschil tussen de balansstanden 2016 en 2017.

In 2017 zijn twee leningen volledig afgelost en is er geen nieuwe lening opgenomen. Ultimo 2017 heeft de gemeente nog 6 leningen, waarvan er 2 vóór 2020 volledig zullen zijn afgelost. Bij de overige 4 leningen ligt de laatste aflossing in de periode tussen 2025 en 2051. De gemiddelde rentekosten over 2017 komen uit op 3,3%.

In de paragraaf Financiering is toegelicht dat de gemeente in 2017 binnen de normen voor de financiering is gebleven.

Vlottende Passiva

De vlottende passiva zijn de betalingsverplichtingen waaraan de organisatie op de korte termijn, dat wil zeggen binnen één jaar, moet voldoen.

Deze passiva zijn verdeeld in vlottende schulden en overlopende passiva.

4 Vlottende schulden

De rekeningcourant verhouding betreft het GZO (Gasbedrijf Zeist en Omstreken). Hiervoor voert de gemeente Zeist de administratie. De opheffing van deze verhouding is in afwachting van de afwikkeling van het vastgoed, nog in het bezit van het GZO.

De kortlopende schulden bestaan voornamelijk uit:

- Het crediteurensaldo van de gemeente. Dit betreft een momentopname van de openstaande vorderingen van derden op de gemeente per 31/12. Het saldo is ultimo 2017 € 2,8 mln hoger dan ultimo 2016. Dit wordt vooral veroorzaakt door betalingsverplichting rond pensioenen en belastingaangiftes over 2017. En door nota's van enkele grote infrastructurele projecten die eind 2017 zijn geaccordeerd en begin 2018 zijn betaald.
- De 'nog te betalen' posten van de gemeente, voor deze prestaties uit 2017 zal de gemeente pas in 2018 een factuur ontvangen. Conform de regels worden deze kosten wel meegenomen in de jaarrekening 2017. Deze post is gedaald met € 5,5 mln. Deze daling wordt vooral veroorzaakt door een beter en vooral sneller verlopend proces van declareren door zorgleveranciers. Omdat dit proces beter verloopt is het saldo 'nog te betalen' binnen het sociaal domein fors gedaald met € 6,4 mln. De afrekening met de RDWI zorgt voor een post 'nog te betalen' die € 1,1 mln hoger is dan vorig jaar. Dit komt mede door andere (lagere) bevoorschotting. Op de andere beleidsterreinen is het saldo 'nog te betalen' ongeveer stabiel (ultimo 2016: € 1,2 mln en ultimo 2017: € 0,9 mln).

De mutaties worden hier verklaard door kleinere verschuivingen, wat logischerwijs hoort bij de momentopname die deze balanspositie altijd is.

De aflossingen op de opgenomen geldleningen (zie hiervoor onder Langlopende schulden) die plaats zullen vinden in 2018, zijn conform de regelgeving niet meer opgenomen onder de kortlopende schulden. Dit in afwijking van voorgaande jaren. Ultimo 2016 was hiervoor nog € 4,3 mln opgenomen onder de vlottende schulden, nu € 0. Dit zorgt voor een verschil tussen de balansstanden 2016 en 2017.

Wel is het gebruikelijk om achteraf betaalde rente, berekend over het verslagjaar, op te nemen als 'nog te betalen'. Deze post is met € 0,1 mln gedaald, aangezien er wel leningen worden afgelost, maar geen nieuwe worden aangetrokken.

Onder de vlottende schulden is de reeds ontvangen bijdrage opgenomen voor het project OV-Driebergen-Zeist. De ontvangen bijdrage is hoger dan de gemaakte kosten, waardoor er een verplichting ontstaat voor de gemeente. In 2016 is een start gemaakt met de investering en sindsdien daalt het restantbedrag, dat nog open staat als toekomstige verplichting.

5 Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn ontstaan en die in het volgend begrotingsjaar tot een betaling komen. Daarnaast het saldo van ontvangen en bestede bedragen van overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten in het volgend begrotingsjaar, hierna aangeduid met de term "Vooruitontvangen geormerkte middelen".

OVERLOPENDE PASSIVA	(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2017	31-12-2016
Vooruitontvangen geormerkte middelen	1.326	1.282
Nog aan te wenden ontvangen afkoopsommen grafonderhoud	1.763	1.693
Nog te besteden ontvangen bijdragen sociale woningbouw	0	593
Vooruit gefactureerde inkomsten en overige	164	194
Totaal overlopende passiva	3.254	3.763

De overlopende passiva is afgenomen met € 509.000 ten opzichte van 2016. De belangrijkste oorzaken zijn:

- Het saldo vooruitontvangen geormerkte middelen is toegenomen. Dit komt omdat er een nieuw project aan is toegevoegd: de gemeente heeft bijdragen ontvangen, maar de uitvoering kan nog niet starten. Deze middelen (€ 237.000) zijn opgenomen als vooruitontvangen middelen. In de overige trajecten is per saldo € 193.000 besteed aan de doelen waarvoor het geld is ontvangen. Dit betreft vooral bijdragen en uitgaven in het kader van onderwijs en ruimtelijke projecten.
- Het saldo van de ontvangen afkoopsommen grafonderhoud is toegenomen op basis van de afgesloten onderhoudscontracten en de daaruit voortvloeiende onderhoudsverplichtingen in de toekomst.
- De nog te besteden ontvangen bijdragen sociale woningbouw zijn (conform raadsbesluit) toegevoegd aan het Revolving Fund Sociale Woningbouw. Bij het opstellen van de nota reserves en voorzieningen in 2017 is gebleken dat de betalingsverplichting voor deze post formeel vervallen is. Vanuit de wens de gelden toch in te zetten voor sociale woningbouw, zijn de middelen overgeheveld naar de reserve Revolving Fund Sociale Woningbouw.

6 Gebeurtenis na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geweest die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum, dan wel van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening.

7 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Hierna worden de belangrijkste overeenkomsten met financiële verplichtingen die meerjarig zijn uiteengezet, voor zover deze verplichtingen niet nader zijn opgenomen in de toelichting bij de balans.

De meest in het oog springende categorie betreft de verplichtingen uit hoofde van door de gemeente gegarandeerde geldleningen.

NIET UIT DE BALANS BLIJVENDE VERPLICHTINGEN		(BEDRAGEN X € 1.000)	
	31-12-2017	31-12-2016	
Gewaarborgde geldleningen	294.725	312.440	

In tabelvorm is de verdeling als volgt:

GEGARANDEERDE GELDENINGEN					(BEDRAGEN X € 1.000)	
	Totaal aantal	Totaal bedrag aanvankelijk	Totaal bedrag ultimo 20167	Risico voor gemeente		
Gegarandeerde geldleningen waarvan voor:	67	331.417	294.724			
– sportverenigingen	7	2.291	1.349	zie toelichting		
– sociale woningbouw	58	322.671	291.418	zie toelichting		
– zorginstellingen	2	6.455	1.957	volledig		

Bij de sportverenigingen lopen de leningen via het waarborgfonds SWS (Stichting Waarborgfonds Sport), waardoor de het risico voor de gemeente beperkt is tot 50% van het leningbedrag. Dit fonds toetst ook jaarlijks de financiële positie.

In 2017 is één nieuwe garantie voor een sportvereniging afgegeven. Ook in dat geval staat het SWS voor 50% garant. En er zijn in 2017 drie gegarandeerde leningen vervallen, omdat deze volledig zijn afgelost.

Voor de sociale woningbouw zijn alle leningen gegarandeerd via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Dat betekent dat er uiteindelijk slechts een beperkt uitwinningsrisico is voor de gemeente. Op een aantal leningen wordt afgelost, daarnaast zijn er aflossingsvrije leningen. In 2016 zijn er door de woningbouwverenigingen drie leningen volledig afgelost en is er één nieuwe lening gesloten.

Bij de zorginstellingen is het uitwinningsrisico geheel voor de gemeente. Op alle leningen wordt jaarlijks afgelost.

Ten behoeve van de gemeentegaranties particuliere woningen is géén bedrag opgenomen. Hiervoor is een afkoopsom betaald aan het 'Nationaal Garantiefonds'.

Het totaal van de gegarandeerde leningen is ten opzichte van eind 2016 ad € 312,4 mln. met € 17,7 miljoen afgenomen. Er zijn geen aanwijzingen om de garantieverplichtingen anders te waarderen dan voorgaande jaren. De waarborgfondsen bieden voor het merendeel van de leningen een belangrijke eerste borgstelling. Daarnaast is er sprake van een goed aflossingsregime en vindt monitoring via de rapportages van de waarborgfondsen plaats. Voor het verlenen van garanties is een aangepast beleid geformuleerd. Dat heeft er ook toe geleid dat de achtervangovereenkomst met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) voor de Zeister woningbouwverenigingen wordt afgesloten voor een periode van twee jaar. Deze overeenkomst wordt jaarlijks per woningbouwvereniging opnieuw bekeken en indien akkoord weer voor een periode van twee jaar afgesloten.

Overige niet uit de balans blijvende verplichtingen per 31-12-2017

OVERIGE NIET UIT BALANS BLIJVENDE VERPLICHTINGEN	(BEDRAGEN X € 1.000)
	31-12-2017
Assurantiën	765
Schoonmaakonderhoud en andere faciliteiten	378
Software ondersteuning	1.817
Telefonie	300
Energie	987
Theater	1.700
Project Beukbergen	2.700
Leerlingenvervoer	133
Uitvoering parkeertaken	1.063
Bezorgdiensten Rijksdocumen naar burger	360
Wmo hulpmiddelen	650
Jeugdzorg	2.287
Bestekken beheer openbare ruimte (onderhoud etc.)	3.640
Accountantscontrole	155
Totaal	16.935

Ten opzichte van 2016 is het totaal van de verplichtingen gestegen met € 2,6 mln. De belangrijkste oorzaken van deze stijging wordt gevormd door de bestekken beheer openbare ruimte (inclusief Centrumplan) en het nieuwe contract voor het theater.

Niet uit de balans blijvende rechten

Dividend is de winstuitkering aan de aandeelhouders. Het dividend wordt bepaald aan de hand van de winst over het vorig boekjaar, nadat de jaarcijfers zijn vastgesteld. De Raad van Bestuur doet een voorstel over de hoogte van het dividend en legt dit voor aan de aandeelhoudersvergadering. De dividenduitkeringen over een bepaald jaar is dus pas zeker in het daarop volgende boekjaar. Binnen de gemeente Zeist hanteren we voor dividendopbrengsten daarom de beleidslijn dat we op begrotingsbasis een inschatting maken van de dividenduitkeringen over het vorig boekjaar en deze alleen bijstellen als er officiële mededelingen komen over een sterk afwijkende dividenduitkering. Als de werkelijke dividenduitkering bekend is, wordt deze in het jaar waarin deze vastgesteld en uitbetaald wordt, verantwoord.

Op die manier wordt in jaar T het dividend over het jaar T-1 geraamd en verantwoord. In de jaarrekening 2017 is dus het dividend van de BNG Bank en Vitens opgenomen over het jaar 2016. Dit dividend is in de aandeelhoudersvergadering (in het 2e kwartaal van 2017) vastgesteld en ook in 2017 uitbetaald.

ONDERHANDEN WERK

De omvang van het 'onderhanden werk' is een belangrijke indicator voor de druk op de capaciteit van de organisatie. Onder onderhanden werk verstaan we in dit verband de werkzaamheden voor het komende jaar die voortvloeien uit de van 2017 naar 2018 overgehevelde budgetten; de van het rijk vooruit ontvangen gelden (= geormerkte middelen); de naar 2018 doorlopende investeringen; en de voor 2018 opgenomen nieuwe investeringen.

Het totaal van het onderhanden werk geeft ook zicht op de vraag of in het afgelopen jaar geen beslag werd gelegd op middelen die achteraf bezien, nog niet nodig waren.

Om dit inzicht in de jaarstukken te bieden, wordt hierna in tabelvorm aandacht besteed aan de omvang van het onderhanden werk.

ONDERHANDEN WERK	(BEDRAGEN X € MLN.)					
	2013	2014	2015	Nieuw		
				2015	2016	2017
Reserve niet aangewende midd.	1,8	0,6	1,5			
Reserve Egalisatiesystematiek				4,4	3,0	4,1
Geormerkte middelen	2,2	1,7	1,3	1,3	1,3	1,3
Nog niet afgeronde investeringen	13,8	7,7	9,7	9,7	21,5	15,7
Nieuwe investeringen jaar t+1	1,1	5,9	0,6	0,6	0,1	0,1
Totaal	18,9	15,9	13,1	16,0	25,9	21,2

Het totale saldo van het onderhanden werk is per ultimo 2017 ten opzicht van 2016 met € 4,7 mln. afgenomen.

Voor de bepaling van de omvang van het onderhanden werk in het komende jaar wordt met ingang van 2015 de Reserve Egalisatiesystematiek meegenomen. Deze reserve wordt gebruikt om beschikbaar gestelde bedragen die in een boekjaar niet zijn uitgegeven, over te hevelen naar het volgende (boek)jaar. De reserve niet aangewende middelen maakt daar onderdeel van uit, naast onderdelen als de middelen voor onder meer egalisatie ICT, bodemsanering en opleiding.

De oorzaak van de afname van het saldo onderhanden werk ligt vooral in de daling van de stand van de nog niet afgeronde investeringen is ten opzichte van 2016. De oorzaak van deze daling met € 5,8 mln ligt vooral bij het in 2016 beschikbaar gestelde krediet van € 9,4 mln. voor het Centrumplan. Daarvan is in 2017 ruim € 4 mln besteed. Bovendien is kritisch gekeken naar de noodzaak om de openstaande kredieten mee te nemen naar 2018.

INVESTERINGEN

In de volgende tabellen zijn de kredieten per programma opgenomen. Daarbij is per krediet (of groep kredieten) aangegeven wat de hoogte van de raming is, wat er op de investering is besteed in de jaren vóór 2017, wat er is besteed in 2017, wat er totaal is besteed en wat dus het saldo is op het krediet.

De tabel is verdeeld in twee delen, in de eerste tabel zijn de nog niet afgeronde projecten opgenomen. Deze projecten lopen dus door in 2018. De belangrijkste kredieten zijn van een korte toelichting voorzien.

In de tweede tabel zijn de in 2017 afgeronde projecten opgenomen. De projecten met een negatieve eindstand, dat wil zeggen dat meer is besteed dan het krediet toestond, zijn van een toelichting voorzien.

OVERZICHT INVESTERINGEN MET EEN VERVOLG IN 2018

(BEDRAGEN X € 1.000)

	Gepland jaar investing		Totaal krediet t/m 2017	Geboekt t/m 2016	Boekingen 2017	Boekingen Totaal	Saldo eind 2017
Brandweerpost Den Dolder (C-II 2008)	2008	U	502	16	8	25	477
Cameratoezicht 2e dorpst.(B1/01)(C-II 2008)	2008	U	61	14	0	14	47
Cameratoezicht De Clomp	2017	U	22	0	0	0	22
VRU Kantine Meubilair Brandweer	2014	U	25	0	0	0	25
Programma Openbare orde en Veiligheid			610	30	8	39	571
Voet-en Fietstunnel/DDolder (BWN500201)	2008	U	1.000	501	484	985	15
BOR OV overstappunt (CII-2007)	2007	I	-291	6	0	6	-297
BOR OV overstappunt (CII-2007)	2007	U	311	112	0	112	199
VRI Onderh.Boulevard - DijnselburgerIn	2016	U	185	6	141	147	38
VRI Schaerweijdelaan - Bergweg	2016	U	108	20	47	67	41
Schaerweijdelaan - Jacob van LennepIn	2016	U	300	9	-9	0	300
Centrumplan	2016	U	9.305	1.189	3.156	4.345	4.960
Centrumplan	2016	I	0	-57	10	-47	47
Weg J.SchoutenI, Talmalaan en AriensI	2016	U	135	0	2	2	133

Jaarrekening 2017

Gemeente Zeist

INHOUDSOPGAVE INLEIDING RESULTAAT PARAGRAFEN COALITIEAKKOORD PROGRAMMA'S PARAGRAFEN OVERZICHT BATEN & LASTEN BALANS ONDERHANDEN WERK **INVESTERINGEN** VASTSTELLINGS-BESLUIT

OVERZICHT INVESTERINGEN MET EEN VERVOLG IN 2018 (VERVOLG)								(BEDRAGEN X € 1.000)
	Gepland jaar investering	Totaal krediet t/m 2017	Geboekt t/m 2016	Boekingen 2017	Boekingen Totaal	Saldo eind 2017		
Riool J.SchoutenI, Talmalaan en AriensI	2016 U	165	0	4	4	161		
Reconstructie kruispunt Bergweg	2017 U	1.005	0	967	967	38		
Vervanging deel riolering Korte Bergweg	2017 U	28	0	2	2	26		
Fietspad Fornheselaan vervangen en uitbreiding	2017 U	40	0	20	20	20		
Groot onderhoud Boulevard/Geroplein wegen	2017 U	2.515	0	964	964	1.551		
Sobere inrichting schoolomgeving	2017 U	65	0	83	83	-18		
Asfalteren tegelfietspaden	2017 U	1.000	0	16	16	984		
Lichtmasten Bergweg - Schaerweijdelaan	2017 U	20	0	0	0	20		
Armaturen Bergweg - Schaerweijdelaan	2017 U	35	0	0	0	35		
Weteringlaan aanleg wegen	2017 U	657	0	307	307	350		
Weteringlaan deklaag en asfaltwapening	2017 U	87	0	274	274	-187		
Weteringlaan wegmarkeringen	2017 U	206	0	0	0	206		
Doorstroming Utrechtseweg	2017 U	600	0	80	80	520		
Verbreden fietspad Driebergseweg	2017 U	376	0	86	86	290		
Winkelcentrum Kerckebosch wegen/paden	2017 U	127	0	0	0	127		
Winkelcentrum Kerckebosch verlichting	2017 U	35	0	0	0	35		
Lindelaan deklagen en verk maatregelen	2017 U	250	0	133	133	117		
Weteringlaan straatmeubilair	2017 U	41	0	0	0	41		
Programma Verkeer en vervoer		18.305	1.786	6.767	8.553	9.752		
Grond Stenia onderwijsgebouw Azaria-Rafaël	2017 U	0	0	1.251	1.251	-1.251		
BSO Zonnehuizen Noordweg 8 nwb gymlokaal	2011 U	776	36	0	36	740		
Brede school Kerckebosch	2015 U	4.157	3.767	370	4.137	20		
Vorbereidingskrediet nieuwbouw Pirapoleon Austerlitz	2015 U	100	30	0	30	70		
Uitbreiding Christelijk Lyceum Zeist	2016 U	2.005	0	0	0	2.005		

Jaarrekening 2017

Gemeente Zeist

INHOUDSOPGAVE INLEIDING RESULTAAT PARAGRAFEN COALITIEAKKOORD PROGRAMMA'S PARAGRAFEN OVERZICHT BATEN & LASTEN BALANS ONDERHANDEN WERK **INVESTERINGEN** VASTSTELLINGS-BESLUIT

OVERZICHT INVESTERINGEN MET EEN VERVOLG IN 2018 (VERVOLG)							(BEDRAGEN X € 1.000)	
	Gepland jaar investering		Totaal krediet t/m 2017	Geboekt t/m 2016	Boekingen 2017	Boekingen Totaal	Saldo eind 2017	
Tijdelijke uitbreiding OSG Schoonoord	2016	U	1.488	300	1.835	2.135	-647	
Uitbreiding Schoonoord gymlokaal	2016	U	755	0	0	0	755	
OVS0 Meerklink Ln.vEikenstein aanpassing	2017	U	800	0	858	858	-58	
OSO Meerklink Azaria aanpassing	2017	U	870	0	500	500	370	
BVO CLZ Lindenln 23 3e gymnastieklokaal	2017	U	100	0	100	100	0	
Programma Onderwijs			11.051	4.133	4.914	9.047	2.004	
Crematorium Woudenbergseweg gebouw	2017	U	110	0	10	10	100	
Riolering Beukbergen	2012	U	3.713	803	1.105	1.908	1.805	
Vervangen riool oude Arnhemseweg	2017	U	50	0	0	0	50	
Weteringlaan riolering	2017	U	57	0	0	0	57	
Winkelcentrum Kerckeb.infiltratieriool	2017	U	194	0	0	0	194	
Winkelcentrum Kerckeb.infiltratieriool	2017	I	-194	0	0	0	-194	
Openbaarvoorziening Woudenbergseweg	2017	U	20	0	1	1	19	
Natuurbegraven Woudenbergseweg	2017	U	50	0	6	6	44	
Natuurbegraven Woudenbergseweg	2017	U	20	0	0	0	20	
Programma Volksgezondheid en milieu			4.020	803	1.122	1.925	2.095	
(ZRP) Austerlitz /Onderzoek Woningb.	2007	I	-36	0	0	0	-36	
(ZRP) Austerlitz /Onderzoek Woningb.	2007	U	81	140	106	246	-165	
(ZRP) Voorber.kstn /Huis ter Heide Zuid	2009	I	-40	0	0	0	-40	
(ZRP) Voorber.kstn /Huis ter Heide Zuid	2009	U	56	29	1	30	26	
ZRP Voorbereidingsk.ontw.Gemeentewerf	2017	I	-50	0	0	0	-50	
ZRP Voorbereidingsk.ontw.Gemeentewerf	2017	U	50	0	41	41	9	
Vooronderzoek project De Clomp	2006	I	-1.579	-1.086	0	-1.086	-493	
Vooronderzoek project De Clomp	2006	U	1.579	1.015	8	1.023	556	

Jaarrekening 2017

Gemeente Zeist

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

RESULTAAT

PARAGRAFEN
COALITIEAKKOORD

PROGRAMMA'S

PARAGRAFEN

OVERZICHT
BATEN & LASTEN

BALANS

ONDERHANDEN
WERK

INVESTERINGEN

VASTSTELLINGS-
BESLUIT

OVERZICHT INVESTERINGEN MET EEN VERVOLG IN 2018 (VERVOLG)

(BEDRAGEN X € 1.000)

	Gepland jaar investing	Totaal krediet t/m 2017	Geboekt t/m 2016	Boekingen 2017	Boekingen Totaal	Saldo eind 2017
Ontwikkeling Rozenheuvel	2016 I	-450	-285	-150	-435	-15
Ontwikkeling Rozenheuvel	2016 U	450	450	0	450	0
Project grondannexaties/verkopen	2017 I	-134	0	-217	-217	83
Project grondannexaties/verkopen	2017 U	88	0	42	42	46
Project grondannexaties/terug vorderen	2017 U	46	0	6	6	40
Koop en doorlevering de Clomp	2012 I	-1.205	-1.229	0	-1.229	24
Koop en doorlevering de Clomp	2012 U	1.205	1.323	0	1.323	-118
Deelplan Openb geb. Den Dolder	2016 U	1.265	588	122	710	555
Programma Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting		1.326	945	-41	904	422
Nazorg centrale huisvesting	2012 U	500	220	70	290	210
Topkrediet vervangingsbudget auto's	2017 U	484	0	0	0	484
Ford Transit (4 stuks)	2017 U	200	0	0	0	200
Multifunctioneel meub. Trouwzaal	2017 U	37	0	0	0	37
Programma Bedrijfsvoering		1.221	220	70	290	931
Totaal		36.533	7.917	12.840	20.758	15.775
Vooruitontvangen bijdragen						
OV-project Driebergen-Zeist (B2010064)	2002 I	-2.900	-2.900	0	-2.900	0
OV-project Driebergen-Zeist (B2010064)	2002 U	2.900	2.450	18	2.468	432
Plankosten Kerckebosch	2007 I	-737	-687	-56	-743	6
Plankosten Kerckebosch	2007 U	737	459	86	545	192
Progr. sociaal en leefbaar Kerckebosch	2016 I	-640	-435	0	-435	-205
Progr. sociaal en leefbaar Kerckebosch	2016 U	640	50	147	198	442
Totaal incl. vooruitontvangen bijdragen		36.533	6.854	13.035	19.891	16.642

■ TOELICHTINGEN INVESTERINGEN MET EEN VERVOLG IN 2018

Programma 1 **Openbare orde en veiligheid**

Brandweerpost Den Dolder

De uitvoering van de werkzaamheden is afhankelijk van besluitvorming door de VRU in samenspraak met de gemeente Zeist. Waarschijnlijke start na de zomer 2018.

Cameratoezicht 2e Dorpstraat

Dit project loopt door in 2018.

VRU kantine meubilair brandweer

De besteding van dit krediet is afhankelijk van overeenstemming met de VRU over de huisvestingslasten.

Programma 2 **Verkeer en vervoer**

Voet- en Fietstunnel Den Dolder

De uitvoering van het dit project is gereed, in 2018 kan de administratieve afhandeling plaatsvinden.

BOR-kredieten OV-overstappunt

De afwikkeling is in afwachting van de ontvangst van de subsidie van de Provincie.

Programma 4 **Onderwijs**

BSO Zonnehuizen Noordweg 8, nieuwbouw gymlokaal

De afronding van het faillissement is zeer complex geweest. De uitvoering van het project loopt nu in 2018.

Brede school Kerckebosch

De afronding van dit project vindt in 2018 plaats.

Vorbereidingkrediet nieuwbouw Pirapoleon Austerlitz

Dit project kon in 2017 nog niet worden opgestart.

Programma 7 **Volksgesondheid en milieu**

Riolering Beukbergen

De riolering is een onderdeel van het project Beukbergen, naar verwachting wordt dit project in 2018 afgerond.

Programma 8 **Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting**

Austerlitz onderzoek woningbouw (zelfregulerend project)

Voor het Hart van Austerlitz wordt een grondexploitatie opgesteld. De al gemaakte zullen daarin worden opgenomen.

Plankosten Kerckebosch

Dit krediet is bedoeld voor de plankosten. De plankosten lopen door tot Kerckebosch volledig gereed is. Het project verloopt volgens planning.

Vorbereidingskosten Huis ter Heide Zuid

De planning van dit project is mede afhankelijk van de voortgang van de ontwikkeling door derden.

Vooronderzoek project De Clomp en Koop en doorlevering De Clomp

In 2016 is met Rialto Zeist BV een realisatieovereenkomst (ROK) getekend. De verwachting is dat alle vastgoedtransacties in 2018 zullen worden afgerond. Het project rond De Clomp waarin de plankosten zijn ondergebracht en waartoe ook de facelift van de kerk behoort, kan tot 2020 doorlopen.

Programma 10 **Bedrijfsvoering**

Nazorg Centrale huisvesting

Het krediet voor de nazorgfase wordt voor 2018 nog opengehouden in verband met de afwikkeling van de bouwkundige kosten (betaling laatste termijn e.d.).

■ **Vooruitontvangen**

OV-project Driebergen-Zeist

Het bedrag voor het stationsgebied was op de balans opgenomen onder de vooruitontvangen gelden. In 2016 heeft een betaling van € 2,4 mln. plaatsgevonden aan de Provincie cq. Prorail. Het resterende bedrag is bestemd voor de verdere uitvoering van dit omvangrijke project, waarvan de afronding afhankelijk is van meerdere factoren en externe partijen.

Jaarrekening 2017

Gemeente Zeist

INHOUDSOPGAVE INLEIDING RESULTAAT PARAGRAFEN COALITIEAKKOORD PROGRAMMA'S PARAGRAFEN OVERZICHT BATEN & LASTEN BALANS ONDERHANDEN WERK **INVESTERINGEN** VASTSTELLINGS-BESLUIT

OVERZICHT INVESTERINGEN DIE PER EIND 2017 ZIJN AFGESLOTEN								(BEDRAGEN X € 1.000)
	Jaar		Totaal krediet	Geboekt	Boekingen	Boekingen	Saldo eind	
	investing		t/m 2017	t/m 2016	2017	Totaal	2017	
Verv. Parkeerapp.Remise (B2008066)	2011	U	290	198	114	312	-22	
Verv.Parkeerapparatuur (C-II 2008)	2012	I	0	-18	0	-18	18	
Verv.Parkeerapparatuur (C-II 2008)	2012	U	521	478	28	506	15	
Parkeerinst. gar.De Slof (C-II 2008)	2012	U	94	61	25	86	8	
Verv. Uitbreid. handterminals (B2008066)	2010	U	15	4	0	4	11	
Parkeervz. (uitrusting en verbindingen)	2015	U	56	37	7	44	12	
BOR investeringsruimte (B2008061)		U	460	422	50	472	-12	
Vervanging armaturen icm led verlichting	2016	U	499	130	297	427	72	
VRI Slotlaan - Steynlaan - Antonlaan	2016	U	68	20	44	64	4	
Groot onderhoud asfalt Hobbemalaan	2016	I	-50	-30	0	-30	-20	
Groot onderhoud asfalt Hobbemalaan	2016	U	240	150	72	222	18	
Van Reenenweg klinkerverharding	2016	U	200	5	292	297	-97	
Vervanging voetgangersbrug De Clomp	2017	U	100	0	78	78	22	
Groot onderh. Marijkelaan	2017	U	224	0	89	89	135	
Verbreden fietspad Driebergseweg Zuidz.	2017	U	72	0	31	31	41	
Lichtmasten Verzetswijk	2017	U	23	0	0	0	23	
Gr. Onderhoud deklagen asfalt 2017	2017	U	1.050	0	957	957	93	
Programma Verkeer en vervoer			3.862	1.457	2.084	3.541	321	
BSBO Stuifheuvel perm.uitbr	2010	U	694	623	0	623	71	
BVO SVS uitbr. Gymzaal (2e)	2014	U	789	700	89	789	0	
Programma Onderwijs			1.483	1.323	89	1.412	71	
Vervanging toplaag hoofdveld Saestum	2017	U	300	0	268	268	32	
Programma Sport, cultuur en recreatie			300	0	268	268	32	
Deelrenovaties Riolering 2016-2017	2016	U	230	209	0	209	21	

OVERZICHT INVESTERINGEN DIE PER EIND 2017 ZIJN AFGESLOTEN (VERVOLG)							(BEDRAGEN X € 1.000)	
	Jaar investering		Totaal krediet t/m 2017	Geboekt t/m 2016	Boekingen 2017	Boekingen Totaal	Saldo eind 2017	
Calam. riolering, straatwerk 2016-2020	2016	U	0	138	0	0	0	
Renovatie diverse gemalen 2016	2016	I	-267	-267	0	-267	0	
Renovatie diverse gemalen 2016	2016	U	267	267	0	267	0	
Verv.riool Montaubanstraat 2016	2016	I	-135	-135	0	-135	0	
Verv.riool Montaubanstraat 2016	2016	U	135	135	0	135	0	
Railscherm D. Dolder Fase II (B ../2001)	2011	I	-79	-306	228	-79	0	
Railscherm D. Dolder Fase II (B ../2001)	2011	U	79	69	10	79	0	
Programma Volksgezondheid en milieu			230	110	100	209	21	
Afrondende werkzaamheden Oud-Zandbergen	2013	I	-240	-221	0	-221	-19	
Afrondende werkzaamheden Oud-Zandbergen	2013	U	557	338	66	404	153	
Afr. Grex krediet t Rond (openb.ruimte)	2016	U	170	50	0	50	120	
Programma Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting			487	167	66	233	254	
Aanschaf 3x Ford Transit BPM	2017	U	36	0	34	34	2	
Hefbrug autowerkplaats	2015	U	31	0	10	10	21	
Oliepompinstallatie	2017	U	19	0	0	0	19	
Gereedschapsk en laadkranen Ford Pickup	2017	U	22	-138	18	18	4	
Programma Bedrijfsvoering			108	0	62	62	46	
Afrond. Grex krediet t Rond (omgeving Azijnhuisje)	2016	U	172	116	19	135	37	
Verplaatsbare accommodatie Blik enBurger	2017	U	280	0	317	317	-37	
Programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen			452	116	336	452	0	
Totaal			6.922	3.173	3.005	6.177	745	

■ TOELICHTINGEN INVESTERINGEN DIE IN 2017 ZIJN AFGEROND

Programma 2 **Verkeer en vervoer**

Vervanging. Parkeerapparatuur Remise / Vervanging Parkeerapparatuur / Parkeerinstallatie garage De Slof / Parkeren upgrade overdekte parkeerterreinen / Vervanging/uitbreiding handterminals / Parkeervoorzieningen (uitrusting en verbindingen)

Deze kredieten maken onderdeel uit van het project Actualisatie Parkeren. In 2017 is de parkeerexploitatie op orde gebracht. De werkzaamheden op de kredieten zijn afgerond. De kredieten worden daarom afgesloten, waarmee per saldo een restantkrediet van € 42.000 vrijvalt.

BOR Investeringsruimte

Enkele projecten die gebruik maken van dit krediet zijn in 2017 afgerond.

Groot onderhoud asfalt Hobbemalaan

De overschrijding is het gevolg van een hogere eindafrekening.

Van Reenenweg klinkerverharding

Er is sprake van een aantal extra werkzaamheden die meegenomen zijn in het project om werk met werk te maken en tegemoet te komen aan aanvullende wensen vanuit verkeer en bewoners. Daarnaast waren er een aantal technische aanpassingen noodzakelijk die niet voorzien waren bij de aanvraag van het uitvoeringskrediet.

Programma 4 **Onderwijs**

BSBO Stuifheugel permanente uitbreiding

De uitbreiding is gerealiseerd, in totaal zijn de kosten lager uitgevallen.

Programma 8 **Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting**

Afrondende werkzaamheden Oud-Zandbergen

In 2016 is de aanleg van de laatste afrit bij Oud-Zandbergen gerealiseerd. De afronding van dit project heeft in 2017 plaatsgevonden, waarbij met name de kosten te maken voor planschade en planbegeleiding zijn meegevallen.

Programma 10 **Bedrijfsvoering**

Hefbrug autowerkplaats

De kosten van vervanging van de hefbrug zijn lager uitgevallen dan verwacht.

■ VASTSTELLINGSBESLUIT

Burgemeester en wethouders van de gemeente Zeist verklaren dat vorenstaande jaarrekening inclusief het jaarverslag als bedoeld in art. 197 lid 2 Gemeentewet op 10-7-2018 is overlegd aan de raad en tegelijk algemeen verkrijgbaar is gesteld.

Zeist,

Burgemeester en wethouders voornoemd,

, burgemeester

, secretaris

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Zeist in de openbare vergadering van

, voorzitter

, griffier

BIJLAGE 1 KERNGEGEVENS

In onderstaande tabel wordt een aantal kerngegevens benoemd. Deze gegevens geven een beeld van de omvang van het gemeentelijk takenpakket. Een aantal van deze gegevens wisselt regelmatig (bijvoorbeeld inwoneraantal). Deze bijlage is bedoeld als ordegrootte, voor exacte statistische gegevens is deze bijlage niet bedoeld.

KERNGEGEVENS JAARSTUKKEN 2017		
Sociale structuur		
Aantal inwoners		
Jonger dan 20 jaar		15.052
Van 20 tot en met 64 jaar		34.946
Van 65 jaar of ouder		12.832
– waarvan 75 – 85 jaar	4.011	
Totaal aantal inwoners		62.830
Aantal personen dat een periodieke uitkering ontvangt		
WWB *)		1.230
WAJONG *)		1.328
WAO *)		1.062
WIA *)		835
Personen zorginstellingen		1.281
Lage inkomens		8.593
Fysieke structuur		
Oppervlakte gemeente Zeist in hectare		4.851
– waarvan bebouwing	297	
– waarvan binnenwater	14	
Bedrijfsvestigingen		7.489
Logiesfunctie		44
Woonfunctie		28.251

Bron: Specificatie overzicht Algemene uitkering Ministerie van Binnenlandse Zaken d.d. 28 november 2017.

Op basis van deze gegevens wordt de omvang van het Gemeentefonds voor 2017 berekend.

* Het gaat hier om de periodieke uitkeringen:

WWB: Wet Werk en Bijstand

WAJONG: Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten

WAO: Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering

WIA: Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen

BIJLAGE 2 BEGRIPPENLIJST

Onderstaand is een lijst opgenomen van begrippen die gehanteerd zijn in deze jaarrekening. Omdat sommige begrippen vrij specifiek zijn voor de gemeente en voor het financiële vakgebied, en daardoor niet bij iedereen bekend, worden ze kort toegelicht. De begrippen zijn in alfabetische volgorde opgenomen.

Activa

De activa zijde van de balans bevat de bezittingen die geïnvesteerd zijn (looptijd langer dan één jaar), bezittingen die op korte termijn liquide gemaakt kunnen worden (looptijd korter dan één jaar) en liquide middelen.

Actief

Een actief is uit een investeringen voortgekomen goed, waarover de gemeente de beschikkingsmacht heeft. Het actief dient om goederen te produceren of diensten te verrichten ten behoeve van de publieke taak. Het actief wordt op de balans van de gemeente opgenomen onder "immateriële vaste activa" en "materiële vaste activa". Het actief wordt in toekomstige jaren over een vastgestelde periode afgeschreven en daarmee komen de uitgaven van de investering jaarlijks voor een vast deel in de exploitatie-rekening (zie exploitatie). Voorbeelden van activa zijn:

wegen, verlichting, riolering, vergunningensysteem en dergelijke.

Activa met een economisch nut

Deze activa draagt bij aan het genereren van middelen en/of is verhandelbaar. De investering wordt geactiveerd op de balans onder "materiële vaste activa" op basis van de kostprijs of markwaarde indien deze lager is. Jaarlijks wordt een deel van de activa, behoudens bouwpercelen, naar rato van de gebruiksduur afgeschreven. Deze activa kan niet éénmalig worden afgeboekt ten laste van een reeds gevormde reserve. De jaarlijkse afschrijvingslasten kunnen worden gedekt vanuit een reeds gevormde reserve.

Activa met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Deze activa draagt bij aan het genereren van middelen. De investering wordt geactiveerd op de balans onder "materiële vaste activa" op basis van de kostprijs. Jaarlijks wordt een deel van de activa, naar rato van de gebruiksduur afgeschreven. Deze activa kan éénmalig dan wel gedeeltelijk worden afgeboekt ten laste van een reeds gevormde voorziening vervanging riolering (spaarvoorziening). De jaarlijkse afschrijvingslasten worden gedekt vanuit de opgelegde gemeentelijke belasting Rioolheffing (zie Rioolheffing).

Activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Deze activa dragen niet bij tot het genereren van middelen en zijn niet verhandelbaar. Het gaat uitsluitend om activa in de openbare ruimte. Deze activa mogen op de balans worden geactiveerd tegen kostprijs. Deze activa kan worden afgeboekt ten laste van reeds gevormde reserves. De jaarlijkse afschrijvingslasten kunnen worden gedekt vanuit een reeds gevormde reserve. Vanaf het begrotingsjaar 2017 wordt deze activa op dezelfde wijze geactiveerd en afgeschreven als de hierboven genoemde "Activa met een economisch nut".

Afvalstoffenheffing

De belasting die wordt geheven van de burgers ter dekking van de lasten met betrekking tot het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval.

Algemene middelen

De financiële middelen die de gemeente vrij kan besteden ter financiering van de geraamde lasten met inachtneming van geldende wet- en regelgeving. De algemene middelen worden voornamelijk gevormd door de Algemene Uitkering vanuit het Gemeentefonds (zie Algemene Uitkering) en het opleggen van gemeentelijke belastingen.

Algemene reserve

Het eigen vermogensbestanddeel waaraan de Raad nog geen bepaalde bestemming heeft gegeven.

Algemene uitkering

Door de gemeente ontvangen geld van de Rijksoverheid uit het gemeentefonds die verdeeld wordt via verdeelmaatstaven. De Algemene uitkering is vrij inzetbaar (begroting) en het College legt verantwoording af aan de Raad (jaarrekening).

Apparaatskosten

De noodzakelijke financiële middelen (personele en materiële lasten) om de gemeentelijke organisatie te laten functioneren.

Autoriseren

Het machtigen van het College tot het doen van uitgaven en het aangaan van verplichtingen op basis van door de Raad vastgestelde begroting.

Balans

Een overzicht van de bezittingen (activa) en het eigen + vreemd vermogen (passiva) van de gemeente op een bepaald moment. De balans is een onderdeel van de jaarrekening. De balans geeft aan waarin is geïnvesteerd (vaste activa) en hoe deze investeringen zijn gefinancierd (eigen + vreemd vermogen met een looptijd > 1 jaar).

Baten

Inkomsten die aan een begrotingsperiode worden toegerekend, omdat de levering van de prestatie is toe te rekenen aan het begrotingsjaar.

Baten- en lastenstelsel

Een stelsel die alle ontvangsten en uitgaven toegerekend aan het begrotingsjaar waarin de prestatie is of wordt geleverd.

Baten, incidenteel

Baten die bij ongewijzigd beleid en omstandigheden na het begrotingsjaar voor maximaal twee jaren zijn begroot.

Baten, structureel

Baten die bij ongewijzigd beleid en omstandigheden na het begrotingsjaar voor drie of meer jaren zijn begroot.

Bedrijfsvoering

De sturing en beheersing van de primaire en ondersteunende bedrijfsprocessen binnen de gemeente om beleid te ontwikkelen en te realiseren. De ondersteunende bedrijfsprocessen worden in het algemeen onderscheiden naar Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financien, Automatisering, Communicatie en Huisvesting (zie overhead).D

Begroting

Door de Raad vastgesteld document die aangeeft welke beleidsvoornemens de gemeente heeft, welke activiteiten ter realisatie daarvan moeten worden ondernomen en hoeveel middelen met de realisatie daarvan zijn gemoeid.

Begrotingsevenwicht

De geraamde baten en lasten in de begroting zijn gelijk; het begrotingssaldo (gerealiseerd resultaat na bestemming van reserves) is nul.

Begrotingssaldo

Het verschil tussen geraamde baten en lasten in de begroting.

Begrotingswijziging

Het besluit van de Raad om de baten en/of de lasten van een programmabegroting te wijzigen.

Begrotingswijziging, technische

Het wijzigen van de programmabegroting op ambtelijk of College niveau zonder politieke impact.

Behoedzaamheidsreserve

Een gedeelte van de algemene uitkering vanuit het Gemeentefonds die vooralsnog niet tot uitkering komt, maar als buffer dient voor een (onverwachte) onderuitputting op de rijksuitgaven.

Belasting

Wettelijk gedwongen afdracht van particulieren of bedrijven aan de gemeente waar geen rechtstreekse prestatie van de overheid tegenover staat.

Belastingcapaciteit

De maximale opbrengst die een gemeente met belastingheffing kan realiseren.

Belastingcapaciteit, onbenutte

Het verschil tussen het maximum aan belastingen dat geheven kan worden en de feitelijke (begrote) belastingopbrengst.

Belastingverordening

Het Raadsbesluit met regels over de heffing en de invordering van één of meerdere belastingen..

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is een besluit van 17 januari 2003, houdende de voorschriften voor de begrotings- en verantwoordingsdocumenten, uitvoeringsinformatie en informatie voor derden van provincies en gemeenten. De laatste aanpassing dateert van 14 april 2016.

Bestaand beleid

Het beleid waarover reeds besluitvorming door de Raad heeft plaatsgevonden.

Bestemmingsreserve

Door de Raad gereserveerde middelen die bestemt zijn voor een specifiek doel. De bestemmingsreserve is een onderdeel van het eigen vermogen. Zolang de Raad de bestemming kan veranderen is er sprake van een vrij aanwendbare (bestemmings)reserve. Een deel van de bestemmingsreserves is niet vrij aanwendbaar als sprake is van "dekkingsreserves" of andere reeds bestaande verplichtingen.

Bestuurlijk belang

De gemeente heeft een bestuurlijk belang uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van een stemrecht.

Boekwaarde

De waarde waartegen activa en passiva zijn opgenomen op de balans.

Bouwgrondexploitatie

De activiteiten die alle fasen van het exploiteren van de bouwgronden omvat, betreffende de aankoop van gronden, sloop of bouwrijp maken tot en met de verkoop respectievelijk uitgifte in erfpacht van bouwgronden. De gemeente legt de publieke voorzieningen aan en berekend deze aanleg door in de uitgifteprijs van de bouwgronden. De gemeente exploiteert de bouwgronden voor eigen rekening en risico.

BTW-compensatiefonds

Het Rijksfonds waar de gemeente de betaalde voorheffing btw met betrekking tot de uitvoering van overheids- en niet-ondernemerstaken terugvordert. De btw op kosten voor individuele verstrekkingen en voor het onderwijs zijn hiervan uitgezonderd. De regels zijn vastgelegd in de Wet op het BTW Compensatiefonds d.d. 27 juni 2002 (laatste herziening d.d. 1 januari 2015).

Circulaire (Gemeentefonds)

De berichtgeving van het Rijk met de effecten van de Miljoenennota op de algemene uitkering uit het Gemeentefonds of Provinciefonds. Deze circulaire verschijnt in maart, mei, september en indien noodzakelijk ook in december van elk begrotingsjaar.

Cofinanciering

Een overeenkomst waarbij de gemeente en ander partij(en) gezamenlijk afspraken maken over de gemeenschappelijke financiering van een investering in de openbare ruimte.

Collegeprogramma

Het uitvoeringsplan van het College met betrekking tot de realisatie van het beleid gedurende de zittingsperiode.

Dekking

Het afdekken van (geraamde) lasten door (geraamde) baten.

Dekkingsmiddelen

De financiële middelen om de (geraamde) lasten af te dekken.

Delegatie

De overdracht van bevoegdheden en verantwoordelijkheden door een hogere geplaatste functionaris of instantie aan een lager geplaatste functionaris of instantie voor de uitvoering van benoemde taken.

Doelmatigheid

Het realiseren van taken met een zo beperkt mogelijke inzet van middelen. Doelmatigheid wordt ook wel efficiëntie genoemd.

Doeltreffendheid

De mate waarin de beoogde maatschappelijke effecten van het beleid daadwerkelijk worden gerealiseerd. Een ander woord voor doeltreffendheid is effectiviteit.

Doeluitkering

De uitkering van de Rijksoverheid aan de gemeente ten behoeve van het uitvoeren van bepaalde activiteiten of het realiseren van een specifiek doel. Een andere benaming is specifieke uitkering.

Dualisme/ dualistisch stelsel

Het dualisme/ dualistisch stelsel wordt gekenmerkt, doordat binnen de gemeente de posities en bevoegdheden van de

Raad en het College ontvlecht zijn. De Raad richt zich primair op de kaderstellende en de controlerende functie en het College richt zich op de bestuurlijke en uitvoerende taken. Het College bestuurt binnen door de Raad vastgestelde kaders. De Raad controleert de wijze waarop het College zijn taken uitvoert. De Raad wordt vertegenwoordigd door Raadsleden en het College wordt vertegenwoordigd door de Burgemeester en Wethouders.

Duurzaam financieel evenwicht

Er is sprake van duurzaam financieel evenwicht als – met inachtneming van het risicoprofiel van de gemeente – aannemelijk is dat in beginsel binnen de termijn van de meerjarenraming een situatie van materieel evenwicht ontstaat voor zowel het bestaande als het nieuwe beleid die zich daarna, blijkend een volgende meerjarenraming, bestendigt.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerd resultaat na bestemming volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening. Het jaarresultaat wordt afzonderlijk opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Exploitatie

De baten en lasten van alle taken die tot uitdrukking komen in de meerjarenbegroting (raming) en de jaarrekening (verantwoording).

Financieel belang

Een gemeente heeft een financieel belang als aan een verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Financieel beleid

Het financiële beleid omvat de uitgangspunten voor de financiële functie. In de eerste plaats zijn dat de algemene uitgangspunten en doelen voor de uitoefening, organisatie en werking van de financiële functie en de daarbij behorende informatie voorziening. Ten tweede gaat het specifiek om uitgangspunten die de budgettaire ruimte beïnvloeden. Artikel 212 van de Gemeentewet noemt in dat verband drie onderwerpen: richtlijnen voor de financieringsfunctie, de regels voor waardering en afschrijving van activa en de grondslagen voor de berekening van de tarieven, heffingen en prijzen die de gemeenten heffen.

Financieel toezicht / provinciaal toezicht

Toezicht door de Provincie op een structureel en reëel sluitende (meerjaren) begroting van de gemeente. Door de gemeente dient de meerjarenbegroting (zie meerjarenbegroting) uiterlijk op 15 november van het voorafgaande jaar en de jaarrekening uiterlijk op 15 juli na afloop van het kalenderjaar ingezonden te zijn bij de Provincie.

Financiering

De wijze waarop financiële middelen worden ingezet om activa aan te kopen. De financiering vindt plaats met eigen financiële middelen (reserves) en/of met externe financiering (opgenomen geldleningen).

Financieringsparagraaf

In de financieringsparagraaf legt de gemeente de verwachtingen en het beleid voor de financieringsrisico's vast. De paragraaf geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Gemeentefonds

Het Gemeentefonds is een begrotingsfonds met het karakter van algemene middelen. Het fonds wordt beheerd door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Financiën. Bij wet wordt ten aanzien van ieder uitkeringsjaar een bedrag aan middelen van het Rijk ten behoeve van het Gemeentefonds afgezonderd. De jaarlijkse ontwikkeling van het Gemeentefonds is momenteel gekoppeld aan de jaarlijkse ontwikkeling van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven (samen de trap op, samen de trap af).

Heffingen

De heffingen zijn te onderscheiden in gemeentelijke belastingen en retributies.

Indexeren

Het jaarlijks aanpassen van de (meerjaren) begroting vanwege waardevermindering als gevolg van inflatie.

Integrale afweging

De besluitvorming betreft het gehele gemeentelijk beleid en niet alleen een specifiek voorstel bij de begroting.

Investering

Het vastleggen van het eigen en vreemd vermogen lang in een object waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt.

Kadernota

In het voorjaar door de Raad vastgestelde nota, waarin de kaders en uitgangspunten van de eerstvolgende (meerjaren) begroting worden benoemd. Het College biedt de Kadernota en de Voorjaarsnota (zie Voorjaarsnota) als een document aan de Raad ter besluitvorming.

Kasgeldlimiet

Een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting van het openbare lichaam bij aanvang van het jaar.

Kwijtschelding

Het opheffen van de invordering van onder andere gemeentelijke belastingen, omdat de belastingplichtige

voldoet aan de kwijtscheldingsregels die door de Raad vastgesteld zijn.

Lasten

Uitgaven die aan een begrotingsperiode worden toegerekend, omdat de levering van de prestatie is toe te rekenen aan het begrotingsjaar.

Meerjarenraming

Een meerjarenraming is een begrotingsraming voor tenminste drie op het begrotingsjaar volgende jaren. De meerjarenbegroting wordt bij de jaarbegroting aan de Raad aangeboden en behandeld. De meerjarenraming is opgebouwd uit bestaand als nieuw beleid. Daarnaast is de meerjarenbegroting een hulpmiddel voor het begrotingstoezicht (zie financieel/ provinciaal toezicht)

Onttrekkingen

Het verminderen van reeds gevormde reserves en voorzieningen ter dekking van uitgaven in de exploitatierekening respectievelijk het afboeken van investeringen riolering.

Onvoorzien

Een verplicht te rammen bedrag op de begroting voor het opvangen van onontkoombare en onuitstelbare uitgaven die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet worden voorzien. Het is een begrotingspost waarop geen gerealiseerde lasten mogen worden geboekt. Op basis van

besluitvorming worden middelen overgeheveld naar een functioneel budget waarop de onvoorziene uitgaven inhoudelijk betrekking hebben.

Overhead

De lasten die niet rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan beleidsproducten. Deze lasten zijn in het algemeen te onderscheiden zijn naar Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting.

Paragrafen

Door de BBV zijn zeven verplichte paragrafen voorgeschreven als onderdeel van de (beleids)begroting en worden verantwoord in de jaarrekening. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting. Bij het vaststellen van de begroting door de Raad stelt zij nadrukkelijk de beleidsuitgangspunten van de zeven verplichte paragrafen vast. Deze paragrafen bevatten de beleidsuitgangspunten van beheersmatige activiteiten en de lokale heffingen. Het gaat in de paragrafen om de beleidslijnen van beheersmatige aspecten die belangrijk zijn: financieel, politiek of anderszins. De verplichte paragrafen zijn (in alfabetische volgorde):

- Paragraaf bedrijfsvoering
- Paragraaf financiering
- Paragraaf grondbeleid
- Paragraaf lokale heffingen

- Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- Paragraaf verbonden partijen
- Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Passiva

De passivazijde van de balans bevat de eigen vermogen bestandsdelen (reserves) en de vreemd vermogen bestandsdelen die onder te verdelen zijn in langlopende schulden (looptijd langer dan één jaar) en kortlopende schulden (looptijd korter dan één jaar).

Planning- en controlcyclus

Het voorbereiden en vaststellen van de begroting, de tussentijdse rapportages en de jaarrekening de jaarrekening.

Product

De eenheid waar Raadsprogramma's in zijn onderverdeeld. De producten worden bepaald door het College (uitvoeringsinformatie). Onder het niveau van producten kunnen nog één of meerdere niveaus liggen, afhankelijk van de organisatie en grootte van de gemeente

Programma

Een samenhangend geheel van producten, activiteiten en geldmiddelen gericht op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten, waarin indicatoren gekoppeld zijn. De programma's worden vastgesteld door de Raad.

Rechtmatigheid

Het handelen in overeenstemming met wet- en regelgeving, waaronder ook begrepen zijn de gemeentelijke verordeningen, Raads- en Collegebesluiten.

Rekenkamercommissie

Een onafhankelijk orgaan die ten behoeve van de die de Raad gevraagd en ongevraagd onderzoek doet naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van door het College gevoerde bestuur. Het onderzoek naar de rechtmatigheid van de jaarrekening is een taak van de accountant.

Renteomslag

Een berekeningsmethodiek waarbij de totale rentelasten van opgenomen leningen (schulden met een looptijd > 1 jaar) en het eigen vermogen (reserves) worden omgeslagen over de totale investeringen.

Renterisiconorm

Het gestelde kader om tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te komen, dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassingen en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. De renterisiconorm wordt berekend door een vastgesteld percentage te vermenigvuldigen met de totale vaste schuld bij aanvang van het begrotingsjaar en de daarop volgende drie jaar.

Reserves

De bestanddelen van het eigen vermogen die zijn ontstaan door bestemming van overschotten of planmatig zijn bestemd.

Reserve, egalisatie

De reserve waarmee ongewenste schommelingen (in tarieven of lasten) kunnen worden opgevangen, zoals onder andere Riool- en Afvalstoffenheffing.

Resultaat

Het saldo van baten en lasten in de begroting en het gerealiseerd saldo in de jaarrekening.

Resultaat voor bestemming

Het saldo van baten en lasten van de programma's, de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien bij de begroting. Bij de jaarrekening hetzelfde, maar dan zonder onvoorzien.

Resultaat na bestemming

Het resultaat voor bestemming plus de toevoegingen aan de reserves minus de onttrekkingen aan de reserves.

Rioolheffing

De gemeentelijke belasting die van de gebruikers wordt geheven ter dekking van de kosten van het rioolbeheer.

Risico's

De kans op gevaar of schade met financieel gevolg van substantiële omvang.

Risicobeheer

Het systematisch in kaart brengen van de kans op het ontstaan van risico's en de financiële gevolgen alsmede het nemen van maatregelen om de risico's en de (financiële) gevolgen te minimaliseren en/of op te kunnen vangen.

Specifieke uitkeringen

De uitkering van de Rijksoverheid aan de gemeente ten behoeve van het uitvoeren van bepaalde activiteiten of het realiseren van een specifiek doel. Een andere benaming is doeluitkering.

Stelposten

Dit zijn begrotingsposten (lasten en baten) waarbij voldoende informatie aanwezig is om hun omvang te bepalen, maar die nog niet functioneel zijn geraamd. Op basis van nog nader te verzamelen informatie wordt bepaald aan welke functionele budgetten de stelpost wordt toegevoegd.

Toezicht

Het uitoefenen van toezicht is het verzamelen van informatie over de vraag of een handeling of zaak voldoet aan de daaraan gestelde eisen, het zich daarna vormen van een

oordeel daarover en het eventueel naar aanleiding daarvan interveniëren.

Treasury / treasuryfunctie

Een Engelstalige term voor het vakgebied rond in- en uitgaande geldstromen en daaraan gerelateerde kosten, opbrengsten en risico's. De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Vaste schuld

Het vreemd vermogen met een looptijd langer dan 1 jaar.

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 zijn publiekrechtelijke rechtspersonen (gemeenten, provincies en waterschappen) belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting, voor zover zij een onderneming drijven (die structureel winstgevend is).

Verbonden partijen

Een privaatrechtelijke of een publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk (zie bestuurlijk belang) en financieel belang (zie financieel belang) heeft.

Verordeningen

De algemene regels die vastgesteld zijn door de Raad.

Verordening artikel 212

De Raad stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, regels voor het financiële beheer en inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt, dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

Verordening artikel 213

De Raad stelt bij verordening regels vast voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie door een openbare accountant. Deze verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst.

Verordening artikel 213a

De Raad stelt bij verordening de uitgangspunten vast voor het door het College te verrichten onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het College gevoerde bestuur. Het College brengt schriftelijk verslag uit aan de Raad inzake de resultaten van het onderzoek.

Verplichtingen

Door opdrachtverstrekking ontstaat voor de gemeente de verplichting tot betaling op enig moment. De lopende

verplichtingen worden in de balans opgenomen onder "overlopende passiva" en meerjarige verplichtingen onder "niet uit de balans blijvende verplichtingen".

Voorjaarsnota

Deze nota geeft inzicht in de beleidsmatige ontwikkelingen met een financiële doorkijk naar de lopende begroting en de raming van de drie daarop volgende jaren. Het College biedt de Kadernota (zie Kadernota) en de Voorjaarsnota als een document aan de Raad ter besluitvorming.

Voorzieningen

De voorzieningen worden in het algemeen opgenomen op de passiva zijde van de balans en worden gevormd wegens

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's ter zake bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- het opvangen van fluctuaties in de kosten die gemaakt worden in een volgend begrotingsjaar en haar oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorgaand begrotingsjaar;
- de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.

Tot de voorziening wordt ook gerekend de van derde verkregen middelen die specifiek besteed dienen te worden met uitzondering van overlopende passiva.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is gedefinieerd als het vermogen/de mogelijkheid om niet structurele financiële risico's op te kunnen vangen en zo de taken van de gemeente te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen (de mogelijkheid om risico's op te vangen) bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit (zie weerstandscapaciteit) en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis zijn in relatie tot de financiële positie. Een hogere weerstandscapaciteit en/of vermindering van de risico's zorgen beiden voor een verbetering van het weerstandsvermogen.

Wet financiering decentrale overheden (Wet fido)

De Wet fido regelt de voorwaarden waaronder de gemeente geld kan lenen en mag uitlenen.

BIJLAGE 3 BELEIDSINDICATOREN

BELEIDSINDICATOREN				
Programma	Indicator	Eenheid	Periode	Zeist
1. Openbare orde en veiligheid	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	Niet beschikbaar
	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	5,2
	Hardekern jongeren per 1.000 inwoners 12 tm 24 jaar	per 10.000 inw 12-14jr	2014	2
	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	5,3
	Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2016	129
	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	Niet beschikbaar
2. Verkeer en Vervoer	Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%	2015	8%
	Verkeersongevallen met een motorvoertuig	%	2015	4%
3. Economie	Functiemenging	%	2017	56%
	Vestigingen (per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 tot en met 64 jaar)	per 1.000 inw 15-64jr	2017	162,1
4. Onderwijs	Absoluut verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	per 1.000 inw. 5-18 jr	2017	2
	Relatief verzuim per 1.000 leerplichtige leerlingen	per 1.000 inw. 5-18 jr	2017	42,32
	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2017	1,90%
5. Sport, cultuur en recreatie	% Niet-sporter	%	2016	44,70%
6. Sociaal domein	% Jeugdcriminaliteit	%	2015	1,99%
	% Jeugdwerkloosheid	%	2015	0,99%
	% Kinderen in armoede	%	2015	5,90%
	Aantal re-integratievoorzieningen (per dzd.inw. 15-64jr)	per 1.000 inw 15-65jr	eerste half jaar 2017	22,6
	Banen (per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 tot en met 64 jaar)	per 1.000 inw 15-64jr	2017	910,1
	Jongeren met jeugdbescherming (in % van alle jongeren tot 18 jaar)	%	tweede half jaar 2016	1,40%

Jaarrekening 2017

Gemeente Zeist

INHOUDSOPGAVE INLEIDING RESULTAAT PARAGRAFEN COALITIEAKKOORD PROGRAMMA'S PARAGRAFEN OVERZICHT BATEN & LASTEN BALANS ONDERHANDEN WERK INVESTERINGEN VASTSTELLINGS-BESLUIT

BELEIDSINDICATOREN (VERVOLG)				
Programma	Indicator	Eenheid	Periode	
6. Sociaal domein (vervolg)	Jongeren met jeugdhulp (in % van alle jongeren tot 18 jaar)	% van alle jongeren tot 18 jaar	eerste half jaar 2017	8,60%
	Jongeren met jeugdreclassering (in % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)	%	eerste half jaar 2017	0,30%
	Netto arbeidsparticipatie	%	2016	65,00%
	Personen met bijstandsuitkeringen (per dzd.inw. 18 jr en ouder)	per 1.000 inw 18jr eo	eerste half jaar 2017	39,3
	Cliënten met een maatwerkarrangement (per dzd.inw.)	per 1.000 inw	eerste half jaar 2017	32
7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	2015	0,70%
	Huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2015	206
8. Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting	Demografische druk (Groene + grijze druk tov 20-64)	%	2017	80%
	Gemiddelde WOZ-waarde woningen	dzd euro	2013	€ 316
			2014	€ 297
			2015	€ 284
			2016	€ 284
			2017	€ 298
	Nieuwbouw per 1.000 woningen	aantal per 1.000 woningen	2015	11,5
	Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2017	€ 635
Woonlasten eenpersoonshuishouden	euro	2017	€ 558	
10. Bedrijfsvoering	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2017	5,30
	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2017	€ 382
	Externe inhuur*	Kosten per inwoner	2017	€ 67
	Overhead	%%	2017	8%

* De uitkomst van deze indicator is bij de begroting 2017 per abuis gebaseerd op onjuiste aannames.

BIJLAGE 4 SISA

SISA BIJLAGE VERANTWOORDINGSINFORMATIE 2017 OP GROND VAN ARTIKEL 3 VAN DE REGELING INFORMATIEVERSTREKKING SISA – D.D. 10 JANUARI 2018

OCW	D9	Onderwijs-achterstandenbeleid 2011-2018 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijs-achterstandenbeleid 2011-2017 Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) <i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01</i>	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) <i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02</i>	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) <i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03</i>	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04</i>
			€ 834.212	€ 170.148	€ 26.332	€ 69.877
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t Indicatornummer: D9 / 05</i>		Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag <i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06</i>	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t Indicatornummer: D9 / 07</i>	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag <i>Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08</i>
	1			€ 0		€ 0
	100					

SISA BIJLAGE VERANTWOORDINGSINFORMATIE 2017 OP GROND VAN ARTIKEL 3 VAN DE REGELING INFORMATIEVERSTREKKING SISA – D.D. 10 JANUARI 2018 (VERVOLG)

lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01</i>	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen <i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 02</i>	Overige bestedingen (jaar T) <i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 03</i>	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt <i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 04</i>	Correctie over besteding t/m jaar T <i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 05</i>	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen <i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 06</i>
	1		IENM/BSK 2014/260646	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	100							
		Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 07</i>	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 08</i>	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 09</i>	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 10</i>	Correctie over besteding kosten ProRail t/m jaar T <i>Aard controle R Indicatornummer: E3 / 11</i>	Eindverantwoording Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 12</i>
	1		IENM/BSK 2014/260646	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
	100							

SISA BIJLAGE VERANTWOORDINGSINFORMATIE 2017 OP GROND VAN ARTIKEL 3 VAN DE REGELING INFORMATIEVERSTREKKING SISA – D.D. 10 JANUARI 2018 (VERVOLG)

SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2016 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 01</i>	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 02</i>	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 03</i>	Besteding (jaar T-1) IOAW inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 04</i>	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 05</i>	Besteding (jaar T-1) IOAZ inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 06</i>
		1	060355 Gemeente Zeist	€ 17.449.851	€ 471.037	€ 1.157.791	€ 13.009	€ 42.755
		100						
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: GA2 / 07</i>	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 08</i>	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 09</i>	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 10</i>	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 11</i>	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 12</i>
		1	060355 Gemeente Zeist	€ 0	€ 220.814	€ 72.817	€ 0	€ 20.330
		100						

SISA BIJLAGE VERANTWOORDINGSINFORMATIE 2017 OP GROND VAN ARTIKEL 3 VAN DE REGELING INFORMATIEVERSTREKKING SISA – D.D. 10 JANUARI 2018 (VERVOLG)

SZW	G2A (Vervolg)		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 13</i>	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 14</i>				
		1	060355 Gemeente Zeist	€ 0				
		100						
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_ gemeentedeel 2017 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02</i>	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04</i>	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05</i>	Besteding (jaar T) Bob <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07</i>	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08</i>	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09</i>			
			€ 0	€ 0	Nee			

SISA BIJLAGE VERANTWOORDINGSINFORMATIE 2017 OP GROND VAN ARTIKEL 3 VAN DE REGELING INFORMATIEVERSTREKKING SISA – D.D. 10 JANUARI 2018 (VERVOLG)

lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05</i>
1			ZE13.OV01	€ 0	€ 0		
100							
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10</i>
1			ZE13.OV01	€ 280.969	€ 0		Ja
100							